74
catalunya música

3A ÈPOCA ANY VII
NÚM. 74. DESEMBRE 1990

Consell de Direcció: **Jaume Comellas, Lluís Millet, Pere Artís i Jesús Rodríguez Picó.**

Maquetatge: **Ferran Sendra**

Secretaria de redacció: **Teresa Martínez**

Fotografia: **Pau Barceló**

Publicitat: **Art-Co / 2000, S.L. Trafalgar, 4, 11è. B i C Tel. 412 40 96**

Fotocomposició, compaginació i impressió: **Igol, S.A.**

Distribució: **Distribarna, S.A.**

Dipòsit Legal: **B-34.432/83**

Consell Editorial: **Fèlix Millet (President) Montserrat Albet, Pere Artigas, Josep Ma. Bricall, Josep Ma. Busquets, Jordi Casas, Josep Casanovas, Maria-Ester Sala, Gregori Estrada, Enric Gispert, Joan Guinjoan, Carles Ginovart, Manuel Ingla, Jordi Maluquer, Oriol Martorell, Xavier Montsalvatge, Lluís Oliva i Xavier Turull.**

Col·laboren en aquest número: ***PERE ARTÍS, CESC, JAUME COMELLAS, MARIA ESTER-SALA, JOSÉ LUIS GARCÍA DEL BUSTO, JOSÉ GUERRERO MARTÍN, CARLES LOBO, CARMINA MALAGARRIGA, CARME MARTÍNEZ, TERESA MARTÍNEZ, LLUÍS MILLET, MONTSE G.ª OTZET, ORIOL PÉREZ TREVIÑO, ÀLEX ROBLES, JESÚS RODRÍGUEZ PICÓ, MARIONA SAGARRA, FRANCESC TAVERNA BECH, CONXA TRALLERO, MANEL VALDIVIESO i JOSEP M. VILAR***

CATALUNYA MÚSICA
REVISTA MUSICAL CATALANA
SANT FRANCESC DE PAULA, 2
Tel. 268 10 00
08003 BARCELONA

SUMARI

revista musical catalana

EDITORIAL 5 *Una feliç simbiosi*

PANORAMA

6 *Enquesta musical. Conclusions i comentaris* **per R.R.M.C.**

17 *Fundació Caixa de Pensions. Una temporada polifacètica* **per F.T.B.**

18 *Mozartiana, en la recta final* **per F.T.B.**

19 *Presentació del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana* **per Teresa Martínez**

20 *Festa de la música contemporània a Alacant* **per Jesús Guerrero Martín**

25 *Músic de Bohèmia. Bohuslav Martinu* **per Manel Valdivieso**

TEMA 31 *Escriure òpera: un ofici en ebullició*

32 *Compositors catalans: una trajectòria en marxa* **per Carme Martínez**

38 *Madrid: Set noves òperes en set anys* **per Luis García del Busto**

MUSICALIA 42 *Joan Guinjoan. D'ofici creador de música* **per Jaume Comellas**

47 *Catalunya Música proposa. Martinu i Sibelius, recordats* **per Conxa Trallero**

48 *Música a l'entorn de la Revolució Russa* **per Carles Lobo**

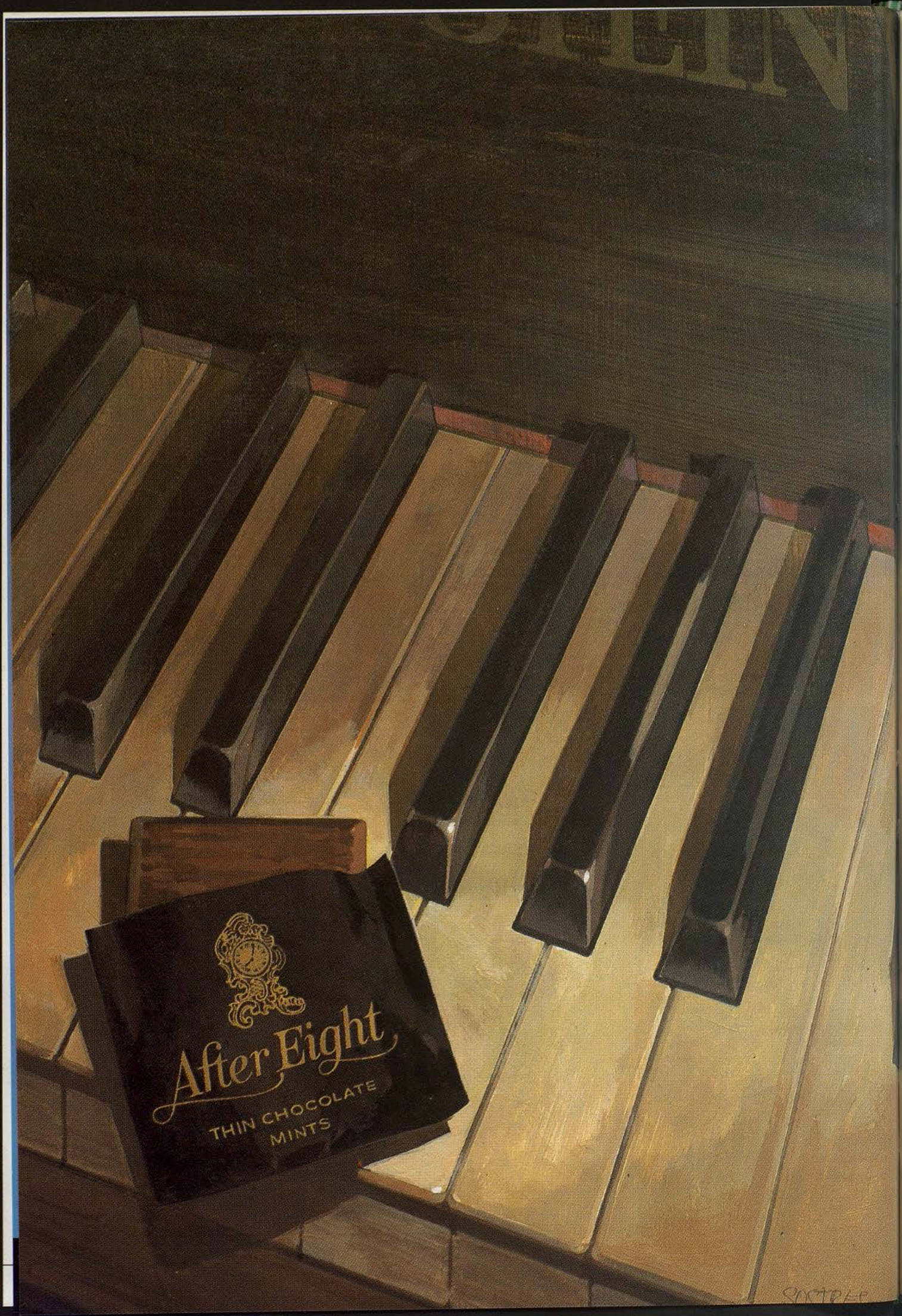
50 *Ana Laguna. La Giselle que captivà el Liceu* **per Montse G.ª Otzet**

SCHERZANDO 53

LLIBRES 54

DISCOS 55

CONCERTS 56

After Eight
THIN CHOCOLATE
MINTS

Una feliç simbiosi

Una fe potser excessiva en la tecnologia, en els seus indiscutibles avenços de diversa índole, ha fet que moltes vegades s'hagin extrapolat conseqüències futures, que la realitat posteriorment ha desmentit.

En el camp que ens ocupa, en el de la música, i de forma genèrica en el de les arts de l'espectacle, la circumstància s'ha manifestat sovint amb una claredat meridiana. Així, en el seu moment es va vaticinar i avançar la mort del teatre a mans de la projecció cinematogràfica, que amb els seus recursos progressivament sofisticats oferia unes prestacions d'imatge impossibles d'assolir pel teatre.

Afortunadament les il·lusòries presumpcions dels encegats i excloentistes pro-ciència, no s'han complert i així el teatre gaudeix de la mateixa bona o dolenta salut de sempre i segueix essent una manifestació cultural i de lleure tan imprescindible a la societat com sempre. En una línia de raonament semblant, encara que no ben bé exacta, es va anunciar que la pantalla televisiva anorrearia l'activitat de projecció cinematogràfica i que la definitiva aparició del vídeo en constituiria la seva mort sobtada. Els fets, confirmats per l'increment d'assistència a la sala de cinema que es detecta últimament, desmenteixen una vegada més els pronòstics.

En el cas de la música, l'aparició primer del disc, posteriorment del magnetòfon i més ençà de l'alta tecnologia del Compact Disc feia preveure una possible minva de l'atenció social pel fet concert en viu. La força i protagonisme assolit per les emissores de ràdio especialitzades també podien envigorir aquesta línia d'extrapolació. Tanmateix, els resultats indiquen que l'efecte previst no s'ha produït. I, ben altrament, hom s'adona que l'acumulació de formes d'oferta, produeix un efecte no restador sinó multiplicador. Una mena de simbiosi en la qual tots els elements s'interpotencien en allò que constitueix un flux energètic progressivament autoalimentat.

La clau és que cada factor en joc, des de la seva pròpia forma particular de manifestar-se, produeix un món d'expectatives i d'interès que es projecta sobre l'altre i n'estimula l'atractiu.

ENQUESTA MUSICAL

En el darrer número de «Catalunya Música-Revista Musical Catalana» es van publicar els resultats de l'Enquesta musical promoguda per aquesta publicació, amb el patrocini d'EPSON. Imperatius d'espai determinaren una selecció de les dades aplegades i dels seus possibles encreuaments, amb predomini de representacions esquemàtiques i un mínim de complement literari. Un lector atent, però, en pot extreure les seves conclusions.

Per la nostra part, ens proposem sistematitzar les conclusions que es desprenen d'un conjunt de dades estadístiques i ampliar-ne l'abast per mitjà de la seva aplicació als diversos segments generacionals, socials, culturals i professionals dels enquestats, quan aquests ens semblin particularment significatius. No insistirem en aspectes evidents i, en canvi, aportarem ocasionalment una breu interpretació personal, si la jutgem necessària, interessant o curiosa.

Conclusions i comentaris

per R.R.M.C.

PERFIL SOCIOLÒGIC DELS ENQUESTATS

— Pes decisiu del doble segment d'edats que va dels 20 als 50 anys.

— Escassa importància dels menors de 20 anys.

— Importància dels qui tenen un nivell superior de cultura.

— Importància dels qui tenen un *status* professional superior (amb un predomini dels homes en els estaments professionals elevats i de les dones entre els professionals dedicats a la docència).

— Especial dedicació a la docència dels qui han estudiat als Conservatoris.

CONEIXEMENTS MUSICALS

— Només una petita part dels enquestats (29%) manifesten tenir estudis superiors o professionals de música.

— Més d'una quarta part dels enquestats (27%) no tenen cap coneixement musical.

— Els segments intermedis d'edat, i especialment el que correspon als 20-35 anys, aporta el major nivell de coneixements musicals.

— Els joves presenten una aportació relativa molt important de coneixements musicals.

— Relació estreta entre nivell superior de coneixements musicals i activitat docent o discent (estudiants).

INICIACIÓ DE L'AFICIÓ MUSICAL

— L'ambient familiar (no pas contradictori amb la pròpia iniciativa) és la font principal de sensibilització musical.

— Escasa incidència de l'escola i, encara menor, dels mitjans àudio-visuals.

— La influència de l'escola i dels mitjans àudio-visuals és més acusada entre els més joves i les persones d'edat superior.

— L'ambient familiar és important no tan sols en el pla quantitatiu sinó també en el qualitatiu.

És significatiu el fet que els menors de 20 anys i els segments d'edat avançada manifestin estar influïts per l'escola en una mesura superior a la mitjana. Això apuntaria a una millora del sistema educatiu en general, i paral·lelament, a una superior capacitat de sensibilització musical d'aquest en els últims anys, contra el buit sofert pel sistema educatiu en la postguerra. L'increment relatiu de percentatge entre les persones d'edat elevada apuntaria l'enllaç amb els sistemes educatius de l'època pre-bèl·lica.

DEDICACIÓ PROFESSIONAL DELS PRACTICANTS DE LA MÚSICA INSTRUMENTAL I VOCAL

— Xifra elevada dels qui manifesten tocar algun instrument (958 dels 1.851 enquestats; 288 afirmen fer-ho amb dedicació professional i 670 amb dedicació amateur).

— Important presència dels menors de 20 anys (i dels estudiants) entre els qui es manifesten professionals.

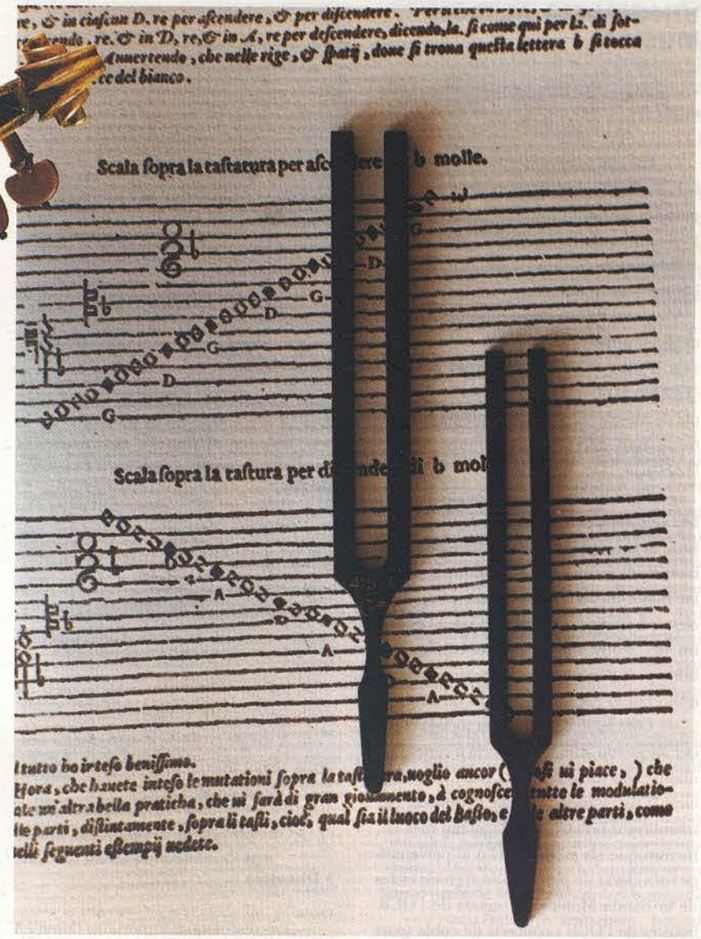
— Importància de la relació docència-professionalitat instrumental.

— La pràctica coral domina àmpliament sobre la vocal-individual.

— Els estudiants i els docents aporten el percentatge més important de dedicació musical coral i els majors percentatges de dedicació vocal individual es troben en el segment d'edat 20-35 anys.

L'atribució de professionalitat per part de certs segments pot semblar desconcertant. Corrobora aquesta precisió la coincidència no esporàdica entre la condició d'estudiant i la de professional, el fet ocasional i percentualment poc rellevant dels qui diuen compartir altres activitats professionals amb la dedicació musical i, fins i tot, l'anècdota pintoresca dels qui afirmen exercir una dedicació professional (especialment en el terreny de la música coral) sense posseir coneixements musicals (també és sorprenent que tinguin activitat vocal individual un 37,5% dels qui afirmen no tenir cap coneixement musical).

Potser podem aventurar, particularment en el domini instrumental, un exercici prematur de la professió musical que devalua la mateixa professió i contrasta amb les dificultats de les nostres orquestres per a nodrir-se substancialment amb professionals del país. D'altra banda, cal constatar una notable indefinició de la frontera amateur-professional. El tema seria molt llarg.

EXERCICI DE LA DOCÈNCIA MUSICAL

— Percentatge de practicants de la docència musical relativament alt, 403 dels enquestats (21,8%); entre ells, el 14% són menors de 20 anys, mentre que el segment de 20 a 35 anys concentra el major nombre dels qui han contestat l'enquesta (56,6%).

— Significatiu nombre d'estudiants (103), no necessàriament de música, entre els docents musicals.

— Entre ells, un nombre considerable de posseïdors d'escassos coneixements musicals (86 manifesten tenir coneixements musicals amateurs, i 13 no tenir-ne de cap mena).

— Predomini de la docència particular o en centres privats sobre la que és exercida en centres públics.

En la pràctica, persisteix el crucial problema de la qualificació dels mestres de música, als seus diversos nivells; un problema anàlogament paral·lel al de la definició qualitativa adient dels estaments professionals.

Enquesta Musical patrocinada per
EPSON
ORDINADORS - IMPRESSORS - TERMINALS PORTÀTILS

VINCULACIÓ AL MÓN MUSICAL

• Seguiment de les activitats musicals

— Posició majoritària de les sèries de l'OCB (46,4% dels enquestats) i de les temporades del Gran Teatre del Liceu (40%).

— Seguiment privilegiat dels cicles d'Ibercàmera (27,3%), La Caixa (25,2%) i Euroconcert (23,2%).

— Consideració distingida a manifestacions en principi poc protagòniques: Festivals d'estiu (17,3%), Joventuts Musicals (17,2%), el desaparegut Festival Internacional de Música (17,2%) i l'Orquestra del Teatre Lliure (15,8%), i Entitats corals (12,9%).

— Segment més elevat d'edat en el públic vinculat a l'OCB i també, en menor mesura, al Liceu; l'audiència d'Ibercàmera es mou en el sector central; i hom pot detectar major incidència de públic jove als cicles de La Caixa, Euroconcert i de l'Orquestra del Teatre Lliure; d'altra banda, una bona part dels qui es manifesten vinculats a les entitats corals són menors de 20 anys.

— Correlació de l'estament social i el poder adquisitiu amb la presència a certes manifestacions musicals. Així, per exemple, el cicle d'Ibercàmera és molt freqüentat per membres d'un *status* professional més alt, mentre que els jubilats tenen el percentatge més elevat de protagonisme en els cicles de la Banda Municipal, seguits de l'OCB, Solistes de l'OCB i concerts de cobla (part d'aquestes iniciatives són gratuïtes, i la programació de l'OCB gaudeix de preus polítics).

El conjunt d'aquestes dades corrobora la típica actitud, conservadora i poc inquieta, bàsicament aliena als problemes de base de la vida musical local, del públic d'una gran població. Aquesta apreciació pot ser igualment corroborada per les respostes a altres apartats de l'enquesta. Un fet que no impedeix l'existència de petits nuclis selectius per a manifestacions minoritàries d'interès. En aquest sentit, l'extensió dels encreuaments dels diversos paràmetres d'edat, professió i *status* social són d'un evident interès sociològic.

• Freqüència d'assistència als concerts

— No es detecta cap exacta relació entre el nivell de formació musical i una freqüent assistència als actes musicals.

— En canvi, hi ha una certa correlació entre poder adquisitiu i intensitat d'assistència als concerts.

• Motivacions per a assistir als concerts

— Poca atenció al reclam publicitari i, en canvi, reconeixement de la importància de la informació prèvia.

— Curiosament, un 82,4% dels enquestats manifesta assistir als concerts incentivat per l'interès del programa; segueix, a certa distància, el factor prestigi dels intèrprets (50,8%).

— Només un 2,6% confessa l'assistència als actes musicals mogut per motivacions socials.

Comentem que no són pas inhabituals les queixes del públic per la substitució d'un *star* de la batuta o de la veu, mentre el mateix cas, provocat per l'alteració del repertori, és menys freqüent.

• Extensió de l'interès per la música

— Notable interès pels mitjans àudiovisuals en tots els segments d'edat i de professió.

— Els joves i els estudiants acusen un major interès pels cursets.

— A major nivell de coneixements musicals, major apetència d'activitats i d'interessos musicals selectius.

• Discoteca

— Les discoteques importants dominen sobre les de dimensions mitjanes o baixes.

— La discoteca és present en gran mesura a tots els estaments socials, però el volum de la discoteca guarda una relació amb l'*status* social.

— Els qui posseeixen menors coneixements musicals solen tenir una discoteca més àmplia.

HORARI DELS CONCERTS

— Es manifesta una preferència generalitzada pels horaris actuals.

— Una dada significativa: un 14,9% de les respostes mostren interès pels concerts a les 18 hores, els dies festius a la tarda, un horari amb poca oferta, actualment.

MOTIUS DE POCA ASSISTÈNCIA ALS CONCERTS

— Les raons més esmentades per tal de justificar la no assistència als concerts són els *preus de les localitats* (48,6%) i les *dificultats en l'adquisició de localitats* (46,8%).

— El segment d'edat entre els 20 i els 35 anys es mostra significativament d'acord amb aquests motius i hi afegeix el de la *programació reiterativa* (que compta amb un 53,7% de les respostes d'aquest grup).

PRESÈNCIA D'AUTORS I D'INTÈRPRETS CATALANS

— Una majoria del 55% està d'acord amb una major presència d'autors catalans en la programació. Els segments més interessats en aquest aspecte són els compresos entre 20 i 35 anys i l'estament professional de tècnic i executiu; la franja més reticent és, precisament, en els que tenen coneixements musicals professionals (només un 14,9% del grup).

— La necessitat de l'increment de la presència d'intèrprets catalans és refrendada encara amb una major contundència: el 70,7% dels enquestats opina positivament i només el 16,6% ho fa negativament.

Caldria que aquesta exemplar declaració d'intencions fos refrendada inequívocament per la resposta del públic musical a tots els nivells.

PREUS DE LES LOCALITATS

— Tendència generalitzada a decantar-se cap a preus inferiors als actualment vigents.

— Un nombre alt d'enquestats (32,5%) preferirien, per a una butaca d'un concert simfònic estàndard, un recital o una audició de música de cambra, preus inferiors a les 1.500 ptes. El segment d'edat d'entre els 20 i els 35 anys opta decididament per aquest preu; entre els 35 i 50 anys disminueix aquesta preferència i el 32,3%

BIBLIOTECA ORFEÓ CATALÀ BARCELONA

d'aquest grup situa el preu màxim a les 2.000 ptes. Quant a una localitat dels pisos superiores, predomina una preferència per al preu màxim de 600 ptes., amb la mateixa tendència en relació als sectors d'edat.

— Per a un concert extraordinari o una representació d'òpera, el 39,6% dels enquestats prefereix preus inferiors a 6.000 ptes. En el segment d'entre els 20 i els 35 anys, un significatiu 54,1% està d'acord amb aquest preu; entre els 35 i 50 anys hi ha una majoria del 31,8% favorable a un preu màxim de 6.000 ptes. Quant a una localitat dels pisos superiors, un 44,9% dels enquestats prefereixen preus inferiors a les 3.000 ptes.

PREFERÈNCIES

— *Per gèneres*, clara predilecció per la música simfònica: de les 1.851 respostes, 1.174 es decanten per aquesta modalitat. Aquesta s'accentua en els qui no tenen coneixements musicals (70,3% del grup).

— *Per èpoques*, el classicisme i el romanticisme (i a poca distància el barroc) gaudeixen de les màximes preferències dels enquestats.

— Entre els *compositors d'òpera*, Mozart, Wagner i Verdi són els autors més citats, així com, a poca distància, Puccini i Rossini. Dels 3 compositors del segle XX proposats (Strauss, Berg i Britten), el primer és el més apreciat. El compositor teatral amb menys preferències és, a molta distància, Rameau.

— Entre els *compositors en general*, Mozart, Beethoven i J.S. Bach gaudeixen d'un superior nivell de preferència (en les 1.851 enquestes, els citen 1.235, 1.121 i 992 respostes, respectivament). Més lluny es troben Txaikovski, Mahler i Brahms (565, 478 i 463).

— Pot ser curiós un llistat d'*autors no vivents del segle XX*, en ordre decreixent de mencions: Stravinsky (280), Strauss (262), Falla (247), Debussy (221), Gershwin (201), Ravel (179), Bartók (138). Britten (79), Schönberg (72), Berg (37), Webern (30). Entre els compositors vius que proposa l'enquesta, les preferències es reparteixen així: Penderecki (61), Messiaen (56) i Stockhausen (17).

— Destaca l'interès per Bach del segment d'edat entre els 20 i els 35 anys (40% del grup). Des del prisma de la situació professional, en el grup de tècnics i executius es manifesta, comparativament, una superior preferència pels compositors vivents i per algunes figures del nostre segle, com Schönberg, Bartók o Stravinsky.

— Les preferències per als *compositors catalans* apunten, de manera molt destacada, a Albéniz, Granados i, molt a prop, Mompou. Tots ells a una distància considerable dels altres músics proposats (més de 1.000 respostes). Després, es perfila un segon bloc (entre les 400 i 500 respostes) integrat per Antoni Soler, E. Morera, A. Vives, E. Toldrà i X. Montsalvatge.

— A dos *intèrprets catalans* els és atorgada la màxima representativitat: Montserrat Caballè (471 respostes) i Josep Carreras (530), seguits a una certa distància per Alícia de Larrocha (280), Victòria dels Àngels (261) i Lluís Claret (245); (caldria afegir 163 respostes conjuntament en favor dels Germans Claret); en una franja important hem de situar Lluís Llach (172), Antoni Ros-Marbà (178), Gonçal Comellas (132), Jordi Savall (103) i Maria del Mar Bonet (100); Joan Manuel Serrat i Gerard Claret superen la cinquantena de respostes, mentre que Eulàlia Solé, Tete Montoliu, Jaume Aragall i Marina Rossell se situen entre les 40 i 50.

En general, les possibles conclusions sobre les motivacions i el grau d'inquietud del públic musical són prou transparents. En un altre ordre de coses, voldríem remarcar, com a nota pintoresca, el poc rigor, la desorientació (o potser el peculiar sentit de l'humor) d'una minoria dels enquestats que, en el corresponent apartat, atorguen una representativitat com a «intèrprets catalans» a Morera, Joven Orquesta Nacional de Granada, X. Benguerel, X. Montsalvatge, P. Antoni Soler, V. Martín i Soler, Josep Pla, Carles Guinovart i Marta Argerich!

SEGUIMENT MUSICAL

— El major nivell de seguiment de les emissions musicals de ràdio i TV (manifestat per un 74,8% dels enquestats) és en els majors de 50 anys i els jubilats.

— Un 91,8% dels enquestats considera útil una informació prèvia als actes musicals, amb una breu davallada en els majors de 50 anys i els jubilats, que adopten una actitud més passiva davant del fet musical.

• Seguiment de les seccions musicals dels mitjans de comunicació

— El nivell de lectura o d'audiència de les seccions o emissions musicals dels diversos mitjans de comunicació configura un grup privilegiat, format per Catalunya Música (58% de seguidors), La Vanguardia (51,8%), TV (49,9%); en un franja mitjana, se situen Ràdio 2 (31,3%), Avui (27,7%), El País (23,4%) i Revista Musical Catalana (23,1%); els altres mitjans proposats acrediten una audiència sensiblement inferior.

— Tant el nivell quantitatiu d'audiència com la seva corresponent valoració qualitativa, segons els encreuaments dels diversos segments d'edat i de professió, responen amb molta fidelitat a les associacions espontànies que hom fa habitualment sobre el perfil de lectors dels diversos mitjans.

— Coneixement, o seguiment, bastant baix de la «Revista Musical Catalana» (427 de les 1.851 respostes), si tenim en compte que els enquestats formen part, per definició, d'un sector interessat per la música. En l'espectre de lectors, cal remarcar una baixa incidència dels menors de 20 anys (17,3% del grup) i un increment dels qui tenen coneixements professionals (40,8%) i superiors (31,1%) de música. Cal remarcar, també, com a nota positiva, un significatiu increment dels estaments professionals dedicats a la docència (37,2%).

Cal remarcar l'alta incidència del públic en el seguiment dels mitjans de difussió àudio-visuals. En aquest sentit, el paper protagònic de Catalunya Música ens suggereix la seva virtual potencialitat per a la formació de l'opinió musical, en el cas que les seves emissions no es limitessin a fer sentir música. L'audiència considerable de les emissions musicals de TV és significativa, sobretot si pensem que aquestes s'emeten generalment en hores de baixa audiència. Perfil bastant selectiu de lectors de la «Revista Musical Catalana».

• Opinions sobre la «Revista Musical Catalana»

— El percentatge de respostes és molt baix: sobre la base de 427 enquestats que manifesten conèixer aquesta publicació, 341 (56,4%) no donen cap resposta positiva i 242 (56,7%) no en donen cap de negativa). Aquest fet demostra una certa apatia i desinterès i, en aquest sentit, ha de ser considerat com a negatiu.

— El balanç entre les respostes positives i negatives es decanta lleugerament cap a les segones (51% contra 58,9%). Cal tenir en compte que un mateix enquestat era convidat a expressar separadament les opinions positives i negatives.

— L'objecte de les opinions es refereix, molt sovint, a aspectes puntuals molt diversos i, per tant, difícil de sintetitzar. D'una manera molt genèrica, les podríem resumir de la següent manera: *qualitat i interès* (22,9% d'opinions positives, enfront d'un 13,5% de negatives); *aspectes informatius* (15% d'opinions positives, enfront d'un 25,7% de negatives); *difusió i puntualitat* (0% de respostes positives, enfront d'un 12,4% de negatives); *altres* (13,1% de respostes positives, enfront d'un 7,3% de negatives).

Conseqüentment, la nostra publicació és, en aquests moments, en un procés obert i progressiu de renovació i de canvi.

• Valoració de la funció exercida per la crítica musical

— La jutgen positivament 2.163 respostes (65%) i negativament 994 respostes (30%). Un 5% dels enquestats manifesta indiferència.

— Valoren preferentment la crítica musical com a contrast al judici propi els qui manifesten tenir coneixements superiors de música (46,9% del grup), les persones d'entre 20 i 35 anys (43,2%) i els estudiants (41%); la veuen particularment com a mitjà de descoberta de valors nous el segment d'entre els 20 i els 35 anys (32,5%) i els qui manifesten dedicar-se a la docència (30,2%); en tant que funció informativa, és apreciada de manera especial pels majors de 50 anys (56,3%) i comparativament menystinguda pels qui manifesten tenir coneixements professionals de música (38,2%) i pels estudiants (32%).

— Els qui manifesten tenir coneixements professionals de música denuncien la manca de coneixements de la crítica (80,3% del grup) i els posseïdors de coneixements superiors l'acusen de sectarisme estètic (69,4%). La cota més alta d'indiferència és en els menors de 20 anys i en els qui no tenen coneixements musicals.

Globalment, el públic musical sembla ser força condescendent amb la crítica, si bé l'actitud negativa augmenta en els sectors més directament implicats o coneixedors del fet musical. En alguns casos, hom pot detectar, a més, una certa confusió entre els aspectes informatius i periodístics, la funció didàctica i el judici valoratiu sobre la qualitat de les manifestacions musicals públiques.

OPINIÓ SOBRE ELS CICLES MUSICALS

— La valoració qualitativa dels cicles de concerts que se celebren al país és majoritàriament paral·lela als índexs estadístics de seguiment quantitatiu dels mateixos (3.1); caldria però considerar un desfasament de la relació quantitat d'audiència-qualitat als cicles de l'OCB, que són sobrepassats, en judici qualitatiu, per altres manifestacions quantitativament menys rellevants (Ibercàmera, Euroconcert).

— En la major part de les respostes, hom hi veu un marcat predomini de la qualificació de «bona» (entre un 59 i un 33%); en quatre casos, l'increment de la qualificació d'«excel·lent» és significatiu: Ibercàmera (28%), Orquestra del Teatre Lliure (28%), Liceu (27%) i Euroconcert (27%); només en un cas la valoració de «mediocre» supera la de «bona»: Activitats del Conservatori (43% enfront de 24%).

— Els majors percentatges d'indiferència són molt il·lustratius: Orquestra del Teatre Lliure (16%), activitats del Conservatori (17%), Banda Municipal (20%), Festival de Música (20%), Serenates d'estiu (25%), Festival de Jazz (27%), Diumúsica (32%) i Associació Catalana de Compositors (37%).

— En l'apartat 4.3, els enquestats es manifestaven, en un 55%, a favor de la presència d'autors catalans en la programació. Vegem ara, comparativament, la seva valoració sobre els cicles de l'Associació Catalana de Compositors: sobre un 31% de respostes, un 6% els jutja excel·lents, un 33% bons, un 20% mediocres i un 4% negatius. Els indiferents sumen un 37%.

D'una manera general, sembla clara la preferència del públic per les manifestacionns més agraïdes i espectaculars. N'hem de deduir un cert esperit conformista, corroborat per una major manca de sensibilitat envers activitats selectives o menors, que també juguen un paper important en la normalitat i la salut de la vida musical del país.

VALORACIÓ GLOBAL DE LA VIDA MUSICAL CATALANA

— Un 56,7% dels enquestats la valoren com a «bona», però el percentatge dels qui li atorguen el qualificatiu de «mediocre» no és pas menyspreable (30,7%). Els sectors extrems tenen poca incidència (3,7% per a una valoració «excel·lent» i 3,3% per a una de «negativa».

— Els segments més benvolents són els majors de 50 anys, els jubilats, els qui tenen coneixements musicals amateurs i els qui no en posseeixen de cap mena.

— Els segments més crítics són representats pels qui tenen coneixements musicals professionals i superiors, pels estaments docents i per la franja d'edat entre els 20 i els 35 anys.

ASPECTES DOCENTS I FORMATIUS

• Tasca dels Conservatoris

— Malgrat la imatge pública de conflictivitat, la tasca dels Conservatoris és jutjada majoritàriament positiva en un percentatge del 42,5% (enfront dels qui la consideren negativa: un 21,8%).

— Curiosament, les persones de menys de 20 anys advoquen decididament pel signe positiu d'aquesta tasca docent (51,3%); és un percentatge que disminueix fins a un 36,2% en el grup de 20-25 anys (època en què la conflictivitat docent acostuma a assolir cotes elevades).

— Una altra data reveladora és també la valoració positiva per sota de la mitjana de l'estament docent (33,5%) i dels professionals de la música (27,5%), la qual cosa denota un cert esperit autocrític pels més directament coneixedors del fet musical o dels implicats en el seu ensenyament. Aquestes dades tenen la seva correlació en els percentatges elevats dels enquestats d'aquest grup que opinen negativament.

• Existència de centres privats

— Majoritàriament (55,6%) és vista com a imprescindible, amb un percentatge sensiblement igual en totes les franges d'edat, però significativament superior (62,6%) pels qui tenen coneixements elevats de música.

— La complementarietat és només advocada per un 28,4%, i justament en un 38% pels de menys de 20 anys, en un 34% pels estudiants i en un 33% pels professionals.

• Plans d'estudi

— La correcció dels plans d'estudi (43,8%) és defensada per sectors socials d'edat madura (64%), pels jubilats (68,6%) i pels qui no tenen coneixements musicals (64,1%).

— En canvi, la incorrecció dels plans d'estudi és assenyalada en un 56,18% en els percentatges sectorials entre els quals destaquen significativamente els posseïdors de coneixements superiors i els qui són professionals de la música.

Sembla urgent, doncs, la revisió dels continguts docents i metodològics.

• Iniciació musical dels infants

— La intuïció del paper cabdal que hauria de jugar en la iniciació musical de l'infant l'entorn més proper, és a dir, la llar (24,46%) i l'escola (46,60%), és ratificada estadísticament.

Un cop més, cal que hom examini aquestes expectatives en relació a la realitat virtual d'uns centres on encara la música és considerada com a matèria complementària.

INICIATIVES PRIVADES

— La forta implantació de la pràctica coral és adverada per l'opinió manifestada com a excel·lent (23,55%) o bona (60,55%). També, són significativament elevats els percentatges dels qui per edat, situació professional i tipus de coneixement, són potencialment o virtualment conreadors d'aquesta pràctica musical.

— Quant a la tasca de les fundacions, els percentatges (sobre una base de resposta del 68%) en testimonien la bondat (53,77%) amb percentages significativament elevats, i amb paràmetres que demostren una valoració basada en dades objectives de coneixença directa.

— En referència a la labor de les institucions financeres, sobre una base de resposta del 62,5%, és jutjada majoritàriament com a mediocre (36,48%) i també amb percentatges significatius segons el tipus de coneixements.

Aquesta darrera dada sembla demostrar un notable esperit crític envers les realitzacions virtuals de les institucions financeres en relació a les possibilitats operatives virtuals de què són capaces. En un altre ordre de coses, la relativament baixa base de resposta (59,6%) en relació als *spònsors* testimonia l'encara escassa implantació d'aquesta modalitat operativa per al judici ponderat de les seves activitats.

ASPECTES INSTITUCIONALS

— Són destacades, en percentatges semblants, les respostes que aporten una dimensió de signe positiu: 74,9% a favor de la creació d'una Orquestra Nacional de Catalunya, 69,2% advocant per un Cor professional, 74,4% en pro d'un Grup de Cambra, 61,9% defensant la formació d'un Grup de Música Antiga i un 78,1% amb opinión favorable a la construcció d'un auditori.

— Quant a la valoració de la *política musical*, els percentatges (sobre una base de resposta del 89,2% sobre la Generalitat, el 89% sobre els Ajuntaments i el 84,7% sobre les Diputacionsd) no superen, en cap cas, la valoració mediocre: 53,9% per a la Generalitat, 54,30% per als Ajuntaments i 53,95% per a les Diputacions.

— Sectorialment, la bondat de l'acció musical de la Generalitat és defensada pels dos extrems de la franja: els de menys de 20 anys i els de més de 50; contràriament és menysvalorada pels estaments docents (26,2%) i pels posseïdors de coneixements musicals superiors (22,2%) i professionals (32,2%).

— Una tendència semblant es dóna en la valoració musical dels Ajuntaments: significativament superior en les persones de més de 50 anys, i significativament negativa entre els que tenen coneixements musicals superiors (26,9%) i professionals (30%).

— La tendència valorativa de la labor musical de les Diputacions és paral·lela.

Aquesta panorama denota una generalitzada insatisfacció sobre la labor musical respectiva de cadascuna de les instituciones públiques catalanes.

OPCIONS DE FUTUR

— Sobre 9.749 respostes a les diverses opcions presentades, la primacia es decanta cap a la presència real de la música a l'ensenyament (16,68%) i la creació d'infrastructura (10,87%).

Majoritàriament, hom es decanta per les opcions bàsiques i primàries, sobre les quals caldria sustentar tot l'entramat de la vida musical.

MIKROKOSMOS

Música i publicitat (II)

Fa gairebé un parell d'anys, aquesta columna (amb el mateix títol de la d'aquest mes, però sense l'ordinal) es feia ressò de la utilització publicitària de melodies pertanyents al repertori de la música qualificada com a clàssica.

Això deu anar a tongades... Ara (aquesta nota és escrita a finals d'octubre) ja hi tornem a ser... No hem entrat encara, ni de bon tros, en el fort de la campanya publicitària nadalenca, i novament la televisió ens vol convèncer de l'excel·lència d'uns determinats productes amb el suport sonor de partitures motl conegudes.

I, un cop més, un se sorprèn de la insospitada versatilitat de moltes composicions, capaces de desfermar la imaginació dels creatius publicitaris.

Per exemple:

¿Vostès sabien que un fragment d'una *Suite per a violoncel* de Bach és idoni per a estimular el consum d'un licor de cafè?

¿O que uns compassos de *Peer Gynt* de Grieg van de primera per fer comprar sopes preparades per a infants, i que uns de la *Simfonia del Nou Món* de Dvorák són decisius per fer alimentar els gossos amb una menja especial?

¿I que el nervi de la *Carmen* de Bizet s'adiu òptimament als qui estan necessitats d'una empenta perquè adquireixin un reconstituent vitamínic?

¿O, encara, que una *polka* i un *vals* de Strauss, respectivament, és allò que faltava perquè s'adonessin de fins a quin punt són necessàries les assegurances i de la comoditat que significa disposar de calefacció de gas?

No invento res. Aquestra brevíssima relació ha estat captada de forma ocasional mentre, cansat d'una dura jornada, un esperava l'hora de sopar.

I, si no, facin la prova: estiguin atents a les musiquetes del televisor i ja veuran com les festes que s'apropen els forniran material més que suficient per afegir pel seu compte un altre ordinal al títol d'aquesta nota.

Acabo. I em plagio a mi mateix, reproduint el final de «Música i publicitat (I)»:

«El panorama, doncs, sembla taxatiu: tot serveix per a tot!

—Què diuen que què? ¿Que la naturalesa artística d'una obra ha d'adir-se exclusivament a una finalitat determinada? Vinga, home!, no em facin riure, que som postmoderns!».

Pere Artís

PROGRAMACIÓ ESTABLE DE CANÇÓ A BARCELONA

El Centre de Promoció Musical Ressons, del Departament de Cultura de la Generalitat, ha engegat una Programació Estable de Cançó que, des del passat 8 de novembre, acull cada dijous, durant tota la temporada, al Jove Teatre Regina, actuacions de cantants catalans.

Aquesta nova iniciativa, anomenada «Dijous al Regina», té com a principals objectius: impulsar i coordinar la creació de circuits estables i diferenciats per a cada un dels gèneres, tant en les sales o els teatres públics com en els privats; potenciar les produccions discogràfiques; fomentar campanyes de promoció i patrocini als mitjans de comunicació; promoure projectes per a la formació i reciclatge dels professionals del sector; facilitar relacions i intercanvis amb altres comunitats, amb especial atenció a les Illes i al País Valencià (i amb l'Estat espanyol i Europa); i afavorir ponts de diàleg i col·laboració amb d'altres iniciatives, tant a nivell d'esponsoratges com de possibles accions conjuntes.

Segons el màxim responsable de «Ressons», el cantant Ramon Muntaner, es tracta de crear a poc a poc un espai apte per a aquest tipus de manifestació musical, creant alhora un públic i un hàbit, i despertar-ne un interès mitjançant una campanya publicitària important a tots els mitjans de comunicació.

Si més no, el terme cançó pot quedar una mica ambigu. Des de «Ressons» per cançó s'entén el tipus de música variada que fa la gent que canta en català, dirigit cap a un tipus de públic determinat en funció del lloc on s'actua (tenint en compte l'espai, una acústica determinada, etc.). Així, se n'exclou la música pop-rock, que serà el proper objectiu de «Ressons». I pel que fa a la música instrumental, aquesta hi constitueix un repte de futur.

Aquesta Programació Estable de Cançó s'ha elaborat sota el criteri d'intentar trobar cantants que no tenen lloc on actuar, i facilitar-los així un espai on fer-ho (ja sigui cantants poc coneguts, cantants més populars o recuperar cantants que han deixat d'actuar). «Ressons» arribà a un acord econòmic amb el Jove Teatre Regina (que té un aforament de 350 localitats), amb el qual el teatre aporta la infrastructura tècnica i organitzativa per a cada actuació. Els preus de les actuacions són populars.

Com hem assenyalat abans, la programació d'aquest primer trimestre de temporada començà el passat 8 de novembre, amb l'actuació d'Enric Hernàez. Hi han seguit Joan Amèric (15 de novembre) i Toti Soler (22 i 29 de novembre). Durant aquest mes de desembre hi actuaran Rafael Subirachs (dies 6 i 13), i el grup Follim Follam (dies 20 i 27, i també el 3 de gener). • **T.M.**

Baptisme internacional de l'OCPMC

Només un any després de la seva reestructuració, l'Orquestra de Cambra del Palau de la Música Catalana (OCPMC) que dirigeix Gonçal Comellas, ha realitzat, amb un gran èxit, la seva primera sortida internacional, amb la participació a l'«Autunno Musicale a Como 1990», un important Festival que es desenvolupa anualment, durant els mesos de setembre i octubre, en aquesta atractiva població italiana de la regió de la Lombardia. Altres agrupacions rellevants (com l'Orchestra of the Age of Enlightenment, la Neue Mannheimer Hofkapelle, The Purcell Quartet, la Camerata Acadèmica de Salzburg, el Quartet Kodály, l'Orquestra Stradivari de Milà o l'Orquestra de Cambra de Praga) han participat també en aquesta sèrie de manifestacions musicals. El concert de l'OCPMC, que tingué lloc al Teatro Sociale el 23 d'octubre, oferí obres de Turina, Grieg i Txaikovski, a més d'una recent producció de Xavier Benguerel, *Música per a cordes i percussió*, que fou rebuda amb gran entusiasme i tingué com a solista el percussionista Xavier Joaquim.

D'altra banda, quan es publiqui aquesta crònica, l'OCPMC serà també a Itàlia per a oferir un concert a Palerm, en el marc de la «Prima Conferenza Mediterranea sulle attività musicali: Sicilia-Catalogna», organitzada pel CIMS (Centro per la Iniziative Musicale in Sicilia). En aquesta ocasió, programarà una audició íntegrament dedicada a compositors catalans del nostre segle (Eduard Toldrà, Xavier Montsalvatge, Jordi Cervelló, Josep Soler i Albert Sardà). ■

REPRESA DE LES ACTIVITATS DEL COR MADRIGAL

L'Agrupació Cor Madrigal anuncia la represa d'activitats del Cor Madrigal, sota la direcció de Manuel Cabero i de Mireia Barrera, després de quasi deu anys d'haver-les suspès.

Per tal de portar a terme aquest projecte, l'Equip de Gestió de l'entitat (format per Mariona Ardèvol, Salvador Teis i Anunciació Vilaprinyó) ha començat a treballar en els aspectes organitzatius, mentre que l'Equip Tècnic (format per Manuel Cabero i Mireia Barrera, amb la col·laboració de Montserrat Pueyo) ho fa en la selecció dels futurs cantaires que conformaran aquest nou Cor Madrigal.

Els interessats a tenir més informació poden adreçar-se telefònicament a Mariona Ardèvol, telf.: 212 87 94 (de 2 a 4 de la tarda), o a Salvador Teis, telf.: 253 34 34 (de 8 a 9 del vespre).

Ha començat la temporada 1990-91 de Solistes de l'OCB al Saló de Cent

El passat 8 de novembre començà la IV edició del cicle de concerts que ofereixen els Solistes de l'OCB, al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest cicle, qualificat de «petita tradició» per Eulàlia Vintró —directora de l'Institut Municipal de Música de Barcelona, entitat impulsora d'aquests concerts— presenta un total de 17 sessions que tenen com a trets fonamentals l'aparició de petits cicles interns i concerts amb continguts més monogràfics.

Així, hi ha tres concerts, disposats correlativament, íntegrament dedicats als metalls (trompes, trombons i trompetes), i programes específics d'un compositor (Schubert i Hindemith, exponents de la millor música de cambra). Els monogràfics responen a èpoques i estils (Impressionisme francès, Vetllada barroca, Vetllada alemanya...), i també hi ha la presència de les formacions de cambra més clàssiques (quartet de corda, trio amb piano...), algunes de les quals tenen nom propi i porten ja anys de vida individualitzada com a grup cambrístic.

Segons Eulàlia Vintró, la idea amb què es crearen els cicles de concerts respon a «la política de l'Institut Municipal de Música de crear grups estructurats de cambra, estimular el treball en grup i mostrar la qualitat dels músics de l'OCB». Abili Fort —director tècnic de l'OCB— explica que «una de les finalitats més destacades de la creació d'aquests cicles de concerts al Saló de Cent és que els grups que es formin per fer aquests concerts esdevinguin grups estables», com és el cas del Quartet Albéniz. Abili Fort afegeix que «aquesta temporada té molt bona qualitat en allò que es refereix a l'oferta musical, de la qual el 80% són primeres audicions.»

L'acolliment, tant per part del públic com per part dels mateixos músics, és excel·lent. L'any passat assistiren unes 8.000 persones a les audicions al Saló de Cent (que són gratuïtes); aquest indret té una capacitat normal de 400 persones i de 700 quan està totalment plena. El públic que hi assisteix és totalment heterogeni en edat i condició, però la seva característica comuna és que «sap el que va a escoltar», segons Abili Fort.

En total són 49 els membres de l'OCB que prenen part en aquesta IV edició, cosa que representa més del 50% del total de l'Orquesta Ciutat de Barcelona. T.M.

Neix el gruberovisme?

El comportament desbordat i entusiasta, més enllà de tota ponderació raonable, d'un sector del públic liceístic, a la primera representació de *Roberto Devereux*, fa preveure l'eclosió d'un nou fenomen liceístic: el «gruberovisme».

Encara la cantant txeca no havia obert la boca per pronunciar la primera frase, es percebia un clima de tensió que, és clar!, va explotar minuts després quan la va cloure —potser fins i tot una mica abans— en pronunciar la darrera nota de la seva inicial ària.

No serè jo qui discuteixi les virtuts, absolutament importants, d'aquesta artista. Ni, per descomptat, els mèrits contrets a Barcelona, entre els quals hi ha la seva imponent versió d'*Ariadne auf Naxos*, la temporada anterior, al mateix Liceu. Ni tan sols tinc la intenció de qüestionar la validesa o no d'aquests tipus de comportaments desfermats i imparables, que neixen per generació espontània, de tant en tant, a casa nostra.

Em limito a això que he dit abans: a apuntar la possibilitat que hagi nascut el «gruberovisme»; o, cosa que és el mateix, un corrent d'afinitat afectiva envers la soprano Edita Gruberova. El fet, si es confirma, tampoc no ha de sorprendre ningú. Abans, i d'això no fa tant, sectors d'afeccionats barcelonins —qui sap si els mateixos d'ara o els ben dignes descendents— havien il·luminat el «tebaldisme» i el «cossottisme», amb els quals van posar als núvols de la seva imaginació lírica les, per altra part, dues extraordinàries artistes i dues grans senyores de la lírica universal: Renata Tebaldi i Fiorenza Cossotto.

D'aquesta manera, aquests sectors d'afeccionats van demostrar que (excessos

probables d'entusiasmes afectius a part) tenien un bon olfacte i no erraven el tret. Una altra cosa és considerar si altres artistes no podien sentir-se ofesos per un tractament discriminatori. Però ja se sap que, quan entren en joc factors afectius, no es poden exigir equilibris perfectes.

Amb Edita Gruberova, i em refereixo exclusivament a la seva condició d'artista, els afeccionats tampoc no van errats. I, així, cada actuació seva es tradueix en un autèntic esdeveniment. La seva Elisabeta va ser important del tot; com així mateix ho fou la Sara, de Doris Soffel, mereixedora d'una superior consideració de la que se li atorgà.

Fernando de la Mora sembla continuar la incipient neo-tradició de tenors mexicans, nascuda a rebuf de Francisco Araiza, de la qual també forma part Miguel Cortez, el Roberto Devereux del segon repartiment. L'actuació de Fernando de la Mora fou ben notable, mentre que Fernando Belaza situava un altre nivell interpretatiu amb la seva veu dura i una més que perceptible insuficiència d'ofici. Ofici que, ben altrament, va lluir Richard Bonynge, sempre especialment còmode quan es mou en els seus dominats àmbits belcantístics.

Naturalment, una part del públic va esbroncar la tasca de l'escenògraf Ramon B. Ivars i del director d'escena Giancarlo del Monaco. La innovació en aquest apartat al Liceu se sol pagar cara. I l'elegància i bellesa de la proposta del primer i els mínims més que notables d'imaginació del segon pel que fa al joc dramatúrgic van ser, no faltaria sinó, degudament castigats. No faltaria sinó... ■ J.C.

Mercat de Música Viva de Vic 1990

El passat mes d'octubre, del 4 al 7, es celebrà la 2a. Edició del Mercat de Música Viva de Vic, amb un alt nombre de participació responent a un bon nivell artístic i organitzatiu. Els objectius del Mercat des dels seus inicis han estat els de generar nous contactes per tal d'animar la contractació en el món de la música, fer confluir artistes —promotors— managers i crear un intercanvi en tots els apartats de l'àrea musical del país. I si bé és difícil dur a terme una empresa així, per la manca d'experiència en organitzar aquests tipus de mercats, cal remarcar que aquest any ha acaronat plenament l'èxit. Per allò que es diu: «Corregir és de savis», l'organització del Mercat d'enguany ha de rebre un especial aplaudiment pel bon funcionament dels estands exposats al professional, per la puntualitat de les actuacions als escenaris que funcionaven simultàniament, repartits per tota la ciutat, per la sobrada informació gràfica als carrers i locals implicats al Mercat i per l'acurada selecció dels grups participants amb col·laboracions desinteressades d'artistes com Tete Montoliu, Koniec...

Apuntada aquesta felicitació merescuda, és interessant informar de les activitats musicals o paramusicals que durant aquests quatre dies es podien seguir. Un pavelló d'Estands, on exposaven managers, representants o associacions musicals permetia l'intercanvi i coneixement dels professionals, responsables de cultura, assessors musicals, etc., convocats i convidats pel Mercat a fi de fomentar una possible relació fructífera entre comprador i artista. El món professional no només es cenyia a programadors d'aquí, sinó que també hi van fer acte de presència representants de l'Estat i responsables de Departament de Cultura de diferents regions Europees (Lombardia, Brussel·les i Rhône-Alpes) els quals van coincidir a aprovar aquest tipus d'iniciatives, tant pel que ells podien aportar del seu país com per la fluïdesa que una trobada així pot significar per a aquest món específic.

La localització dels escenaris estava directament relacionada amb el tipus de música que s'hi oferia, i cal dir que aquí també va millorar en relació al primer any: cada matèria tenia la seva ubicació adient.

Un Seminari Internacional de Jazz (master classes, combos, debats,...) guiat i ideat pel Taller de Músics de Barcelona, amb la participació de músics/professors d'arreu del món, va donar un color i una vivesa durant tota aquella setmana, que feia imprescindible i gairebé irresistible passar les nits en blanc gaudint del millor jazz que s'està fent actualment a Europa.

La fira del disc, exposicions i col·loquis al voltant de la música van arrodonir la bona marxa del Mercat.

En definitiva, es pot dir que els errors comesos el primer any, potser per un desconeixement del sector i perquè ningú no neix ensenyat, han estat superats i en el futur ha d'anar creixent i millorant. Només cal pensar i seguir treballant per concretar el sentit estricte del Mercat i d'allò que s'hi exposa. L'opinió generalitzada dels participants ha estat positiva; però tot i així, hi ha punts a nivell de concepte del Mercat i del món musical en general que plantegen enigmes i dubtes (l'interès per un tipus de música més comercial, la rigorositat artística d'allò que es presenta, quina demanda social hi ha,...); en tot cas, sembla ser que el Mercat de Música pretén ser una eina útil per al sector, posant la plataforma i la infrastructura perquè l'artista trobi el marc idoni per a les seves relacions..., i a poc a poc ho va aconseguint. ■ **Mariona Sagarra**

Felic arrencada del Festival d'Andorra la Vella

Més enllà de l'anècdota cal situar la celebració del I Festival Internacional de Música i Dansa d'Andorra la Vella, que tingué lloc durant dos caps de setmana consecutius: l'últim del mes de setembre (dies 28, 29 i 30) i el primer d'octubre (dies 5, 6 i 7). Aquesta fórmula ja és indicativa d'una voluntat de facilitar a l'afeccionat d'Espanya (sobretot al català) i de França, a més de a l'andorrà, l'apropament al petit Principat per a gaudir del contingut d'uns programes indubtablement atractius, al menys per allò que en aquesta primera edició s'ha pogut observar.

És veritat que una part del Festival s'ha basat en el fet d'estar ubicats a Andorra —sens dubte per qüestions fiscals— els mundialment famosos cantants Alfredo Kraus i Teresa Berganza. Cadascun d'ells oferí un recital: el tenor, acompanyat al piano per Edelmiro Arnaltes; i la mezzo-soprano, per Juan Antonio Álvarez Parejo. No és menys cert que el poder de seducció del director del certamen, el canari Suso Mariátegui, ha fet possible la participació del Wiener Ballett Aktuell, la Capella de Viena, el Wiener Nonett, el pianista Paul Badura-Skoda i l'Orquestra de Cambra de Praga, amb el saxofonista Sohre Rahbari. Però, a l'horitzó immediat, hi ha la intenció de consolidar a Andorra un festival de música i dansa que pugui ser prou important per a fer-se un lloc en el ja dens i complicat panorama dels festivals internacionals.

El temps dirà en què queda tot plegat. El temps i les passes que es facin en les properes edicions, sens dubte decisives. La fórmula assajada aquest any ha donat bon resultat pel que fa a públic i, en general, respecte a les fites artístiques (destacant-s'hi, evidentment, el memorable recital de Teresa Berganza, un prodigi d'art depurat i d'interpretació fora de sèrie). Una sessió de ballet, el recital d'Alfredo Kraus i obres de Mozart, Beethoven, Peters, R. Strauss i J. Strauss, en el primer cap de setmana. El recital de Teresa Berganza, el de Badura-Skoda i el concert de l'Orquestra de Cambra de Praga, en el segon.

L'èxit de públic ha provocat eufòria en les autoritats, fins al punt que ja es parla de la construcció d'un Teatre que pugui acollir degudament no només

Teresa Berganza

sessions simfòniques i de cambra, sinó també recitals i fins i tot funcions d'òpera. A Ordino, s'està fent realitat un Auditori (se sap que allà se celebra un Festival de música propiciat pels germans Claret i Narciso Yepes) i a ningú no s'escapa la rivalitat que hi ha a Andorra entre les diferents parròquies. Una rivalitat que, molts cops, es torna perjudicial i esterilitzadora. ¿Pot, Andorra, acollir més d'un bon local per a música simfònica i òpera? ¿Es convenient la divisió d'esforços, en comptes d'anul·lar-los tots per fer realitat un gran festival internacional? ¿No seria factible un mateix festival amb ramificacions en les seves manifestacions, ja sigui a Andorra la Vella i Ordino o en altres llocs més que s'hi afegissin? Aquí queden aquests interrogants per a la reflexió d'uns i d'altres.

De moment, ja es parla de coses de diferent caire per a la pròxima edició. Es diu que hi havia la intenció de representar una òpera de Mozart, però que el bisbe de la Seu i copríncep d'Andorra ha indicat com a alternativa el *Requiem* mozartià. Es parla de Josep Carreras o de Jaume Aragall (aquest també amb residència a Andorra) com a possibles tenors i de Renata Scotto com a possible soprano. I fins i tot de Sviatoslav Ritchter com a possible pianista. Perquè, afegim, es pretén que, cada any, dos dels actuants hi ofereixin també classes magistrals. En aquesta primera edició, els mestres han estat Alfredo Kraus i Paul Badura-Skoda.

Sigui com sigui, queda la possibilitat d'alternar-hi les compres i la meravellosa naturalesa amb la bona música. Una magnífica fórmula. • **José Guerrero Martín.**

AGUSTÍ CHARLES GUANYA EL PREMI «ARPISTA LUDOVICO»

El compositor català Agustí Charles ha estat el guanyador de la primera edició del Concurs de Composició «Arpista Ludovico» instituït per l'Associació Arpista Ludovico, creada i presidida per l'arpista madrilenya María Rosa Calvo Manzano.

El jurat de l'esmentat concurs estava presidit per Cristóbal Halffter i l'integraven també Carmelo Alonso Bernaola, Tomás Marco y Carlos Gómez Amat. L'èxit del concurs ve precisat pel fet que s'hi van presentar catorze obres, xifra pràcticament superior a la totalitat de les obres per a arpa editades a Espanya el segle actual. Cal remarcar així mateix que les obres premiades seran obligades en el Concurs d'Interpretació que també promou l'esmentada Associació.

El veredicte del jurat va ser el següent: Premi «Antonio de Cabezón» dotat amb 400.000 pessetes a l'obra *Instant* d'Agustí Charles. Premi *Benegas de Henestrosa*, dotat amb 250.000 pessetes a l'obra *Serenata Suntuaria* de Florencio Cruz Fernández, Premi «Juan Hidalgo» dotat amb 100.000 pessetes a l'obra *Añoranzas* de Juan José Revueltas.

Cristóbal Halffter va insistir en l'elevat nivell de les obres presentades i la importància que té un concurs de les característiques del que ens ocupa en el panorama de la creació musical espanyola. ■

Festival Déodat de Séverac a l'Institut Francès

El passat 5 de novembre començà el Festival Déodat de Séverac, fundat el 1983, a l'Institut Francès de Barcelona, coincidint amb el vernissatge de l'exposició «Déodat de Séverac, del Llenguadoc a Catalunya» (fins al 18 de novembre), on es pogué veure l'evolució artística del compositor des de 1872 fins al 1921.

A l'acte de presentació del Festival assistiren el conseller de Cultura de la Generalitat, Joan Guitart, el cònsul general de França a Barcelona, Patrick Gautrat, el president del Festival, Jean-Bernard Cahours d'Aspry, i el delegat per a Espanya, Antoni Coll.

El Festival Déodat de Séverac té com a principal objectiu fer conèixer l'obra d'aquest compositor, i la dels músics francesos, espanyols i italians de la seva generació que, tot i gaudir d'una reconeguda vàlua artística, són desconeguts del gran públic. ■

Werther al cicle Òpera a Catalunya

De bell nou, el cicle «Òpera a Catalunya» tornà a fer aparició a diverses poblacions catalanes.

En aquesta ocasió, i després dels títols de de *Tosca*, *Rigoletto*, *La bohème* i *Carmen* tocava el torn a una de les òperes del compositor de *Werther*, o sia, Jules Massenet.

No voldria caure en una demagògia en dir que hi van oferir una òpera del compositor de *Werther*, ja que em sembla que no s'ha fet prou justícia a Massenet; però allò que és clar és que Massenet és conegut per la majoria dels afeccionats pel seu *Werther*. Aquest cinquè títol del cicle no era pas, però, l'esmentat Werther, sinó *Don Quichotte*.

Es tractava en aquesta ocasió d'una producció forània; exactament, l'estrenada al festival de Saint-Ceré. En aquesta producció francesa, però, l'aportació catalana era més que notable: l'Orquestra Simfònica del Vallès, el Cor dels Amics de l'Òpera de Sabadell i la direcció escènica d'Ariel García Valdés.

Ni cal dir que, fer un títol com *Don Quichotte* en el cicle «Òpera a Catalunya», és un perill; però, necessari.

És un perill perquè el públic del cicle sol estar poc acostumat a veure o escoltar òpera; i les poques vegades que ho fa, li agrada sentir les obres conegudes; potser millor, populars. I, si són de Verdi, encara millor. Només a tall d'exemple: el magnífic Teatre de «La Passió», d'Olesa de Montserrat, només s'ha omplert de gom a gom en els títols verdians i en *Carmen*... Tot un apunt sociològic per tal d'averiguar quines causes són les que provoca que el públic prefereixi Verdi més que Puccini, per exemple.

Estrenada a Monte-Carlo el 1910, ens trobem amb una obra concebuda cambrísticament, lluny de la idea meyerbeeriana. Així, el tractament orquestral és, clarament, cambrístic, en el qual trobem, per exemple, alguns solos d'oboè i violoncel i on la resta d'instruments concertants hi fan un acompanyament amb *pizzicati* a les cordes o arpegis a l'arpa, que hi fan aconseguir una riquesa de color semblant, en alguns moments, al de Rameau. (Recordem, per exemple, el moment quan Don Quichotte envesteix els molins, on la música és descriptiva, i recorda treballs com *Abaris* o *Les Boréades* de Rameau.)

En aquesta nova producció del cicle hem trobat, això sí, un nivell altíssim d'interpretació. Així, Jean-Philippe Courtis, com a Don Quichotte, ha fet gala d'autoritat i elegància en el personatge, i ha mostrat posseir un fraseig excel·lent. Encara que en la interpretació que ens féu hi hagué moments més alts que altres, l'escena de la seva mort fou antològica.

Jean-Marie Frémeau, com a Sancho, va ser sens dubte el millor. Frémeau posseeix una veu bellíssima, i a més canta amb un gust exquisit (recordem, en el moment quan cavalcaven, l'encert que tingué en cantar com un contratenor). D'aquesta forma, sabé donar el caràcter necessari al personatge.

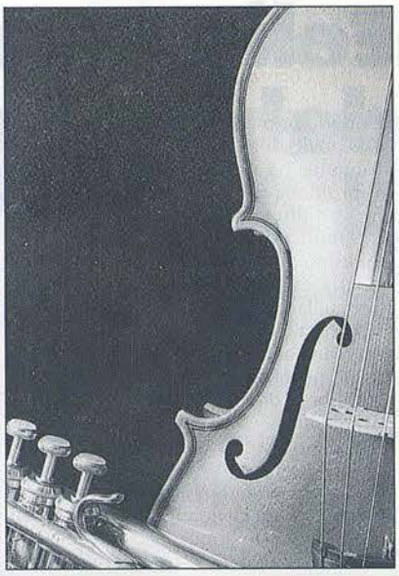
Dulcinée fou interpretada per Valérie Marestin, qui ens mostrà una veu interessant, encara que força pobre en harmònics. De tota manera, es tracta d'una veu homogènia, ben timbrada, encara que, en alguns moments, el pes i l'accentuació recordessin molt més els de contralt. Realitzà una interpretació preciosista, amb ornamentacions interessants i amb riquesa de matís.

La direcció de Frédéric Chaslin va ser feta molt de cara a la galeria i va tenir alguns moments d'imprecissió en les entrades; però no van representar cap problema ni per al cor ni per a l'orquestra. **Oriol Pérez i Triviño**

ESTRENA DE L'OBRA *ODA A SALVADOR DALÍ*

L'obra *Oda a Salvador Dalí*, amb música de Jordi Codina i text de Federico García Lorca, fou estrenada el passat 26 d'octubre, per l'Orquestra de Cambra de l'Empordà, a la Sala de la Cúpula Geodèsica del Teatre Museu Dalí de Figueres.

La narració fou a càrrec de Josep Maria Monegal, i la direcció, de Carles Coll. Amb aquesta obra s'ha fet palesa una vegada més la devoció del compositor i guitarrista Jordi Codina per la figura del pintor empordanès. L'esdeveniment que ens ocupa constituí un considerable èxit i l'obra rebé una entusiasta acollida per part d'un públic, que omplí de gom a gom la bella Cúpulo daliniana. Una interpretació efectiva arrodoní l'èxit de l'esdeveniment.

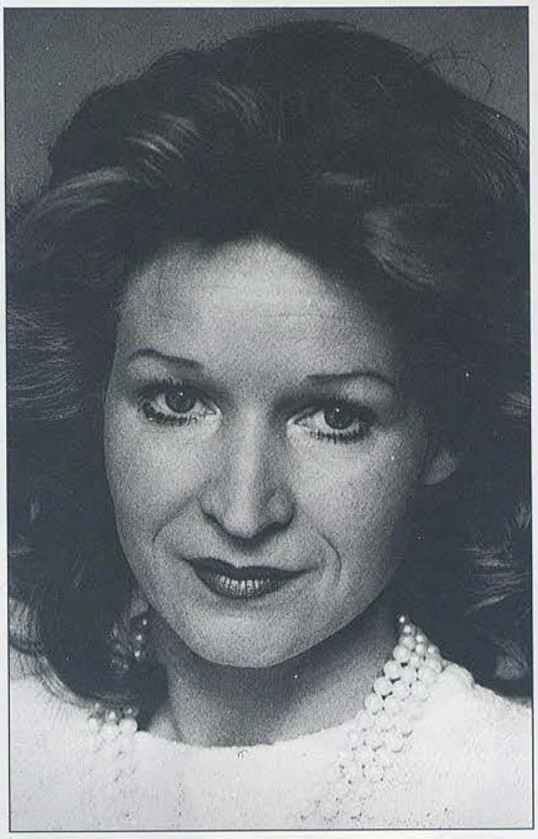

Seminari sobre l'origen de la notació musical

Organitzat pel TEM (Taller d'Estudis Medievals) de Barcelona, va tenir lloc a l'Escola Luthier, de l'1 al 4 del passat mes de novembre, un interessant seminari sobre l'Origen de la Notació Musical, dirigit per Karin Paulsmeier, professora de la Schola Cantorum Basiliensis, i per Javier Lara, professor de la Universitat de Màlaga i del Conservatori de Pamplona, que aportaren els seus personals i exhaustius coneixements sobre la definició, objecte i mètode de la semiologia gregoriana i sobre els orígens de la notació quadrada a l'Escola de Nôtre-Dame. L'exposició teòrico-didàctica del programa proposat fou completada pel coneixement viu i directe d'alguns exemples característics de les matèries tractades, brindat per les pròpies interpretacions dels cursetistes.

Com a cloenda, tingué lloc una audició de Cant Gregorià, a l'església de Sant Sever de Barcelona, interpretada pel Cor del Taller d'Estudis Medievals, dirigit, en aquesta ocasió, per Javier Lara. ■

Fundació Caixa de Pensions

La violinsta Eva Graubin nom destacat d'una programació especialment dedicada al violí.

Una temporada polifacètica

per F.T.B.

Un ampli ventall de música de tots els temps (conferències, «master class», conjunts cambrístics, joves intèrprets i artistes de prestigi) constitueix el contingut de les activitats previstes per a la «Temporada Musical» que ha organitzat la Fundació Caixa de Pensions, ja sigui a la seva seu, la «casa Macaya», o bé al Palau de la Música Catalana.

Veritablement, resulta difícil donar, en poques línies, una informació detallada sobre les 35 manifestacions, o destacar-ne només algunes; ja que si, per una banda, moltes estan desglossades en dos o tres actes (conferències, col·loqui i recital), també, en un altre sentit, cadascuna pot ser atractiva per un determinat punt o perspectiva interessant sobre el fet musical. D'alguna manera, doncs, és més aviat tot el conjunt d'activitats el que atorga a la «Temporada» de la «Caixa» la seva veritable transcendència i significació, la qual, en definitiva, mostra la riquesa i la multiplicitat de la música.

Fils conductors de la Temporada Musical.

Al marge de les dues vetllades simfònico-corals, ja tradicionals en el cicle, com són respectivament: el concert de Nadal (dies 19 i 20 de desembre) en què s'interpretarà *El Messies*, de Haendel, i el concert de Setmana Santa (dies 19 i 20 de març) amb l'audició de la *Passió segons sant Mateu*, de J.S. Bach, i de la celebració del XIV Festival de Música Antiga (des del 24 d'abril fins al 30 de maig) integrat per nou concerts, els trets que personalitzen el curs de la Caixa són, per una banda, la commemoració del bicentenari de la mort de Mozart —quatre concerts consagrats a les seves *Sonates per a piano forte*, a càrrec de Paul Badura-Skoda (dies 6 i 8 de març i 17 i 19 d'abril)— i, per l'altra, una dedicació al repertori de la música per a quartet de corda: el Quartet Coull, dia 28 de novembre, amb obres de Beethoven, J. Soler i Dvorák; el Quartet Tale, dia 6 de febrer, amb obres de Penderecki, Sardà, Stenhammar, Eliasson i Mozart; i el Quartet Cleveland, 27 de febrer, amb Mozart, Paulus i Beethoven. Igualment, com en anteriors ocasions, se celebraran les «Trobades amb la Música», en les quals participaran conjunts de joves instrumentistes i una sèrie de prestigiosos artistes i, s'hi presentaran alguns dels participants al «II Stage de Música de Cambra», o bé es constituiran en actes de cloenda de les *master classes* previstes per a l'actual curs. Així, per als dies 16, 17 i 18 de novembre, han estat programades les actuacions del Trio de Cordes de Paris i l'Octet Franz Schubert de Viena; els dies 15 i 16 de febrer, Gonçal Comellas, violí, Josep M. Colom, piano, i el Nash Ensemble de Londres; el dia 2 de març serà dedicat a la Cantata en el Barroc alemany; i, finalment, el 20 d'abril es commemoraran els 250 anys de la mort de Vivaldi.

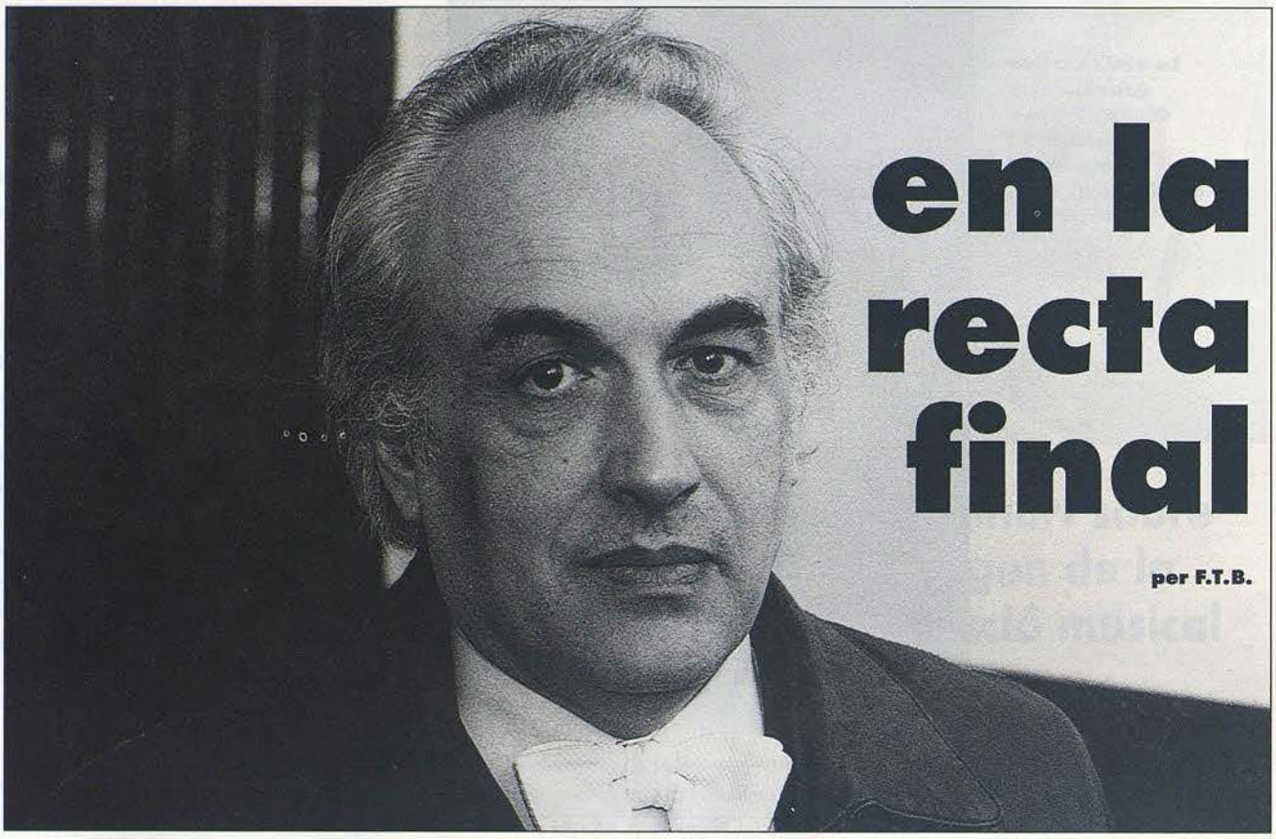
Altres concerts

Entre altres, encara hi haurà una sèrie de concerts que, igualment, donaran relleu a la «Temporada Musical 90/91». Ho poden ser: el recital del violinista Gerard Claret, previst per al dia 22 de novembre, en el qual interpretarà les *Partites núm. 2 i 3*, així com la *Sonata núm. 1* de Bach; l'actuació d'Anna Baget i Aníbal Bañados (violí i piano), amb un programa on figuren obres de Guinjoan i Montsalvatge; l'actuació de la Coral Cantiga amb música nadalenca catalana del segle XVIII (Soler, Martí i Casanovas), anunciada per al dia 12 de desembre; i ja dins de l'any 1991, el recital del duo Graubin, de violí i piano, el 16 de gener, en el qual figuren obres de Stockhausen, Kenins, Ravel i Schumann, així com el concert del conegut violista Bruno Giuranna del dia 30, qui, amb el pianista Giorgio Sachetti, tocarà les dues *Sonates op. 120* de Brahms i les *Märchenbilder* de Schumann.

La música antiga

Finalment, la XIV edició del Festival de Música Antiga tindrà rellevants protagonistes, com són Monica Hugget, violí, i Ton Koopman, clavecí, amb la interpretació integral a duo de les *Sonates* de Bach (dies 1 i 2 de maig). També actuaran: el Cor del Festival, dirigit per Manuel Valdivieso (28 de maig), i el conjunt His Majesties Sagbutts & Cornets (dia 30 de maig).

«Mozartiana»

en la recta final

per F.T.B.

El pianista terrassenc Miquel Farré

A rran de la presentació de «Mozartiana», Joan Millà, l'actual president de JJMM de Barcelona i un protagonista fonamental en la realització d'aquest projecte, tot explicant la gènesi del cicle, deia que «calia fer camí». De camí se n'ha fet: del repertori mozartià que es proposava —dilatat i amb moltes obres inèdites entre nosaltres—, ja poc en deu quedar per a interpretar: aviat caldrà fer balanç de què s'ha assolit i de què no ha passat de ser una aspiració o una utopia. Tanmateix, però, i malgrat veure ja el final d'aquesta ambiciosa i arriscada aventura que constitueix «Mozartiana», és ara, en aquesta singladura que s'inicia en el curs 1990-1991, quan aquesta llarga sèrie concertística haurà de fer front a l'etapa més compromesa. D'alguna manera, commemorar el bicentenari de la mort de Mozart no serà fàcil, ja que la genialitat del compositor, reconeguda universalment, suscitarà espectaculars festivals musicals arreu del món, entre els quals, el cicle de «Mozartiana», malgrat la seva innegable significació i essencialitat musical, pot quedar reduït a una simple curiositat.

Afortunadament, aquesta circumstància no es produirà, ja que Barcelona, de la mà de «Mozartiana», participarà en el macro-festival presentat per Jack Lang que, sota l'epígraf de «Mozart, músic europeu: 1791-1991», tindrà lloc en les ciutats on visqué el compositor. Itinerari vital que també es posa de relleu amb el nom de «Mozart, viatge europeu».

Certament, Barcelona (com Bogotà, la ciutat de Mèxic, Brasília, Nova York i Tòquio), tot i no haver estat visitada per Mozart, s'ha fet mereixedora del reconeixement com a ciutat mozartiana i participarà amb veu pròpia en la commemoració. El concert està previst per al 2 de desembre de 1991, i la seva originalitat no solament consistirà en l'estrena d'un *Divertiment*, encarregat especialment per aquesta efemèride a set compositors de països i edats diferents, sinó que, a més, s'hi oferiran l'òpera inacabada, *Thamos, rei d'Egipte*, i la darrera obra de Mozart, *L'elogi de l'amistat:* dues pàgines d'inspiració maçònica, ideari vers el qual Mozart se sentí molt vinculat en el darrer any de la seva vida.

Quant al *Divertiment*, la comanda s'ha fet a: Salvador Brotons, Leo Brouwer, Miguel Angel Coria, Xavier Montsalvatge, Antonio Ruiz-Pipó i Salvador Pueyo. Cadascun d'ells n'escriurà un moviment, concebut per a una formació instrumental similar als grups cambrístics del segle XVIII, i atenent-se a unes duracions temporals establertes. Aquesta obra serà, doncs, l'aportació barcelonina que s'interpretarà en altres ciutats vinculades en el projecte «Mozart, músic europeu».

Els altres concerts.-

Prèviament, i constituint la temporada 1990/1991, el cicle «Mozartiana» té previstes una sèrie d'actuacions força interessants, en les quals l'Orquestra Solistes de Catalunya, dirigida per Xavier Güell, tindrà com a col·laboradors: Elisabeth Glass, violí, i Vicenç Aguilar, trompa (6 de novembre); Cristina Ortiz, piano (14 de novembre), Bruno Rigutto, piano (11 de gener); Herman Baumann, trompa i Francesc Castelló, oboè (20 de febrer), Carme Bustamante, Carlos Chausson i Antoni Comas, cantants (27 de febrer); Jörg Demus, piano, i James Blaïr, director (4 d'abril); i Miquel Farré, piano (13 de maig).

Tots aquests concerts se celebraran al Palau de la Música Catalana.

FOTO GASULL

PRESENTACIÓ DEL COR DE CAMBRA DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

per TERESA MARTÍNEZ

Aquest 16 de desembre, a les 7 del vespre, oferirà la seva primera actuació, al Palau de la Música, el nou Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana que dirigeix el mestre Jordi Casas. Aquesta formació està integrada per un total de 26 cantaires (8 sopranos, 6 contralts, 6 tenors i 6 baixos) a més del pianista, Jordi Domènech, i del director.

Aquest cor es creà per diverses raons les més importants de les quals ens explica Jordi Casas: «*Amb aquesta nova formació volem donar ajut a una sèrie de gent amb un nivell qualitatiu important, per tal que pugui dedicar-se d'una manera més intensa al cant. També es pretén tenir un instrument amb una major disponibilitat i practicar un repertori de cambra que, per a formacions més nombroses, resulta inadequat*». Jordi Casas afegeix que: «*Un dels nostres objectius prioritaris és la difusió de la música de cambra arreu de Catalunya, encara que també creiem necessari fer-nos conèixer a la resta de l'Estat i a l'estranger*».

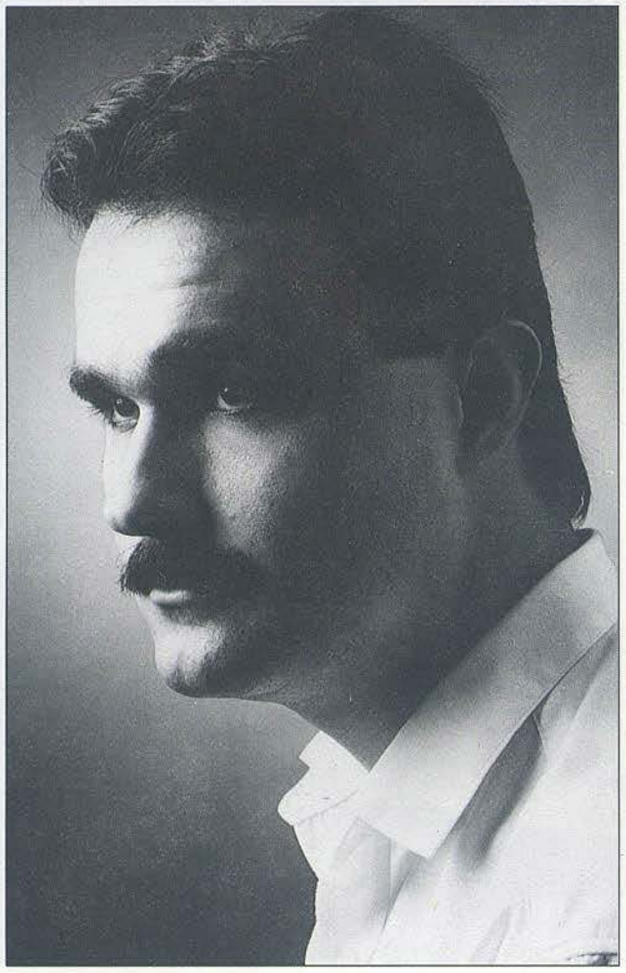
Pel que fa al repertori, el ventall que pot oferir aquest cor de cambra és molt extens: des de la música «antiga», concretament del Renaixement i el Barroc —interpretada d'acord amb uns nous criteris estilístics, basats en grups més reduïts— fins a la música típicament cambrística de l'època Romàntica —amb acompanyament o *a cappella*— i el conreu de la música del segle XX, la qual, per les seves característiques tècniques i dificultats, pot ser més adient per a un cor d'aquest tipus. I, a més a més, amb una especial atenció per a la música feta per compositors de casa nostra.

Així, i seguint aquestes pautes, en la primera actuació del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana es cantaran, per primera vegada, dues nadales de Joan Pau Pujol (1570-1625, músic nascut a Mataró i mestre de capella a Tarragona, Saragossa i Barcelona), transcrites per Marià Lambea, intitulades *Venit a Belem, pastores* i *Como a rey os hazen fiesta*. I també s'hi estrenaran les peces *Flors vora el riu* i *Clareja l'alba*, escrites per Joaquim Homs l'any 1983.

Els cantaires d'aquest nou cor, principalment estudiants de cant, han hagut de passar una sèrie de proves de selecció i han obtingut una beca, que té una vigència d'un curs. Aquestes beques hauran de ser renovades cada any, mitjançant les corresponents convocatòries. Els assaigs es realitzen tres dies cada setmana, durant dues hores i mitja cada dia.

La creació d'aquest cor de cambra ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Orfeó Català i la Fundació Caixa de Catalunya: el primer, ja fa temps que perseguia aquesta realització com a necessària per al nostre panorama musical; i la Fundació Caixa de Catalunya acollí el projecte amb entusiasme des del primer moment, aportant així una part essencial del finançament i donant la base econòmica sobre la qual és pogués bastir el funcionament del cor. «*Encara que la col·laboració establerta amb la Fundació té el termini d'un any, hi ha el desig, per part de les dues institucions, de continuar treballant conjuntament per tal que aquest cor arribi a sedimentar*», explica Jordi Casas.

En aquesta primera actuació, a part de les obres ja esmentades, s'hi oferiran peces de J.S. Bach, Francis Poulenc i Brahms. Per aquesta ocasió es compta amb la participació d'Albert Romaní (clavicèmbal), Sergi Casademunt (violoncel), Jesús Espinosa (contrabaix) i Àngel Soler (piano), a més de Jordi Domènech al piano i a l'orgue. (**T.M.**)

Albert Llanas va presentar una composició notable

Festa de la Música Contemporània a Alacant

per JOSÉ GUERRERO MARTÍN

Catorze estrenes encarregades pel Festival d'Alacant constitueixen una demostració eloqüent de l'empenta aconseguida per aquesta manifestació. La cita alacantina va constituir una vegada més una atapeït mostrari de la creació musical avantguardista espanyola. Hi va tenir una participació destacada la representació catalana, tant pel que fa a compositors com a intèrprets.

Ajutjar pel plantejament previ, el Festival Internacional de Música Contemporània d'Alacant —que se celebrà del 21 al 30 de setembre passat— es presentava, en la seva sisena edició, no només com a consolidat, sinó amb una clara tendència a l'expansió. A la vista dels resultats, tothom —organitzadors, autors i públic— pot sentir-se satisfet d'un certamen que ha aconseguit fer-se un lloc al món, dins el terreny de la música del segle XX; concepte més ampli, aquest, que el de musica contemporània i que ens sembla escaure millor al festival alacantí.

No gens menys són catorze les estrenes d'obres especialment encarregades pel propi Festival per aquesta ocasió, nou estrenes absolutes i onze estrenes a Espanya han tingut efecte en les deu congestionades jornades que durà el Festival. En total, i en les seves diferents categories, han vist estrenades obres d'ells els compositors Javier Darias, Agustín Bartomeu, Juan Pagán, José

Manuel Berea, Carlos Galán, Daniel Stefani, Joan Albert Amargós, Manuel Balboa, David del Puerto, Agustí Charles, Consuelo Díez, Zulema de la Cruz, Jean Christophe Marchand, Santiago Lanchares, Joan Guinjoan, Xavier Benguerel, Paul Patterson, Albert Llanas, Manuel Seco, Luis Blanes, Jacobo Durán-Loriga, Luis de Pablo, Jonathan Harvey, Peter Maxwell-Davies, Poul Ruders, Martin Butler, Daniel Börtz, David Diamond, Yohihisa Taira, Bernd-Aloys Zimmermann, Ivan Fedele i Luciano Berio. La llista és prou heterogènia i impressionant per poder convertir en important qualsevol festival del seu gènere. D'entre les frustracions, cap assenyalar la impossibilitat de l'estrena de la molt esperada obra de José Luis Turina, *Cuatro estudios en forma de pieza*, que havia d'haver interpretat a la guitarra l'alacantí Patrick Gaudí.

El Festival arrencà amb l'Orquestra Nacional d'Espanya, sota la direcció de José Luis Temes i amb Daniel Kientzy com a saxòfon solista, els quals interpretaren obres de Luis de Pablo *(Tombeau i Une couleur...)* i de Cristóbal Halffter *(Preludio de Némesis i Microformas)*: dues peces recents i dues més dels anys seixanta de dos dels compositors més rellevants de la música del darrer mig segle. La mateixa orquestra i el mateix director tingueren al seu càrrec un programa establert sota l'epígraf de «Músics alacantins en el V centenari de la ciutat», amb composicions d'Esplà, Darias, Llácer i Bertomeu.

L'Orquestra Ciutat de Barcelona, sota la batuta d'Edmon Colomer, hi oferí dos concerts, en el primer dels quals comptà amb la col·laboració d'Ignacio Rodes a la guitarra i, en el segon, amb la participació de Xavier Joaquín a la percussió. En general, agradà l'estrena del *Concert per a guitarra*, de Joan Guinjoan, encara que, a més d'un, li semblaren curts els mereixements de l'autor català, tenint en compte el lloc destacat que ocupa dins la música actual. Una cosa semblant s'esdevingué amb l'estrena de *Música per a cordes i percussió*, de Xavier Benguerel, acollida amb divisió d'opinions entre uns i altres. Obres ja conegudes de Gerhard, Bartók, Balada i Hindemith completaren els dos programes de l'OCB.

Juana Guillem (flauta) i Elisa Ibáñez (piano) oferiren peces de Messiaen, Llácer Pla i Antón García Abril, a més de l'estrena de la composició *Fantasia*, de J.M. Berea, on l'autor no amaga la seva afició, i fins i tot embriaguesa, per a la flauta i el seu món. El conjunt «Aquarius», sota la direcció de Nicholas Cleobury, pogué lluir-se amb un programa d'estrenes de Harvey, P. Maxwell-Davies i Patterson, a més d'una peça coneguda de Birtwistle. El seguí una fluixa actuació del «Conjunt Cosmos», sota la direcció de Carlos Galán, que interpretà obres de Méndez, Molina, Zulema de la Cruz, Josep Soler i l'estrena absoluta del mateix Galán. En aquesta ocasió, els autors no tingueren sort pel que fa als transmissors. Aquesta fou la segona decepció del Festival, després de la de l'estrena del pretensiós i fallit *Estamos en el aire*, denominada «òpera radiofònica» pel seu autor J.A. Pagán.

Tornà a actuar «Aquarius», també sota la direcció de Nicholas Cleobury, tot oferint un programa on destacà l'estrena de *Necesidad y azar*, d'Albert Llanas (Premi Ciutat d'Alcoi 1989), una obra que agradà molt (amb pràctica unanimitat): per a molts,

Edmon Colomer

és la millor composició del seu jove autor. Completaren el programa peces de Ruders, Fernández Guerra i Butler.

El recital de piano de l'uruguaià Humberto Quagliata, la sessió a càrrec del català Quartet de Bec Frullato i el primer dels programes de l'Orquestra Simfònica del Rhin-Mulhouse (sota la direcció del suís Luca Pfaff) fou allò millor de l'última part del Festival alacantí. Quagliata oferí, amb els seus característics rigor i bon fer, un matisat recorregut per estètiques tan diferents com les que contenen les partitures seleccionades per Luis de Pablo, Cristóbal Halffter, Carmelo Bernaola, Francisco Cano, Alfredo Aracil, Manuel Balboa i Daniel Stefani. Així mateix, obtingué un gran èxit el Quartet de Bec Frullato que, amb professionalitat i un exquisit sentit de l'equilibri en el seu programa, oferí l'estrena de l'obra encarregada per aquest Festival: *Sonata de Primavera*, d'Amargós, una obra no gens aliena als ritmes mediterranis i, en particular, propera al folklore andalús. Completaren la sessió obres de Geysen, Serocki, Linde, Sala Masip, Agustí Charles i Jep Nuix.

Amb gran precisió i meticulositat, Luca Pfaff dirigí, al capdavant de l'Orquestra Simfònica del Rhin-Mulhouse, i amb la participació del virtuós de la flauta Pierre-Ives Artaud, l'estrena de l'obra, encàrrec del Festival, *Corriente cautiva*, de David del Puerto, una atractiva composició (la primera per a orquestra d'aquest autor) en la qual s'estableix un intel·ligent i sensible paral·lisme entre el discórrer musical i el fluir d'un riu. Bona acollida per a l'estrena a Espanya de *Erosión*, del japonès Taira, potser un xic morbosa i dilatada en la seva part solista, encara que serveix per al lluïment del francès Artaud. Nítida i ajustada fou la versió de *Música para una escena*, de Schönberg. I increïblement exacta i perfecta fou també l'exasperant versió de *Rioanyi*, de John Cage, més apropiada per a escoltar-la en un marc «zen» que en una sala de concerts.

Finalment, cal assenyalar amb alegria la general satisfacció amb què el públic i la crítica —nacional i estrangera— acolliren la sessió de música electroacústica, indubtablement la millor, en aquest gènere, de totes les que s'han ofert en les sis edicions del Festival alacantí. És ben cert que s'ha tractat d'un programa amb obres que no desenvolupen exclusivament i específica el llenguatge propi de la música electroacústica, sinó que barregen aquesta matèria amb música interpretada en directe per un solista (clarinet, viola de gamba, violoncel, segons els casos), o bé recullen en els enregistraments veus humanes o sons d'animals. Però no deixa de ser un dels molts camins que pot seguir un gènere al qual encara queda molt per a desenvolupar.

L'encertat programa fou presentat pel Laboratori de Música Electroacústica i Ordinador del Centre per a la Difusió de la Música Contemporània de Madrid, que depèn del Ministerio de Cultura, en aquest seu bateig internacional. Cinc estrenes absolutes foren ofertes, obres, totes, encarregades pel Festival: *Convex II* (primera incursió d'Agustí Charles en aquest terreny), *S.Q.* (de Consuelo Díez); *Recordando a Ma Yuan* (de Santiago Lanchares); *Fugaz* (de Zulema de la Cruz); i *Voz oscura* (de J. Ch. Marchand). Diferents fórmules d'exploració amb el denominador comú de resultar grates a l'oïda i fugir de la rutina i de les receptes tan buides com insistentment repetides.

La temporada en marxa

Entre l'enyor i l'esperança

per F. TAVERNA BECH

En l'inici de l'actual curs musical barceloní ha mancat, certament, aquell ambient d'expectació que, sobretot, es respirava en les primeres edicions del ja ben lamentablement desaparegut Festival Internacional de Música de Barcelona —una manifestació creada per les Joventuts Musicals de Barcelona que, continuada després per Forum Cultural, ara ha mort a les mans del Festival de Tardor. No insistirem en aquest fet ben trist del qual, si més no, la revista ja va donar referència el propassat més d'octubre. Aquesta absència i l'ensurt que deurien tenir els habituals als concerts d'Ibercàmera en veure els preus que s'han establert per aquesta temporada, podrien enfosquir-ne les perspectives un tant optimistes de la que, en el moment d'escriure aquestes línies, tot just acaba de començar.

Vegem, si no, el cicle d'Ibercàmera que s'acaba de citar. Pot dir-se que tant el concert de l'Orquestra de Cambra de Praga com el recital de Birgitte Fasbaender han constituït dues sessions que l'afeccionat recordarà amb veritable gust. Certament, el programa del conjunt txec no era cap meravella; tanmateix, però, la *Suite txeca* de Dvorák va resultar força interessant per a l'aprofundiment en la coneixença de Dvorák com a instrumentador, mentre que el *Concert per a clarinet* de Mozart va contribuir al lluïment del solista Enric Lluna, com a músic i clarinetista d'un futur veritablement esperançador.

Per la seva part, la mezzo-soprano Brigitte Fassbaender, acompanyada al piano amb notables resultats per Wolfram Rieges, va entusiasmar el públic amb dues obres tant cabdals com poden ser els *Amors del poeta* de Schumann i les *Quatre cançons serioses* de Brahms.

Més interessant, encara que potser menys entusiasmant, va resultar la sessió inaugural de les activitats de l'Orquestra del Teatre Lliure, dedicada a la música hispano-americana del segle vintè. Certament, el conjunt del Lliure, dirigit pel seu titular, en Josep Pons, oferí unes versions força acurades dels títols programats. Amb tot, el concert resultà bastant monòton quant a coloracions i matisos. La força rítmica —més intuïda que escoltada— de les llunyanes *Alcancías*, compostes en (1932!), de Silvestre Revueltas, o potser el *Sexteto Místico* de VIlla-Lobos, de remarcable riquesa tímbrica, van constituir una referència força il·lustrativa de l'activitat creativa en l'hemisferi sur.

Amb tot, l'obra que impressionà pel seu valor estètic i humà va ser la *Serenata per a barítion i conjunt instrumental* (1973) de l'argentí Alberto Ginastera. Veritablement, que la música pot expressar el sentit telúric de la cultura popular, descriure uns paisatges físics i, a la vegada, l'esperit dels pobles que hi habiten, es pot demostrar amb la partitura de Ginastera. Completaven el programa dues sobres més: *Tangos* de Orrego Salas i *Mar-acà* de Ricardo Lorenz, dues pàgines on l'ambient que assoleix Ginastera queda reduït a un pur i inhàbil academicisme.

Finalment, també cal destacar la inauguració de la temporada d'abonaments de l'Orquestra Ciutat de Barcelona, un conjunt que, havent ja assolit un nivell instrumental absolutament vàlid, sembla iniciar una prometedora etapa d'ampliació d'activitats vers esferes internacionals, a la vegada que assumeix el paper de conjunt oficial de la nostra nació. Potser uns pocs anys enrera, tota aquesta política d'expansió ens hauria semblat el fruit d'un triomfalisme buit i, per tant, perillós; ara, és ben cert, la idea és molt propera a convertir-se en una magnífica realitat.

Certament, i a títol personal, diria que Luis Antonio García Navarro —el successor més que probable de Paul Decker en la titularitat de l'orquestra— potser no serà el director per a subtilisar qualitats de color i expressivitat de la nostra ocupació simfònica. Ara bé, en el concert inaugural demostrà la capacitat per a donar vigor impactant a la música de Montsalvatge, Rachmaninov —el tercer *Concert per a piano*, estimablement interpretat per Achúcarro— i Holst.

Millor va resultar el segon concert, dirigit per García Asensio, on la seva filla Anabel es revelà com una excel·lentíssima violinista: una tècnica nítida i matemàtica, junt a una sonoritat de gran bellesa i plenitud, així com una dicció d'inqüestionable vigor comunicatiu van ésser algunes de les seves qualitats. A la vegada, vam escoltar amb veritable plaer l'estrena de la *Simfonietta* d'Àngel Cerdà, remarcable per la imaginació en el desenvolupament del material temàtic, així com per la magistral concepció de la factura instrumental. El programa es completà amb la interessant *Sinfonietta* d'Ernesto Halffter i amb la música genial de *L'ocell de foc* de Stravinsky.

La jove violinista Anabel García va causar una molt bona impressió

iber:Camera

VII Temporada 1990/91

Barcelona - Octubre 1990 - Maig 1991

Palau de la Música Catalana

Sèrie a

3	13 gener diumenge	**Isaac Stern,** violí **Robert McDonald,** piano
4	14 gener dilluns	**Bartók Quartet** Beethoven, Bartók, Schubert
5	6 febrer dimecres	**Martha Argerich,** piano **Carme Vilà,** piano **Nelson Freire,** piano **London Festival Orchestra**
6	18 febrer dilluns	**Peter Schreier,** tenor **Walter Obertz,** piano Schubert: Die Winterreise, D. 911
7	12 març dimarts	**Eliso Virsaladze,** piano Schubert, Schumann, Beethoven
8	21 març dijous	**Philharmonia Orchestra** **Carlo Maria Giulini,** director Brahms
9	17 abril dimecres	**Academy of St. Martin in-the-Fields** **Dmitri Sitkovetsky,** violí **Neville Marriner,** director Berlioz, Brahms, Stravinsky
10	22 abril dilluns	**Radu Lupu,** piano Brahms, Mozart, Schumann
11	25 abril dijous	**Royal Philharmonic Orchestra** **Kurt Nikkanen,** violí **Vladimir Ashkenazy,** director Prokofiev, Walton
12	1 maig dimecres	**Orquestra Filharmònica Txeca** **Lluís Claret,** violoncel **Vaclav Neumann,** director Dvorák
13	14 maig dimarts	**BBC Symphony Orchestra** **Gerhard Oppitz,** piano **Mary King,** mezzo-soprano **Lothar Zagrosek,** director Beethoven, Mahler, Schumann
14	30 maig dijous	**Royal Concertgebouw Orkest** **Riccardo Chailly,** director Bruckner: Simfonia núm. 5

Sèrie b

3	16 desembre diumenge	**Nederlan Kammerorkester** **Albert G. Attenelle,** piano **Antoni Ros-Marbà,** director Beethoven, Gerhard, Schönberg
4	23 gener dimecres	**Orquestra Germano-Soviètica** **Mstislav Rostropovitx,** violoncel
5	31 gener dijous	**Arditti String Quartet** Beethoven, Soler, Bartók
6	7 febrer dijous	**London Festival Orchestra** **Cambridge University Chamber Choir** **Carles Trepat,** guitarra **Ross Pople,** director Mendelssohn, Rodrigo, Händel, Vivaldi
7	13 febrer dimecres	**Orquestra Filharmònica Soviètica** **Viktoria Postnikova,** piano **Gennady Rozhdestvensky,** director Mompou, Rakhmaninov, Txaikovski
8	21 febrer dijous	**Academy of St. Martin in-the-Fields** **Celia Nicklin,** oboè **Iona Brown,** director Händel, Bach, Haydn
9	13 març dimecres	**André Watts,** piano Schubert, Ravel
10	24 abril dimecres	**Staatskapelle Dresden** **Bernard Haitink,** director Mozart, Strauss, Brahms
11	2 maig dijous	**Orquestra Filharmònica Txeca** **Ivan Klansky,** piano **Jiri Belohlavek,** director Dvorák
12	12 maig diumenge	**Zoltán Kócsis,** piano Beethoven, Bartók, Liszt
13	15 maig dimecres	**BBC Symphony Orchestra** **Boris Pergamenschikov,** violoncel **Lothar Zagrosek,** director B. Elias, Elgar, Beethoven
14	29 maig dimecres	**Royal Concertgebouw Orkest** **Riccardo Chailly,** director Haydn, Schönberg, Schumann

Tots els concerts començaran a les 21 h., excepte els concerts **3a** i **12b** que començaran a les 19.30 h., i el concert **3b** que començarà a les 22 h.

Venda de localitats:

A les taquilles del Palau de la Música Catalana (Tel. reserves: 268 10 00) i totes les oficines de la Caixa de Catalunya. (Tel. reserves Caixa: 310 12 12)

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ajuntament de Barcelona

música de Bohèmia

Retrat del compositor txec Bohuslav Martinu

La celebració del centenari del seu naixement ha de fer descobrir, al nostre país, la música visceralment txeca d'aquest gran compatriota de Dvorák i Janaček

BOHUSLAV MARTINU

per MANUEL VALDIVIESO

Txecoslovàquia és un dels països que, malgrat ser encasellats tradicionalment amb certs prejudicis en el bloc de països on s'ha fet sobretot música «nacionalista», ha dotat la música europea de compositors d'excepcional qualitat. I això no només al segle XIX, com és ja prou reconegut a través de les personalitats de Smetana i Dvorák, sinó també en èpoques anteriors, amb compositors com Kozeluch (1738-1814) i Myslivizech (1737-1781) i, no cal dir-ho, en el pas al segle XX, de la mà de noms com Janaček (1854-1928), Krenek (1900) o Bohuslav Martinu (1890-1959). Músic, aquest últim, de qui aquest mes de desembre se celebra el centenari del naixement. Aquesta circumstància ha motivat l'interès de fer conèixer una mica més el nom i la producció musical d'aquest excepcional compositor que, malauradament, és pràcticament desconegut a casa nostra.

La vida

Bohuslav Martinu va néixer a Policka, un poble situat a la ratlla que separa Moràvia de Bohèmia, a Txecoslovàquia, el 8 de desembre de 1890. La seva infància

Retrat de Bedfich Smetana, principal impulsor de l'escola nacional txeca

transcorre entre les classes de violí que comença a rebre a set anys i la vida tranquil·la del seu poble d'origen. A 12 anys, però, ja va a Praga on, poc després, ingressarà al Conservatori per a estudiar, primer, violí i, després, orgue i composició (assignatures que s'impartien conjuntament), fins que el seu talent i la necessitat d'innovar en el camp compositiu li ocasionaren l'expulsió del Conservatori, quan tenia 20 anys, per «negligència incorregible».

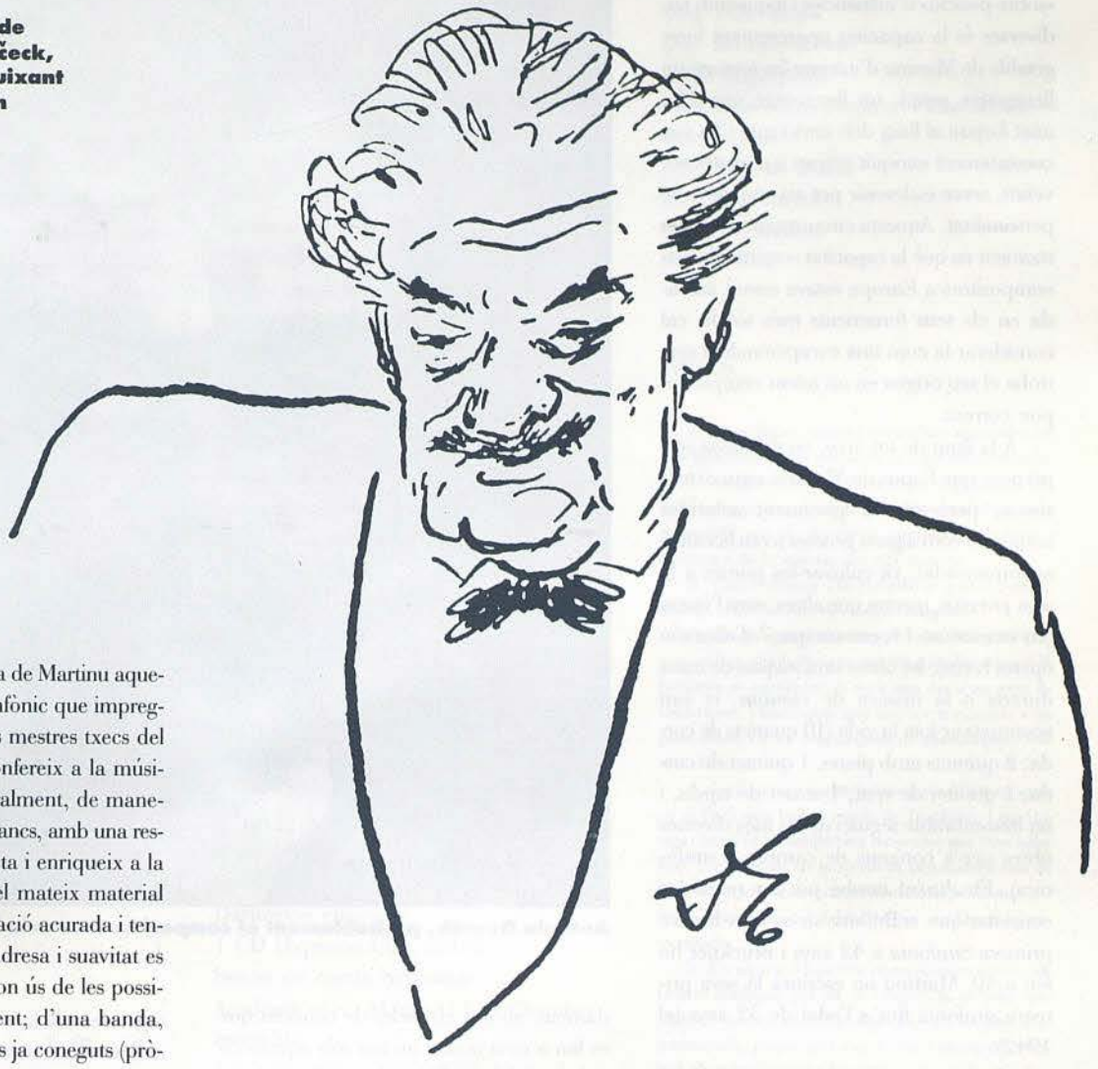
A partir d'aleshores, formà part de diverses orquestres txeques com a violinista i inicià una amistat que havia de ser llarga i fecunda amb el violinista Josef Suk, de qui esdevingué alumne el 1922. L'any següent, Martinu començarà una de les etapes més decisives de la seva formació, com a conseqüència d'haver obtingut una beca per a anar a estudiar amb Albert Roussel, a París. Des d'aleshores, la seva vida transcorrerà successivament a França, Suïssa, un altra cop França i, tot seguit, Espanya i Lisboa, camí dels Estats Units (com molts compositors de la seva generació, o més joves, obligats per les circumstàncies polítiques i bèl·liques d'Europa); viurà a Amèrica a partir d'aquell moment, però farà tres viatges a Europa: un, l'any 1948; un altre, el 1953; i el darrer, l'any 1956. Durant aquest últim viatge se li descobreix un càncer i és operat diverses vegades. A conseqüència d'aquesta malaltia mor, el 28 d'agost de1959, a Suïssa, on fou enterrat poc després.

La música

En mirar de prop la producció musical de Martinu, se'ns revela immediatament una gran riquesa i diversitat de recursos sonors i tècnics, que delaten l'existència de nombroses influències d'altres èpoques i compositors, encara que potser seria més adequat no parlar d'influències sinó dels més variats estímuls. En efecte, aquests estímuls es manifesten, en la música de Martinu, amb un constant desig d'integració en un llenguatge personal i propi. El resultat és veritablement sorprenent; tractant-se d'un músic que desenvolupa la seva major activitat entre els anys 1920 i 1960: una època en què Europa es debat a la deriva, tot cercant una sortida viable al cataclisme que l'evolució imparable vers l'atonalitat ha provocat. En aquest context, només els grans compositors amb les arrels fermament fixades en la tradició (sigui quin sigui el camí que hagin triat)[1] van poder sobreposar-se a l'allau de tendències noves i sense un futur clar. I Martinu es mereix probablement un lloc entre aquells que van aconseguir integrar en un llenguatge propi l'innombrable nombre d'estímuls que la realitat passada o present posava a la seva disposició. A grans trets, podríem agrupar en tres vies principals les característiques més sobresortints de la música de Martinu.

L'herència del seu país

En primer lloc, Martinu neix i s'educa musicalment en un país que ha viscut, al llarg dels segles XVIII i XIX, un esplendor extraordinari en l'aspecte musical, i la capital del qual (Praga) ha estat centre de l'activitat musical europea. Això influirà en el jove Martinu, sobretot en dos aspectes diferents: d'una banda, la proximitat del llegat de Smétana i, sobretot, la de Dvorák, serà decisiva, ja que des de les primeres

Dibuix de Leós Janaček, fet pel dibuixant Dolbin

obres trobem en la música de Martinu aquella frescor i aquell alè simfònic que impregnen la música dels grans mestres txecs del XIX, una qualitat que confereix a la música el do d'avançar naturalment, de manera contínua i sense entrebancs, amb una respiració fluïda que respecta i enriqueix a la vegada les necessitats del mateix material musical. Una instrumentació acurada i tendent a colors de gran tendresa i suavitat es complementa amb un bon ús de les possibilitats de cada instrument; d'una banda, recreant color o doblatges ja coneguts (pròpiament dvoraquians resulten, per exemple, els doblatges de fagots i clarinets pels violoncels que trobem en obres de l'última època com *The Parables*, o la preferència pels registres mitjans greus de l'orquestra que trobem a obres com *Dream of the past*, de 1920), i d'altra banda experimentant sempre en la recerca de noves sonoritats.

A més, hi ha l'estima del repertori popular de Bohèmia i de les seves peculiars característiques (el pentatonisme o l'ambigüitat modal, entre altres) que es manifestarà al llarg de tota la seva producció, si bé amb menys força que en el cas de Dvorák i amb una tendència progressiva a la cita més que no a les possibilitats constructives des del punt de vista formal.

París, capital del món

Quan Martinu va a França té 33 anys i un *opus* ja considerable. Allà viurà de prop l'ebullició de la capital musical del continent, essent profundament impressionat no només pel seu mestre (Albert Rousel) sinó també, en aspectes diferents, per la música de Débussy i la del «Grup dels Sis» (Poulenc especialment). La influència débussyniana es manifestarà de manera important en l'harmonia i, més restringidament, en l'estructura interna d'alguna de les seves obres orquestrals[2]. En la música de cambra, però, la vivacitat rítmica i la tendència a la «pirueta» ens fan patents els models compositius de Poulenc, en aquest cas dotats probablement d'un major equilibri i d'una força interna i un sentit més profunds gràcies a la presència, al mateix temps, d'una constància podríem dir que «clàssica» pel que fa a la construcció de les frases en períodes regulars[3]. Tanmateix, només cal fer una ràpida mirada a algunes de les obres escrites a partir de l'any 1923 per adonar-nos de la important influència global que la música francesa exercí sobre Martinu; *Rapsódie* (orq. 1929), *Estampes* (orq. 1958), *Sedm arabeske* (violí i piano 1931, *Nocturnes* (Vlc. i piano 1930), *Pastoral* (vlc. i piano 1930), *Bergerettes* (violí, vlc. i piano 1939) etc.(4).

Una mirada al passat

L'últim grup d'aquest petit recorregut que estem fent a través de les característiques principals de la música de Bohuslav Martinu recull un aspecte que va tenir una transcendència especial en la música de cambra dels últims vint anys del compositor. En aquest temps, Martinu recollí en la seva obra alguns elements importants de la música europea del Renaixement. En especial, podríem parlar dels grans madrigalistes anglesos del s. XVI i de la música instrumental nord-italiana de la mateixa època, i també del primer barroc. Allò que Martinu cerca, i troba, en aquesta música és una major transparència del discurs polifònic i, com a conseqüència, un enriquiment de les veus internes de la música. Alguns dels títols imposats a obres, sobretot de música de cambra, ens revelen novament aquesta circumstància *(Tres madrigals per a violí i viola*, (1947) *Quatre madrigals per a ob., cl. i fagot*, (1937) *Madrigal Sonata per a fl., violí i piano* (1942), *Concerto Grosso per a orq. de cambra* (1937), *Tres Ricercari per a orq. de cambra*, (1938), *Toccata e due canzoni, per a petita orq.* (1946) *Sinfonietta «La Jolla», per a piano i orq. de cambra*, (1950), etc...)[5]

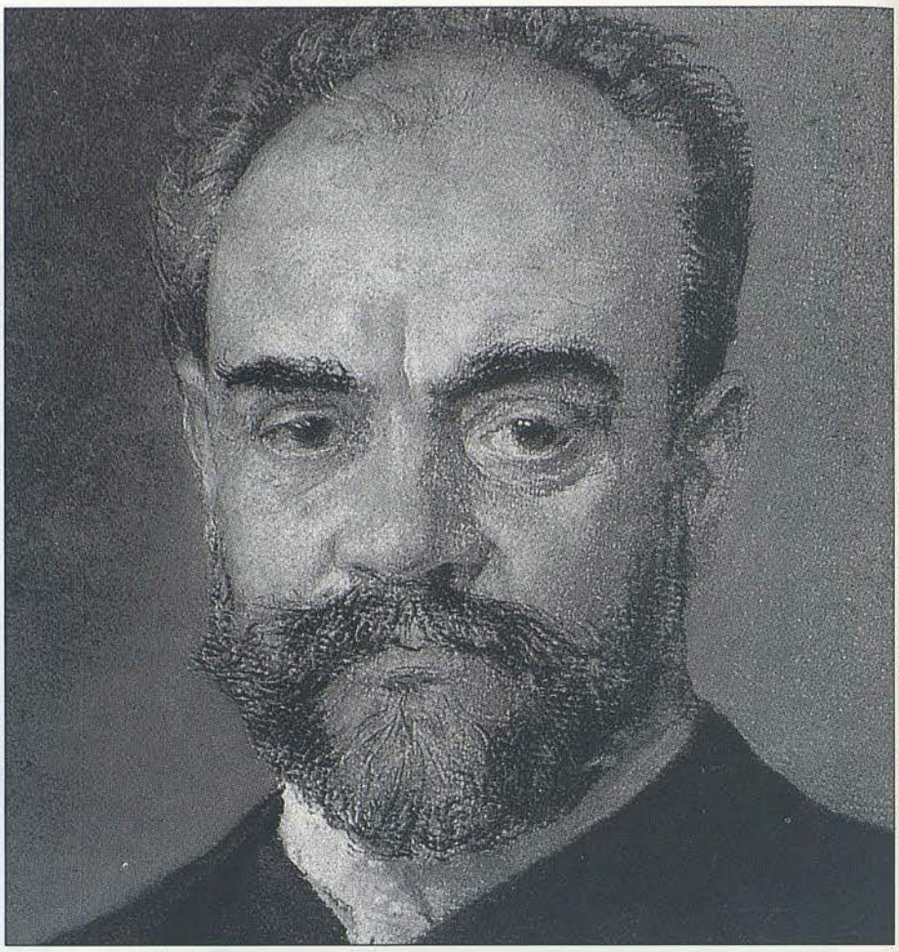
Allò més sorprenent d'aquesta continua «sobre-posició» d'influències i inquietuds tan diverses és la capacitat aparentment inesgotable de Martinu d'integrar-les totes en un llenguatge propi; un llenguatge que s'ha anat forjant al llarg dels anys i que s'ha vist constantment enriquit gràcies a aquestes novetats, sense esdevenir per això mancat de personalitat. Aquesta circumstància, en un moment en què la capacitat «espiritual» dels compositors a Europa estava essent atacada en els seus fonaments més sòlids, cal considerar-la com una excepcionalitat que troba el seu origen en un talent compositiu poc corrent.

A la llum de tot això, no és massa sorprenent que l'opus de Martinu sigui extensíssim; però resulta igualment aclaridor adonar-se com alguns gèneres (com la cançó acompanyada), va cultivar-los només a la seva joventut, mentre que altres, com l'òpera (en va escriure 14, encara que 7 d'elles són òperes breus), les obres simfòniques de curta durada o la música de cambra, el van acompanyar tota la vida (10 quartets de corda, 2 quintets amb piano, 1 quintet de corda, 1 quintet de vent, 1 sextet de corda, i un innombrable seguici de les més diverses obres per a conjunts de cambra o simfònics). Finalment també pot ser revelador constatar que, si Brahms va escriure la seva primera *Simfonia* a 43 anys i Bruckner ho féu a 40, Martinu no escriurà la seva primera simfonia fins a l'edat de 52 anys (el 1942).

Martinu tampoc no va ser aliè a la influència del jazz, com ho demostren obres com la suite *Jazz* (de 1928), o influències molt marcades en altres obres com *The Rock* o *Thunderbolt p-47*. La música concertant tampoc no és escassa al seu opus: 5 concerts per piano, 2 concerts per violí, 3 concerts per violoncel i més de 10 concerts o moviments concertants per altres instruments i orquestra. Un conjunt considerable d'obres corals, 12 cantates i 3 oratoris, a banda de moltes obres breus que no és possible de resumir aquí, completen la llista de les obres d'un dels compositors més prolífics que ha vist la primera meitat del nostre segle.

¿És possible, en el segle de la informació i de la informatització, que un músic de la qualitat, i amb un opus tan extens com el de Martinu,sigui encara gairebé un desconegut il·lustre al nostre país?

Sembla, doncs, que el centenari del seu naixement potser és un bon moment per concedir-li, almenys, el dret a ser escoltat, com han començat a fer un cert nombre de cases discogràfiques o els principals cicles musicals d'arreu d'Europa. Malauradament, no tots els cicles de concerts que es fan a casa nostra (ni tan sols aquells de més especialitzats que acostumen a dur a les nostres sales formacions de «primera línia») han sabut recollir, no ja un homenatge, sinó un senzill reconeixement a aquell a qui cal considerar com un dels grans compositors que el poble txec ha donat a la tradició cultural europea.

Antonin Dvorák, probablement el compositor txec més interpretat arreu

Comentaris a la discografia i bibliografia

La majoria dels discos esmentats es poden trobar ja en els punts de venda més importants de Barcelona, encara que amb algunes dificultats pels que provenen de Txecoslovàquia mateix. Però, per aquells que no coneguin encara la música de Martinu, potser és bo de recomanar com a primeres audicions la música de cambra i els poemes simfònics com *The Parables* o *Estampes*.

D'altra banda, pel que fa a la Bibliografia, cal esmentar que el Fondo Musical Checo (l'adreça del qual figura al final de la Bibliografia) està duent a terme una tasca humil però constant i efectiva no només en la divulgació d'obres o autors encara no prou coneguts, sinó també pel que fa a un seguiment de la vida musical que hi ha actualment a Txecoslovàquia. Aquesta entitat, a més a més, edita mensualment en diversos idiomes (entre ells el castellà) un petit llibret que recull tots aquests esdeveniments. Una altra de les coses que cal agraïr-li és l'impuls que ha donat per a la publicació d'un catàleg, que vol ser complet, de les obres de B. Martinu; catàleg que, realitzat per Jaroslav Mihule, surt en opuscles acompanyant el llibret corresponent a cada mes. Finalment cal celebrar l'aparició, independentment d'aquest catàleg a què feiem ara referència, d'un catàleg molt complet i amb bona quantitat d'informació suplementària que ha estat editat l'any 1990 per «Panton». Aquesta edició ha estat preparada per un grup de 5 professors i conté, a més de la informació de la durada, plantilla, fonts documentals, edicions i diversos noms i dedicatòries de cada obra, una extensa bibliografia (potser la més acurada que s'ha fet fins ara) que inclou tant escrits del mateix compositor com estudis que fan referència a la seva vida o a la seva obra. Hi ha també un índex d'enregistraments que, sense ser complet, dóna una idea aproximada de la presència de Martinu en la vida muscial txeca.

Bibliografia

SOBRE BOHUSLAV MARTINU:

Bohuslav Martinu, de Brian Large; ed.: Duckworth, Londres 1975

Bohuslav Martinu, Homeland, Music and the World Diaris, notes, assaigs i articles editats per Milos Safránek, i publicats per la Státní hudební vydavatelsví de Praga (SHV).

My life with Bohuslav Martinu, de Charlotte Martinu, publicat en francès i anglès per l'ed. Orbis, de Praga, el 1979 i 1978, respectivament.

• SOBRE LES OBRES DE B. MARTINU:

The Symphonies of B. Martinu, de Jaroslav Mihule; ed, SHV Praga, 1955.

Bohuslav Martinu, de Jaroslav Mihule; ed. en castellà per Orbis el 1979.

Bohuslav Martinu, The Man and his Music, de Milos Safranék; ed. A.A. Knopf, New York, 1944 i Dennis Dobson, Londres, 1946.

Bohuslav Martinu-His Life and Works, de Milos Safranék; ed. Allan Wingate, Londres, 1962.

Bohuslav Martinu, un article d'Albert Roussel a la Révue Musicale, de 1937.

Per a qualsevol informació suplementària cal adreçar-se al
Fondo Musical
Besednní, 3-118 00 Praha 1 (Txecoslovàquia)

Discografia Orientativa

La Passion grecque
Solistes-Cor Phil.txec-Orq. phil. de Brno
Dir.: Ch. Mackerras
2 CD Supraphon VG 662 112

Simfonies 1 i 2, 3 i 4, 5 i 6
Orq. simfònica de Bamberg
Dir.: Neeme Järvi
4 CD separats — Bis 362, 363 i 462

Simfonies 3 i 6
Orq. Phil. txeca
Dir.: Vaclav Neumann
1 CD Supraphon 33C37-7760

Rhapsodie—Concerto per a viola i orq.
Orq. Phil. Txeca
Dir.: Kosler
1 CD Supraphon VG 637 111, amb la simfonia concertant per a oboè, viola, fagot, violoncel i petita orq.
Orq. Phil. txeca
dir.: Vaclav Neumann
1 CD Supraphon 11 0374-2, amb el *2r concert per a piano.*

Concerts per a violoncel 1 i 2
Orq. Phil. txeca
dir.: Vaclav Neumann
2 CD separats Supraphon VG 637OLO i VG 637009

Doble concert per a dues orq. de corda— Orq. simfònica de Ràdio Praga
Charles Mackerras
1 CD Suprphon VG 637003, amb els *«Frescos de Piero della Francesca»*

Concerts per a violí, 1 i 2
Orq. Phil. txca
violí, Suk **dir.: Vaclav Neumann**
1 CD Supraphon VG 637009

Nonet-La revista de cuina-trio per a fl. Violoncel i piano
Dartington ensemble
1 CD Hypérion CDA 66.084

2n. quintet amb piano
Piano: Palenicek — Quartet Smetana
1 CD Supraphon VG 637110, amb els *«tres madrigals»* per violí i viola

1a. sonata per piano-Ritournelles-Fantasie et Toccatta
Piano: Firkusny
1 CD RCA «Victor» RD 877987

5 madrigal—Stanzas—Quatre madrigals—Madrigal sonata
Dartington ensemble
1 CD Hypérion CDA 66133

Sextet de corda Sérenade
Academy of St. Martin i.t.f. —Chamber ensemble
1 CD Chandos CHAN 8771, amb el *Sextet* de Dvorák

5 Sérénades
Prague chamber orq.
Dir.: Oldrich Vlcek
1 CD Supraphon 11 0098-2

Parables-Estampes
Orq. Phil. Txeca
Dir.: Jiri Bèlohlávek
1 CD Supraphon

Half-time—La Bagarre—The Rock—Intermezzo
Orq. Phil. de Brno
Dir.: Petr Vronsky
1 CD Supraphon

NOTES

1. Com alguns músics i teòrics han assenyalat, en una època de canvis profunds, és molt més revolucionari i compromès buscar camins que tinguin en la tradició (entesa com a exemple de coherència) el seu punt de sortida que no llençar-se despreocupadament a l'aventura de la novetat per ella mateixa.

2. Com el mateix *The Parables* al qual el compositor es refereix com «les meves *Images*».

3. Mozart apareix aquí com a referència principal, però cal no oblidar que la música popular txeca (i la bohèmia en particular) és molt rica des d'un punt de vista rítmic, i fins i tot té una tendència incipient a les polirrítmies i a les irregularitats de periodització que se'n deriven.

4. Igualment, cal tenir present que Martinu viurà en el París dels ballets russos de Diaghilev, i que no serà aliè a l'ús tremendament innovador que Stravinsky farà, per exemple, de la secció de percussions dins de l'orquestra, mostrant una predilecció especial més per les sonoritats riques i delicades que per l'explosió extrovertida.

5. En alguna d'aquestes obres (concretament, els *Quatre madrigals* per ob. cl. i fagot), la simbiosi que Martinu assoleix entre l'actitud oberta i, en part despreocupada, pròpia del Grup del Sis, i un equilibri formal d'arrels clàssiques dóna lloc a un joc de transformacions temàtiques i tímbriques que no només unifiquen positivament l'obra en el seu conjunt, sinó que en fan un model de referència en l'aprofitament dels recursos instrumentals «clàssics» tant dels instruments en elles mateixes com de les diferents textures possibles.

La más importante
editorial de publicaciones española
de obras musicales de estudio
y de concierto

CASA EDITORIAL DE MÚSICA
BOILEAU
Provenza, 287 · Teléfono 215 53 34
08037 - BARCELONA

En su propio interés
pida siempre

EDICION IBERICA

Si t'agrada la música, escolta

Akelarre en clau de Sol:

un espai de Catalunya Ràdio
que dirigeix i presenta
Montserrat Puig.

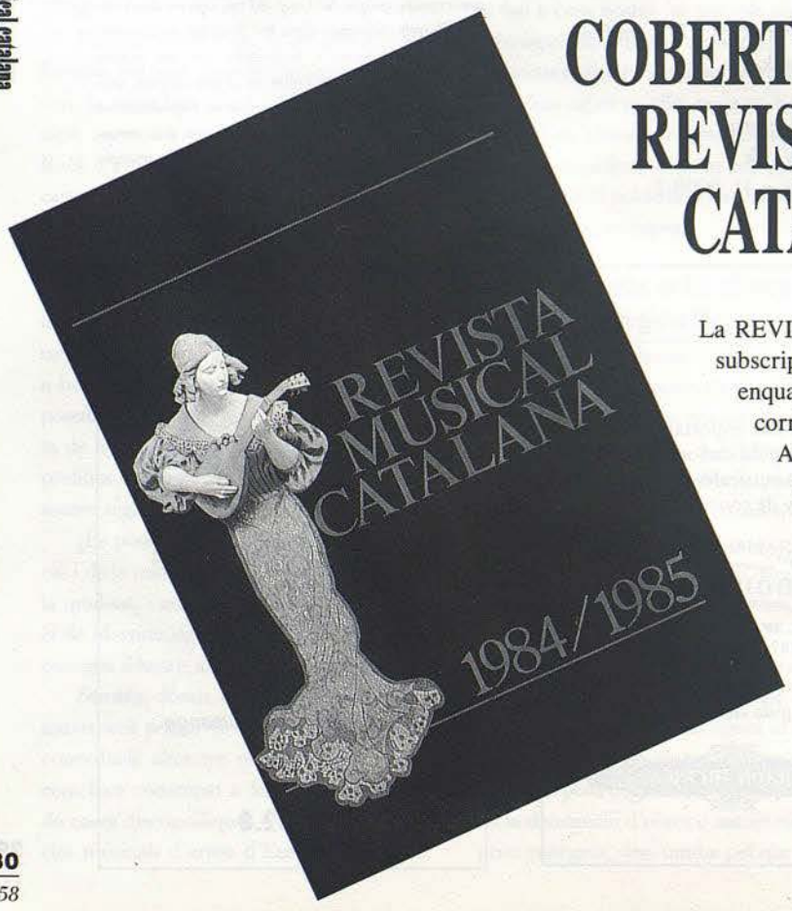
De 2 a 4
la matinada del diumenge
al dilluns

FM 102.8

CATALUNYA UN PAÍS D'EUROPA

L'instrument més important per fer de Catalunya un país
cada vegada millor és el compromís i la il·lusió de cadascun
de nosaltres per avançar amb força dins la nova Europa.
Cal que treballem amb imaginació, rigor i responsabilitat.
Perquè la feina ben feta no té fronteres.

GENERALITAT DE CATALUNYA

COBERTES I ÍNDEX DE LA REVISTA MUSICAL CATALANA

La REVISTA MUSICAL CATALANA ofereix als seus subscriptors i lectors habituals les cobertes per a la seva enquadernació, així com els índexs temàtics i d'autors corresponents.

Aquests índexs s'ofereixen en blocs anuals, excepte el primer que comprèn catorze mesos: els corresponents als de novembre i desembre de 1984 i tot l'any 1985.

El preu conjunt de cobertes i índex és de 700 ptes. cada bloc anual (400 ptes. les cobertes; 300 ptes. els índexs).

Les comandes seran ateses contra reembossament i hauran de formular-se per escrit a: «REVISTA MUSICAL CATALANA, c/ Sant Francesc de Paula, 2, 08003 Barcelona»

CATALUNYA MÚSICA

Programació mes de desembre

DISSABTE, 1 DE DESEMBRE DE 1990

07.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **EL DIA DE L'OIENT'**

22.00 **GRANS OBRES**

Charpentier: Médée, òpera en cinc actes. Jill Feldman. Jacques Bona. Agnès Mellon. Gilles Ragon. Philippe Cantor. Sophie Boulin. Cor i Orquestra Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (181 m).

01.15 **JAZZ DE MITJANIT**

Guió d'Albert Mallofré.

03.15 **REPERTORI DE NIT**

DIUMENGE, 2 DE DESEMBRE DE 1990

07.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Zemlinsky: La Nereida. Orq. Simf. de la Ràdio de Berlín. Dir.: Riccardo Chailly. (40 m). Vivaldi: Concert per a violoncel i orq., RV 424. Miklos Perenyi. Orq. de l'Acadèmia Franz Liszt. Dir.: Albert Simon. (12 m).

11.00 **TRANSMISSIÓ DES DE L'ABADIA DE MONTSERRAT**

12.00 **EL DIUMENGE, CONCERT**

Concert enregistrat per la Ràdio Polonesa el dia 3 de febrer de 1989. Dukas: L'aprenent de Bruixot. Paderewski: Concert per a piano i orq.; op. 17. Xostakovitx: Simfonia n. 6 op. 54. Janusz Olejniczak, piano. Orq. Simf. de la Filh. Nac. de Varsòvia. Dir.: Bogdan Oledzki. (80 m).

14.00 **CINEMA I MÚSICA.**

Guió d'Alex Gorina.

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Bartok: Concert per a orq. Orq. Filh. de Los Angeles. Dir.: André Previn. (39 m). Beethoven: Danses Alemanyes WoO 8. Ensemble Bella Musica de Viena. Dir.: Michael Dittrich. (16 m). Sullivan: Concert per a violoncel en Re M. Julian Lloyd Weber. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Charles Mackerras. (18 m). Haydn: Simfonia n. 95. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Charles Mackerras. (18 m). Haydn: Simf. n. 95. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Georg Solti. (22 m). Liszt: Rapsòdia hongaresa n. 19. Misha Dichter, piano. (10 m).

17.00 **TEMPORADA D'ÒPERA A CATALUNYA MÚSICA**

Mascagni: Iris, òpera en tres actes. Enregistrament en directe fet al Concertgebouw d'Amsterdam el 1963. Magda Olivero. Luigi Ottolini. Renato Capecchi. Plionio Clabassi. Jeenie Veeninga. Cor i Orq. de la Ràdio Holandesa. Dir.: Fulvio Vernizzi. (142 m).

19.35 **SELECCIÓ DIGITAL**

Mozart: Concert per a piano i orq. n. 12, KV 414 (385p). Karl Engel. Orq. del Mozarteum de Salzbug. Dir.: Leopold Hager. (25 m). Schubert: Quartet de corda n. 8, D 112. Quartet Takács. (28 m). Elgar: In the South, obertura op. 50. Orq. Nac. Escocesa. Dir.: Alexander Gibson (21 m). Jadin: Sonata per a pianoforte op. 4 n. 3. Jean-Claude Pennetier. (15 m). Copland: Música pel Teatre. Orq. de Cambra Simf. de Nova York. Dir.: Gerard Schwarz. (21 m). Rakhmaninov: Príncep Rostislav. Poema simfònic a partir d'Alexei Tolstoi. Orq. Simf. de Saint Louis. Dir.: Leonard Slatkin. (18 m).

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per las Rias Berlín el dia 1 de gener de 1990 a la Sala Filh. Monteverdi: Vespro della Beata Vergine Solistes vocals. Cor de Cambra Rias. Orq. Barroca de Freiburg. Dir.: Marcus Creed. (88 m).

23.45 **ESCALES**

Vaughan Williams: Simf. Antàrtica. Norma Burrows, soprano. Cor Fhilharmònic de Londres. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Adrian Boult. (42 m). Debussy: L'isle joyeuse. Théodore Paraskivesco, piano (6 m). Albeniz: «España: seis hojas de álbum», Op. 71. (n. 3 i 2). Alicia de Larrocha, piano. Orq. Filh. Eslovaca. Dir.: Libor Pesek. (9 m). Saint-Saens: Suite Algeriana, op. 60. rq. Simf. de Londres. Dir.: Yondani Butt. (21 m).

01.15 **REPERTORI DE NIT**

DILLUNS, 3 DE DESEMBRE DE 1990

07.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 22, "El filòsof". Orq. de Cambra Escocesa. Dir: Gerard Schwarz. (20 m). Mendelssohn: Concert per a dos pianos i orq. en La b M. Anthony i Joseph Paratore, pianos. Orq. Simf. de la RIAS. Dir.: Uros Lajovic. (35 m). Vachon: Quartet de corda, Op. 11 n. 1. Edouard Popa, violí (II). Trio de Corda de París. (11 m). Pradas Gallén: "Venid valencianos" i "Hola, hola, au". Capella de Ministrers. (10 m). Frederic II de Prussia: Concert per a flauta, corda i continu n. 1, en Sol M. Kurt Redel. Orq. Pro Arte de Munic. Dir.: Kurt Redel. (27m)

11.00 **SIBELIUS**

Pel·lees i Melisanda, Op. 46. Enregistrament de la Ràdio Finlandesa. Orq. Simf. de la Ràdio Finlandesa. Dir. Jukka-Pekka Saraste. (27 m). Simf. n. 3, op. 52. Philharmonia Orchestra. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (30 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Puccini: Tosca, extractes. Kiri Te Kanawa. Jaume Aragall. Leo Nucci. Spiro Malas. Malcom King. Cor de l'Òpera Nacional Galesa. Nens de la Royal Òpera, Covent Garden. National Philharmonic Orchestra. Dir.: Georg Solti. (53 m). Schumann: Fantasiestücke, per a violoncel i piano; Op. 73. Lluís Claret. Rose-Marie Cabestany. (11 m). Vivaldi: Concert per a oboè, RV 447. Theodore Baskin. I Musici de Montréal. Dir.: Yuli Turovsky. (15 m). Poulenc: Sinfonietta. The New London Orchestra. Dir.: Ronald Corp. (28 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA CATALANA**

Llibre Vermell de Montserrat: "Splendens ceptigera" i "Polorum regina". Conjunt vocal i instrumental Hespèrion XX. Dir.: Jordi Savall. (8 m). Albéniz: Suite espanyola. Alicia de Larrocha, piano. (35 m). Mestres Quadreny: Sortades de la calor del foc. Enregistrament fet per Catalunya Música. Gruppo Strumentale Musica d'Oggi. Dir.: Fabio Maestri. (13m)

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Delius: Brigg Fair, una rapsòdia anglesa. Royal Philharmonic Orchestra. Dir.: Thomas Beecham. (16 m). Bartok: Concert per a piano i orq. n. 3. Dezso Ranki. Orq. de l'Estat Hongarès. Dir.: János Ferencsik. (23 m). Buxtehude: Te Deum laudamus, BuxWV 218. Armin Schoof, orgue de St. Jacob de Lübeck. (12 m). Villa-Lobos: Quartet de corda n. 16. Quartet Bessler-Reis. (18 m). Stich-Punto: Concert per a trompa i orq. n. 6. Vladimira Klásnká-Bouchalová. Orq. de Cambra de Praga. Dir.: Frantisek Vajnar. (14 m). Muffat: Sonata V a 5. London Baroque. Dir.: Charles Medlam. (21 m).

17.00 **SIBELIUS**

Tapiola, poema simfònic op. 112. Orq. Filharmònica de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (19 m). Sandels, op. 28. Cor d'homes Laulun Ystävät. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (10 m). Lemminkäinen i les verges de Sari. Orq. Nacional Escocesa. Dir.: A. Gibson. (16 m). Les Oceànides, op. 73. Orq. Simf. de la Ràdio Finlandesa. Dir.: Jukka-Pekka Saraste. (10 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Beethoven: Simf. n. 4, op. 60. Enregistrament fet per la Ràdio Finlandesa. Orq. de Cambra Avanti. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (32 m). Santa Cruz: Quintet de vent. Enregistrament fet per Ràdio França. Quintet de vent Simon Bolívar. (16 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. LUCIANO PAVAROTTI**

Puccini, Vincenzo de Crescendo i Ernesto de Curtis: àries i romances. (Del recital fet a les Termes de Caracalla, a Roma, el 7 de juliol de 1990). Orquestres del Maig musical Florentí i de l'òpera de Roma. Dir.: Zubin Mehta. (12 m). Verdi: Dues àries (Simon Bocanegra i Ernani). Orq. del Teatro alla Scala. Dir.: Claudio Abbado. (8 m). Donizetti: Dues àries de "La Filla del regiment". Orq. de l'Òpera de Viena. Dir.: Edward Downes. (13 m). Verdi: àries d'Il Trovatore. G. Flossmann, P. Baillie; Cor i Orq. de l'Òpera de Viena. Dir.: N. Rescigno. (10 m). 4 Cançons Populars Italianes. Orq. i Cor del Teatro Comunale di Bologna. Dir.: Adalberto Tonini. (12 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Mendelssohn: Fragment de concert per a clarinet, corno di bassetto i orq.. S. Meyer. W. Meyer. Orq. de Cambra de Württemberg de Heilbronn. Dir.: J. Faerber. (8 m). Txaikovski: Concert per a piano n. 2, op. 44 (versió original). Peter Donohoe. Orq. Simf. de Bournemouth. Dir.: Rudolof Barshai. (47 m).

21.00 **ELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 30 de novembre de 1990 al Palau de la Música Catalana. Elgar: Introducció i allegro per a quartet de corda i orquestra de corda, op. 47. Chopin: Concert per a piano i orquestra n. 1, op. 11. Rakhmaninov: Danses simfòniques, op. 45. Laura Czik, piano. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: Bryden Thomson.

23.30 **NOCTURN**

Vachon: Quartet de corda, Op. 11 n. 5. Edouard Popa, violí (II). Trio de Corda de Paris. (15 m). Britten: Sonata per a violoncel i piano, Op. 65. Julian Lloyd Webber. John McCabe. (21 m). Beethoven: Quartet n. 16, op. 135. Quartet Talich. (24 m). Mozart: Sonata per a flauta i pianoforte, KV 13. Marc Grauwels. Guy Penson. (13 m). Barber: Música estival per a quintet de vent, op. 31. Quintet de vent de Bergen. (11 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMARTS, 4 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Berkeley: Simf. n. 3. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Lennox Berkeley. (15 m). Carulli: Concert per a flauta, guitarra i orq. en Sol M. Jean-Pierre Rampal. Alexandre Lagoya. Orq. de Cambra Franz Liszt. Dir.: Janos Rolla. (22 m). R. Strauss: Duet - Concertino per a clarinet i fagot, amb orq. de corda i arpa. Paul Meyer. Knut Sönstevold. Nova Orq. de Cambra d'Estocolm. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (18 m). J. Ch. Bach: Simf. concertant per a violí, violoncel i orq. en La M. Yo-Yo Ma, violoncel. Orq. de Cambra Saint Paul. Dir.: Pinchas Zukerman (violí). (16 m). A. Couperin: Segon quartet per a dos clavecins. David Fuller i William Christie. (15 m). Brotons: Sinfonietta da Camera. Conjunt de vent de la Universitat de Florida. Dir.: Salvador Brotons. (16 m).

11.00 **SIBELIUS**

El cigne de Tuonela, poema simfònic op. 22 n. 2. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (8 m). Simf. n. 7, op. 105. Orq. Simf. de Boston. Dir.: C. Davis. (21 m). 5 Cançons. Enregistrament de la Ràdio Finlandesa. Petteri Salomaa, bariton. Olli Mustonen, piano. (13 m). 5 esbossos, op. 114. Erik T. Tawaststjerna, piano. (11 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Bach: Concert per a flauta, corda i b.c., BWV 1055. Jean-Pierre Rampal, flauta. Orq. Ars Rediviva de Praga. Dir: Milan Munclinger. (13 m). Falla: El Amor Brujo. Auguette Toorangeau, mezzo-soprano. Orq. Simf. de Montréal. Dir.: Charles Dutoit. (24 m).

Gounod: Petita simfonia per a 9 instruments de vent. Acadèmia de Vent de Munic. Dir.: A. Brezina. (22 m). Mendelssohn: Sonata per a violí i piano en Fa M. Shlomo Mintz. Paul Ostrovsky. (27 m). HAYDN: Simf. n. 49, "La Passió". Orq. de Cambra Franz Liszt, de Budapest. Dir.: Jànos Rolla. (19 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA VOCAL**

Bach: Non sa che sia dolore, cantata BWV 209. Julianne Baird, soprano. Bach Ensemble. Dir: Joshua Rifkin. (21 m). Duparc: Cinc cançons. Sarah Walker, mezzo-soprano. Thomas Allen, barítion. Roger Vignoles, piano. (18 m). Rossini: Aria i cabaletta de "Le comte d'Ory". Louise Lebrun, soprano. Cors de Ràdio França. Nouvel Orchestre Filharmonique. Dir: Piero Bellugi. (6 m). Reissiger: "Heimweh" i "Abendständchen an die Geliebte", dos lieder. Dietrich Fischer-Dieskau, barítion. Klaus Wallendorf, trompa. Hartmut Höll, piano. (8 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Beethoven: Sonata n. 28, op. 101. Emil Guilels, piano. (20 m). Piston: Simf. n. 2. Orq. Simf. de Boston. Dir.: Michael Tilson Thomas. (27 m). Mozart: Quartet per a flauta i corda, KV 298. Marc Grauwels. The Brussels Virtuosi. (11 m). Serra: Puigsoliu. (Instrumentació per a orq. de corda d'Aureli Vila). Orq. de Cambra de l'Empordà. Dir.: Carles Coll i Costa. (7 m). Vivaldi: Concert per a flauta de bec, oboè, violí, fagot i b.c., RV 95. "La Pastorella". The Chandos Baroque Players. (11 m). Schumann: Quartet amb piano, Op. 47. Samuel Rhodes, viola. Trio Beaux Arts. (29 m).

17.00 **SIBELIUS**

Simf. n. 2, op. 43. Orq. Filh. de Viena. Dir.: Leonard Bernstein. (51 m). Marxa Acadèmica. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (6 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Faure: Sonata per a violí i piano, op 13. Enregistrament fet per la Rias Berlín. Joshua Bell, violí. Jean-Yves Thibaudet, piano. (23 m). Landowski: Simf. n. 1, "Jean de la Peur". Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. Orq. Simf. de la Ràdio Hongaresa. Dir.: Marcel Landowski. (24 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. LUCIANO PAVAROTTI**

Rossini, Bellini, Donizetti i Boito: Àries d'Òperes Italianes. Cor i orq. de l'òpera de Viena, Dir.: N. Rescigno; Ambrosian Singers i New Philharmonia Orch., Dir.:L. Magiera. (24 m). 4 Cançons Populars Italianes. Orq. i Cor del Teatro Comunale di Bologna. Dir.: Adalberto Tonini. (11 m). Donizetti: Dues àries de "L'elisir d'amore". Orq. de l'Òpera de Viena. Dir.: Edward Downes. (7 m). Boito, Leoncavallo i Mascagni: àries d'òperes. (12 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Dvorak: Concert per a violoncel i orq., op. 104. M. Rostropovich. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (42 m). Rolla: Concert per a corno di bassetto i orq. BI 528. Paul Meyer, corno di bassetto. I Solisti Veneti. Dir: Claudio Scimone. (15 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio Sueca el dia 29 d'agost de 1989 a la Reial Acadèmia de Música. Cicle Música d'Espanya. Obres de Duran-Loriga, De Pablo, Núñez, Berenguer i Luque. Música electroacústica. (62 m).

23.30 **NOCTURN**

Charpentier: Les Arts Florissants, H 487. Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (41 m). Bach: Partita n. 4, BWV 828. Jean Louis Steuerman, piano. (23 m). Purcell: 3 Anthems (Z 49, Z 10, Z 35). Solistes vocals. Cor del King's College, Cambridge. Leonhardt Consort. Dir.: Gustav Leonhardt. (21 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMECRES, 5 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Dittersdorf: Simf. en La M. "La transformació dels pagesos Licians en granotes". (Simfonies a partir de les Metamorfosis d'Ovidi). Wiener Sinfonietta. Dir.: Kurt Rapf. (18 m). Beethoven: Trio de corda op. 9 n. 3. Trio de corda de Viena. (24 m). Tartini: Concert per a violí, corda i continu, en mi m, D 56. Uto Ughi. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (18 m). Cui: Suite miniatura, op. 20. Orq. Filh. de Hong Kong. Dir.: Kenneth Schermerhorn. (15 m). Granados: 4 Tonadillas. Carmen Bustamante, soprano. Manuel García Morante, piano. (15 m). Mouret: Suite de simfonies: segona suite. H. Baumann i R. Vlatkovic, trompes. Les Trompes de França. The Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (15 m).

11.00 **SIBELIUS**

Escenes històriques, op. 25. Orq. Simf. de Göteborg. Dir.: Neeme Järvi. (18 m). Rakastava, op. 14. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (15 m). Cancó dels atenesos, op. 31 n. 3. Cor de nens de Gothenburg. Cor d'homes Laulun Ystävät. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (4 m). Una Saga, poema simfònic op. 9. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (18 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Haydn: Concert per a violoncel Hob VIIb:4. Julian LLoyd Weber. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Lloyd Weber. (25 m). Grofé: Suite Gran Canyon. Orq. Filh. de Rochester. Dir.: Ferde Grofé. (32 m). Mozart: Serenata KV 375. Heinz Holliger i Louise Pellerin, oboès. Eduard Brunner i Elmar Schmid, clarinets. Klaus Thunemann i Matthew Wilkie, fagots. Hermann Baumann i Radovan Vlatkovic, trompes. (26 m). Schumann: Sonata per a violí i piano n. 1 op. 105. R. Oleg. Y. Rault. (17 m). Cherubini: Marxa religiosa. Orq. Philarmonia. Dir: Riccardo Muti. (6 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA ANTIGA**

Danses Italianes. The Broadside Band. Dir.: Jeremy Barlow. (9 m). Pergolesi: Salve Regina. Véronique Dietschy. Ensemble Stradivaria. Dir.: Paul Colleaux. (13 m). Bull: Walsingham. Zuzana Ruzickova, clavecí. (9 m). Von Bingen: 4 Sequències i himnes. Gothic Voices. Dir.: Christopher Page. (21 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Szymanowski: Harnasie, ballet pantomima Op. 55. (Enregistrament fet a Varsòvia, març del 1965). Andrzej Bachleda, tenor. Cor i Orq. de l'òpera Nacional de Varsòvia. Dir.: Bohdan Wodiczko. (27 m). Spohr: Gran nonet, Op. 31. Ensemble Viena - Berlín. (35 m). Bush: Music for orchestra. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Vernon Handley. (16 m). Mompou: Paisatges. Frederic Mompou, piano. (12 m). Piazzola: Tango Suite. Walter Feybli i Daniel Erni, guitarres. (17 m).

17.00 **SIBELIUS**

La filla de Pohjola, op. 49. Poema simfònic. Orq. Nacional Escocesa. Dir: Alexander Gibson. (13 m). Música d'escena de Kuolema. Orq. Simf. de Göteborg. Dir.: N. Järvi. (21 m). 8 peces per a piano, op. 99. Erik Tawaststjerna, piano. (11 m). Luonnotar, op. 70. Poema simfònic. Ph. Bryn-Julson, soprano. Orq. Nacional Escocesa. Dir: Alexander Gibson. (10 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Richter: Quartet de corda en Sol M, op. 5 n. 1. Enregistrament fet per la Ràdio de la RDA. Solistes de corda de la Capella Estatal de Dresden. (14 m). Holoubek: Filleta meva, cicle de cançons. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Ida Kirilivá, mezzosoprano. Orq. Simf. de la Ràdio Txeca a Bratislava. Dir.: Ladislav Holoubek. (14 m). Prokofiev: Sonata per a piano n. 7. Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. Attila Pertis. (19 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. LUCIANO PAVAROTTI**

4 Romances populars italianes. (16 m). Giordano i Puccini: 5 àries d'òpera. (14 m). Verdi: Dues àries de "I due foscari". Orq. del Teatro alla Scala. Dir: Claudio Abbado. (10 m). Donizetti i Verdi: Tres àries. (14 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Grieg: Concert per a piano i orq. en la m, op 16. Radu Lupu. Orq. Simf. de Londres. Dir.:André Previn. (31 m). Spohr: Concert per a clarinet i orq. n. 2, op. 57. Karl Leister. Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir: Rafael Frübeck de Burgos. (25 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la RIAS, Berlín el dia 7 de gener de 1990 a la Sala Filharmonia. Mussorgski: Miniatures Simfòniques. Quadres d'una exposició. Txaikovski: Concert per a violí i orq., op. 35. Boieldieu: Concert per a arpa i orq., en Do M. Latica Honda-Rosenberg, violí. Sebastian Lipman, arpa. Orq. Simf. de la Ràdio de Berlín. Dir.: Vladimir Ghiaurov. (98 m).

23.45 **NOCTURN**

Stockhausen: Stimmung. Singcircle. Dir.: Gregory Rose. (70 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIJOUS, 6 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Mahler: Simf. n. 10. Orq. Philharmonia. Dir.: Giuseppe Sinopoli. (33 m). Rolla: Divertimento per a viola i orq. BI 330. Jodi Levitz, viola. I Solisti Veneti. Dir: Claudio Scimone. (9 m). Roussel: Suite per a piano, op. 14. Jean Boguet. (21 m). Böhm: Concert per a viola d'amor, oboè d'amor i fagot en Sol M. Dorothea Jappe, viola d'amor. Renate Hildebrand, oboè d'amor. Walter Stiftner, fagot. (12 m). Saint-Saens: Quartet de corda op. 112. Quartet Viotti. (30 m).

11.00 **SIBELIUS**

Simf. n. 1, op. 39. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (39 m). Karelia, suite op. 11. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (17 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Händel: Nisi Dominus, per a solistes, cor, corda i baix continu HWV 238. Diana Montague. John Mark Ainsley. Simon Birchall. Cor i Orq. de l'Abadia de Westminster. Dir.: Simon Preston. (12 m). Boccherini: Concert per a flauta, Op. 27. Simion Stanciu "Syrinx", flauta de pan. Orq. de Cambra de Zuric. Dir.: Edmond de Stoutz. (17 m). Schubert: Sonata per a piano D 784 (Op. 143). Wilhelm Kempff. (19 m). Bizet: Simf. en Do. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: N. Marriner. (32 m). Ravel: Històries naturals. D. Fischer-Dieskau, barítion. H. Höll, piano. (17 m). Mozart: El rapte del serrall. Obertura. Israel Sinfonietta. Dir: Mendi Rodan. (6 m).

14.00 **IMATGES. GRAVACIONS DE CATALUNYA MÚSICA**

Janacek: Suite per a corda. New American Chamber Orchestra. Dir.: Misha Rachlevsky. (18 m). Cabanilles: 2 Tientos i Passacalles. Josep M. Mas i Bonet, orgue. (13 m). Ligeti: Sis Bagatel·les (1953). Solistes de l'OCB. (13 m). Beethoven: Namensfeier, op. 115. Obertura. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: Franz-Paul Decker. (8 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 35 en Si b M. L'Estro Armonico. Dir.: Derek Solomons. (23 m). Casanoves: Tres responsoris.

Montserrat Martorell, contralt. Josep Trotta, violoncel. Montserrat Torrent, orgue. Coral Sant Jordi. Dir.: Oriol Martorell. (21 m). Ravel: Valsos nobles i sentimentals. Royal Philharmonic Orchestra. Dir.: André Previn. (18 m). Khandochkine: Sonata per a violí sol, n. 3. Gregori Feighin. (16 m). Liszt: Szózat und Hymnus (poema simfònic). Orq. Simf. de Budapest. Dir.: Arpád Jóo. (10 m). Danses de la Cort dels Ducs de Burgonya. Conjunt vocal i instrumental La Maurache. (18 m).

17.00 **SIBELIUS**

Simf. n. 6, op. 104. Orq. Simf. de Boston. Dir.: Colin Davis. (25 m). Cavalcada nocturna i albada, op. 55. Poema simfònic. Orq. Nacional Escocesa. Dir: Alexander Gibson. (15 m). Trio amb piano en Do M (Trio Lovisa). Trio Tapiola. (16 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Zeljenka: Cançons azteques. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Elena Holicková, soprano. Ludovit Marcinger, piano. Dalibor Machek, percussió. (13 m). Alexandra: Simf. n. 4. Enregistrament fet per la Ràdio Romanesa. Orq. Filh. de Timisoara. Dir.: Remus Georgescu. (19 m). Saint-Saens: Septet per a trompeta, quartet de corda, contrabaix i piano, op. 65. Enregistrament fet per Sender Freies Berlín. Martin Kretzer, trompeta. Régis Pasquier, violí. Olivier Charlier, violí. Gérard Caussé, viola. Roland Pidoux, violoncel. Peter Riegelbauer, contrabaix. Christian Ivaldi, piano. (16 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. NIGEL KENNEDY**

Bartok: Sonata per a violí sol. 29m Chausson: Poema per a violí i orq., op. 25. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Okko Kamu. (17 m). Vivaldi: Les Quatre Estacions. (Concert n. 2, RV 315. "L'Estiu"). Orq. de Cambra Anglesa. Solista i Director: Nigel Kennedy. (10 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Beethoven: "Ah, perfido!",ària de concert per a soprano i orq., op. 65. Enregistrament fet per Ràdio França. Gundula Janowitz. Orq. de l'Opera de Lió. Dir.: Kent Nagano. (12 m). Beethoven: Concert per a violí, op. 61. Zino Francescatti. Orq. Simf. de Columbia. Dir.: Bruno Walter. (44 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 17 d'octubre de 1990 a la Capella de la Congregació de Nostra Senyora de l'Esperança, de Barcelona. Escenes Musicals de la Catalunya Antiga. Capella de Música de Santa Maria del Mar de Barcelona. Dir.: Lluís Vilamajó i Manuel Valdivieso. (62 m).

23.30 **NOCTURN**

Quefurth: Concert per a trompeta, corda i continu en Mi b M. Ludwig Güttler. Neues Bachisches Collegium Musicum Leipzig. Dir.: Max Pommer. (13 m). Bach: Àries de les Cantates BWV 205 i BWV 51. Marie-Claire Alain, orgue. Guy Touvron, trompeta. (10 m). L. Mozart: Concert per a trompeta i orq. en Re M. John Wilbraham. Academy of St Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (10 m). Langlais: Sonatina per a trompeta i orgue. William Houghton. Christopher Bowers-Broadvent. (14 m). Albinoni: Concerto a cinque, op. 9 n. 2. Maurice André, trompeta. Württembergisches Kammerorchester Heilbronn. Dir.: Jörg Faerber. (13 m). Neruda: Concert per a trompeta, corda i continu, en Mi b M. Ludwig Güttler. Kammerorchester Berlín. Dir.: Harmut Haenchen. (16 m). Baldassare: Sonata per a trompeta, corda i baix continu n. 1. Ludwig Güttler. Neues Bachisches Collegium Musicum Leipzig. Dir.: Max Pommer. (7 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIVENDRES, 7 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Liszt: Psalm 13. Walter Midgley, tenor. Beecham Choral Society. Royal Philharmonic Orchestra. Dir.: Thomas Beecham. (25 m). Sors: Divertiment op. 62. Jordi Codina i Josep M. Mangado, duet de guitarres. (11 m). Rimski-Korsakov: Simf. n. 1, op. 1 (segona versió). Orq. Nacional de l'URSS. Dir. E. Svetlanov. (32 m). Berners: Tres peces. Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Dir.: Barry Wordsworth. (8 m). M. Haydn: Larghetto per a trombó i orq. de cambra en Fa M. Armin Rosin. Orq. de Cambra de Viena. Dir.: Philippe Entremont. (7 m). Schubert: Sonatina per a violí i piano, Op. 137 n. 2. D 385. Gérard Poulet. Noel Lee. (19 m).

11.00 **SIBELIUS**

Simf. n. 5, op. 82. Philharmonia Orchestra. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (32 m). Finlàndia, op. 26, amb cor d'homes. Cor d'homes Laulun Ystävät. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (9 m). Lemminkäinen a Tuonela. Orq. Nacional Escocesa. Dir. N. Järvi. (14 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Saint-Saens: Phaéton, poema simfònic op. 39. Philarmonia Orchestra. Dir: Charles Dutoit. (10 m). Tartini: Concert per a trompeta en Re M. Jean-Luc Dassé. Els filharmònics de Bolonya. Dir.: Angelo Ephrikian. (11 m). Mozart: Quintet de corda, KV 516. Quartet Melos. Franz Beyer. (35 m) Beethoven: Simf. n. 7, op. 92. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (34 m). Rimki-Korsakov: La Gran Pasqua Russa, obertura op. 36. The Philharmonia. Dir.: I. Svetlanov. (15 m).

14.00 **IMATGES. EL SEGLE XX**

Busoni: Perpetuum mobile. Geoffrey Douglas Madge, piano. (4 m). Pfitzner: "Das Käthchen von Heilbronn". (Obertura). Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir.: Wolfgang Sawallisch. (14 m). Lidholm: Canto LXXXI. Enregistrament fet al Berwald Hall d'Estocolm el 28 d'octubre de 1986. Cor de Cambra Estocolm.Dir.: Eric Ericson. (9 m). Xostakovitx: Sonata per a violoncel i piano op. 40. Mari Fujiwara. Jacques Rouvier. (26 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Anònim: Missa de Barcelona. Atrium Musicae. Dir.: Gregorio Paniagua. (22 m). Chausson: Simf. op. 20. Orq. Simf. de la RTBF. Dir: José Serebrier. (32 m). Wolf-Ferrari: Quintet de corda, Op. 24. Fritz Ruf, viola. Quartet Leopolder de Munic. (26 m). Handel: Concerto grosso op. 6 n. 6. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (16 m). Turina: Poema en forma de canciones. Josep Carreras, tenor. Martin Katz, piano. (12 m).

17.00 **SIBELIUS**

Simf. n. 4. Philharmonia Orchestra. Dir: Vladimir Ashkenazy. (33 m). Tulen synty (L'origen del foc), op. 32. Sauli Tiilikainen, barítion. Cor d'homes Laulun Ystävät. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (10 m). 5 peces per a piano, op. 103. Erik T. Tawaststjerna. (12 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Widor: Simf. per a orgue i orq. n. 3, op. 69. Enregistrament fet per la Ràdio de la RDA. Michael Schönheit, orgue. Orq. Simf. de la Ràdio Alemanya a Leipzig. Dir.: Max Pommer. (30 m). Ligeti: Sis estudis per a piano. Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. Adán Fellegi. (18 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. NIGEL KENNEDY**

Ellington: Mainly Black. Alec Dankworth, contrabaix. (41 m). Vivaldi: Les Quatre Estacions. (Concert n. 1, RV 269. "La Primavera"). Orq. de Cambra Anglesa. Solista i Director: Nigel Kennedy. (10 m). Vivaldi: Les Quatre Estacions. (Concert n. 4, RV 297. "L'Hivern"). Orq. de Cambra Anglesa. Solista i Director: Nigel Kennedy. (8 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Dvorak:Concert per a piano i orq., op. 33. Sviatoslav Richter. Orq. Estatal Bavaresa de Munic. Dir.: Carlos Kleiber. (39 m). Chopin - Nicode: Allegro de concert, Op. 46. Frankuski Setrak. Orq. de Cambra de la Filh. de Polònia. Dir.: Wojciech Rajski. (16 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la RIAS Berlín el dia 4 d'octubre de 1990 a la Sala Filharmonia. Barber: The School for Scandal. Vaughan Williams: Concert per a tuba i orq.. Dvorak: Simf. n. 7, op. 70. Richard Nahatzki, tuba. Orq. Simf. de la Ràdio de Berlín. Dir.: Yakov Kreizberg. (59 m).

23.30 **NOCTURN**

Ponce: "Concierto del sur" per a guitarra i orq. Eduardo Fernández. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Enrique García Asensio. (24 m). Chávez: Tercera simfonia. Orq. Simf. de Londres. Dir.: E. Mata. (31 m). Revueltas: La noche de los Mayas. Orq. Filh. de la Ciutat de Mèxic. Dir.: Enrique Bátiz. (27 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DISSABTE, 8 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **EL DIA DE L'OIENT**

22.00 **GRANS OBRES**

Martinu: El Miracle de Maria, òpera. Solistes vocals. Cor de Ràdio Praga. Orq. Simf. de Praga. Dir.: Jiri Belohlavek. (151 m).

00.45 **JAZZ DE MITJANIT.**

Guió d'Albert Mallofré.

02.45 **REPERTORI DE NIT**

DIUMENGE, 9 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Stenhammar: Simf. n. 1. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: N. Järvi. (53 m).

11.00 **TRANSMISSIÓ DES DE L'ABADIA DE MONTSERRAT**

12.00 **EL DIUMENGE, CONCERT**

Concert enregistrat per la Ràdio de Cracòvia el dia 21 de març de 1989. Szymanowski: Estudi per a piano, op. 4 n. 3 (Arranjament de G. Fitelberg). Concert per a violí i orq. n. 1, op. 35. Beethoven: Simf. n. 3, op. 55 "Heroica". Krzysztof Jakowicz, violí. Orq. de la RTV Polonesa a Cracòvia. Dir.: Jerzy Swoboda. (85 m).

14.00 **CINEMA I MÚSICA. Guió d'Alex Gorina.**

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Martinu: Simf. n. 4. Orq. Simf. de Bamberg. Dir.: Neeme Järvi. (33 m). Faure: Quintet per a piano i quartet de corda, op. 115. Quintet Faure de Roma. (34 m). Joachim: Obertura "In memoriam Heinrich von Kleist", op. 13. Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir.: Meir Minsky. (10 m). F. Benda: Simf. en Do M. Orq. de Cambra Eslovaca. Dir.: Bohdan Warchal. (10 m). Haydn: Sonata per a piano n. 59, Hob. XVI:49. Glenn Gould. (18 m).

17.00 **TEMPORADA D'ÒPERA A CATALUNYA MÚSICA**

Ponchielli: La Gioconda. Montserrat Caballé, Luciano Pavarotti, Agnes

Baltsa. Sherrill Milnes. Nicolai Ghiaurov. London Opera Chorus. National Philharmonic Orchestra. Dir.: Bruno Bartoletti. (170 m).

20.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Roussel: Simf. n. 4, Op. 53. Orq. Filharmonia. Dir.: Herbert von Karajan. (24 m). C. Ph. E. Bach: Quartet en Re, Wq. 94, per a clavecí, flauta, viola i violoncel. T. Koopman. W. Hazelzet. W. Peeters. R. van der Meer. (13 m). Deviene: Simf. concertant per a flauta, oboè, fagot, trompa i orq. n. 2. Bernard Chapron, flauta. Jean-Michel Penot, oboè. Gilbert Audin, fagot. Daniel Catalanotti, trompa. Orq. de Cambra Bernard Calmel. Dir.: Bernard Calmel. (24 m). Txaikovski: El Llac dels Cignes. (Suite). Orq. Simf. de Xicago. Dir.: Georg Solti. (27 m). Bach: Suite anglesa n. 3, BWV 808. Kenneth Gilbert, clavecí. (20 m).

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio Danesa el dia 24 de novembre de 1989. Horneman: Gurre-Suite. Mendelssohn: Concert per a violí i orq., op. 64. Brahms: Simf. n. 3, op. 90. Viktoria Mullova, violí. Orq. Simf. de la Ràdio Danesa. Dir.: John Frandsen. (90 m).

23.45 **ESCALES**

Haydn: Simf. n. 92, "Oxford" Orq. Filh. de Viena. Dir.: L. Bernstein. (28 m). Schumann: Cicle de cançons espanyoles, op. 74. M. Shirai, soprano. M. Lipovsek, contralt. J. Protschka, tenor. M. Hölle, baix. . H. Deutsch, piano. (24 m). Elgar: Serenata espanyola, op. 23. Liverpool Philharmonic Choir. Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Dir.: Charles Groves. (6 m). Mozart: Simf. n. 36, KV 425. "Linz". Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir: Rafael Kubelik. (27 m).

01.15 **REPERTORI DE NIT**

DILLUNS, 10 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Reinecke: Rei Manfred, música de l'òpera, op. 93. Orq. Filh. Renana Dir.: Alfred Walter. (26 m). Mozart: Concert per a piano i orq. n. 1, KV 37. Karl Engel. Orq. del Mozarteum de Salzburg. Dir.: Leopold Hager. (15 m). Jancek: Suite, op. 3. Orq. Filh. Eslovaca. Dir.: Libor Pesek. (13 m). Campra: "La Dispute de l'Amour et de l'Hymen", cantata n. 4. Conjunt vocal i instrumental Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (12 m). Haydn: Quartet de corda op. 74 n. 2. "Apponyi". Quartet Tatrai. (25 m). Beethoven: Sis variacions op. 34. Peter Katin, piano. (14 m).

11.00 **LES ESTACIONS**

Txaikovski: Simf. n. 1 "Somnis d'hivern". Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (45 m). Larsson: The Winter's Tale, four vignettes. The Stockholm Sinfonietta. Dir.: Jan-Olav Wedin. (10 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Bach: "Lobet Gott in seinen Reichen", Cantata BWV 11. (Oratori de l'Ascensió). Solista del Wiener Sängerknaben, soprano. Paul Esswood, contralt. Kurt Equiluz, tenor. Max van Egmond, baix. Wiener Sängerknaben. Chorus Viennensis. Concentus musicus, Viena. Dir. Nikolaus Harnoncourt. (29 m). Bartok: Concert per a violí i orq. n. 2. Pierre Hofer, violí. Orq. de Ràdio-Lille. Dir: Maurice Suzan. (39 m). Schubert: Simf. n. 3, D 200. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (24 m). Händel: Concert per a orgue Op. 4 n. 4. Karl Richter i la seva Orq. de Cambra. (17 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA CATALANA**

Garreta: Juny, sardana. Cobla Barcelona. Dir.: Joaquim Serra. (4 m). Capdevila: Safir, per a piano, clarinet, contrabaix, guitarra, percussió i cinta. Enregistrament fet per Catalunya Música. Mercè Capdevila. Alejandro Sánchez. Oriol Russinyol. Oriol Graus. Antoni Meler. (19 m). Mompou: Charmes. Enregistrament fet per Catalunya Música. Eulàlia Solé, piano. (12 m). Granados: 9 cançons. Victòria dels Angels, soprano. Gonzalo Soriano, piano. (18 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Pisendel: Concert per a violí, dos oboès, dues trompes, corda i baix continu en Re M. Virtuosi Saxoniae. Dir.: Ludwig Güttler. (15 m). Lyapunov: Zelazowa Wola, poema simfònic op. 37. Orq. Simf. de l'Acadèmia de l'URSS. Dir.: Yevgeny Svetlanov. (15 m). Bruch: Simf. n. 2, Op. 36. Orq. de la Gewandhaus de Leipzig. Dir.: Kurt Masur. (34 m). Moody: Suite en l'estil francès, per a harmònica i arpa (1979). Tommy Reilly. Skaila Kanga. (16 m). Faure-Messager: Messe des Pêcheurs de Villerville. per a veus femenines, orq. de cambra i harmonium. La Chapelle Royale. Petits cantors de Saint-Louis. Ensemble Musique Oblique. Dir.: Philippe Herreweghe. (17 m). Verdi: Oberto, Conte di San Bonifacio. Obertura. National Philarmonic Orchestra. Dir: Riccardo Chailly. (6 m).

17.00 **LES ESTACIONS**

Stravinski: La consagració de la primavera. Orq. Simf. de Detroit. Dir.: Antal Dorati. (34 m). Britten: Winter Words, op. 52. Anthony Rolfe Johnson, tenor. Graham Johnson, piano. (22 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Myslivecek: Obertura de l'òpera Artaserse. Enregistrament fet per Ràdio Bratislava. Orq. Filh. Estatal a Kosice. Dir.: Robert Stankowsky. (9 m). Scheidt: Magnificat a 12 veus. Enregistrament fet per la Ràdio Sueca. Hortus Musicus. Concerto Palatino. Stockholm Motet Singers. Membres del Ensemble Sinkadusum. (17 m). Jirackova: Les vuit meravelles del món, per a veu, arpa i percussió. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Eva Bromová. Vilem Vesely. Dagmar Platilova. René Hokuv. Ivo Kieslich. Karel Kolar. Jan Bouse. Oldrich Satlava. Dir.: Jan Maria Dobrodinski. (16 m). Jora: Tocant l'Angelus. Enregistrament fet per la Ràdio Romanesa. Cor de la Filh. de Iassy. Dir.: Ion Pavalache. (2 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ALICIA DE LARROCHA**

Ravel: Concert per a piano en Sol M. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Rafael Frühbeck de Burgos. (24 m). Granados: Goyescas: Los Majos enamorados (1ª part). (31 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Molique: Concert per a flauta i orq. en re m. Alain Marion. Orq. Filh. de la Ciutat de Niça. Dir. Maximiano Valdés. (21 m). Chopin: Concert per a piano i orq. n. 2, Op. 21. Claudio Arrau. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Eliahu Inbal. (34 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio Búlgara el dia 17 d'abril de 1990. Cicle Bach, Beethoven i Brahms. Bach: Passacaglia i Fuga. Beethoven: Concert per a piano i orq. n. 5, op. 73 "Emperador". Brahms: Simf. n. 4. Bojidar Noev, piano. Orq. Simf. de la Ràdio Búlgara. Dir.: Vasil Kazandjiev. (96 m).

23.45 **NOCTURN**

Txaikovski: Trio per a violí, violoncel i piano, op. 50. Trio Borodin. (18 m). Vivaldi: Sonata per a flauta i continu, RV 52. László Czidra. Zsolt Harsányi, flauta baixa. Gergely Sárközy, llaüt. (8 m). Stanford: Serenata (Nonet) en Fa M, op. 95. Capricorn. (29 m).

01.15 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.15 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.15 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMARTS, 11 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Boccherini: Simf. en re m, op. 12 n. 4, G. 506 "Nella casa del diavolo". Cantilena. Dir.: Adrian Shepherd. (22 m). Tippett: Concert per a orq. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Colin Davis. (30 m). Massià: Apunts. Llibre 2on. Maria Carbonell, piano. (8m). Krommer: Concertino per a flauta i oboè, op. 65. P.L. Graf. H. Holliger. Orq. de Cambra Anglesa. (23 m). Arriaga: Quartet de corda n. 3. Quartet Rasoumovsky. (23 m).

11.00 **LES ESTACIONS**

Copland: Appalachian Spring (Primavera apalatxe). Saint Paul Chamber Orchestra. Dir.: D. Rusell Davies. (26 m). Berlioz: Les nits d'estiu, op. 7. K. Te Kanawa. Orq. de París. Dir.: D. Barenboim. (29 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Verdi: Música de ballet de "Jérusalem". Orq. Nacional de l'Òpera de Monte-Carlo. Dir.: Antonio de Almeida. (24 m). Haydn: Quartet de corda op. 76 n. 4, "L'Albada". Quartet Amadeus. (23 m). Glazunov: Concert per a piano i orq., n. 1 op. 92. Alexei Nasedkine. Gran Orq. Simf. de la RTV de Moscou. Dir.: Algis Juraitis. (31 m). Dvorak: La Filosa d'Or, poema simfònic Op. 109. Orq. Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (27 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA VOCAL**

Zelenka: Requiem, per a solistes, cor i orq.; Z 46. Jana Jonasova, soprano. Drahomira Drobkova, contralt. Miroslav Kopp, tenor. Cor i Orq. Filh. Txeca. Dir.: Vaclav Neumann. (27 m). Chueca: La Gran Vía. ("Tango" i "Schottis"). Teresa Berganza. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Enrique García Asensio. (8m). Schumann: Liederkreis, op. 24 Hermann Prey, barítón. Leonard Hokanson, piano. (22 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Bach: Concert per a violí, corda i continu, BWV 1042. Simon Standage. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (18 m). Mozart: Nou variacions per a piano, KV 264. Walter Chodack. (16 m). Xostakovitx: Simf. n. 1, Op. 10. Orq. Filh. de Moscou. Dir.: Kirill Kondrashin. (32 m). Salieri: Concert per a flauta, oboè i orq. en Do M. Aurèle Nicolet. flauta. Heinz Holliger, oboè. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (19 m). Rodríguez Albert: Quartet per a violí, viola, violoncel i guitarra, en Re M. Membres del Quartet Moyzes. José Luis Lopátegui, guitarra. (20 m).

17.00 **LES ESTACIONS**

Nummi: Dies de tardor. Margareta Haveninen, veu. Ralf Gotmóni, piano. (11 m). Britten: Simf. primavera, op. 44. S. Armstrong. J. Baker. R. Tear. St. Clemens Danes School. Cor Simfònic de Londres. Orq. Simf. de Londres. Dir.: André Previn. (44 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Françaix: Concert per a guitarra i corda. Enregistrament fet per Ràdio Bratislava. Emanuelle Segre, guitarra. Orq. de Cambra Eslovaca. (24 m). Kodaly: Imatges de Matra. Enregistrament fet per la Ràdio Finlandesa. Jove Cor de Cambra Hamrarhlidarkorinn d'Islàndia. Dir.: Thorgerdur Ingolfsdottir. (11 m). Richter: Adagio i Fuga en sol m. Enregistrament fet per Ràdio Praga. Orq. Puellarum Pragenaia. Dir.: Leos Svarovsky. (11 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ALICIA DE LARROCHA**

Granados: Danses espanyoles n. 7, 8 i 9. (14 m). Beethoven: Concert per a piano i orq. n. 1. Orq. Simf. de la Ràdio de Berlín. Dir.: R. Chailly. (35 m). Albeniz: Navarra. (6 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Rimski-Korsakov: Concert per a clarinet i orq. de vent. Solistes de l'URSS. Orq. del Ministeri de Defensa de l'URSS. (7 m). Brahms: Concert per a piano i orq. n. 2, op.83. Maurizio

Pollini. Orq. Filh. de Viena. Dir.: Claudio Abbado. (49 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 19 de juliol de 1990 a la Fundació Joan Miró de Barcelona. Obres de Damase, Acker, Genzmer, Goodman, Berio i Blacher. Trio Armin Rosi. (59 m).

23.30 **NOCTURN**

Lully: Les amants magnifiques. Comédie-Ballet. (extractes). Solistes vocals. Les Musiciens du Louvre. Dir: Marc Minkowski. (20 m). Fischer: Uranie William Christie, clave. (23 m). Roman: Concert per a violí en fa m. Nils-Erik Sparf, violí. Conjunt de Cambra Orpheus. (11 m). Buxtehude: "Herr, wenn ich nur Dich habe". Cantata BuxWV 39. Solistes vocals. Cor de nens de Hannover. The Amsterdam Baroque Orchestra. Dir: Ton Koopman. (13 m). Zelenka: Sonata n. 5 en Fa M. Heinz Holliger i Maurice Bourgue, oboès. Klaus Thunemann, fagot. Lucio Buccarella, contrabaix. Christiane Jaccottet, clavecí. (18 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMECRES, 12 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Concert per a violí i orq. Hob VIIa:4. (Interpretat amb violoncel). Orq. de Cambra d'Europa. Violoncel solista i director: Mischa Maisky. (19 m). Rubbra: Simf. n. 10, op. 145. The Bournemouth Sinfonietta. Dir.: H.H. Schönzeler. (17 m). Schubert: Quartet de corda n. 7, D 94. Quartet Melos. (19 m). Cimarosa: Concert per a dues flautes i orq. en Sol M. A. Utagawa. D. Hunziker. Orq. de Cambra Paul Kuentz. Dir.: P. Kuentz. (19 m). Ribas: Tema variant, per a piano. M. Rosa Ribas, piano. (11 m). Stravinski: Concert per a violí i orq. en Re M. Arthur Grumiaux. Orq. del Concertgebouw d'Amsterdam. Dir.: Ernest Bour. (21 m).

11.00 **LES ESTACIONS**

Spohr: Simf. n. 9, op. 143, "Les estacions". Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir: Karl Anton Rickenbacher. (31 m). Beethoven: Sonata per a piano i violí, op. 24. "La primavera". Martha Argerich. Gidon Kremer. (24 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Liszt: Del bressol a la tomba, poema simfònic. Orq. Simf. de Budapest. Dir.: Arpád Jóo. (17 m). Vivaldi: Magnificat, RV 610. Solistes vocals. The Tafelmusik baroque. Dir.: Jean Lamon. (14 m). Poulenc: Sonata per a dos pianos. Seta Tanyel i Jeremy Brown, duet de pianos. (25 m). Rakhmaninov: Simf. n. 1, op. 13. Orq. del Concertgebouw, Amsterdam. Dir.: Vladímir Ashkenazy. (42 m). Handel: Concerto grosso n. 6, op. 3. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (7 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA ANTIGA**

Música per als Cavallers del Garter. Gothic voices. Dir.: Christopher Page. (21 m). Il Canario, dansa italiana. The Broadside Band. Dir.: Jeremy Barlow. (11 m). Buxtehude: Sis motets per a orgue. Armin Schoof, orgue de St. Jacob de Lübeck. (10 m). Rabassa: "Lamentación II". Capella de Ministrers. (9 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

W. Schuman: Concert per a violí i orq. Paul Zukofsky. Orq. Simf. de Boston. Dir.: Michael Tilson Thomas. (31 m). A. Soler: Fandango. André Gorog, piano. (11 m). M. Haydn: Missa Sancti Aloysii. Eva Marton. Katalin Szökefalvi-Nagy. Zsussa Németh. Cor de noies i Orq. Filh. Györ. Dir.: Miklós Szabó. (31 m). Alyabiev: Trio per a fortepiano, violí i violoncel en la m. M. Voskresensky. L. Ambarpumyan. A. Knyasev. (21 m). Richter: Simf. en Sol M. Orq. de Cambra Eslovaca. Dir: Bohdan Warchal. (14 m).

17.00 **LES ESTACIONS**

Mendelssohn: Somni d'una nit d'estiu. Eva Lind. Christine Cairns. Wiener Jeneusse Chor. Orq. Filh. de Viena. Dir.: André Previn. (47 m). Sibelius: Cançó de primavera, op. 16. Poema simfònic. Orq. Nacional Escocesa. Dir: Alexander Gibson. (8 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Bach: Tres corals, BWV 662, BWV 664 i BWV 656. Enregistrament fet per Sender Freies Berlín. Marie-Claire Alain, orgue. (19 m). Kardos: Concert per a violí i orq., op. 51. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Jindrich Pazdera. Orq. Filharmonia Eslovaca. Dir.: Ladislav Slovák. (22 m). Lajtha: Intermezzo per a saxo. Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. László Horváth, saxo. Klára Körmendi, piano. (6 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ALICIA DE LARROCHA**

Faure: Fantasia per a piano i orq., op. 111. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Rafael Frübeck de Burgos. (15 m). Falla: El amor brujo. Suite. (17 m). Schumann: Carnaval de Viena, Op. 26. (23 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Lalo: Concert per a violoncel. Yo-Yo Ma. Orq. Nacional de França. Dir.: Lorin Maazel. (27 m). Txaikovski: Fantasia de concert, op. 56. Dimitris Sgouros, piano. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Walter Weller. (28 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 1 d'gost de 1990 a l'Església Parroquial de Torroella de Montgrí. X Festival Internacional de Música. Bach: Sonata per a flauta i piano, BWV 1020. Mozart: Sonata en La M. Poulenc: Sonata per a flauta i piano. Schubert: Sonata, D 821, "Arpeggione". Bartok: Suite camperola holandesa. Jean-Pierre Rampal, flauta. Daniel Roi, piano. (75 m).

23.30 **NOCTURN**

Rossini: Stabat Mater. Katia Ricciarelli i Lucia Valentini Terrani, sopranos. Dalmacio González, tenor. Ruggero Raimondi, baix. Cor i Orq. Philarmonia. Dir: Carlo Maria Giulini. (64m.) Rossini: Sonata per a corda n. 5, en Mi b. Orq. de Cambra Franz Liszt. Dir.: János Rolla. (16 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIJOUS, 13 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. Hob I:77. Orpheus Chamber Orchestra. (21 m). Locatelli: Concert per a violí, corda i continu n. 9, op. 3 "L'arte del violino". Roberto Michelucci. I Musici. (19 m). Pladevall: Obertura. Grup Bartók. (11 m). Mozart: Missa in honorem Sanctissimae Trinitatis, KV 167. Cor i Orq. Simf. de la Ràdio de Leipzig. Dir.: Herbert Kegel. (32 m). Parry: Nonet en Si b M. Capricorn. (24 m).

11.00 **LES ESTACIONS**

Txaikovski: Les estacions (versió per a orq.), op. 37b. Orq. Simf. de l'Estat de l'URSS. Dir.: E. Svetlànov. (42 m). Fibich: Primavera, poema simfònic, op. 13. Orq. Simf. de Ràdio Praga. Dir.: Frantisek Vajnar. (14 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Bach: Concert de Brandenburg n. 2, BWV 1047. The English Concert. Dir: Trevor Pinnock. (12 m). Faure: Pel·lees i Melisanda , suite op. 80. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (18 m). Beethoven: Sonata per a piano n. 5, Op. 10 n. 1. Daniel Barenboim. (20 m). Prokofiev: Simf. concertant per a violoncel i orq., op. 125. R. Wallfisch. Orq. Nacional Escocesa. Dir.: N. Järvi. (38 m). Mozart: Quartet de corda n. 10, KV 170. Quartet Italià. (17 m).

14.00 **IMATGES. GRAVACIONS DE CATALUNYA MÚSICA**

Mignone: 3ª Valsa de esquina. 3 Preludis sobre temes canadencs. Luiz de Moura Castro, piano. (8 m). Llibre Vermell: Mariam Matrem; N. Casanovas: Magnificat. Victòria dels Angels. Escolania de Montserrat, Coral i Orq. d'antics escolans de Montserrat.Dir.: Ireneu Segarra. (8 m). Mendelssohn: Trio op. 49. Anna Calvo, violí. Nicholas Roberts, violoncel. Sally Heat, piano. (29 m). Sweelinck: Fantasia cromàtica. Montserrat Torrent, orgue. (8 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Schumann: Quartet de corda, Op. 41 n. 2. Quartet Melos. (22 m). Barber: Concert per a violí i orq., op. 14. Elmar Oliveira. Orq. Simf. de Saint Louis.Dir.: Leonard Slatkin. (24 m). Jacquet de la Guerre: "Jacob et Rachel", cantata n. 3. Sophie Boulin, soprano. Brigitte Haudebourg, clavecí. Françoise Bloch, viola de gamba. Dir.: Guy Robert (,tiorba). (13 m). Breval: Simf. concertant per a flauta, fagot i orq.. Bernard Chapron. Gilbert Audin. Orq. de Cambra Bernard Calmel. Dir.: Bernard Calmel. (21 m). Schubert: Sonata per a arpeggione i piano, D. 821. Jean Claude Pennetier, piano. Roland Pidoux, violoncel. (26 m).

17.00 **LES ESTACIONS**

Theodorakis: Simf. n. 7, "De la primavera". Solistes vocals. Cor Acadèmic de Letònia. Cor d'Estat de Kaunas, Lituània. Orq. Filh. de Moscou. Dir.: Dimitri Kitaienko. (55 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Sibelius: Dues peces per a orgue, op. 111. Enregistrament fet per la Ràdio Finlandesa. Tapani Valsta. (11 m). Mussorgski: Cançons i danses de la mort. Enregistrament fet per la Ràdio de l'URSS. Vladimir Krassov, baix. Tatyana Platonova, piano. (20 m). Ratiu: Díptic Simfònic. Enregistrament fet per la Ràdio Romanesa. Orq. Filh. de Cradea. Dir.: Miron Ratiu. (14 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ALICIA DE LARROCHA**

Handel: Suite n. 5. (13 m). Beethoven: Fantasia per a piano, cor i orq. op. 80. Solistes vocals. Cor de Cambra de la RIAS. Orq. Simf. de la Ràdio de Berlín. (21 m). Falla: El sombrero de tres picos. 3 danses. (10 m). Schumann: Allegro, Op. 8. (10 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Mercadante: Concert per a trompa i orq. de cambra. Hermann Baumann. The Master Players. Dir.: R. Schumacher. (7 m). Brahms: Concert per a piano i orq. n. 1, op. 15. Alfred Brendel. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: Claudio Abbado. (49 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 16 d'abril de 1990 a la Capella de la Congregació de l'Esperança, de Barcelona. Obres de Vallès, Olivellas, Subias, La Torra, Mudarra, i Hidalgo, entre d'altres. Xavier Torra, contratenor. Mireia Hernàndez, clavicèmbal. Clara Hernàndez, viola de gamba. Viçens Maiol, llaüt. (55 m).

23.30 **NOCTURN**

Spohr: Concert per a clarinet i orq. n. 3, WoO 19. Karl Leister. Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir: Rafael Frübeck de Burgos. (28 m). Rejcha: Quintet per a clarinet i corda, op. 89. Bohuslav Zahradník, clarinet. Quartet Panocha. (26 m). Copland: Concert per a clarinet i orq. de corda. David Shifrin. Orq. de Cambra Simf. de Nova York. Dir.: Gerard Schwarz. (16 m). Hurlstone: Quatre peces característiques per a clarinet i piano. Thea King. Clifford Benson. (15 m).

01.00 SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIVENDRES, 14 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Concert per a orgue Hob. XVIII:2. Ton Koopman. Orq. Amsterdam Baroque. (28 m). Sibelius: Impromptu per a orq. de corda. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: Neeme Järvi. (8 m). Mozart: Dotze variacions per a piano, KV 354. Walter Chodack. (18 m). Arnold: Simf. n. 5, op. 74. Orq. Simf. de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Malcolm Arnold. (34 m). Bach: "Aus tiefer Not schrei ich zu dir", Cantata pel 21è diumenge després de Trinitat, BWV 38. Paul Esswood. Kurt Equiluz. Ruud van der Meer. Solistes i Cor dels Petits Cantors de Viena. Chorus Viennensis. Concentus musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (18 m).

11.00 **LES ESTACIONS**

Schumann: Simf. n. 1, op. 38 "Simf. Primavera". Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir.: Neville Marriner. (31 m). Debussy: Primavera. Orq. New Philharmonia. Dir.: Pierre Boulez. (16 m). Delius: Spring Morning, poema simfònic n. 3 dels Tres Petits Poemes Simfònics. Orq. Simf. Eslovaca, Bratislava. Dir.: John Kopkins. (8 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Beethoven: Sonata per a piano n. 6, Op. 10 n. 2. Claudio Arrau. (17 m). Rodrigo: Concierto Madrigal per a dues guitarres i orq.. Pepe i Angel Romero. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (30 m). Mahler: Simf. n. 1, "Tità". Orq. Simf. de Columbia. Dir.: Bruno Walter. (52 m). Vivaldi: Concert per a flauta op.10 n. 1, RV 433. "La tempesta di mare". Stephen Preston. The Academy of Ancient Music. Dir.: Christopher Hogwood. (7 m).

14.00 **IMATGES. EL SEGLE XX**

Busser: Preludi i Scherzo. Susan Milan, flauta. Ian Brown, piano. (5 m). Bruzdowicz: Concert per a contrabaix i orq.. Fernando Grillo, contrabaix. Orq. Filh. "Arthur Rubinstein" de Lodz. Dir.: Andrej Markowski. (20 m). Crumb: Madrigals, per a soprano i conjunt instrumental. (Llibre IV. Text: F. Gàrcia Lorca). Música Varia. (8 m). Ligeti: Concert de cambra per a 13 instrumentistes. Ensemble "Die Reihe", Viena. Dir.: Friedrich Cerha. (20 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Telemann: Concert per a tres violins, corda (a tres veus) i b.c. en Fa M. Concerto Amsterdam. Dir.: Frans Brüggen. (14 m). Liszt: Tasso. Lamento e Trionfo. Poema simfònic. Orq. de la Gewandhaus de Lepzig. Dir.: Kurt Masur. (21 m). A. Couperin: Simf. de clavecins. William Christie i David Fuller, clavecins. (16 m). Beethoven: "El Rei Esteve", música d'escena, Op. 117. Ambrosian Singers. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Michel Tilson Thomas. (24 m). Schubert: Sonatina per a violí i piano, Op. póst. 137 n. 3. D 408. Gérard Poulet. Noel Lee. (15 m). Prokofiev: Divertimento, Op. 43. Orq. Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (15 m).

17.00 **LES ESTACIONS**

Donizetti: Nits d'estiu a Posilipo. Zehava Gal, mezzo-soprano. Bruce Brewer, tenor. Jeff Cohen, piano. (36 m). Nielsen: Primavera a Funen, op. 42. Cor Universitari "Lille Muko". Orq. Simf. d'Odense. Dir: Tamás Vetö. (19 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Eller: Simf. n. 2 "Inacabada". Enregistrament fet per la Ràdio de l'URSS. Orq. Simf. Estatal d'Estònia. Dir.: Peeter Lillier. (15 m). Fiser: Weihnachtslieder. Enregistrament fet per Ràdio Praga. Solistes vocals. Orq. Simf. de la Ràdio Txeca a Praga. Dir.: Vladimir Valek. (33 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ALICIA DE LARROCHA**

Ravel: Concert per a la mà esquerra. Alicia de Larrocha. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Lawrence Foster. (19 m). Mozart: Sonata per a piano, KV 331. Alicia de Larrocha. (20 m). Franck: Variacions simfòniques. Alicia de Larrocha. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Rafael Frühbeck de Burgos. (17 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX .**

Crusell: Concert per a clarinet n. 3, op. 11. Thea King. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Alun Francis. (25 m). Vieuxtemps: Concert per a violí i orq. n. 4, Op. 31. Itzhak Perlman. Orq. de París. Dir.: Daniel Barenboim. (30 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 26 de juliol de 1990 a la Fundació Joan Miró de Barcelona. Obres de Jacob, Grisoni, Françaix, J. Casanovas, Sciarrino i Gershwin - Ghisletta. Classic Wind Ensemble de Lugano. Dir.: Mauro Ghisletta. (55 m).

23.30 **NOCTURN**

Toldrà: Vistes al mar, quartet de corda. Quartet Sonor. (16 m). Baguer: Simf. en Mi b M. Orq. de Cambra Reina Sofia. Dir.: Gonçal Comellas. (16 m). Mompou: Becquerianas. Carmen Bustamante, soprano. Manuel Garcia Morante, piano. (16 m). Obres Vocals i Instrumentals Catalanes de l'Època Medieval i del Renaixement. Solistes vocals. Ars Musicae de Barcelona. Dir.: Enric Gispert. (20 m). Homs: Octet de vent. Conjunt de Cambra. Dir.: Konstantin Simonovitx. (10 m). A. Soler: Comedetis Carnes, motet. Cor i Orq. de Cambra "Villa de Madrid". Dir.: José María Barquín. (6 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DISSABTE, 15 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **EL DIA DE L'OIENT**

22.00 **GRANS OBRES**

Paisiello: Il Barbiere di Siviglia. Krisztina Laki. Dénes Gulyás. István Gáti. József Gregor. Sándor Sólyom-Nagy. Orq. de l'Estat Hongarès. Dir.: Adam Fischer. (121 m)

00.10 **JAZZ DE MITJANIT.**

Guió d'Albert Mallofré.

02.10 **REPERTORI DE NIT**

DIUMENGE, 16 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Glazunov: Les Ruses de L'Amour, ballet op. 61. Orq. Simf. de la Ràdio de l'URSS. Dir.: Algis Ziuraitis. (53 m).

11.00 **TRANSMISSIÓ DES DE L'ABADIA DE MONTSERRAT**

12.00 **EL DIUMENGE, CONCERT**

Concert enregistrat per la Ràdio de l'URSS al Festival Rus d'Hivern. Ices: Simf. n. 4. Prokofiev: Obertura op. 42 bis. Xostakovitx: Vuit cançons populars angleses i americanes. Gubaidulina: Pregunta sense resposta, per a orq. Alexei Lyubimov, piano. Yelena Ivanova, soprano. Sergei Yakovenko, barítono. Gran Orq. Simf. del Ministeri de Cultura de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvenski i Rashid Igmatoulinà. (65 m)

14.00 **CINEMA I MÚSICA.** Guió d'Alex Gorina.

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Txaikovski: Suite per a orq. n. 2, op. 53. Orq. Simf. l'URSS. Dir.: E. Svetlanov. (32 m). Onslow: Quintet de corda op. 80 n. 33. Membres del Sextet de corda de l'Orq. Nac. de França. (28 m). Chabrier: Obertura de l'opera Gwendoline. Orq. Nac. de França. Dir.: Armin Jordan. (11 m). Danzi: Concertante per a flauta, clarinet i orq. op. 41. A. Nicolet. E. Brunner. Orq. de Cambra de Würtemberg. Dir.: J. Faerber. (19 m). Bohdanowicz: Simf. en Re M. Orq. Filh. de Cambra Poznan. Dir.: Robert Satanowski. (15 m)

17.00 **TEMPORADA D'ÒPERA A CATALUNYA MÚSICA. GRAN TEATRE DEL LICEU**

Wagner: Die Walküre. Montserrat Caballé. Johanna Meier. Marjana Lipovsek. Simon Estes. Robert Schunk. Matti Salminen. Rosa Mª. Conesa. Rosa M. Ysàs. Cor i Orq. del Gran Teatre del Liceu. Dir.: Uwe Mund.

21.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 93, Hob. I:93. Orq. del Concertgebouw d'Amsterdam. Dir: Colin Davis. (23 m). Bax: Sonata n. 1. Eric Parkin, piano. (20 m). Dvorak: Romança per a violí i orq. op. 11. Pinchas Zukerman. Saint Paul Chamber Orch. Dir.: Pinchas Zukerman. (13 m).

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Sender Freies Berlin el dia 12 de desembre de 1989 a la Sala Filh. Haydn: Simf. n. 95. Bruckner: Simf. n. 9. Orq. Filh. de Berlin. Dir.: Bernard Haitink. (83 m).

23.30 **ESCALES**

Delius: Suite Florida. Royal Philh. Orch. Dir.: Thomas Beecham. (35 m). Pagan: La ciutat de les joies. Orq. Simf. i Cors. Dir.: Manuel Valdivieso. (7 m). Rootham: City in the West. The Sinfonia Chorus. BBC Northern Singers. Northern Sinf. of England. Dir.: Richard Hickox. (11 m). García Caturla: Obertura Cubana. Orq. Simf. Nac. de Cuba. Dir.: Manuel Duchesne Cuzán. (16 m). R.Strauss: Música de festa de la ciutat de Viena. The London Brass Virtuosi. Dir.: David Honeyball. (12 m).

01.00 **REPERTORI DE NIT**

DILLUNS, 17 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Rimski-Korsakov: Antar, Suite Simf., op. 9. Tercera versió. The Philh. Dir.: I. Svetlanov. (34 m). C.Ph.E.Bach: Concert per a oboè i orq. en Si b M, Wq 164. Péter Pongrácz. Orq. de Cambra Franz Liszt. Dir.: János Rolla. (24 m). Wolf - Ferrari: Trio amb piano n. 2, Op. 7. Trio de Munic. (26 m) Tubin: Suite del ballet Kratt. Orq. Simf. de Bamberg. Dir.: Neeme Järvi. (24 m)

11.00 **TELEMANN**

Sonata en Re m. ("Essercizii musici"). Camerata de Colònia. (9 m). "Lieto suono di trombe guerriere", ària de "Flavius bertaridus, könig der langorbaden". Jochen Kowalski, contratenor. Orq. de Cambra de Berlin. Dir: Max Pommer. (4 m). Concert per a 3 trompetes, oboè, timbal i corda. Maurice André, trompeta. Orq. de Cambra Jean François Paillard. Dir: Philippe Caillard. (11 m). "Ihr Völker, hört", cantata. René Jacobs, contratenor. The Parnassus Ensemble. (13 m). Concert per a oboè d'amor, corda i clavecí en Sol M. Lajos Lencsés, oboè d'amor. Orq. de Cambra del Sud-oest d'Alemanya "Pforzheim". Dir: Paul Angerer. (17 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Scriabin: Simf. n. 2, op. 29. Gran Orq. Simf. de la RTV de l'URSS. Dir.: V. Fedoseev. (44 m). Verdi-Llizt: Con-

cert paràfrasi sobre "Rigoletto". Robert Taub, piano. (7 m). Mozart: Missa brevis KV 220 (196b) "Missa dels pardals" Solistes vocals. Cor de la Catedral de Regensburg. Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir: Rafael Kubelik. (18 m). Handel: Concert per a orgue n. 16. Peter Hurford. Orq. de Cambra del Concertgebouw d'Amsterdam. Dir.: Joshua Rifkin. (12 m). Chopin: Polonesa n. 7, op. 61 "Polonesa Fantasia" A. Harasiewicz, piano. (12 m). Wassenaer: Concerto armonico n. 6 (atribuït a Pergolesi). I Musici. (9 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA CATALANA**

Turull: Cançó i dansa per a quartet de corda. Enregistrament fet per Catalunya Música. Quartet Bernède. (8 m). A.Soler: Miserere a 12, per a quartet vocal, doble cor i b.c. Brigitta Kovács, soprano. Zsuzsa Dénes, soprano. Ildikó Komlósi, contralt. János Bándi, tenor. Gábor Lehotka, orgue. László Novák, contrabaix. Cor Madrigal de Budapest. Dir.: Ferenc Szekeres. (22 m). Polonio: Schmsch. Enregistrament fet per Ràdio França. Grup Multimúsica. (11 m). Sors: Fantasia op. 30. Göran Söllscher, guitarra. (13 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Bach: Toccata i fuga "dòrica" BWV 538. André Isoir, orgue. (15 m). Suk: Epíleg, peça simf. per a orq., gran i petit cor mixt, soprano, bariton i baix, op. 37. Zora Jehlicková. Ivan Kusnjer. Ján Galla. Cor i Orq. Filh. Txeca. Dir.: Václav Neumann. (41 m). Mozart: Quartet per a flauta i corda, KV 285b. Marc Grauwels. The Brussels Virtuosi. (16 m). Berlioz: Lluita Reial i Tormenta de "Els Troians". Beecham Choral Society. Royal Phil. Orch. Dir.: Thomas Beecham. (10 m). Martinu: Concert per a violí i orq. n. 1. Josef Suk. Orq. Filh. Txeca. Dir.: Václav Neumann. (24 m).

17.00 **TELEMANN**

Obertura i suite en Si b M per a dos oboès, corda i baix contínu (part III), "Tafelmusik". Concerto Amsterdam. Dir.: Frans Brüggen. (23 m). Concert per a trompa, corda i contínu en Re M. Hermann Baumann. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (9 m). Obertura en Re M. (TWV 55:D15). Obertures de Darmstadt. Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (23 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Des Pres - Maderna: Magnificat. Enregistrament fet per Ràdio França. Orq. Filh. de Ràdio França. Dir.: Ives Prin. (22 m). Englund: Sonatina per a piano. Enregistrament fet per la Ràdio Finlandesa. Eero Heinonen. (10 m). Lidholm:... a riveder le stelle. Enregistrament fet per la Ràdio Sueca. Britt Marie Aruhn, soprano. Cor de la Ràdio i Cor de Cambra de la Ràdio Sueca. Dir.: Eric Ericson. (14 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. PAU CASALS**

Bach: Suite per a violoncel sol n. 1 BWV 1007. (17 m). Beethoven: Sonata per a violoncel i piano n. 5, Op. 102 n. 2. Rudolf Serkin. (22 m). Bruch: Kol Nidrei, per a violoncel i orq. op 47. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Landon Ronald. (12 m). Haydn: Tempo di menuetto de la sonata per a violoncel i piano núm. 1, en Do M. Blas-Net. (4 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Lvov: Concert per a violí en la m. Sergei Stadler. Orq. Filh. de Leningrad. Dir.: Vladislav Chernushenko. (19 m). Txaikovski: Concert per a piano i orq. n. 1, op. 23. Barry Douglas. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Leonard Slatkin. (37 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 14 de desembre de 1990 al Palau de la Música Catalana. Mahler: Simf. n. 3. Maureen Forrester, contralt. Coral Càrmina. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: Franz-Paul Decker.

23.30 **NOCTURN**

Haydn: Les 7 últimes paraules de Crist a la creu, op. 51. Quartet de corda Delmé. (51 m). Bach: Sonata per a flauta i clavecí BWV 1020. Jean-Pierre Rampal, flauta. Trevor Pinnock, clavecí. (11 m). Kodaly: Sonata per a violoncel i piano, Op. 4. János Starker. violoncel. Otto Herz, piano. (20 m). Vieuxtemps: Romance, Op. 7 n. 2. David Oistrakh, violí. Vladimir Yampolski,piano. (3 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMARTS, 18 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Beethoven: Les criatures de Prometeu, ballet op. 43. Orq. de Cambra Orpheus. (66 m). Enesco: Dos intermedis per a corda, op. 12. Orq. de Cambra de Lausanne. Dir.: Lawrence Foster. (11 m). Montsalvatge: Cinc cançons negres. Yannula Pappas. Orq. d'Israel. Dir.: Gershon Stern. (11 m). Mozart: Concert per a piano i orq. n. 5, KV 175. Karl Engel. Orq. del Mozarteum de Salzburg. Dir.: Leopold Hager. (21 m).

11.00 **TELEMANN**

Concert per a trompeta, violí, corda i baix contínu en Re M. Musica Antiqua de Colònia. Dir: Reinhard Goebel. (12 m). Suite per a flauta de bec i corda en La m. László Czidra. Orq. de Cambra Franz Listz. Dir: János Rolla. (31 m). Concert per a flauta travessera, corda i baix contínu en Re M. Musica Antiqua de Colònia. Dir.: R. Goebel. (12 m.)

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Dvorak: Simf. n. 4, Op. 13. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: Rafael Kubelik. (41 m). Bach: Suite anglesa n. 2, BWV 807. Glenn Gould, piano. (17 m). Haydn: Concert per a trompa i orq. n. 2, Hob VIId:2. Lowell Greer. Orq. Filh. de Mèxic. Dir.: Fernando Lozano. (18 m). Saint-Saens: Dansa macabra, op. 40. Phil. Orch. Dir.: Charles Dutoit. (8 m). Mendelssohn: Concert per a piano n. 2, op. 40. Cyprien Katsaris. Orq. de la Gewandhaus de Leipzig. Dir.: Kurt Masur. (21 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA VOCAL**

Schumann: Romances i Balades per a cor mixt, op. 67, n. 1, 2 i 4. Cor Musikvereins de Düsseldorf. Dir.: Hartmut Schmidt. (8 m). Verdi: Un Ballo in Maschera. (Extractes de l'òpera). Plácido Domingo. Katia Ricciarelli. Renato Bruson. Edita Gruberova. Ruggero Raimondi. Giovanni Foiani. Cor i Orq. del "Teatro alla Scala". Dir.: Claudio Abbado. (21 m). Händel: Comus, música d'escena. Patrizia Kwella. Margaret Cable. David Thomas. The Academy of Ancient Music. Dir.: Christopher Hogwood. (17 m). Arne: 3 cançons amb text de Shakespeare. The Folger Consort. (7 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Linek: Concert per a orgue i orq. en Do M. Alena Veselá. Orq. de Cambra Bohuslav Martinu. Dir.: Frantisek Jílek. (12 m) Xostakovitx: Sonata per a piano n. 2, op 61. Elena Varvarova. (30 m). Brahms: Concert per a violí, violoncel i orq., Op. 102. David Oistrakh, violí. Sviatoslav Knutxevitski, violoncel. Orq. de la Ràdio de Leningrad. Dir.: Karl Eliasberg. (30 m). Benguerel: Paraules de cada dia. Anna Ricci, mezzo-soprano. Domaine Musical de Paris. Dir.: Gilbert Amy. (11 m). Spohr: Concertante n. 2 per a violí, arpa i orq. Ursula Holliger, arpa. Christoph Poppen, violí. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Heinz Holliger. (25 m).

17.00 **TELEMANN**

Duet per a flauta de bec i violí en Do M. Michala Petri. Pinchas Zukerman. (11 m). Concert per a dos chalumeaux, corda i baix contínu en Re m. Musica Antiqua de Colònia. Dir.: Reinhard Goebel. (12 m). Concert per a dues trompes, corda i contínu en Mi b M. Hermann Baumann. Timothy Brown. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (16 m). Quartet en re m per a dues flautes travesseres, flauta de bec, violoncel i b.c. (Música de Taula). Membres del Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (16 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Suchon: Fantasia Simf. sobre Bach, per a orgue, corda i percussió. Enregistrament fet per Ràdio Bratislava. Ferdinand Klinda, orgue. Orq. Filh. Eslovaca. Dir.: Ludovic Rajter. (27 m). Rejcha: Sonata per a piano i violí, op. 55. Enregistrament fet per Ràdio Praga. Jaroslav Sveceny. Frantisek Kuda. (19 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. PAU CASALS**

Bach: Suite per a violoncel sol n. 6 BWV 1012. (29 m). Beethoven: Sonata per a violoncel i piano n. 3, Op. 69. Rudolf Serkin. (28 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Saint-Saens: Concert per a piano i orq. n. 5, op. 103. Pascal Rogé. Royal Philh. Orch. Dir.: Ch. Dutoit. (30 m.) De Beriot: Concert per a violí i orq. n. 1, op. 16 "Militar". Takako Nishizaki. Orq. RTBF, Brussel·les. Dir.: Alfred Walter. (12 m). Heberle: Concert per a flauta de bec i orq. en Sol M. Michala Petri. Orq. de cambra Saint Paul. Dir.: Pinchas Zukerman. (13 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Südwestfunks el dia 22 d'octubre de 1989 al Palau d'Esports de Baar. Riehm: Berceuse, per a gran orq. Nono: No hay caminos, hay que caminar... Andrei Tarkovskij, per a grup instrumental. Rihm: Frau - Stimme, per a soprano i orq. Isolde Siebert i Carmen Fuggics, sopranos. Orq. Sim. la Südwestfunks. Dir.: Michael Gielen. (63 m).

23.30 **NOCTURN**

Boismortier: La Tardor i l'Hivern, de Les Quatre Estacions. Gregory Reinhart. Isabelle Poulenard. Solistes instrumentals. (39 m). Tartini: Concert per a violí, corda i contínu, en La M, D 96. Uto Ughi. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (19 m). Bach: Preludi i Fuga en Mi b, BWV 552. Daniel Chorzempa, orgue. (23 m). Handel: Aria de "Serse". Lucia Popp, soprano. Leslie Pearson, orgue. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Georg Fischer. (4 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIMECRES, 19 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 59 en La M. "L'Incendi". L'Estro Armonico. Dir.: Derek Solomons. (20 m). Fibich: Trio amb piano en fa m. Nou Trio de Praga. (19 m). Sors: Andante i Largo en do m. Minuets en Do M, en La M i en Do M. Andrés Segovia, guitarra. (13 m). Vaughan Williams: Concert per a oboè. Celia Nicklin, oboè. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (19 m). Monteverdi: Lettera amorosa, Madrigal. Pedro Liendo, bariton-baix. Clemencic Consort. Dir.: René Clemencic. (8 m). Ravel: Le tombeau de Couperin. Philippe Entremont, piano. (25 m).

11.00 **TELEMANN**

Obertura en Re M (segona part). "Tafelmusik" (Música de taula). Concerto Amsterdam. Dir.: F. Brüggen. (26 m). Trio per a flauta de bec, viola i contínu en Fa M. Michala Petri, flauta de bec. Pinchas Zukerman, viola. Lay-

ton James, clavecí. Charles Ullery, fagot. (7 m). Concert per a flauta, violí, corda i b.c. en La M. (Música de Taula). Membres del Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (22 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Schubert: Rosamunda. Orq. Simf. de Xicago. Dir.: James Levine. (24 m). Glazunov: Concert per a violí i orq. op. 82. Jascha Heiftez. Orq. Simf. RCA. Dir.: Walter Hendl. (20 m). Brahms: Sonata per a violoncel i piano n. 2, op. 99. Janos Starker, violoncel. Julius Katchen, piano. (28 m). Grieg: 2 melodies elegiaques, op. 34. Orq. de Cambra Noruega. Dir.: Terje Tonnesen. (10 m). Hummel: Concert per a fagot i orq. en Fa M. Orq. de Cambra Franz Liszt de Budapest. Dir.: János Rolla. (23 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA ANTIGA**

Lawes: Tres cançons. René Jacobs, contratenor. Toyohiko Satoh, llaüt. (9 m). Danses Italianes. The Broadside Band. Dir.: Jeremy Barlow (8 m). Buxtehude: Preludi per a orgue en fa sostingut menor, BuxWV 146. Armin Schoof, orgue de St. Jacob de Lubeck. (9 m). Merula: Cançons, motets i sonates. Conjunt vocal i instrumental Fitzwilliam. (27 m)

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Ibert: Els amors de Júpiter, ballet en cinc quadres. Orq. del Teatre Nac. de l'Òpera de Paris. Dir.: Jacques Ibert. (34 m). Salieri: Concert per a violí, oboè, violoncel i orq. en Re M. Thomas Füri, violí. Heinz Holliger, oboè. Thomas Demenga, violoncel. Camerata Bern. Dir.: Thomas Füri. (25 m) Vaughan Williams: Songs of Travel. Thomas Allen, baríton. Orq. Simf. de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Simon Rattle. (24 m). Beethoven: Quartet en Si bemoll M., op. 18 n. 6. Quartet Talich. (22 m).

17.00 **TELEMANN**

Partita en sol m per a oboè i baix continu. Ensemble Musica Viva et Antiqua. (11 m). Concert en Do M per a flauta de bec, corda i continu. Frans Brüggen, flauta de bec. Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (17 m). Obertura en sol m. (TWV 55:g4). Obertures de Darmstadt. Concentus Musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (19 m). Solo XI (Sonata) en mi m (Essercizii Musici) per a oboè i baix continu. Ensemble Musica Viva et Antiqua. (8 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Messiaen: Les offrandes oubliées. Enregistrament fet per Ràdio França. Orq. de París. Dir.: Zubin Mehta. (12 m). Prokofiev: Concert per a piano i orq. n. 2, op. 16. Enregistrament fet per Ràdio França. Michael Rudy, piano. Orq. Nac. de França. Dir.: Georges Prêtre. (31 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. PAU CASALS**

Bach: Suite per a violoncel sol n. 3 BWV 1009. (21 m). Beethoven: Trio amb piano, Op. 70 n. 1 "Fantasma" Karl Engel, piano. Sándor Végh, violí. Pau Casals, violoncel. (29 m). Faure: Elegia per a violoncel i orq. op. 24. Orq. dels Concerts Lamoureux. Dir.: Pau Casals. (5 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Sarasate: Fantasia de concert sobre temes de Carmen, op. 25. Itzhak Perlman. Royal Philh. Orch. Dir.: Lawrence Foster. (12 m). Chausson: Concert per a violí, piano i quartet de corda op. 21. Régis Pasquier. Jean-Claude Pennetier. Roland Daugareil. Geneviève Simonot. Bruno Pasquier. Roland Pidoux. (43 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio Sueca el dia 31 d'agost de 1989 a la Reial Acadèmia de Música. Música d'Argentina. Obres de Kusnir, Kröpfl, Edelstein, Bazan, Etkin i Dal Farra. Mats Gustavsson, saxo. Peter Söderberg, guitarra. Ricardo Dal Farra, aparells electrònics. (71 m).

23.30 **NOCTURN**

Anònim: Carmina Burana, vol. I. New London Consort. Dir.: Philip Pickett. (69 m). Anònims S. XIII: "Domna, pos vos ay chausida" i Dansa Reial n. 2. Sinfonye Dir.: Stevie Wishart. (7 m). Anonim S. XIII: Estampie Royal n. 3, 4 i 6. Sinfonye Dir: Stevie Wishart. (8 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIJOUS, 20 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Saint-Saens: Requiem, op. 54. Françoise Pollet. Magali Chalmeau-Damonte. Jean-Luc Viala. Nicolas Rivenq. Cor Regional Vittoria d'Ile de France. Orq. Nac. d'Ile de France. Dir.: Jacques Mercier. (35 m). Haydn: Quartet de corda, Op. 20 n. 4. Quartet Melos. (24 m). Britten: Diversions per a piano (mà esquerra) i orq., op. 21. Julius Katchen. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Benjamin Britten. (25 m). Kuhlau: Quintet per a flauta i corda n. 1, Op. 51. Jean-Pierre Rampal. Quartet Juilliard. (26 m).

11.00 **TELEMANN**

Concerto a 6 en Fa M. Concentus Musicus de Viena. Dir.: N. Harnoncourt. (20 m). Concert per a flauta de bec, flauta travessera, corda i continu en mi m. Michala Petri. William Bennett. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (15 m). Obertura a 3, TWV 55:g4. Concentus musicus de Viena. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (20 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Prokofiev: Obertura sobre temes jueus per a piano, clarinet i quartet de corda, Op. 34. Michel Béroff, piano. Michel Portal, clarinet. Quartet Parrenin. (9 m). Mozart: Missa Solemnis, KV 337. Solistes vocals. King's College Choir. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Stephen Cleobury. (24 m). Saint-Saens: Simf. n. 3, op. 78," Simf. per a orgue". Orq. Filh. de Berlin. Dir.: James Levine. (36 m). Beethoven: Quartet de corda n. 12, op. 127. Quartet Talich. (37 m).

14.00 **IMATGES. GRAVACIONS DE CATALUNYA MÚSICA**

Brahms: Sonata per a clarinet i piano op. 120 n. 2. François Benda. Carme Poch. (20 m). Dallapiccola: Divertimento in quattro esercizi. Lola Arenas, soprano. Diabolus in Musica. Dir.: Joan Guinjoan. (12 m). Gershwin: Obres diverses. Manel Camp, piano. (25 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Goldmark: Prometeu, obertura op. 38. Orq. Filh. de Budapest. Dir.: Andras Korodi. (17 m). Ferlendis: Concert per a oboè n. 1. Heinz Holliger. Academy of St. Martin-in-the-Fields, Dir.: Kenneth Sillito. (13 m.) Boely: Quartet de corda op. 27 n. 1. Trio de corda de París. Edouard Popa. (19 m). Hernández Pla: Dues "Recercadas". Capella de Ministrers. (11 m). Mendelssohn: Concert per a dos pianos i orq. en Mi M. Anthony i Joseph Paratore, pianos. Orq. Simf. de la Rias. Dir.: Uros Lajovic. (28 m). Roussel: Le festin de l'araignée, op. 17. Orq. dirigida per Albert Roussel. (16 m).

17.00 **TELEMANN**

Obertura a 5 en Fa M. Concentus Musicus de Viena. Dir.: N. Harnoncourt. (17 m). Sonata en Fa M ("Der Getreue Musik-Meister"). Camerata de Colònia. (6 m). Set fantasies. Jean-Louis Beaumadier, piccolo. (32 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Zimmer: Els Tatras, 2ª Simf., Suite per a orq., op. 25. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Orq. Simf. de la Ràdio Txeca a Bratislava. Dir.: Ondrej Lenárd. (22 m). L. Boulanger: Du fond de l'abîme, psalm per a contralt, tenor, cor i orq. Enregistrament fet per Ràdio França. V. Gohl. M. Senechal. Cor i Orq. Filh. de l'ORTF. (25 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. SIMON PRESTON**

Händel: Concert per a orgue i orq. en Fa M, HWV 295. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (14 m). Reubke: Sonata per a orgue "El 94è Salm". (27 m). Charpentier: Marxa de triomf i aire segon per a trompeta. Hannes, Wolfgang i Bernhard Läubin, trompetes. Simon Preston, orgue. Norbert Schmitt, timbales. (6 m). Purcell: Voluntary for double organ. Sound the trumpets. H.W.B.Laubin, trompetes. S. Preston, orgue. N. Schmitt, timbales. (7 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Txaikovski: Concert per a piano i orq. n. 3. Victoria Postnikova. Orq. Simf. de Viena. Dir.: G. Rozhdestvensky. (18 m). Paganini: Concert per a violí n. 3. Salvatore Accardo. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Charles Dutoit. (37 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 5 d'agost de 1990 a l'Església Parroquial de Llívia. 9è Festival Internacional de Música Vila de Llívia. Bach: Missa en si m. Virginia Parramón. Olga Serra. M. Carmen Arbizu. Josep Benet. Josep Cabré. Coral Càrmina. Camerata Bach de Barcelona. Dir.: Josep Pons. (100 m).

23.50 **NOCTURN**

Haydn: Sonata per a piano Hob. XVI:20. András Schiff. (19 m). Dusek: Concert per a piano i orq. en Re M. Jan Novotny. Orq. de Cambra de Pardubice. Dir.: Libor Pesek. (21 m). Blancafort: El parc d'atraccions. Sofia Puche, piano. (22 m). Prokofiev: Concert per a piano n. 5, Op. 55. S. Richter. Orq. Filh. de Varsòvia. Dir.: W. Rowicki. (24 m).

01.20 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.20 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.20 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIVENDRES, 21 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Grainger: Fantasia sobre Porgy and Bess de Gershwin. Katia i Marielle Labèque, pianos. (22 m). Bach: "Herr Gott, dich loben wir", Cantata per la festa de la circumcisió de Crist, BWV 16. Paul Esswood. Marius van Altena. Max van Egmond. Cor de nens de Tölz. Cor del King's College de Cambridge. Leonhardt-Consort. Dir.: Gustav Leonhardt. (19 m). Grup dels Sis: Les Mariés de la Tour Eiffel. Philh. Orch. Dir.: Geoffrey Simon. (21 m). Sibelius: Quintet amb piano en sol m. Anthony Goldstone, piano. Quartet Gabrieli. (40 m.) Xostakovitx: Obertura festiva, Op. 96. Orq. Nacional Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (6 m).

11.00 **TELEMANN**

Concert per a 3 oboès, 3 violins i baix continu. Concentus Musicus de Viena. Dir.: N. Harnoncourt. (10 m). Concert per a tres trompes, corda i continu en Re M. Hermann Baumann. Timothy Brown. Nicholas Hill. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (11 m). Quartet per a flauta, violí, violoncel i continu n. 6, en mi m "Parisenc". Quadro Amsterdam. (17 m). Suite per a flauta, violí i continu n. 6 en re m. Barthold Kuijken, flauta. Sigiswald Kuijken, violí. Wieland Kuijken, violoncel. Robert Kohnen, clavecí. (16 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

R.Strauss: Don Quixot, op. 35. Lynn Harrell, violoncel. Robert Vernon, viola. Orq. de Cleveland. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (42 m). Faure: Tema i Variacions per a piano , op. 73. Paul Crossley, piano. (17 m). Txaikovski: Suite de la Bella Dorment. Orq. de

Philadelphia Dir.: Eugene Ormandy. (28 m). Schubert: Moments musicals D. 780. Claudio Arrau, piano. (15 m).

14.00 **IMATGES. EL SEGLE XX**

Mathias: Lux aeterna, Op. 88. Felicity Lott, soprano. Margaret Cable, mezzo-soprano. Penelope Walker, contralt. Cor Bach. Coristes de la Capella de St. Jordi de Windsor. John Scott, orgue. Orq. Simf. de Londres. Dir.: David Willcocks. (56 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 58 en Fa M. L'Estro Armonico. Dir.: Derek Solomons. (21 m). Brahms: Quartet de corda, Op. 51 n. 1. Quartet Takács. (33 m). Cererols: Missa de Batalla. La Capella Reial. Dir.: Jordi Savall. (22 m). Sauguet: Concert des mondes souterrains, per a dos pianos. Gisèle i Chantal Andranian. (29 m). Scheidt: Tres moviments corals de "Görlitzer Tabulaturbuch". German Brass. Dir.: Enrique Crespo. (3 m).

17.00 **TELEMANN**

Obertura en mi m (Part I) de Tafelmusik. Concerto Amsterdam. Dir. Frans Brüggen. (27 m.) Concert per a flauta de bec, fagot, corda i continu en Fa M. Michala Petri. Klaus Thunemann. Academy of St Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (17 m.) Trio - sonata per a flauta de bec, oboè i b.c. en do m. Camerata de Colònia. (11 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Chopin: Sonata per a violoncel i piano, op. 65. Enregistrament fet per la Ràdio Polonesa. Andrzej Bauer, violoncel. Ewa Bauer, piano. (24 m). Denisov: Drei Bilder nach Paul Klee. Enregistrament fet per la Ràdio Holandesa. Nieuw Ensemble. Wilke Te Brummeltroete, mezzo-soprano. Dir.: Ed Spanjaard. (16 m). Enesco: Llegenda. Enregistrament fet per la Ràdio de Finlàndia. Hakan Hardenberger, trompeta. Roland Pöntinen, piano. (6 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. SIMON PRESTON**

Händel: Concert per a orgue i orq. n. 4, Op. 7. (HWV 309). The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (16 m). Liszt: Fantasia i Fuga sobre el coral "Ad nos, ad salutarem undam". (27 m). Händel: Concert per a orgue i orq. en re m, HWV 304. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (12 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Hummel: Concert per a piano op. 89. Stephen Hough. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Bryden Thomson. (36 m). Danzi: Concert per a flauta i orq. n. 2, op. 31. András Adorján. Orq. de Cambra de Munic. Dir.: Hans Stadlmair. (19 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Ràdio Praga el dia 14 de març de 1990. Martinu. Concert per a violoncel i orq. n. 2. Dvorak: Simf. n. 8, op. 88. Bohuslav Pavlas, violoncel. Orq. Simf. de Ràdio Praga. Dir.: Vladímir Valek. (74 m).

23.30 **NOCTURN**

Gade: Sim. n. 1, Op. 5. The Stockholm Sinfonietta. Dir.: Neeme Järvi. (32 m). Grieg: Peces líriques. Cyprien Katsaris, piano. (41 m). Svendsen: Dues melodies populars sueques, per a orq. de corda. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: N. Järvi. (5 m). Grieg: Marxa fúnebre. The London Brass Virtuosi. Dir.: David Honeyball. (8 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DISSABTE, 22 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **EL DIA DE L'OIENT**

22.00 **GRANS OBRES**

Händel: El Messies. Margaret Marshall. Catherine Robbin. Charles Brett. Anthony Rolfe-Johnson. Robert Hale. Saul Quirke. Cor Monteverdi. English Baroque Soloists. Dir.: John Eliot Gardiner. (146 m).

00.40 **JAZZ DE MITJANIT.**

Guió d'Albert Mallofré.

02.40 **REPERTORI DE NIT**

DIUMENGE, 23 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Respighi: Antics aires i danses. CBC Vancouver Orch. Dir.: Mario Bernardi. (53 m).

11.00 **TRANSMISSIÓ DES DE L'ABADIA DE MONTSERRAT**

12.00 **EL DIUMENGE, CONCERT**

Concert enregistrat per la Ràdio de Grècia el dia 16 de novembre de 1989 a Atenes. Kazandjiev: Imatges de Bulgària. Bruch: Concert per a violí i orq. n. 1, op. 26. Frank: Simf. en re m. Sreten Krstic, violí. Orq. Simf. de la Corporació Grega de Ràdio. Dir.: Dimitar Manolov. (70 m).

14.00 **CINEMA I MÚSICA. Guió d'Alex Gorina.**

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Reger: Variacions i Fuga sobre un tema de Telemann, op. 134. David Levine, piano. (32 m). Beethoven: Simf. n. 8, Op. 93. Orq. Simf. de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Walter Weller. (27 m). Bach: Concert per a tres clavecins i corda, BWV 1063. Kenneth Gilbert. Trevor Pinnock. Lars Ulrik Mortensen. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (14 m). Bax: Tintagel, poema Simf. Orq. de l'Ulster. Dir.: Bryden Thomson. (15 m). Janacek: Quartet de corda n. 1. "Sonata a Kreutzer". Quartet Talich (17 m).

17.00 **TEMPORADA D'ÒPERA A CATALUNYA MÚSICA**

Puccini: La Rondine. Kiri Te Kanawa. Plácido Domingo. Mariana Nicolesco. David Rendall. Leo Nucci. Ambrosian Opera Chorus. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Lorin Maazel. (103 m).

19.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Britten: Quatre interludis marins de Peter Grimes, op. 33a. Orq. Simf. de Londres. Dir.: André Previn. (17 m). Haydn: Trio amb piano Hob XV:29. Trio Beaux Arts. (18 m). Bartok: El príncep de fusta, ballet Op. 13. Orq. Filh. de Nova York. Dir.: Pierre Boulez. (55 m). Anònim (segle XVIII): Simf. en Do M. I.Popkov, violí. A. Poplavski, flauta. A. Kortchaguine, oboè. B. Chichkine, violoncel. A. Sobolev, clavecí. (10 m). Boccherini: Quintet per a flauta i quartet de corda, op. 55 n. 2. Loïc Poulain. Quartet Dolezal de Praga. (10 m). R.Strauss: Suite de Capriccio, op. 85. Felicity Lott, soprano. Orq. Nac. Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (30 m). Mozart: Sonata per a pianoforte KV 457. Paul Badura-Skoda, pianoforte. (20 m).

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Ràdio Praga a l'Església de Santa Maria Magdalena de Ruzena. Obres de Muffat, Cernohosky, Bull, Byrd, Stanley i Frescobaldi. Jaroslav Tuma, orgue. (48 m).

23.30 **ESCALES**

Dvorak: Simf. n. 9, Op. 95 "Del nou món". Orq. Simf. de Xicago. Dir.: Georg Solti. (45 m). Delius: Over the hills and far away. Royal Philh. Orch. Dir.: Thomas Beecham. (13 m). Fucik: Marxa Florentina, op. 214. Orq. Filh. Txeca. Dir.: Václav Neumann. (5 m). Ibert: Concert de Louisville. Orq. Simf. de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Louis Frémaux. (11 m). Berlioz: Tres melodies irlandeses. Bruce Brewer, tenor. Cor de l'Orq. Nac. de Lió. Noel Lee, piano. Dir.: Bernard Tetu. (10 m).

01.00 **REPERTORI DE NIT**

DILLUNS, 24 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 96. "Miracle". Orq. Filh. de Londres. Dir.: Georg Solti. (22 m). Stamitz: Concert per a orgue i orq. n. 3 en Si b M. Alena Veselá. Orq. de Cambra Dvorak. Dir.: Vladimir Válek. (14 m). Glazunov: Escenes de ballet, op. 52. Orq. Simf. de la Ràdio de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvensky. (28 m). Marais: Pièces en Trio en Do M. The Purcell Quartet. (20 m). Myslivecek: Concert per a violí i orq. en Mi M. Shizuka Ishikawa. Orq. de Cambra Dvorak. Dir.: Libor Pesek. (23 m).

11.00 **MÚSICA DE NADAL**

Dupre: Variacions sobre una nadala antiga op. 20. John Scott, orgue. (12 m). Holst: Música pel Nadal. Christ Church Cathedral Choir. Dir.: Stephen Darlington. (35 m). Busoni: Sonatina per a la diada de Nadal. Geoffrey Douglas Madge, piano. (8 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Brahms: Simf. n. 2, op. 73. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (41 m). Paganini:Concert per a violí i orq. n. 2, op. 7 "La Campanella". Jean-Jacques Kantorow. Orq. de Cambra Bernhard Thomas. Dir.: B. Thomas. (27 m). Bach: Sonata per a flauta i clavecí BWV 1032. Jean-Pierre Rampal, flauta. Trevor Pinnock, clavecí. (12 m). Mozart: Obertura de La Flauta Màgica, KV 620. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Neville Marriner. (7 m). Rakhmaninov: Variacions sobre un tema de Corelli, op. 42. Kathryn Stott. (16 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA CATALANA**

Ruera: Egloga, poema sim. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: Antoni Ros-Marbà. (10 m). Casablancas: Set Escenes de Hamlet. Enregistrament fet per Catalunya Música. Orq. de Cambra Teatre LLiure. Dir.: Josep Pons. (23 m). Sardà: Selkit, per a flauta i cinta. Enregistrament fet per la Ràdio Sueca. Multimusica. (11 m). Montsalvatge: Sonatine pour Ivette. Enregistrament fet per Catalunya Música. Carmen Valero, piano. (9 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Dvorak: Quartet op. 61. Quartet Talich. (32 m). Corrette: Concert per a orgue i orq. op. 26 n. 3. René Saorgin. Ensemble Baroque de Niça. Dir: Gilbert Bezzina. (10 m). Nielsen: Simf. n. 1, Op. 7. Orq. Simf. de la Ràdio Sueca. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (32 m). Sammartini: Quintet n. 3. Ensemble 415. Dir: Chiara Banchini. (16 m). Fibich: Crepuscle, poema sim. Orq. Simf. de Ràdio Praga. Dir.: Frantisek Vajnar. (16 m).

17.00 **MÚSICA DE NADAL**

Bax: La vigília de Nadal. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Bryden Thomson. (18 m). Corelli: Concerto grosso op. 6 n. 8 "Per a la nit de Nadal". I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (15 m). Bach: "Selig ist der Mann" (Benaurat és l'home). Cantata BWV 57. Solistes vocals. Cor de nens de Tolz. Concentus Musicus de Viena. Dir.: N. Harnoncourt. (22 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Hartmann: Simf. n. 3. Enregistrament fet per la RIAS Berlín. Jove Orq. Filh. Alemanya. Dir.: Ingo Metmacher. (31 m). Schubert: Dues marxes. Transcripcció de Liszt. Enregistrament fet per la Ràdio de la RDA. Orq. Simf. de la Ràdio a Leipzig. Dir.: Oleg Caetani. (16 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. HENRYK SZERYNG**

Ponce: Concert per a violí i orq. Royal Philh. Orch. Dir.: Enrique Batiz. (31 m). Berg: Concert per a violí i orq. "A la memòria d'un àngel". Enregistrament fet per Ràdio França. Orq. Nac. de França. Dir.: Esa-Pekka Salonen. (25 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Giuliani: Concert per a guitarra n. 1, op. 30. Angel Romero. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Raymond Leppard. (30 m). Saint-Saens: Concert per a piano i orq. n. 2, op. 22. Pascal Rogé. Royal Philh. Orch. Dir.: Charles Dutoit. (25 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Ràdio França el dia 10 de desembre de 1987 a Notre Dame du Travail de Plaisance. Perotin le Grand: Alleluia Nativitas. Praetorius: 3 nadales. Pierne: Les enfants à Bethléem. Paul Emile, recitador. Jocelyn Chamonin, soprano. Hanna Schaer, mezzo-soprano. Jean-Claude Orlial, tenor. Jean-Marie Fremeau, bariton. Tres Infants de l'Escolania de Ràdio França. Orq. Filh. de Ràdio França. Dir.: Michel Lasserre de Rozel. (71 m).

23.30 **NOCTURN**

Schönberg: Simf. de cambra n. 1 op. 9. (Adaptació de Webern). Andras Adorjan, flauta. Eduard Brunner, clarinet. Dmitry Sitkovetzky, violí. David Geringas, violoncel. Gerhard Oppitz, piano. (22 m). Beethoven: Quartet de corda n. 5, op. 18 n. 5. Quartet Talich. (28 m). Villa-Lobos: Assobio a Jato. William Bennett, flauta. Charles Tunnell, violoncel. (11 m) Brahms: Sonata per a violí i piano, op. 108. Régis Pasquier. Jean-Claude Pennetier. (23 m).

1.00 **PROGRAMACIÓ PER LA VIGILIA DE NADAL**

Bach: Oratori de Nadal, BWV 248. Helen Donath. Andrea Ihle. Marjana Lipovsek. Peter Schreier. Eberhard Büchner. Robert Holl. Cor de la Ràdio de Leipzig. Staatskapelle Dresden. Dir.: Peter Schreier. (150 m).

03.40 **REPERTORI DE NIT**

DIMARTS, 25 DE DESEMBRE DE 1990

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Prokofiev: El bufó, ballet op. 21. Orq. Simf. del Ministeri de Cultura de l'URSS. Dir.: Gennadi Rozhdestvensky. (58 m) Guinovart: Alquímia. Quartet Tarragó. (8 m) Vivaldi: Concert per a violí i orq. de corda, Op. 8 n. 11; RV 210. Simon Standage. The English Concert. Dir.: Trevor Pinnock. (12 m). Schumann: Quartet de corda, Op. 41 n. 3. Quartet Melos (30 m)

11.00 **MÚSICA DE NADAL**

Schütz: Oratori de Nadal. R. Yakar, mezzo-soprano. H. Hopfner, tenor. Harald Stamm, baix. Cor de Motets de Munic. Residenzorchester de Munic. Dir.: Hans Rudolf Zöbeley. (37 m). Scarlatti: Cantata de Nadal. Mária Zádori, soprano. Capella Savaria. Dir.: Pál Németh. (13 m). 3 peces de Nadal. (Eccard i Gruber). Conjunt de vent de l'Orq. Filh. de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (5 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Chopin: Concert per a piano i orq. n. 2, Op. 21. Claudio Arrau. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Eliahu Inbal. (34 m) Haydn: Simf. n. 45, "Els adeus". L'Estro Armonico. Dir.: Derek Solomons. (32 m). Mozart: Sonata per a piano i violí, KV 378. Michèle Boegner, piano. Jean Mouillère, violí. (21 m). Debussy: El mar. Orq. del Concertgebouw. Dir.: Bernard Haitink. (23 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA VOCAL**

Mozart: Les Noces de Figaro. (Extractes de l'òpera). Gundula Janowitz. Edith Mathis. Tatiana Troyanos. Hermann Prey. Dietrich Fischer-Dieskau. Cor i Orq. de l'òpera de Berlín. Dir.: Karl Böhm. (60 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Hebden: Concert per a corda n. 1. Cantilena. Dir: Adrian Shepherd. (9 m). Weber: Simf. n. 2 Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (19 m). Carulli: Fantasia per a flauta i guitarra sobre temes de "Il Pirata" de Bellini, Op. 337. Jean-Pierre Rampal. Alexandre Lagoya. (11 m). Ibert: Divertimento. Orq. Simf. de la Ciutat de Birmingham. Dir.: Louis Frémaux. (15 m). Schubert: Sonata per a piano D 568 (Op. 122). Wilhelm Kempff (29 m). Handel: Concerto grosso op. 6 n. 8. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: Iona Brown. (16 m). Bonet: Danses llunyanes. Xavier Turull, violí. Angel Soler, piano. (4 m).

17.00 **MÚSICA DE NADAL**

Britten: A Ceremony of Carols. Sioned Williams, arpa. Cor de la Catedral de Westminster. Dir.: David Hill. (24 m). Honegger: Cantata de Nadal. Václav Zítek, bariton. Kühn Children's Chorus. Cor Filh. Txec. Orq. Filh. Txeca. Dir.: Libor Pesek. (24 m). Dues peces de Nadal. (Gabrilei i Scheidt). Conjunt de vent de l'Orq. Filh. de Berlín. Dir.: Herbert Von Karajan. (7 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Kabelak: Eufemias Mysterion, op. 50, per a soprano i orq. de cambra. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Dagmar Pecková. Orq. de Cambra de Praga. (12 m). Tubin: Simf. n. 2. Enregsitrament fet per la Ràdio de la URSS. Orq. Simf. Estatal d'Estònia. Dir.: Peeter Libe. (31 m). Princesa Teresa: Gondoliera. Enregistrament fet per la Ràdio Sueca. Carl-Axel Hallgren, bariton. Bertil Boestedt, piano. (4 m)

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. HENRYK SZERYNG**

Ravel: Tzigane, per a violí i orq. Orq. Nac. de l'òpera de Monte-Carlo. Dir.: Edouard van Remoortel. (10 m). Beethoven: Trio amb piano, op. 1 n. 2. W. Kempff. H. Szeryng. P. Fournier. (37 m). Saint-Saens: Introducció i rondó capriccioso, Op. 28, per a violí i orq. Orq. Nac. de l'òpera de Monte-Carlo. Dir.: Edouard van Remoortel. (9 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Rimski-Korsakov: Concert per a trombó i orq. de vent. Victor Batachev. Solistes de l'URSS. Orq. del Ministeri de Defensa de l'URSS. (10 m). Giuliani: Concert per a dues mandolines, viola i orq. Ugo Orlandi i Dorina Frati, mandolines. Jodi Levitz, viola. I Solisti Veneti. Dir.: Claudio Scimone. (15 m). Saint-Saens: Concert per a piano i orq. n. 1, op. 17. Pascal Rogé. Philh. Orch. Dir.: Charles Dutoit. (30 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio Sueca el dia 10 de setembre de 1989 a la Sala Berwald d'Estocolm. Un Retrat de Sven-Eric Bäck. Back: Motets. Favola, per a saxo alt, percussió i piano. A l'extrem més remot de l'oceà. Schütz: Madrigals italians. Lassus: Prophetiae Sibyllarum. Cor de la Ràdio Sueca. Dir.: Gustaf Sjokvist. Jörgen Pettersson, saxo. Helena Gabrielsson, Lars Hammarteg, Björn Liljequist i Bengt Stark, percussió. Lilian Carlson, piano i celesta. Karin Langebo, arpa. Arne Persson, timbales. Director de so: Bill Brunson. (72 m).

23.30 **NOCTURN**

Bach: Suite per a violoncel n. 5, BWV 1011. André Navarra. (23 m). Pergolesi: La Serva Padrona. Katalin Farkas, soprano. József Gregor, baix. Capella Savaria. Dir.: Pál Németh. (60 m). Purcell: Remember not, Lord, our offences z 50. King's College Choir de Cambridge. Dir: David N. Willcocks. (3 m).

01.00 **REPERTORI DE NIT**

DIMECRES, 26 DE DESEMBRE DE 1990

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Haydn: Simf. n. 39 en sol m. L'Estro Armonico. Dir.: Derek Solomons. (21 m). Handel: "Ah! che pur troppo è vero", cantata HWV 77. Mária Zádori, soprano. C. Falvay, violoncel. P. Ella, clavecí. (16 m). Delius: Suite Noruega (The Council of the People), música incidental. Orq. Simf. Eslovaca, Bratislava. Dir.: John Kopkins. (25 m). Milà: Imatges de la Cort del Comte Berenguer IV de Catalunya. Leonora Milà, piano. (12 m). Schumann: Simf. n. 4, op. 120. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: W. Furtwängler.(31 m).

11.00 **MÚSICA DE NADAL**

Recital de nadales. Carlo Bergonzi. Gumpoldskirchner Spatzen. Orq. Simf. de la Ràdio Austriaca. Dir.: Paul Angerer. (50 m). Liszt: Adeste Fideles (de les 12 peces per a piano de l'"Arbre de Nadal"). Christopher Dearnley, orgue. (5 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Grieg: Del temps de Holberg. (Suite Holberg), op. 40. Orq. de Cambra Noruega. Dir: Terje Tonnesen. (20 m). Mozart: Simf. n. 40, KV 550. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (27 m). Schubert: Quintet amb piano op. 114, D 667, "La truita". Alfred Brendel, piano. James van Demark, contrabaix. Quartet de Cleveland. (38 m). Rakhmaninov: Concert per a piano n. 4, op. 40. Earl Wild. Royal Phil. Orch. Dir.: Jascha Horenstein. (23 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA ANTIGA**

Bull: Tres peces per a clavecí. Zuzana Ruzickova. (12 m). Charpentier: In Nativitatem Domini, canticum H. 414. (Motet). Conjunt vocal i instrumental Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (15 m). Danses italianes. The Broadside Band. Dir.: Jeremy Barlow. (9 m). Monteverdi: Tres madrigals eròtics. Solistes vocals. The Consort of Musicke. Dir.: Anthony Rooley. (14 m). Bernabé: "Tiento de falsas, segundo tono, por G sol ré". Francis Chapelet, orgue històric de St. Agustí de Mallorca. (Final s.XVII). (3 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Brahms: Simf. n. 4, Op. 98. (Enregistrament fet en públic el dia 3 de desembre de 1951, al Carnegie Hall de Nova York). Orq. Simf. de la NBC. Dir.: Arturo Toscanini. (37 m). Bach: Concert per a piano, BWV 1054. Andrei Gavrilov, piano. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (19 m). Martinu: Nonet. Ensemble Viena - Berlín. (16 m). Delibes: Suite del ballet Silvia. New Philh. Orch. Dir.: Charles Mackerras. (16 m). Quantz: Concert per a flauta i orq. en Sol. J-P. Rampal. Orch. Antiqua Musica. Dir.: J.Roussel. (18 m).

17.00 **MÚSICA DE NADAL**

Handel: El Messies. Oratori. (Aries i cors). Elly Ameling. Anna Reynolds. Philip Langridge. Gwynne Howell. Academy and Chorus of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (56 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Ranki: Mon père l'Oye. Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. Conjunt de metall "Modern". Dir.: Le Nirvane des Oyes. (12 m). Debussy: Sonata per a violí i piano. Enregistrament fet per la Rias Berlín. Joshua Bell, violí. Jean-Yves Thibaudet, piano. (12 m). Szymanowski: Shehereza-de, del cicle Masques, op. 34. Enregistrament fet per la Ràdio Polonesa. Karol Radziwonowicz, piano. (10 m). Mozart: Simf. en Sol M, KV 318. Enregistrament fet per la Ràdio Hongaresa. Orq. Simf. de la Ràdio Hongaresa. Dir.: Lothar Zagrosek. (8 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. JANET BAKER**

Schubert: Lieder. Geoffrey Parsons, piano. (23 m). Gluck: Ifigènia a Tàuride. ("Non, cet affreux devoir",ària de l'òpera). Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Raymond Leppard. (4 m). Mahler: 5 Rückertlieder. New Philh. Orch. Dir.: John Barbirolli. (20 m). Gluck: Armida. ("Le perfide Renaud me fuit",ària de l'òpera). Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Raymond Leppard. (8 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Hummel: Concert per a piano i orq. op. 85. Stephen Hough. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Bryden Thomson. (30 m). Danzi: Concert per a flauta i orq. n. 3, op. 42. András Adorján. Orq. de Cambra de Munic. Dir.: Hans Stadlmair. (17 m). Bellini: Concert per a oboè i corda. Alf. G. Nilsson. Reial Orq. de Cambra Sueca. Dir.: Mats R. Liljefors. (8 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 24 de gener de 1990 a l'Auditori Eduard Toldrà. Organitzat per l'Institut Goethe de Barcelona (Ins-

titut Alemany de Cultura). Obres de J.Ch.Bach, Froberger, Krebs, Weiss i J.S. Bach. Ferran Quiroga, llaüt. Jordi Reguant, clavicèmbal. (63 m).

23.30 **NOCTURN**

Mendelssohn: Simf. n. 2, op. 52 "Lobgesang" (Cant de lloança). Solistes vocals. Cor i Orq. Simf. de Londres. Dir.: Claudio Abbado. (74 m). Mendelssohn: "Hör mein Bitten, Herr" (Escolta la meva pregària, Senyor), motet. Greta de Reyghere. La Chapella Royale. Collegium vocale de Gant. Dir.: Ph. Herreweghe. (11 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DIJOUS, 27 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Bartok: Suite de danses, Sz. 77 Orq. de l'Estat Hongarès. Dir.: János Ferencsik. (17 m). Demachy: Suite per a baix de viola en re m. Jordi Savall. (20 m). Berwald: Simf. n. 4. Orq. Simf. de Gothenburg. Dir.: N. Järvi. (25 m). Rakhmaninov: Sonata per a violoncel i piano, op. 19. L. Harrell. V. Ashkenazy. (34 m). Olaf Sabater: 3 naifs. Antoni Olaf Sabater, piano. (10 m).

11.00 **MÚSICA DE NADAL**

Saint-Saens: Oratori de Nadal. Dresdner Kreuzchor. Dresdner Philh. Dir.: Martin Flämig. (37 m). Ramirez: Navidad Nuestra. Josep Carreras. Coral Salve de Laredo. Sociedad Coral de Bilbao. Conjunt instrumental. Dir.: Damián Sánchez. (18 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Tartini: Concert a 5 per a flauta, corda i contínu en Sol M. Severino Gazzelloni, flauta. I Musici. (12 m). Vaughan Williams: Simf. n. 5. Orq. Simf. de Londres. Dir.: Bryden Thomson. (38 m). Dvorak: Serenata per a corda op. 22. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir. Neville Marriner. (28 m). Ravel: Trio en la m. Trio Beaux Arts. (30 m).

14.00 **IMATGES. GRAVACIONS DE CATALUNYA MÚSICA**

Frank: Variacions Simf. per a piano i orq., op. 46. Joan Moll. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: Nicholas Cleobury. (14 m). Signore Pla: Sonata en do m per a oboè (flauta de bec) i baix contínu. Trio Unda Maris. (11 m). Brahms: Sextet n. 2, op. 36. Quartet Sonor. Emilio Mateu, viola. Joan Manuel Romaní, violoncel. (32 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Xostakovitx: Suite de ballet n. 2. Orq. Nac. Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (20 m). Weiss: Suite en re m. Konrad Junghänel, llaüt. (22 m). Berkeley: Concert per a dos pianos i orq., op. 30. Garth Beckett. Boyd McDonald. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Norman del Mar. (32 m). Beethoven: Gran Fuga op. 133. Quartet Melos. (16 m). Rameau: Castor et Pollux, primera suite. Les Musicholiers. Dir.: Aviva Einhorn. (16 m).

17.00 **MÚSICA DE NADAL**

Recital de Nadales. Cor de nens de Viena. Chorus Viennensis. Orq. de l'Òpera popular de Viena. Dir.: Uwe Christian Harrer. (30 m). Manfredini: Concerto grosso pel Santíssim Nadal, op. 3 n. 12. Conjunt de vent de l'Orq. Filh. de Berlín. Dir: Herbert Von Karajan. (11 m). Praetorius: Dues nadales. El Cor de la Catedral de Westminster. The Parley of Instruments. Dir: Peter Holman i Mark Caudle. (14 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Burlas: Concert per a orgue i orq. Enregistrament fet per la Ràdio Txeca. Ferdinand Klinda. Orq. Simf. de la Ràdio Txeca a Bratislava. Dir.: Ondrej Lenárd. (23 m). Dvorak: L'ondina, poema simf. op. 107. Enregistrament fet per Ràdio Bratislava. Orq. Filh. Eslovaca. Dir.: Zdenek Kosler. (22 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. JANET BAKER**

Elgar: Els creadors de música, op. 69. Cor i Orq. Filh. de Londres. Dir.: Adrian Boult. (30 m). Mozart: Così fan tutte, KV 588. (fragments del 1er. acte). Montserrat Caballé. Ileana Cotrubas. Nicolai Gedda. Wladimiro Ganzarolli. Richard Van Allan. Cor i Orq. de la Royal Opera Hause, Covent Garden. Dir.: Colin Davis. (17 m). Vivaldi: Glòria, RV 589. (Tres fragments). Elizabeth Vaughan. Cor del King's College de Cambridge. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir.: David Willcocks. (8 m).

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Chopin: Concert Rondó, Op. 14. "Krakowiak". Claudio Arrau, piano. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Eliahu Inbal. (15 m). Spohr: Concert per a violí i orq. n. 8, op 48, versió per a flauta de Gottlieb Belcke. A. Adorján. Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir.: D. Shallon. (20 m). Krommer: Concert per a dos clarinets i orq., Op. 35. Sabine Meyer. Wolfgang Meyer. Orq. de Cambra de Württemberg-Heilbronn. Dir.: Jörg Faerber. (20 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per la Ràdio de l'URSS al "Moscou Stars Art Festival". Rakhmaninov: 10 corals de Les Vespres, op. 37. Larin: La cançó del Tsar Ivan Vasilievitx... Sviridov i Rubin: Cançons. Solistes vocals. Cor Acadèmic Yurlov. Dir.: Stanislav Gusev. (85 m).

23.30 **NOCTURN**

Ibert: Concertino da camera per a saxo alt i onze instruments. Eugène Rousseau, saxo. Orq. de Cambra Paul Kuentz. Dir.: Paul Kuentz. (13 m). Ribas: Sonata per a saxo alt i piano. Adolf Ventas, saxo. M. Rosa Ribas, piano. (8 m). Dubois: Concert per a saxo contralt i corda. Eugène Rousseau, saxo. Orq. de Cambra Paul Kuentz. Dir.: Paul Kuentz. (17 m). Debussy: Rapsòdia per a saxo i piano. Eugene Rousseau. Hans Graf. (11 m). Iturralde: Pequeña Czarda. Quartet Sax. (5 m). Diversos autors: Romances per a saxo. Branford Marsalis, saxo soprano. Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Andrew Litton. (16 m). Gotkovsky: Brillance Jean-Marie Londeix, saxo contralt. Carmen Picard, piano. (9 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)

DIVENDRES, 28 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Mozart: Simf. n. 30, KV 202 (186b). Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (18 m). C.Ph.E.Bach: Concert per a clavecí i orq. de corda Wq. 33. Gottfried Bach. Orq. de Cambra Renana de Colònia. Dir.: Jan Corazolla. (24 m). Bliss: A colour symphony. Orq. de l'Ulster. Dir: Vernon Handley. (31 m). Beethoven: Trio n. 9, WoO 39. Trio Borodin. (16 m). Prokofiev: L'Amor de les tres taronges. Suite op. 33A. Orq. Nac. de França. Dir: Lorin Maazel. (17 m).

11.00 **MÚSICA DE NADAL**

Recital de Nadales. Cor del Kings College Cambridge. Dir.: Sir David Willcocks i Philip Ledger. (34 m). Bach: Ich fren mich in dir (M'alegro en tu), cantata BWV 133. Solistes vocals. Cor de nens de Hannover. Collegium vocale. Leonhardt Consort. Dir.: Gustav Leonhard. (21 m).

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Berlioz: Simf. Fantàstica. Orq. Nac. de Ràdio França. Dir.: Thomas Beecham. (52 m). Haydn: Quartet de corda op. 64 n. 1. Quartet Tàtrai. (22 m). Villa-Lobos: Bachianes brasileres n. 1. Violoncel·listes de la Royal Philh. Orch. (21 m). Liszt: Orfeus, poema simf. Royal Philh.c Orch. Dir.: Thomas Beecham. (11 m).

14.00 **IMATGES. EL SEGLE XX**

Glazunov: Marxa Nupcial, Op. 21. Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir.: Neeme Järvi. (7 m). Bloch: Gran Suite per a viola i piano (1919). Pierre-Henri Xuereb. Jean-Louis Haguenauer. (29 m). Reich: Music for mallet instruments, voices and organ. Conjunt vocal i instrumental. (19 m.)

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Rimski-Korsakov: Simf. n. 3, op.32. Orq. Nac. de l'URSS. Dir.: E. Svetlànov. (39 m). Offenbach: Segona suite per a dos violoncels, op. 54. Roland Pidoux i Etienne Peclard. (22 m). Garreta: Pastoral, poema simf. Orq. Simf. Catalana. Dir.: Antoni Ros Marbà. (12 m). Reinecke: Concert per a piano i orq. n. 2, Op. 120. Gerald Robbins. Orq. de l'òpera de Monte-Carlo. Dir.: Edouard van Remoortel. (26 m). Homs: Nonet. Ensemble 2E2M. Dir.: Paul Méfano. (9 m).

17.00 **MÚSICA DE NADAL**

Torelli: Concerto a 4, en forma de Pastoral pel Santíssim Nadal, op. 8 n. 6. Conjunt de vent de l'Orq. Filh. de Berlín. Dir: Herbert Von Karajan. (10 m).

Aquin: "Noël en récit en taille". André Isoir, orgue. (7 m). Bach: "Gottlob! nun geht das Jahr zu Ende", Cantata pel diumenge després de Nadal, BWV 28. Paul Esswood. Kurt Equiluz. Sigmund Nimsgern. Solistes i Cor dels Petits Cantors de Viena. Concentus musicus. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (16 m). Berlin: Blanc Nadal. Maurice André, trompeta. Els Petits cantors de Saint-Laurent. Dir: François Rauber. (3 m). Charpentier: "Sobre el naixement de Nostre Senyor Jesu-Crist", pastoral per a solistes, cor i orq., H.482. Conjunt vocal i instrumental Les Arts Florissants. Dir.: William Christie. (19 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Prokofiev: Sonata per a violí i piano, op 94 a. Enregistrament fet per la Rias Berlín. Joshua Bell, violí. Jean-Yves Thibaudet, piano. (23 m). Dufourt: Surgir. Enregistrament fet per Ràdio França. Orq. Nac. de França. Dir.: Gregor Novak. (24 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. JANET BAKER**

Mahler: Lieder eines Fahrenden Gesellen (Cançons d'uns companys errants) Hallé Orq. Dir.: John Barbirolli. (18 m). Gluck: Orfeo i Euridice. (Dues àries de l'òpera). Orq. de Cambra Anglesa. Dir.: Raymond Leppard. (10 m). Mahler: Kindertotenlieder. Orq. Hallé. Dir.: John Barbirolli. (26 m)

20.00 **GRANS TEMES. EL CONCERT AL SEGLE XIX**

Mercadante: Concert per a flauta i corda, op. 57. M. Larrieu. The Master Players. Dir.: R. Schumacher. (21 m). Wieniawski: Concert per a violí i orq. n. 2, Op.22 Joshua Bell. Orq. de Cleveland. Dir.: Vladimir Ashkenazy. (23 m). Busoni: Quarta escena de ballet en forma de vals de concert, op. 33a. Geoffrey Douglas Madge, piano. (11 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 ELS NOSTRES CONCERTS

Concert enregistrat per Catalunya Música el dia 10 d'agost de 1990 a Sta. Maria d'Arens de Mar. Concerts d'Estiu 90. Obres de D'Hervelois, L.Couperin, Marcello, Merula, Graun, Telemahh i Pla. Xavier Blanch, oboè barroc. Trio Unda Maris. (71 m).

23.30 **NOCTURN**

Dvorak: Simf. n. 3, op. 10. Orq. Nac. Escocesa. Dir: Neeme Järvi. (33 m). Smetana: la núvia venuda. Extractes. Orq. Filh. de Viena. Dir: James Levine. (20 m). Zelenka: Simf., Z 63. (Obertura de l'oratori "I penitenti al sepolchro del redentore"). Orq. Filh. Txeca. Dir.: Vaclav Neumann. (9 m).

Martinu: Simf. n. 2. Orq. Simf. de Bamberg. Dir.: Neeme Järvi. (24 m).

01.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

03.00 **REPERTORI DE CONCERT (Repetició)**

05.00 **SELECCIÓ DIGITAL (Repetició)**

DISSABTE, 29 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

22.00 **GRANS OBRES**

Bernstein: Candide, opereta. John Lankston. David Eisler. Erie Mills. Scott Reeve. Maris Clement. Robert Brubaker. Cor i Orq. de l'Òpera de Nova York. Dir.: Leonard Bernstein. (92 m).

00.00 **JAZZ DE MITJANIT.**

Guió d'Albert Mallofré.

02.00 **REPERTORI DE NIT**

DIUMENGE, 30 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **PRIMER TEMPS**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per M. Dolors Busquets.

10.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Xostakovitx: Simf. n. 11 "1905", Op. 103. Orq. Filh. de Moscou. Dir.: Kirill Kondrashin. (54 m).

11.00 **TRANSMISSIÓ DES DE L'ABADIA DE MONTSERRAT**

12.00 **EL DIUMENGE, CONCERT**

Concert enregistrat per la Ràdio Txeca el dia 3 d'octubre de 1987 al Festival de Música de Bratislava. Fragments d'òperes de Bizet, Verdi, Massenet, Puccini. Cançons italianes. Peter Dvorsky, tenor. Orq. Simf. de Ràdio Bratislava. Dir.: Ondrej Lenard. (86 m).

14.00 **CINEMA I MÚSICA. Guió d'Alex Gorina.**

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Breval: Simf. concertant per a clarinet, fagot, trompa i orq. Philippe Cuper, clarinet. Gilbert Audin, fagot. Daniel Catalanotti, trompa. Orq. de Cambra Bernard Calmel. Dir.: Bernard Calmel. (24 m) Gluck: Música de Ballet d'Orfeo i Euridice. Orq. de Cambra "Carl Philipp Emanuel Bach". Dir.: Hartmut Haenchen. (27 m). Bach: Sonata en trio BWV 1036. London Baroque. Dir: Charles Medlam. (18 m). Boccherini: Simf. en La M, op. 37 n. 4, G. 518. Cantilena. Dir.: Adrian Shepherd. (22 m). Vaughan Williams: The Lark ascending. Romança per a violí i orq. Pinchas Zukerman. Orq. de Cambra Anglesa. Dir: Daniel Barenboim. (14 m).

17.00 **TEMPORADA D'ÒPERA A CATALUNYA MúSICA**

Beethoven: Fidelio. Hildegard Behrens. Peter Hofmann. Hans Sotin. Theo Adam. Cor i Orq. Simf. de Xicago. Dir.: Georg Solti. (120 m).

19.15 **SELECCIÓ DIGITAL**

Villa-Lobos: Bachianes brasileres n. 2. Royal Philh. Orch. Dir.: Enrique Bátiz. (19 m). Brahms: Trio per a violí, trompa i piano, op. 40. I. Perlman. Barry Tuckwell. V. Ashkenazy. (28 m). Mendelssohn: Simf. n 3, op. 56 "Escocesa". Orq. Simf. de la Ràdio de Baviera. Dir.: Colin Davis. (40 m). Vivaldi: Concert per a violí, corda i baix continu, RV 271, "L'amoroso". I Musici. Dir: Felix Ayo. (15 m). Schubert: Quartet de corda n. 2, D 32. Quartet Melos. (17 m). Gade: Simf. n. 8, Op. 47. The Stockholm Sinfonietta. Dir.: Neeme Järvi. (26 m).

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Catalunya Música a l'Església Parroquial de Sitges el dia 6 d'abril de 1990, amb la col·laboració de l'Associació Amics de l'Orgue. Obres de Correa de Arauxo, Bruna, Cabanilles, A. Soler, Cervelló, Cercós, J. Soler i Castillo. Montserrat Torrent, orgue. (70 m).

23.30 **ESCALES**

Rodrigo: Concierto Andaluz per a quatre guitarres i orq. Los Romeros. Academy of St. Martin-in-the-Fields. Dir: Neville Marriner. (23 m). Txaikovski: Simf. n. 2 op. 17 "Petita Rússia". Orq. Filh. de Berlín. Dir: Herbert von Karajan. (35 m). Respighi: Festes Romanes. The Oregon Symphony. Dir: James de Preist. (26 m). De Visée: Obertura de la Gruta de Versalles. (Lully). Manuel Barrueco, guitarra. (3 m).

01.00 **REPERTORI DE NIT**

DILLUNS, 31 DE DESEMBRE DE 1990

7.00 **VISIONS FUGITIVES**

Música per començar el dia. Recull d'obres breus escollides i presentades per Carmina Malagarriga.

9.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Kodaly: Concert per a orq. Orq. Filh. de Budapest. Dir.: Zoltan Kodaly. (22 m). Charpentier: Miserere, H. 219. A. Mellon. I. Poulenard. H. Ledroit. W. Kendall. D. Kooy. Cors i Orq. de la Chapelle Royale. Dir.: Ph. Herreweghe. (21 m). Bruch: Simf. n. 1, Op. 28. Orq. de la Gewandhaus de Leipzig. Dir.: Kurt Masur. (28 m). Hummel: Sonata per a viola i piano en Mi b M. G. Caussé. F-R. Duchable. (21 m). Liszt: Rapsòdia hongaresa n. 4. Orq. de la Gewandhaus de Leipzig. Dir: Kurt Masur. (12 m).

11.00 **ESCENES D'INFANTS**

Mussorgski: Detskaya (Cicle de cançons infantils). Teresa Berganza. Ricardo Requejo. (16 m). Tischhauser: Els músics de Bremen. Albrecht Kunz, fagot. Thomas Friedli, clarinet, Pierre Rosso, oboè. Christian Studler, flauta. Agathe Jaggi, piano. (24 m). Miyoshi: Kyomon, per a cor de nens i orq. Enregistrament fet per Ràdio Toquio. Grup de nens del Cor de la Ràdio de Toquio. Orq. Filh. de Toquio. Dir.: Tadaaki Otaka. (14 m.)

12.00 **REPERTORI DE CONCERT**

Mozart: Divertimento, KV 270. Orpheus Chamber Orq. (13 m). Schumann: Papillons, op. 2. András Schiff, piano. (16 m). Bach: Magnificat, BWV 243. Solistes vocals. Petits Cantors de Viena. Chorus Vienensis. Concentus Musicus. Dir.: Nikolaus Harnoncourt. (28 m). Beethoven: Simf. n. 3, op. 55 "Heròica". Orq. Filh. de Berlín. Dir.: H. von Karajan. (49 m).

14.00 **IMATGES. MÚSICA CATALANA**

Llobet: Adaptacions de cançons populars catalanes. Göran Söllscher, guitarra. (7 m). Rodriguez Picó: Concert per a clarinet i orq. n. 1. Enregistrament fet per Catalunya Música. Larry Passin. Orq. Ciutat de Barcelona. Dir.: José Luis Temes. (20 m). Albeniz: Almería, Triana, El Albaicín i El Polo (de la Suite Ibèria). Alícia de Larrocha, piano. (30 m).

15.00 **SELECCIÓ DIGITAL**

Khatxaturian: Mascarada, suite. Orq. Nac. Escocesa. Dir.: Neeme Järvi. (16 m). Schönberg: Quartet de corda en Re M. LaSalle Quartet. (22 m). Vaughan Williams: Simf. n. 9. Orq. Filh. de Londres. Dir.: Adrian Boult. (35 m). Berlioz: La mort de Cleopatra, escena lírica. Jessye Norman. Orq. de París. Dir. Daniel Barenboim. (22 m). Giuliani: Gran obertura, Op. 61. Raphaella Smits, guitarra. (10 m)

17.00 **ESCENES D'INFANTS**

Rootham: The Stolen Child (Yeats). The Sin. Chorus. BBC Northern Singers. Northern Sin. of England. Dir.: Richard Hickox. (7 m). Debussy: Children's Corner. Théodore Paraskivesco, piano. (16 m). Debussy: La caixa de joguines, música de ballet. (Orq. de Caplet). Orq. Simf. de Basilea. Dir.: Armin Jordan. (32 m).

18.00 **GRAVACIONS INTERNACIONALS**

Carter: Concert per a piano i orq. Enregistrament fet per la Ràdio Finlandesa. Charles Rosen, piano. Orq. Simf. de la Ràdio Finlandesa. Dir.: Leif Segerstam. (25 m). Rosenberg: Quartet de corda n. 6. Enregistrament fet per la Ràdio Sueca. Quartet Gotland. (22 m).

19.00 **LA MÚSICA DELS INTÈRPRETS. ANDRAS ADORJAN**

F.Benda: Concert per a flauta en La M. Ensemble Ars Rediviva de Praga. Dir.: Milan Munclinger. (19 m). Bloch: Concertino per a flauta, viola i piano. Pierre-Henri Xuereb. Jean-Louis Haguenauer. (8 m). Mendelssohn: Concert per a violí i orq. op. 64, versió per a flauta de W. Popp. Orq. Simf. de la Ràdio de Stuttgart. Dir.: D. Shallon. (27 m)

20.00 **GRANS TEMES. MOZART: ANY DEL BICENTENARI**

Concert per a oboè i orq., KV 314. Michel Piguet. The Academy of Ancient Music. Dir.: C. Hogwood. (19 m) Sonata per a piano i violí, KV 402. Michèle Boegner, piano. Jean Mouillère, violí. (9 m). Simf. n. 35. KV 385 "Haffner". The Academy of Ancient Music. Dir. C. Hogwood. (27 m).

21.00 **SELECCIÓ DE NOVETATS**

22.00 **ELS NOSTRES CONCERTS**

Concert enregistrat per Sender Freies Berlín el dia 26 de setembre de 1989 a la Sala Filharmonia. Festival de Berlín 89. Faure: Pel·lees i Melisanda, op. 80. Koechlin: Vers la voûte étoilée, nocturn op. 129. Ofrena Musical sobre el nom de Bach, variacions per a orq. op. 187. Les Bandar-Log, op. 176. Debussy: Nocturns. Dones del Cor de Cambra Ernst Senff. Orq. Filh. de Berlín. Dir.: (97 m).

24.00 **NOCTURN**

Chausson: Trio per a piano, violí i violoncel, op. 3. Les Musiciens. (35 m). Kuhlau: Quintet per a flauta i corda, Op. 51 n. 2. Jean-Pierre Rampal. Quartet Juilliard. (27 m.) Mozart: Trio - sonata per a flauta, clavecí i violoncel, KV 15. Marc Grauwels, flauta. Guy Penson, clavecí. jan Scffer, violoncel. (10 m). Britten: Fantasia quartet per a oboè, violí, viola i violoncel, Op. 2. Pamela Woods. Quatet Audubon. (13 m).

01.30 **PROGRAMACIÓ CAP D'ANY**

Offenbach: La Belle Hélène. Jessye Norman. John Aler. Gabriel Bacquier. Jean-Philippe Lafont. Charles Burles. Colette Alliot-Lugaz. Cors i Orq. del Capitolí de Tolosa. Dir.: Michel Plasson. (109 m).

03.30 **REPERTORI DE NIT**

Escriure òpera un ofici en ebullició

El tema que presentem avui és d'una especial actualitat. I fins i tot, podríem afegir, d'una sorprenent actualitat. Escriure òpera avui sembla ser una mena de repte per a molts compositors, en allò que constitueix una neo-proclivitat envers un gènere, no fan tant com això poc atès per part d'amplis sectors de la professió.

Diversos factors i de diversa índole poden haver influït en aquesta reconsideració de posicions del col·lectiu de creadors pel que fa al concret àmbit català i estatal. Així, fent un recorregut succint a la recerca d'arguments, caldria situar en primer lloc el clima de creixent protagonisme social de l'espectacle operístic que forneix una vitalitat contagiosa i, amb ella, uns al·licients i unes possibilitats enllaminadores. I en esmentar el terme possibilitats, el lector podrà llegir també, encàrrecs, estrenes i, en definitiva, una dinàmica nova, o renovada, impensable fa relativament molts pocs anys.

En un pla que podríem considerar com a formal, sembla clar que l'òpera com a gènere no està ni molt menys esgotat. La forma òpera continua essent un ventall obert a infinites possibilitats creatives, a exercicis substancials i suggestius d'experimentació i, en definitiva, esdevé un àmbit frondós de possibilitats creatives.

D'antuvi, però, es planteja al creador actual una problemàtica molt concreta. La de la falta d'una tradició pròpia i autòctona, que s'afegeix, en molts casos, a la d'un autèntic ofici per absència d'hàbit. Estem vivint un moment marcat per una remarcable profusió de «primers» títols operístics, que testimonien, en definitiva, un clima d'efervescència en principi molt satisfactori; encara que els resultats hagin de ser forçosament desiguals.

El Tema que oferim està vertebrat en dues visions complementàries: la de l'activitat que en el camp de la nova composició operística es viu a Madrid i la que té per marc l'àmbit barceloní. Dissortadament, a última hora no hem pogut comptar amb un treball encarregat que havia d'oferir una visió del moment, arreu d'Europa.

El lector podrà comprovar en els dos treballs una diferència notable. Mentre que a Madrid s'observa una «història» molt en marxa pel que fa a estrenes, a Barcelona tot es mou en un context de projectes, més o menys en ferm, amb més o menys possibilitats de concreció en la definitiva estrena. Les causes d'aquesta dissemblança apareixen, almenys en principi, força clares. Madrid, que compta amb el que podríem anomenar un «sistema operístic» menys consolidat i amb menys pes i tradició que Barcelona, compta, però, amb una certa «joventut operística» —si es pot acceptar l'expressió— i, per tant, amb una certa capacitat d'assimilació d'inquietuds i noves òptiques. Tot això, afavorit també pel fet que hi ha més recursos per a satisfer encàrrecs i produccions.

Barcelona, ben altrament, compta amb el pes d'una maquinària molt estructurada damunt de motlles ben arrelats en la tradició dels grans teatres d'òpera mundials, centrada per tant, en el gran repertori; i per tant, també, amb menys capacitat de permeabilitat a l'exercici d'experimentació. Són simples vies d'argumentació que han d'ajudar a comprendre una realitat que el desenvolupament d'aquest tema situarà en un context de precisió molt superior.

Compositors catalans: una trajectòria en marxa

per CARME MARTÍNEZ

Després de dècades de recessió, assistim en l'actualitat a un revifament del gènere òpera que ha afectat, fins i tot, al camp de la creació: ara com ara, un grup prou significatiu de compositors catalans tenen un projecte operístic entre mans: per a alguns, es tracta del seu primer apropament al gènere; d'altres, són autèntics veterans. En aquestes pàgines hem pretès aproximarnos al fet operístic català actual a través de les manifestacions de sis dels nostres creadors: Joan Guinjoan, Josep M.ª Mestres-Quadreny, Xavier Montsalvatge, Salvador Pueyo, Àlbert Sardà i Josep Soler.

Òpera, per què?

D'entrada, és adequat el terme «òpera»? Defineix encertadament les produccions actuals? Dit d'una altra manera: en el teatre musical d'avui, sobreviuen prou elements de l'òpera tradicional per a justificar que sigui batejada amb aquest mateix nom? Tots semblen estar d'acord en respondre-hi positivament. Segons **Soler:** *«Òpera vol dir obra; ja m'agrada, aquest nom, com a tal. Una òpera és una obra musical que comporta un text molt important; penso que tant com al temps de Monteverdi. També comporta una música que acompanya aquesta acció, i això es conserva avui dia. I comporta, finalment, una representació escènica, com al temps de Mozart, de Wagner... Òpera és un terme tan ampli que, al meu parer, pot englobar manifestacions molt diverses. Ara, crec que aquesta paraula, malgrat que sigui general, és molt clara; i tots sabem què engloba o què pot englobar».* Per a **Sardà:** *«Avui, com sempre, l'òpera és música més escena dramàtica, amb un text com més comprensible millor. No es tracta de cap nova definició: és establerta des del temps de Monteverdi».*

Un cop d'acord en això, caldria saber quins motius han portat a cadascun d'ells a abordar aquest gènere. **Guinjoan** comenta que: *«Això de l'òpera, actualment, es veu que és com una moda... Llavors, algú podria dir: «Guinjoan escriu una òpera perquè tothom ho fa». La veritat no és aquesta. Fa alguns anys, vaig escriure una* Cantata *que va estrenar-se a Conca i, a continuació, a Barcelona. En haver-la escoltat, tothom em deia que jo havia d'escriure una òpera. I la persona que més em punxava era un senyor que ja va per la vuitena òpera: en Josep Soler... Fins que m'hi vaig decidir. Josep M.ª Carandell em va suggerir el tema: Gaudí; ell mateix n'ha escrit el llibret. Vam presentar plegats el projecte a l'Olimpíada Cultural, i ens sembla que l'òpera s'estrenarà, al Liceu, l'any 1992. És terrible, però és un terreny molt gastat, el de l'òpera... En fi; a mi, m'hi van ficar, en tot això; però jo també m'hi vaig deixar ficar...; les coses com siguin».*

A **Josep Soler,** l'òpera li ha interessat: *«...des que era un nen, tant des del punt de vista musical com des del punt de vista del text dramàtic. L'òpera és un retorn al drama grec, que era una representació, en principi, quasi litúrgica; i que pretenia, reforçada per la presència de la música, millorar els costums de la gent. I, realment, l'òpera hauria d'ésser una escola de moral. Totes les grans òperes del segle XX,* Wozzeck, Lulú, The Rake's Progress..., *plantegen un problema d'ètica. És això el que més m'interessa de l'òpera; a part, naturalment, de la seva vessant musical».*

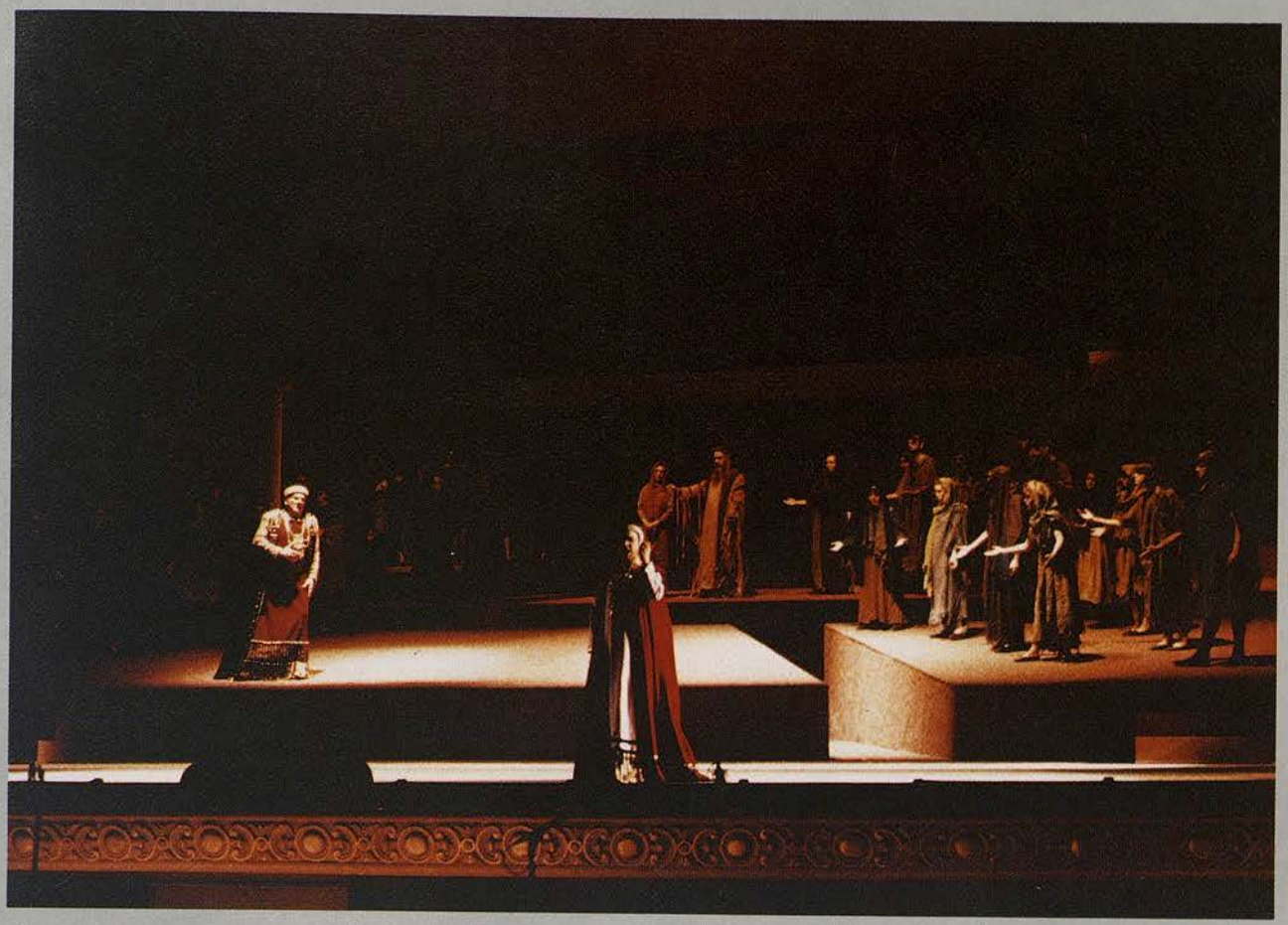
Soler ha escrit ja set òperes, i treballa ara en la vuitena. Només n'hi ha estat estrenada una, *Èdip i Iocasta*. La veritat és que el percentatge d'òperes de compositors catalans estrenades és ben ridícul; però, en el cas de **Josep Soler,** la cosa ja clama al cel. De fet, ell mateix em diu que, quant a l'òpera que escriu ara, *Macbeth*, hi veu escases possibilitats d'estrena. Diu: *«La penúltima*, Murillo, sobre un text de Rilke, té en canvi, molt bones possibilitats de pujar a l'escena: es tracta d'una òpera per a només quatre intèrprets: un barítono i tres instrumentistes. Ja ho veurem! En tot cas, penso que hom ha de fer allò que creu que ha de fer; i que un compositor que vol escriure una òpera, ha d'escriure-la, sense pensar si es representarà o no. Escriure una òpera només perquè hi ha possibilitats que s'estreni és... Home! A mi, m'agradaria molt que les meves es representessin, perquè, ho confesso, tampoc no hi ha la cosa masoquista de compondre-les per a tancar-les en un calaix. Però si no es pot, no es pot! Jo, ja hi he fet passos..., però la meva capacitat de manager no dóna per a més...».

Josep M.ª Mestres-Quadreny, que va escriure la seva primera (i fins ara única) òpera l'any 1958, ha decidit repetir, perquè: *«...de primer, hi havia la possibilitat de representar-la. Per a mi, la música no existeix més que quan s'interpreta. En segon lloc, perquè hi havia possibilitats de treballar sobre una experiència visual, sobre una idea abstracta que significava un punt de partida zero».* L'òpera de Mestres, *Cap de Mirar,* serà fruit d'un treball conjunt de Joan Brossa, Antoni Tàpies i el compositor, que són els qui tenen al seu càrrec la part textual, visual i musical de l'obra, respectivament.

«Allò que m'ha fet escriure una òpera», diu **Sardà,** novençà en aquest terreny, *«és el fet que, per a mi, l'òpera és la darrera conseqüència, dintre de la música: significa poder-hi aportar no només efectes musicals, sinó també dramàtics i escenogràfics. L'òpera és un tot».* El punt de partida ha estat, en aquest cas, una novel·la de Cristina Fernández Cubas, *El año de gracia*. El guió operístic (en català) és a càrrec de Sergi Belbel qui, a la vegada, en serà el director d'escena. L'estrena tindrà lloc l'any vinent, a Mallorca.

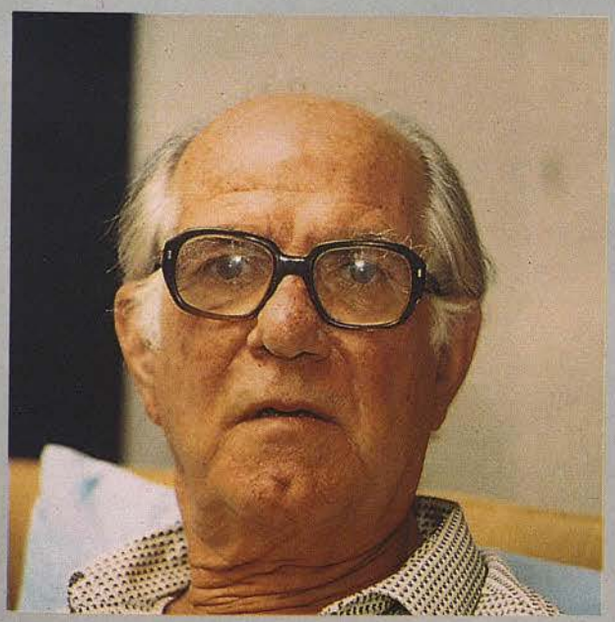
Salvador Pueyo està escrivint una òpera, perquè: *«...me la va encarregar la Montserrat Caballé. Anteriorment, ja li havia escrit el cicle de cançons* Cap al meu silenci, *sobre textos d'autors catalans. Sembla que s'hi va trobar bé, vocalment; i, d'aquí, la idea de l'òpera. Com et pots imaginar, la meva posició enfront d'aquesta òpera és la de pensar-la per a ser cantada per la soprano que més admiro. L'argument me'l va suggerir la pròpia Montserrat:* Terra Baixa, *el drama potser més important, escrit en català, d'Àngel Guimerà. El llibret el fa Guillem Jordi Graells, un home de teatre que és, a més, un gran aficionat operístic».*

Xavier Montsalvatge ha escrit tres òperes: *El gato con botas,* (1948); *Una voce in off,* estrenada l'any 1962 al Liceu, i, finalment, *Babel 46* (1960), que roman inèdita. *«El títol»*, explica l'autor, *«fa referència al llibret escrit per mi mateix en sis llengües: italià, francès, anglès, castellà, català,hebreu...; fins i tot surt un lloro que diu «Heil Hitler» en alemany... Eren uns temps molt dolents, aquí;*

«Èdip i Iocasta», de Josep Soler, al Liceu

"Almenys cinc compositors catalans componen actualment una òpera"

Xavier Montsalvatge

la crisi era total, només hi havia interès per a l'òpera italiana. Ara, aquesta crisi ha estat remuntada, afortunadament». Tot i així, Montsalvatge no pensa en una nova òpera: *«M'he fet gran, em canso molt. Ara em veuria incapaç de fer un esforç com aquest. M'han proposat de fer alguna cosa molt breu, de cara al 92. Però em sembla que no ho acceptaré».*

Vigència

Preguntar a un compositor que està escrivint una òpera sobre la vigència del gènere pot semblar estúpid o incongruent... De fet, el seu treball és, per si sol, una bona resposta positiva; i són, segurament, els compositors que han defugit l'òpera com a mitjà d'expressió contemporani els qui podrien aportar els millors arguments en contra. Potser ells podrien protagonitzar un altre dossier sobre el tema...

El cas és que han estat moltes les raons invocades a l'hora de negar la validesa actual del gènere. S'ha dit que l'òpera ha envellit, que ja no correspon a la nostra vida d'homes del segle XX; que, lligat el seu destí al de la burgesia liberal (que li proporcionava els temes, els llibrets i l'acció, satisfent així la seva necessitat d'autoafirmació), amb el declivi d'aquesta burgesia l'òpera ha esdevingut problemàtica.

«Això no ho acabo de veure clar», diu **Josep Soler.** *«És cert que l'òpera va néixer en un context d'alta societat. Però crec que, precisament, els temes que toca l'òpera són molt poc burgesos; han anat més aviat en contra d'aquesta burgesia; la qual els ha*

acceptat, però, alegrement, sense adonar-se del veritable sentit d'allò que tenien al davant. No crec que el públic que anava al Liceu a començaments de segle s'assabentés que La valquíria *era la història d'un incest; ni que captés l'agressivitat ferotge dels llibrets de* Salomé, *d'*Electra, *de* Lulú, *de* Wozzeck... *La burgesia té una capacitat increïble d'assumir aquesta «dissonància» (en paraules d'Adorno) de l'òpera; i la té perquè no s'assabenta de res. I jo sóc un burgès, sóc un «niño-bien-del-Turó-Park». És per això que puc parlar d'aquesta manera».*

Per a **Guinjoan,** *«...la vigència d'una òpera és quelcom molt pragmàtic. Per a mi, una òpera és vigent quan funciona. Això de funcionar, per a mi vol dir moltes coses: que sigui un treball ben fet (i això ja és meravellós, perquè t'asseguro que és molt difícil); i, després, que em comuniqui quelcom. Si funciona per a mi, ha de funcionar per al públic.»*

Pueyo abunda en aquesta opinió: *«La vigència d'una òpera actual és, en certs aspectes, la mateixa de sempre. L'autor de fa cent anys provava de fer una obra que el convencés i que, alhora, pogués arribar a un públic. Des d'aquest punt de vista, la meva posició és la mateixa: intentar arribar al públic a través del llenguatge que he volgut escriure..., pensant, és clar, que es tracta d'una òpera... M'expresso d'una manera o d'una altra segons els instruments als quals està destinada. Opino que cada instrument té la seva pròpia expressió, i necessita un llenguatge concret... En aquest cas, es tracta de la veu.»*

L'òpera, ¿ha estat reemplaçada d'alguna manera, en el gust del públic, per d'altres experiències àudivio-visuals, com ara el cinema? *«Ho va estar, evidentment»*, respon **Montsalvatge.** *«L'espectacle operístic era, en el segle passat, el rei dels espectacles; després, l'òpera va ser considerada en desús, reemplaçada pel cinema. Però això ja ha passat».*

«La invasió del cinema i, després, de la televisió», afegeix **Sardà,** *«va afectar l'òpera i el teatre. Però assistim a una recuperació d'ambdós gèneres, perquè hi ha hagut replantejaments estètics musicals i teatrals... El cinema ha fet que la gent pensi molt més en l'aspecte visual. I el teatre ha arribat a unes tecnologies molt desenvolupades, pel que fa a l'escenografia, les llums... Ara és un bon moment per a demostrar-ho».*

L'òpera per dintre

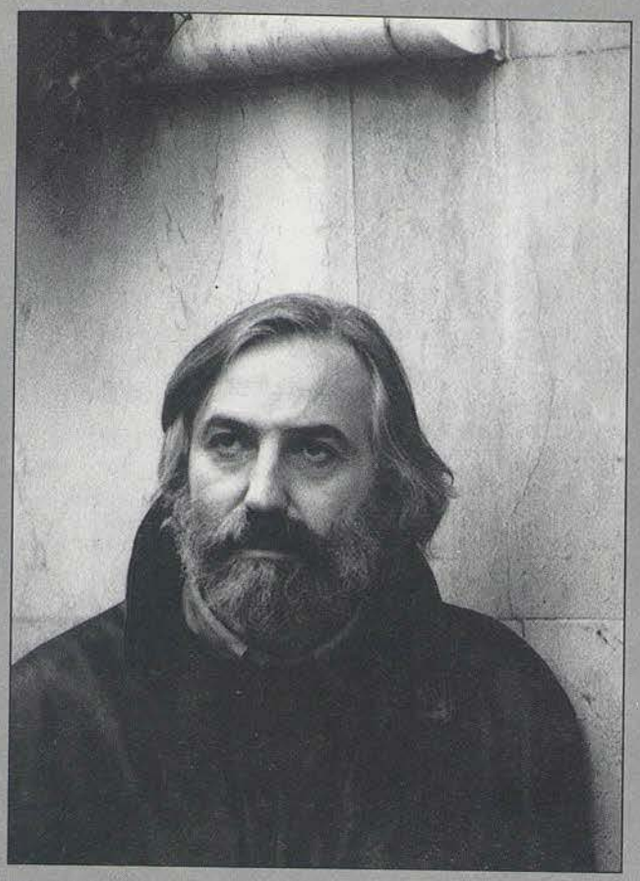
¿Com aconseguir, doncs, aquests objectius? ¿Com construir avui,vàlidament, una òpera? Evidentment, cadascú ha provat de resoldre aquest problema a la seva manera; tots semblen coincidir, si més no, en dos punts. Primer, en la necessitat de renovació, almenys raonablement; és a dir, d'evitar objectius ja atesos. Segon, hom prova de realitzar una mena de concepte global que podria assimilar-se a l'obra d'art total. Com **Montsalvatge** assenyala: *«...una òpera ben feta, per a ser actual, ha de presentar un equilibri just entre text, música i representació escènica».*

¿Com arribar a aquest equilibri, tot seguint un camí renovador? Per a **Mestres-Quadreny:** *«Un dels problemes principals és el fet que l'òpera que ha tingut més èxit, i que es continua representant, és l'òpera romàntica, des de Donizetti fins a Wagner. No la critico: m'agrada molt! Però allò que no es pot fer, a finals del segle XX, és escriure com al segle XIX. Els compositors no podem falsejar el nostre pensament. Jo no sóc romàntic, i no puc, per tant, construir una òpera a la manera romàntica. Això planteja dos problemes. Primer, la música ha de ser accessible al públic; el públic ha de poder captar-la, si no a la primera, a la segona. I tot això sense fer concessions excessives...: s'hi ha de trobar un equilibri, cosa que no és gens fàcil. Segon, la relació entre música, text i desenvolupament de l'acció ha de ser diferent, si volem sortir de la concepció romàntica. Jo he seguit un procediment que consisteix a fer anar abans la música que el text. És a dir, l'expressivitat de la música, respecte a allò que vol dir, ve substituïda per l'expressivitat de la música per si mateixa. I el text és únicament un suport per al cant. Perquè, és clar, no es pot cantar sense paraules. Però, generalment, sobretot al nostre país, estem acostumats a escoltar òperes sense entendre què diuen els cantants. Per què, doncs, caldria utilitzar un text que digui alguna cosa? Només cal un cert suport... Aleshores, el desenvolupament de l'òpera que estem fent ve donat per les accions que s'esdevenen en el camp visual; és a dir, l'argument és una successió d'imatges, i no de textos. No hi ha un argument lineal, sinó una multitud d'històries sense conflicte entre elles.»* I continua: *«El meu treball es desenvolupa sobre un guió visual. Estem en una civilització en la qual les coses entren més per la vista que per l'orella: és molt més important allò que es veu que no allò que es diu. A la nostra òpera, el lligam de la música amb el guió visual forma el conjunt dramàtic.»*

Salvador Pueyo sembla abundar en aquest parer quan explica que: *«...més que el text, són les situacions dramàtiques, les que prenc com a punt de partida. Intento que la música ajudi a reflectir, fins i tot a reforçar, els estats anímics que viuen els personatges. Les paraules són importants, però no ho són tot. Sovint, el text no s'entén, per molt que els cantants el pronunciïn amb claredat. A més, la comprensió puntual de les paraules no serveix de res, si no coneixem l'idioma en què l'òpera està escrita».* I conclou: *«Hi ha textos als quals reconec un gran valor literari, però que, alhora, no em suggereixen música. Cal que les paraules em suggereixin música; si no, no puc utilitzar el text. De vegades, fins i tot, preveig una situació musical, i després busco el text que s'hi adopti»* I és que, com recorda **Montsalvatge:** *«El text s'ha d'adaptar a la forma operística. Si no, no serveix, per molt valor literari que tingui. La manca d'aquesta qualitat ha fet perdre l'equilibri a moltes obres que, malgrat el seu interès, no s'han aguantat sobre l'escenari».*

Guinjoan, com Pueyo, estableix una relació quasi afectiva amb el text. Diu: *«Què passa amb les paraules? Doncs, mira: jo segueixo el text, musicalment; però no avanço fins que no me'l faig meu a través de la meva visió musical. Un text pot canviar molt, un cop tractat musicalment. Hi trobo paraules que potser em motiven més que no pas unes altres: doncs..., és clar, m'hi entretinc més... Per a mi el text és vital, en el sentit que és el punt de partida per a fer música».*

«El text», diu **Soler**, *«és allò més important per a mi. No és cap pretext. És allò que jo vull dir, allò que em motiva. Els problemes que planteja aquest text els faig meus, i els presento a l'espectador sobre l'escena. Llavors, pretenc que l'espectador reaccioni davant del problema moral, polític, sociològic, etc. que hi reflecteixo. No entenc que es vagi al teatre només a passar-s'ho bé. Hi ha quelcom més. A les meves òperes, sempre hi ha una intenció moral. Sí, sí! Encara que sóc l'última persona del món a sortir a predicar moral... Però és que això no hi té res a veure...*

Albert Sardà

"Mentre que pel que fa als textos literaris hi ha diversitats d'opinions, pel que respecta al llenguatge hi ha una característica comuna: un cert retorn a la melodia, al cant"

L'obra s'escapa de la persona que físicament l'escriu, i porta en si la seva moral. A més, els textos que jo he fet servir (a part del Neró) són d'altres autors. Al meu costat hi ha un Sèneca, un Shakespeare, un Rilke... que m'ajuden a promulgar aquesta moral que jo lliuro a l'espectador; i que cadascú la rebi com vulgui».

Guinjoan ha semblat cercar també un d'aquests temes «eterns» en apropar-se a la figura de Gaudí. Quan li pregunto si hom podria establir alguna identificació entre l'estètica de Gaudí i la d'ell mateix com a compositor, em respon: *«Mira, potser hi ha una cosa: a mi m'agrada treballar amb molts llenguatges diferents. L'estil de Gaudí era també molt heterogeni: hi trobes pràcticament tota la història de l'arquitectura, manipulada, torturada. I, potser, també el barroquisme, la força telúrica, l'arcaïsme, el primitivisme tan terrible que hi ha a la Pedrera... A la meva música, d'això, hi ha quelcom.»*

Albert Sardà, al contrari, es manifesta més interessat: *«...pels textos d'un escriptor d'avui, que tingui les mateixes angoixes que jo. I que estigui dintre del panorama contemporani.»*

Quant al llenguatge musical emprat, les opcions són diverses. Sí, però, que hi ha una característica comuna remarcable: un cert retorn a la melodia, al cant. *«Diuen que la melodia és morta; jo no ho crec»*, afirma **Guinjoan**, *«Jo tracto amb diferents llenguatges a la vegada; utilitzo moltes coses autòctones, coses del meu poble, un himne del Divendres Sant... I quan hi ha cantants, els pots fer cridar, recitar; però han de cantar. Em aquesta òpera, m'atreveixo (no sé si serà un suïcidi) amb àries, amb duos, etc., que musicalment es justifiquen. Crec que això hi pot portar una mica d'aire fresc... Anys enrera, fer quelcom que tingués un cert sabor tonal o popular era per ser tractat com un retardat mental. Era lògic: es tractava d'una reacció contra la tradició; i jo mateix vaig ser aferrissadament post-serial. Però, ara, tot és vàlid! I ho trobo molt més interessant. Ara bé, cal donar-li un estil, una unitat, un segell personal. Allò que cal»*, conclou, *«és fer una música que funcioni a l'escena: que tingui un interès escènic»*.

Salvador Pueyo coincideix en aquest punt i diu: *«Opino que, avui, són tants els elements a l'abast que, tot i que respecto profundament el compositor que decideix servir-se només d'un d'ells, penso que no cal limitar-se d'aquesta manera. Actualment, m'expresso en un llenguatge atonal. Quan dic atonal, em refereixo al fet que no faig ús de cap de les tonalitats establertes, tot i que el meu llenguatge presenta tota una sèrie d'atraccions de sons, com les tonalitats dites clàssiques. Aquestes atraccions canvien, però, d'una obra a l'altra, segons com les sento en cada moment».*

«A mi no m'agrada parlar de tonalitat i atonalitat», diu **Mestres**. *«Jo treballo la música per procediments matemàtics, derivats de l'estadística»*. **Sardà** insisteix en el tema de la melodia: *«Penso que no és veritat que, al segle XX, no hi hagi melodia; passa que és una altra melodia diferent, modal, o atonal... La dificultat rau en saber reconèixer-la.»*

Quant al tractament de la veu, les preferències es decanten, en general, per la veu cantada. En el cas de **Pueyo**: *«...els moments de parlar són puntualíssims i no tenen cap mena de rellevància»*. *«A l'òpera que estic fent»*, destaca **Sardà**, *«els cantants canten, fins i tot, tres o quatre àries que s'estructuren sobre uns centres modals; de vegades, presenten girs tonals»*.

Josep Soler considera vàlids tots els recursos: *«...des de parlar, fins al bel canto.* Sempre que *el seu ús estigui justificat... La* Lulú, *per exemple, és una soprano lleugera, una coloratura; la mateixa soprano que podria cantar la Reina de la Nit. Per què no? És justificat, pel fet que Berg volia que aquest personatge fos irreal i estrany, i això ho pinta musicalment a través d'unes tessitures increïbles. El* Macbeth *que escric ara és, al contrari, gairebé completament parlat. El personatge principal ha de ser un actor, no un cantant; això mateix passa amb Lady Macbeth. Les tres bruixes, això sí, canten, en un estil «Escola de Viena»...*

Tots coincideixen a acceptar l'electroacústica com una possibilitat més, perfectament assimilable a l'òpera. Les opinions es divideixen, però, quant a la introducció de segments aleatoris. **Pueyo** i **Soler** s'estimen més deixar-ho tot ben escrit; **Sardà**, al contrari, inclou en la seva òpera: *«una zona central aleatòria, en la qual es juga, durant uns deu minuts, amb unes notes determinades»*

Passem a considerar l'aspecte teatral. ¿Fins a quin punt preveuen aquests compositors, en la respectiva partitura, un determinat trac-

tament escènic? ¿Fins a quin punt volen controlar, o implicar-se, en escenografies,decorat, posta en escena, etc? Les opinions es divideixen. Per a **Josep Soler**, no hi ha control, sinó dependència: *«Quan fan una òpera teva, depens de molta gent: d'un director, d'uns cantants, d'un «metteur en scène»... Jo escric l'òpera, i la lliuro als intèrprets. Llavors, puc fer quatre crits (dels quals ningú no farà cas), o puc suggerir... Però el músic-creador hi és un invàlid total. Hi he indicat al màxim tot allò que he pogut... Després, en el cas d'Èdip i Iocasta (i encara que l'obra de Sèneca no porta cap indicació escènica), vaig intervenir en el muntatge, en el sentit de moderar al màxim la discreció de la representació, i demanar que s'hi fes quelcom semblant a allò que anys enrera s'anomenava «teatre pobre»; perquè penso que amb un mínim d'elements es pot aconseguir el màxim d'expressió i d'impressió. Vaig tractar d'aturar tot el que fos una gran «mise en scène», perquè no m'interessava l'aspecte espectacular, sinó l'aspecte íntim»*. Aquest aspecte íntim és el que vol afavorir també a *Macbeth*. Em diu: *«Aquesta òpera està pensada, en principi, per a no ser representada, sinó gravada i escoltada en la intimitat de casa. No m'interessa la trama, sinó la part interior del personatge de Macbeth: els problemes d'un home estèril, ambiciós, poderós, que se sent predestinat a ser rei. I, en aquest sentit, m'hi sobra la representació escènica.»*

¿Es pot considerar òpera, una obra d'aquesta mena? **Soler** hi respon afirmativament: *«Si escoltes el* Tristany *a casa teva, tampoc no en veus la representació; però la vius en un pla, en un espai ideal, que és a la teva ment. És aquí on voldria que passés l'escena. Que cadascú se'n faci la representació.»*

Tant **Guinjoan** com **Pueyo** coincideixen a no desitjar cap mena de control en aquest tema. *«Jo no vull controlar res de l'escena»*, diu **Guinjoan**; *«Lluis Pasqual, que em farà la «mise en scène», sempre treballa sobre la partitura, no sobre el llibret. Això és l'ideal. Jo, la veritat, estic molt tranquil amb ell. Però, de totes maneres, la cosa que m'interessa és que el discurs musical funcioni. Si el muntatge no va bé, ja en faran un altre. Tinc massa feina per a pensar en això»*

Sardà destaca que: *«...és molt enriquidor que hi hagi un director d'escena, un coreògraf, un compositor... Com més gent hi participi, treballant cadascú en la seva especialitat, més riquesa. Jo només en sóc el compositor, i no deixo cap indicació escènica a la partitura. Ho confio tot al Sergi»*.

Montsalvatge, en canvi, para molta atenció a aquests aspectes. *«A* Babel 46 *vaig pensar des del primer moment en tots els aspectes: drama, acció, personatges...; fins i tot, vaig fer un croquis dels decorats, dels efectes que s'hi podrien emprar»*.

Efectes: paraula clau. Parlàvem de cinema. Ara en considerem la possible assimilació al camp de l'òpera. ¿Hi tenen cabuda, els efectes àudio-visuals, a l'òpera d'avui? *«Jo, com a compositor»*, respon **Pueyo**, *«no ho necessito. Ara, si el director d'escena ho vol i ens posem d'acord, no hi tinc res en contra.»* Per a **Sardà**, és qüestió de mitjans: *«La meva òpera no té uns mitjans enormes, perquè és «de cambra». Però una òpera és un pou sense fi. T'hi podries gastar dos-cents milions i et quedaries curt... Es tracta de fer, amb el mínim, el màxim. Ara, com més diners, més coses s'hi poden fer»*.

«Jo em faig gran», respon **Soler**, *«i se'm faria difícil. Penso que no ho necessito... Cada dia necessito menys coses. Ara, tinc una òpera,* Murillo, *que planteja greus problemes de representació, ja que no passa res en un espai on no hi ha res: a la cambra on es mor. Murillo es planteja una sèrie de problemes personals. S'havia parlat d'hologrames... És possible. Tots els mitjans són bons, si veritablement són necessaris. Penso que no hi ha cosa pitjor ni més sinistra que voler ser modern a tota costa»*.

Pel que fa a l'estructuració formal, a la manera de combinar acció i repòs, tensió i distensió, **Pueyo** i **Sardà** han coincidit a deixar-se conduir pel text. *«És clarissim»*, diu **Sardà**, *«El text té un plantejament inicial en forma d'adagio, un moment de poc moviment, de meditació; un punt culminant; i conducció cap al desenllaç»*. L'estructura de *Terra Baixa* és: *«...en tres actes, amb àries i duos, que potser no coincideixen amb el concepte tradicional; però, en fi, n'hi ha. Les tensions vénen molt donades pel text, tot i que a l'hora d'orquestrar s'hi pot fer molt...» Cap de Mirar*, com explica **Mestres**, *«està dividida en actes i, cada acte, en escenes. Cada escena és contemplada musicalment, com una unitat relacionada amb l'anterior i la següent, però completa en si mateixa. L'acció ve donada pel moviment entre les escenes»*.

Salvador Pueyo

Guinjoan també ha seguit l'estructura del llibret: *«¿Si és una forma tradicional? Bé, fins a cert punt. Tinc un «leit-motiv», un motiu principal, que és el de l'esquerda: una esquerda que es va interiorit-zant fins a matar Gaudí. Ara, allò que busco, com a fil conductor, són diverses connexions, seguint, és clar, el llibret. Hi ha una sèrie de punts de connexió que sobresurten i que formen un entrellat que va afermant-se a poc a poc. Es tracta d'una forma de molts elements que es van connectant, i que produeixen un equilibri de repòs, de tensions, de relaxacions»*.

De cara a l'exterior

Cal no oblidar que el destinatari final de tot aquest treball és el públic... Quines claus musicals se li donen, actualment, per tal que connecti amb l'òpera? No oblidem que certs trets de la caracterització i de les associacions musicals al teatre (la temàtica, el treball motívic, la simbòlica tonal, l'oposició entre diatonismes i cromatisme...) han desaparegut, d'alguna manera, de la llengua contemporània. *«Crec»*, respon **Pueyo**, *«que, precisament, durant molts anys s'ha acceptat una pintura musical tonal molt pobra: a l'escena s'estaven matant, i l'orquestra tocava un valset amb unes funcions tonals completament estereotipades. Allò que ens ha portat al temps transcorregut des de llavors és, justament, un gran enriquiment. Ara tenim una paleta de colors molt més àmplia, molt més rica i, per tant, amb molts més elements per poder expressar tot allò que volem»*.

Josep Maria Mestres Quadreny

«No crec que el públic entengui les òperes a través d'aquestes claus», diu **Mestres-Quadreny**, *«sinó perquè les ha sentit moltes vegades. És clar, el sistema tonal determina unes successions d'acords que creen uns clixès a la memòria i, per tant, un ràpid accés a la comprensió».*

«En el discurs de l'òpera», afegeix **Sardà**, *«les pistes que puc donar al públic són exactament iguals que les que podria donar-li una obra clàssica. Però passa que tindrà més dificultats per a entendre-les. La diferència entre consonància i dissonància no rau més que en la capacitat d'entendre la dissonància.»*

Per últim, **Josep Soler** subratlla que: *«...un personatge es pot caracteritzar de moltes maneres. Tu parles de la tonalitat... Agafa una òpera com* Lulú, *escrita més o menys d'acord amb el dodecatonisme. Berg situa els personatge d'una manera clarissima, mitjançant un determinat color del vibràfon, els clústers del piano... Fins i tot estableix una relació entre la tonalitat de Do major i un personatge repugnant, que apareix sempre embolcallat amb uns acords «vulgars» de Do... Vulgars, entre cometes; ho són pel context. Hi ha moltes maneres de situar un personatge, que no són temàtiques».*

Quant a la reacció del públic enfront de la creació actual operística, tots coincideixen en el fet que, si bé els escàndols no sovintegen, l'actitud de l'audiència no va més enllà d'una tèbia i discreta correcció. I el cas és que, com diu **Sardà**: *«...d'entrada, tot està ple. Després, de vegades, la gent se'n va... Però l'òpera continua convocant; si més no, com a fenomen social».* Quin és el problema, doncs?

«Les òperes que nosaltres escrivim», opina **Pueyo**, *«no crec que puguin fer augmentar els addictes al gènere. Ara bé, sí que poden enriquir el repertori habitual»* Però el fet és que, les òperes que s'estrenen avui, tenen poques probabilitats de ser representades més d'un cop. *«Moltes vegades»*, comenta **Pueyo**, *«l'òpera s'estrena, i ja no es fa mai més. Una òpera, qualsevol, és difícil de copsar en una sola audició; no diguem ja si aquesta òpera se serveix d'una sintaxi contemporània... En aquest cas, la gent no hi té l'oïda acostumada, perquè el seu món sonor és el del segle passat. No és familiaritzada amb el món sonor de la segona meitat del segle XX, ni tan sols amb el de la primera meitat. Si no hi ha possibilitat que aquestes obres s'interpretin amb una certa freqüència, la gent no pot acabar d'entrar en aquesta nova sonoritat. I no és que totes elles siguin bones. S'hi ha de produir una selecció natural, com ha passat amb tota la música de totes les èpoques. Les millors, resten al repertori; les altres, s'obliden. Però, és clar, si no hi ha la possibilitat que els seus colors es prodiguin mínimament..., quina oportunitat poden tenir?»*

I el pitjor del cas és que, sovint, les òperes no arriben ni a ser estrenades: només algunes tenen aquesta sort. I aquí, com denuncia **Josep Soler**: *«...entrem en el terreny dels oportunismes. A mi m'ha interessat sempre el camp de l'òpera a l'igual que la música d'orgue: dues coses a les quals la gent, no sé per què, no s'ha apuntat. Però alguns s'hi han apuntat quan han vist que era oportú, que fins i tot podia rendir econòmicament... I, cosa rara, han començat a sortir òperes i a estrenar-se. I als qui ens hi hem dedicat tranquil·lament, des de fa anys, no ens fan ni cas. En canvi, hom ha atès aquells que s'han ficat en això per raons polítiques o oportunistes. I, això de fer una òpera només perquè et paguen uns diners o perquè és oportú políticament..., no serà una òpera ni res. És una operació de conveniència i prou».*

No tota la culpa és, però, dels intermediaris. **Josep Soler** destaca també que: *«El problema del públic és terrible. Et puc explicar una anècdota? Fa anys, al Liceu, em va cridar l'atenció veure, a moltes llotges, unes llumenetes blaves fluorescents. Saps què eren? Televisors portàtils. Aquella nit retransmetien un partit de boxa important, i molt gent va seguir-lo des d'allí. A mi, això m'esgarrifa. Ja veus que no és un problema d'allò que és contemporani; es tracta del nivell cultural de la gent».*

Albert Sardà confessa que ell s'adreça a un públic diferent. *«La meva òpera no es farà al Liceu, i això ja desqualifica, d'entrada, un cert públic. A mi no m'interessa un públic ancorat en el passat. El problema és que ens manquen espais alternatius... I que consti que jo no tinc mania al Liceu; sí que tinc una certa mania, però, al personal que hi va».*

També cal dir que, de vegades, quan les noves òperes arriben al públic, ho fan en condicions d'inferioritat, degudes a la insuficiència d'assaigs. *«Fins i tot en les obres de repertori, t'adones que hi manquen assaigs»*, assenyala **Pueyo**. *«Imagina-t'ho en una obra nova completament... Sí que hi hauria d'haver més assaigs. Ara, molts més, em fa l'efecte que tampoc; perquè allò que cal, més que res, és rodar l'obra; és a dir, oportunitats d'interpretar-la...».*

Es clar, per a disposar de més temps d'assaig, de més mitjans de producció, calen diners. Aquí entraríem en la qüestió del suport de les institucions. **Mestres Quadreny** opina que: *«Sovint, hom culpa les institucions de la situació actual, oblidant que es tracta d'organismes molt recents. Fins fa poc, la Generalitat no hi era; l'Ajuntament com si no hi fos; i, el Govern, ja sabem què era... És més aviat un problema d'infrastructura: ens falten auditoris, bones editorials, discos, mitjans d'expansió. I això no es fa en quatre dies».*

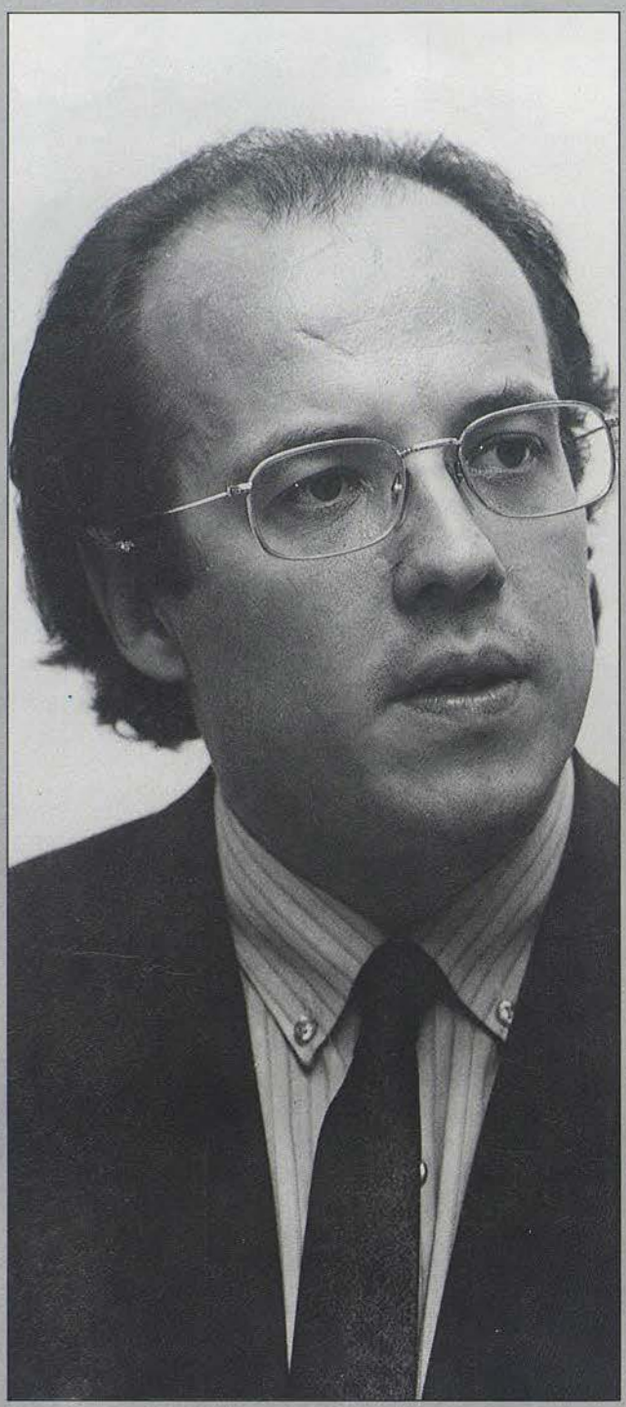
Molt més crític es mostra **Albert Sardà** quan diu: *«Al polític de torn, li importa un rave, tot això. La cosa que encara (i tristament) li importa més, ficat en un joc prou immoral, és donar subvencions a un cicle com Ibercàmera, que fa pagar les localitats de platea a quinze mil pessetes. Això sí que ho trobo immoral. Allò que s'hauria de subvencionar molt més és la creació musical. Però no ho fan, perquè no dóna vots. Només fan allò que els produeix una renda política immediata. I fins que no aprenguin que la música, en aquest país, s'ha d'arreglar a llarg termini, les coses continuaran com fins ara».*

Montsalvatge, però, valora com a positiva l'evolució dels darrers anys. *«Ara hi ha prou oportunitats... A la meva època, no n'hi havia cap!»*

Guinjoan també es declara optimista: *«S'hauria de fer molt més. Però, Déu n'hi do... N'hi ha que només parlen per a queixar-se. I ha canviat molt, la cosa. A més, un cop has triat aquesta professió, has de tenir molta paciència i molta fe. No cal amargar-s'hi...»*

Tinguem fe, doncs, en el futur de l'òpera.

Madrid: set noves òperes en set anys

José Luis Temes

per LUIS GARCÍA DEL BUSTO

En el darrers anys hem viscut un clar auge de l'espectable operístic a l'Estat espanyol. Per aquesta situació no falten motius o possibles explicacions: a la qualitat mantinguda de les produccions del Liceu s'uní una sensible millora en les del Teatro de la Zarzuela, coincidint amb la nova etapa en la qual, sota la denominació de Teatro Lírico Nacional, i comptant amb l'Orquestra Simfònica de Madrid com a formació estable, l'INAEM procurà amb encert anar assajant la que haurà de ser una autèntica *«ópera nacional»* a partir del 92, amb seu al Teatro Real. Afegim-hi tot el que ha representat en aquests anys la forta implantació del disc-compact i el vídeo Hi-Fi, la inusitada atenció que TVE ha tingut envers l'òpera a partir de l'etapa de Pilar Miró, la proliferació d'espectacles massius protagonitzats pels divos... i tindrem algunes de les claus que expliquen aquest *boom*. Per fortuna, paral·lelament a aquest increment de l'espectable operístic convencional —entenent per aquest terme les representacions d'obres del repertori històric, interpretades per bons cantants i conjunts—, s'està donant més atenció que mai —cosa que no ha estat gaire difícil— al teatre líric espanyol en general i a l'òpera d'avui en particular. Aquest capítol de *noves òperes* espanyoles —les presentades a Madrid— és el que se'ns ha demanat que glossem en aquest article.

El punt de partida se situa d'una manera clara, l'abril de 1983, al Teatro de La Zarzuela. Feia gairebé vint anys en els quals, el cúmul d'esforços meritoris posava en peu un festival d'òpera que minvava la lamentable absència d'òpera estable a la capital de l'Estat. L'ajut oficial implicava el compromís de fer alguna atenció al repertori espanyol; però gairebé fou només això: un *compromís* que es pagava amb certes connotacions de quota cultural a pagar a contracor. Algunes reposicions, alguna estrena absurda i algun intent d'obertura cap a allò que es podia qualificar de *nou*, donaven un resultat frustrant per diversos motius; el fonamental era la manca de convicció, de preparació i de qualitat amb les ofertes fetes. En aquella data ja esmentada s'adoptà el feliç acord d'apostar-hi fort. I s'hi guanyà! Amb una admirable Orquestra Simfònica que treballà molt i bé, amb un notable repartiment en el qual hi havia una destacada participació espanyola, amb el debut davant l'orquestra del jove José Ramón Encinar (amb una carrera posterior que queda justificada amb aquella encertada elecció) i amb uns mitjans escènics si més no suficients, es féu l'estrena asoluta de *Kiu*, la primera gran òpera de Luis de Pablo. Integrada dins la temporada general, les quatre representacions —les mateixes que es feren dels títols de repertori—, se succeïren amb prou afluència de públic i amb una resposta majoritàriament positiva. No hi havia res d'estrany en tot això: en un moment esplèndid de maduresa creadora, Luis de Pablo havia escrit una excel·lent òpera que tingué una excel·lent representació: per què no havia de funcionar l'experiment? Una altra cosa és que es pretengui allò que no ha passat mai, ni passarà, ni aquí ni en cap altre lloc; es a dir, que el públic i la seva resposta siguin les mateixes que davant un *Rigoletto* amb divos. I què? Tampoc no és igual, ni molt menys, el sediment cultural, el valor de servei que representen una i altra cosa; factor, aquest, que no poden deixar de tenir en compte els qui administren pressupostos oficials.

El llibret de *Kiu* —una adaptació de la peça teatral *El cero transparente*, d'Alfonso Vallejo— és el text que podríem denominar teatre dur: una situació escènica angoixant (l'òpera transcorre pràcti-

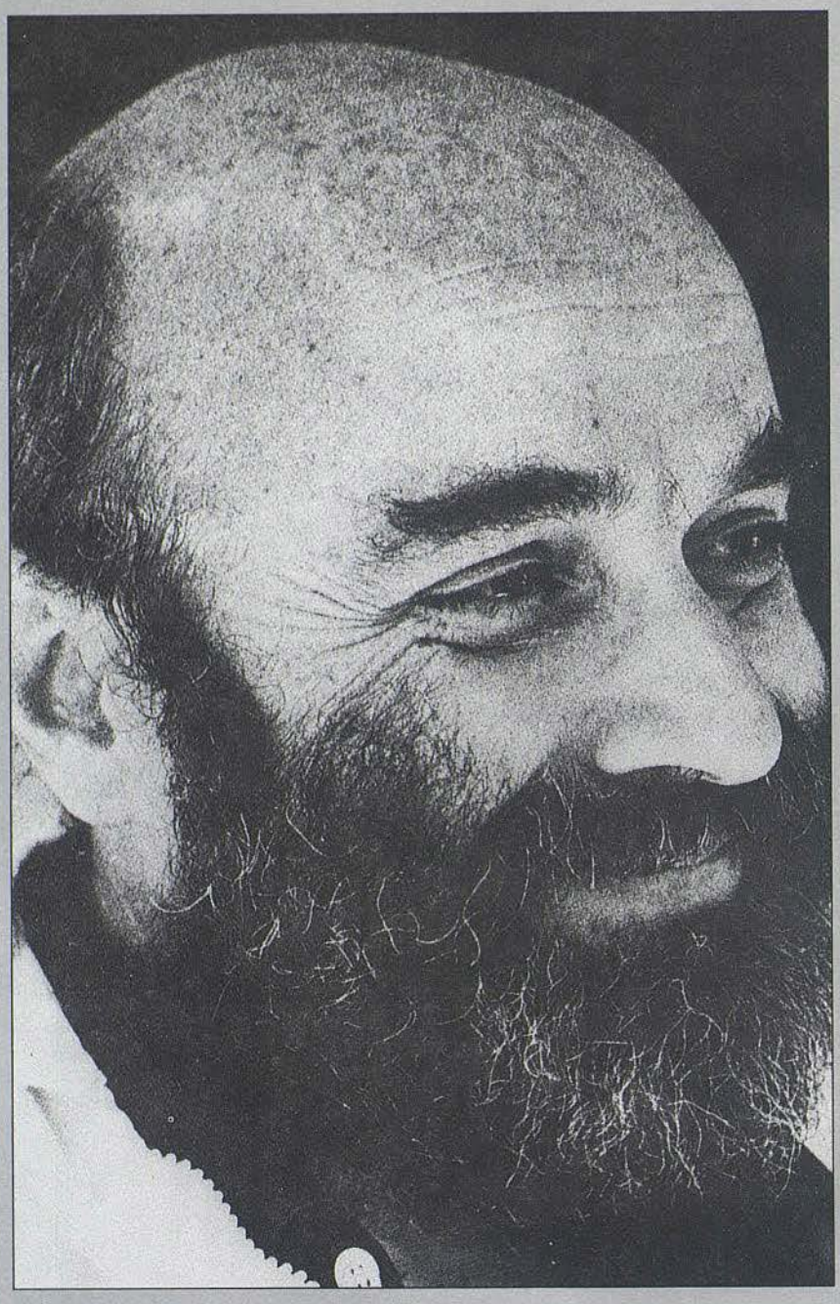
BIBLIOTECA

Albert Garcia Demestres

cament dins el compartiment d'un tren) on s'exterioritza la càrrega interior dels personatges, en unes situacions que arriben a la violència. La música dota el llarg decurs de l'òpera amb una gran tensió dramàtica, amb l'encert d'eludir qualsevol excés de teatralitat externa; per contra, la càrrega emotiva, patètica i fins i tot violenta de les situacions, tendeix a interioritzar-se i a manifestar-se per acumulació de la tensió musical, mentre que el compositor sembla haver-se esplaiat, sense imposar-se cap mena de disciplina de contenció, en el subratllat musical dels elements poètics, lírics, que el llibre proposa.

Els èxits de *Kiu* obriren solcs, animaren voluntats. Aviat es produí l'acord, entre tres organismes depenents de l'INAEM del Ministerio de Cultura, a favor de donar a l'òpera espanyola el millor suport possible, és a dir, el suport a la creació. Així, el mateix Teatro Lírico Nacional, el Centro para la Difusión de la Música Contemporánea i el Centro Nacional de Nuevas Tendencias Escénicas ajuntaren esforços per a encarregar i estrenar una òpera nova, amb periodicitat anual. Així, entre 1987 i 1990, s'han fet les estrenes de sengles òperes de Jorge Fernández Guerra, José Ramón Encinar, Alfredo Aracil i José García Román; i el proper 5 d'abril se n'estrenarà una altra d'Eduardo Pérez Maseda, amb llibret de Clara Janés, sobre la figura de San Juan de la Cruz, i ja es treballa en l'òpera encarregada per al 1992, amb música de Jacobo Durán Loriga i llibret de Luis Carandell, que han abordat el shakespearià *Timó d'Atenes*. Optaren per dur aquestes estrenes a la reduïda Sala Olimpia, amb les conseqüents limitacions cambrístiques que això

Luis de Pablo

implica tant a l'escenari com a l'orquestra, i també s'optà, només en els dos primers encàrrecs, per demanar que el tema escollit tingués relació amb algún dels títols del repertori inclosos en la temporada normal.

Així sorgí la lliure, àcida, moderna i personalíssima visió del mite de Faust, que és el llibret de Leopoldo Alas per a l'òpera *Sin demonio no hay fortuna*, de Jorge Fernández Guerra. L'excel·lent repartiment i la solvent direcció de Temes no foren prou per arrodonir una versió que restà, sobretot en la part escènica, per sota de l'ambiciós llistó del projecte. En la part musical, vaig trobar més aconseguida la part instrumental que la vocal. La petitesa imposada a l'orquestra sembla ser salvada pel compositor, en el treball tímbric del qual sembla bategar l'aspiració simfònica. La definició dramàtico-musical de personatges tan rics i característics potser quedà curta en el traçat de les línies vocals. El compositor, els intèrprets i l'escenògraf segurament sentiren els rigors de l'inici d'una experiència d'aquest tipus i de les presses amb què es treballà. En tot cas, el resultat, lluny de ser decebedor, deixà ben obertes les portes de l'expectació.

Hi seguí el *Fígaro*, d'Encinar, amb un llibret del mateix compositor que recorre a textos de Beaumarchais —entre altres, de les seves tres peces teatrals d'aquest sobre Fígaro—, Boito, Goethe, Pepoli, Da Ponte, Rabelais, Shakespeare, Sterbini i Wagner. El personatge de Beaumarchais —per alguns crítics, el veritable protagonista de l'òpera— és un paper parlat. Els textos es presenten sovint en la llengua original, per la qual cosa el llibret fa servir castellà, italià, francès, anglès i alemany. Els personatges es desdoblen en actors-mims. Hi ha una part musical enregistrada. Amb aquest esquelet, s'endevina la complexitat de l'obra que neix de l'ambiciós llibret: anticonvencional al màxim, valenta fins a la gosadia. Partint d'idees del mateix Beaumarchais sobre la problemàtica del discurs narratiu, Encinar escrivi un llibret, en el qual unes idees condueixen cap a unes altres, tot cercant el reflex en obres i autors diversos i fins i tot llunyans, seguint tècniques de *collage* i assumint un caràcter deliberadament fragmentari que planteja al compositor el repte de la il·lació, de la construcció coherent, del resultat unitari. Amb una certa unanimitat, hom apuntà críticament fins a la complexitat del text, en el sentit que la seva difícil intel·ligibilitat posava traves per a la recepció del *tot* artístic. Segurament és així, cosa que no enterboleix la valoració admirativa cap un treball de singular intel·ligència musical, rabiosament original i demostratiu d'un talent creador de primer ordre. L'encadenament entre peripècia escènica, línies vocals i suggestions sonores servides pel conjunt instrumental és admirable, i assoleix moments decididament fascinadors, com a suma d'inventiva i exquisidesa.

Qualsevol intent de suport oficial a la creació artística pot resultar buit, si no ha nascut basat en el coneixement o, almenys, en la intuïció que el moment és l'adequat, que hi ha fruits latents. L'encert d'aquesta iniciativa radicava en no ser merament voluntarista, com ben aviat quedà demostrat amb productes tan vàlids i, alhora, tan radicalment nous i diferents com el *Fígaro* comentat i l'òpera d'Alfredo Aracil que la seguí: *Francesca o el infierno de los enamorados*. Hi ha un pregon procés intel·lectual i reflexiu en la música de *Francesca*, com ja hi era en l'òpera d'Encinar. En ambdues, també és palpable que s'han assumit per complet els condicionaments tècnics de l'encàrrec: no semblen òperes de *veu gran* constreta a les

limitacions de l'orquestra i de l'escenari petits, sinó propostes que, en certa manera, exploten en profundidat aquestes peculiarietats. A partir d'aquí, tot són característiques diferencials, essent la més destacada el traç lineal de *Francesca*, vivificat a través de continus i subtils contrasts tímbrics i harmònics, davant la construcció atomitzada, com un *puzzle* escènico-musical de *Figaro*. Luis Martínez de Merlo escriví per a Aracil el llibret basat en un episodi de l'«Infern» de la *Divina Comèdia*, lliurement i bellament recreat. En sintonia amb la sensibilitat del compositor, el text ofereix sobretot dimensió lírica i poètica, i se situa a les antípodes de qualsevol truculència o trama argumental en progressió convencional. La música d'Aracil és plena de suggeriments poètico-sonors, en una línia encantatòria aliena a qualsevol efectisme, recreadora de músiques del passat remot i, per la seva intenció estètica, molt més propera a l'estil del madrigal representat, que en el segle XVII donà origen a l'òpera, que no a les pautes del gran repertori operístic. Això motivà més d'un comentari sobre l'escàs caràcter operístic de l'obra de Merlo i Aracil, basats potser en la tendència a identificar teatre amb acció —cosa que desmenteixen nombrosos i il·lustres títols de repertori operístic—, i possiblement encoratjats per l'opció escènica del muntatge de l'estrena, la qual, evidentment, no és l'única possible. Però la bellesa del resultat és inqüestionable, així com l'assoliment musical del personatge de Francesca, que se situa entre els més admirables prototips femenins definits en l'òpera.

Un esplèndid llibret d'Antonio Muñoz que, com el de Leopoldo Alas per a Fernàndez Guerra, porta a avui les idees clàssiques de fort arrelament cultural, servi de base a la quarta òpera de *«aventura de la Olimpia»*. El mite de Diana i Actèon, vist a través de Frazer, adquirí en la ploma de Muñoz Molina uns singulars valors novel·lístics i, fins i tot, diríem cinematogràfics, per a un resultat d'admirables possibilitats escèniques i musicals; això és, un resultat profundament llibretístic, els valors clàssics i moderns del qual foren molt ben potenciats en la representació.

L'òpera de José García Román, *El bosque de Diana*, és més relacionable amb la de Fernández Guerra que amb les dues que acabem de comentar: a allò que he dit sobre els plantejaments dels llibrets, s'afegeix la consideració que, en ambdues, s'hi segueix un procés més unit a la tradició operística que no en els casos d'Encinar i Aracil. Fins i tot l'orquestra de García Román participa d'allò que apuntàvem per a la de Fernández Guerra: atenia a les limitacions numèriques exigides, el seu alè és d'una veu gran que sembla reduïda obligadament. El treball compositiu, que s'endevina ardu i és molt ben realitzat, diríem que manca d'un excessiu arrelament a la lletra del text. En la meva opinió, García Román n'ha limitat el vol: segueix el text sense aconseguir remuntar-lo, potenciar-lo, amb la força dels valors musicals.

Mentre arriba la *Luz de oscura llama*, de Pérez Maseda, deixem constància ací de dues joves òperes més que se'ns feren conèixer durant els vuitanta. La primera fou *Ligazón*, de José Luis Turina, sobre text del *Retablo de la avaricia, la lujuria y la muerte* de Valle Inclán; una òpera de cambra que bé mereixia una reposició més enllà dels modestos mitjans amb què fou estrenada en uns Encuentros Internacionales celebrats a Conca, el juliol de 1982 (com es veu, avantçant-se a la bretxa oberta per *Kiu*). I, al madrileny Círculo de Bellas Artes, el català Albert García Demestres presentà la seva òpera de cambra, *para ti-Soledades sin sombra*, un espectacle, en la seva línia singular i ben caracteritzada, lúdic i comunicatiu, amb llibret del mateix compositor —i també intèrpret—, qui hi utilitza textos d'Ignacio Prat, i hi inclou coreografia, vídeo, fotografia, escultura, mobiliari, desfilada de moda... Un treball multidisciplinari que pren mil i un elements dispersos per a sotmetre'ls a un personalíssim gresol.

Si el vigor amb què, a Madrid, trepitja la nova òpera va tenir un cert punt de partida amb una estrena de Luis de Pablo, el nom d'aquest compositor ha tornat a protagonitzar recentment dues trobades de música i escena. Al Teatro María Guerrero, i dins el Festival de Tardor 1988, s'oferiren versions representades de les seves *Berceuse i Very gentle*, que revelaren admirables tipus de música escènica al marge de l'òpera. I aquest any La Zarzuela estrenà la segona òpera de Luis de Pablo, *El viajero indiscreto*, amb llibret de Vicente Molina Foix. El text, d'extraordinària qualitat literària, i aliè per complet a la dramatúrgia deliberadament simple, i fins i tot de traç gros, dels tradicionals models llibretístics, planteja a grans trets dos viatges misteriosos que fa el protagonista, guiat per sengles dones que li presenten aspectes del passat i del futur. A la riquesa de suggeriments aportada per Molina Foix, Luis de Pablo respon amb una música d'impressionant capacitat expressiva. Cada persona posseeix una caracterització musical vigorosa; les línies vocals no tenen només un segell inequívocament depablià, sinó que s'hi troba un admirable treball d'aprofundimemt en les característiques fonètiques i discursives de la llengua; l'orquestra —de formació atípica— és un personatge més, que contínuament diu coses, que no es limita a fer-hi suport. És un tot d'admirable unitat i coherència, es fan contínues excursions a èpoques, a estils, a cultures llunyanes... sense la més petita caiguda en el pastitx. És, no en tinc cap dubte, l'obra d'un consumat mestre; una obra que pesarà molt quan, amb perspetiva, s'analitzin aquests anys en els quals estem vivint una *era operística* d'un interès insòlit en el nostre país.

L'estrena de «Kiu» de Luis de Pablo va marcar l'inici d'una nova època per a la composició operística espanyola.

Al llindar dels 60 anys d'edat, Joan Guinjoan ha assolit una maduresa com a creador que l'ha convertit en un dels compositors catalans més consolidats. I també en un dels que han assumit de forma més decidida la dedicació plena i professional al seu ofici.

JOAN GUINJOAN

d'ofici creador de música

per JAUME COMELLAS

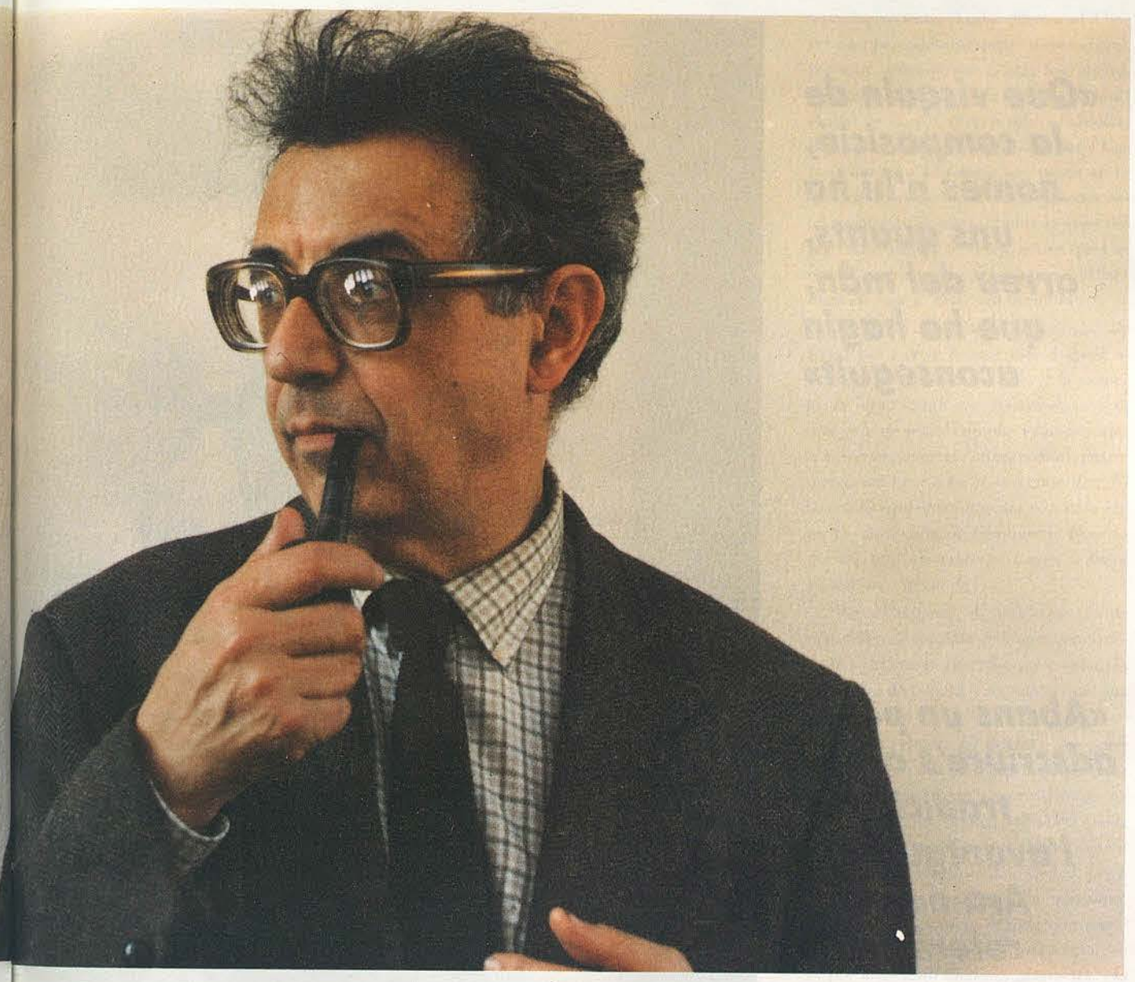
En aquest país nostre, tan allunyat musicalment dels paràmetres d'una normalitat desitjable, la figura del compositor difícilment es vincula a la del professional de la música. S'accepta, de forma natural i sense reserves, la professionalitat intrínseca i excloent del virtuós, del cantant, del pedagog o de l'artista d'una formació simfònica o de cambra. Però molt més difícilment s'associa la figura del compositor a una dedicació exclusiva a la seva professió. Aquest és un dels temes del qual hem parlat molt i sovint amb Joan Guinjoan, potser perquè ell probablement és un dels músics catalans que més s'acosta a l'ideal del creador professional; del compositor que basa en la tasca creativa la seva subsistència i que, per tant, li pot dedicar energies il·limitades. I dic que és un dels qui més s'hi acosta, i no que correspongui exactament a la figura exacta del professional integral de la composició.

El tema ocuparà una bona estona de la conversa que vam mantenir ja fa alguns mesos i provocada, inicialment, per la concessió del Premio Nacional de la Música atorgat pel Ministerio de Cultura. Un simple pretext per a gastar (ben gastar, caldria afegir) dues hores de xerrada, a través de la qual el músic de Riudoms mostrà la seva concepció del món de la creació musical, detalls concrets del procés d'elaboració d'obres (amb la seva òpera sobre Gaudí en primer lloc) i, finalment, referències a la seva peripècia personal.

Guinjoan té un parlar una mica pastós, i sovint empra un to desmenjat, com d'estar de tornada de moltes coses; mentre que, per altra part, respon determinades qüestions amb inesperada claredat i entusiasme.La seva parla traeix tenir els peus molt ben afermats a terra, i trobar-se en un moment absent de dubtes. Les idees, les té molt clares; probablement, més clares que mai. I, els objectius, els té perfectament definits. Entre ells hi ha el d'esdevenir un professional ple d'allò que ja és la seva plena vocació: compondre. Una vocació entesa en aquests propis termes seus, recollits d'una anterior conversa:

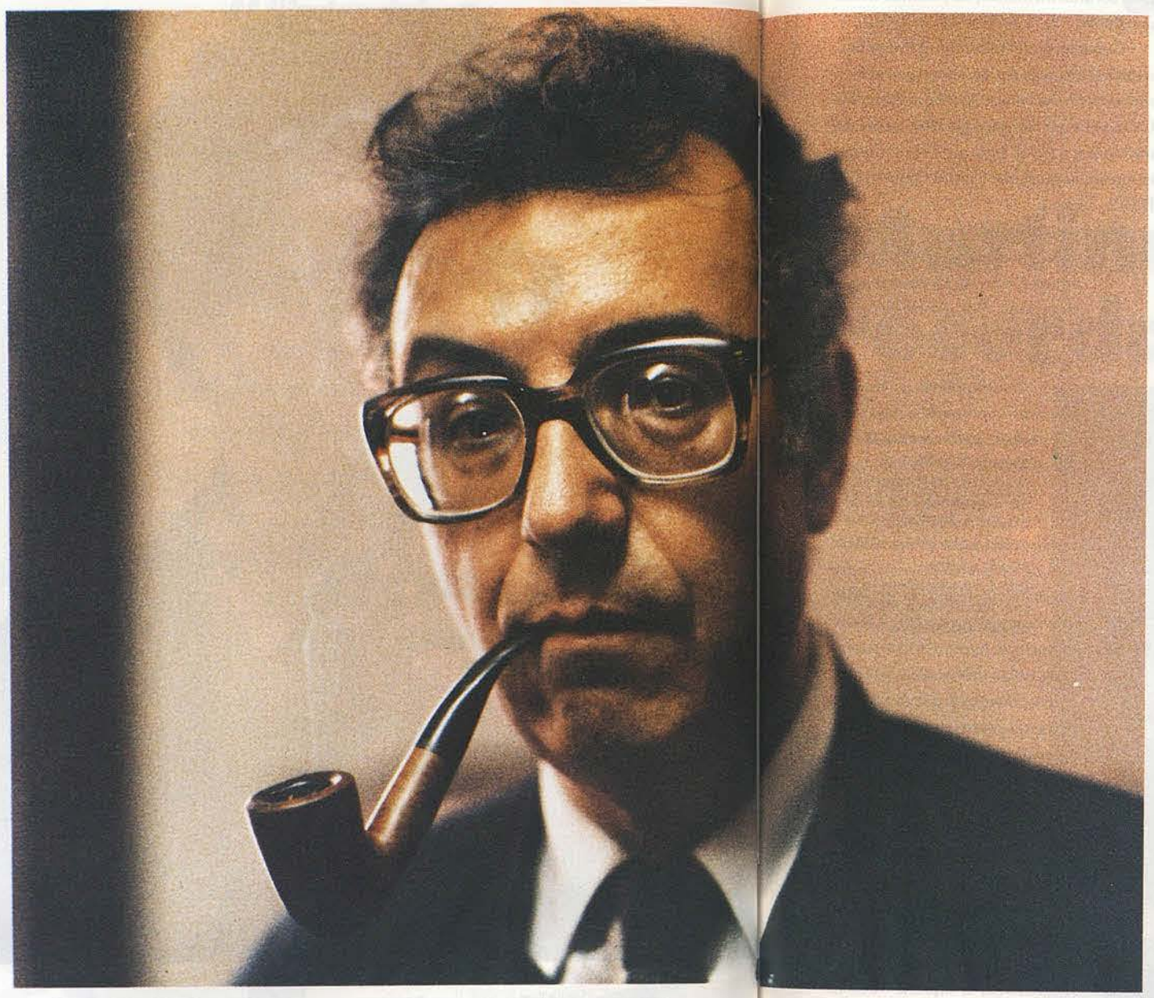
— La vocació! Jo la definiria com alguna cosa que sent la persona i que sempre t'està rondant, i arriba un moment que dius; «has de fer això!»; i ho fas sense pensar en els problemes que et pot representar des del punt de vista econòmic. Perquè, si les hores que he dedicat a la música les hagués esmerçat en una altra activitat, ara seria ric. Però no és això; es tracta de trobar una raó de ser a la vida... Molt poca gent ha passat allò què jo he passat... Però un s'ho busca. És com una mena de bogeria. Mira, hem de ser sincers. Hi ha una part de l'ésser humà que intenta transcendir; potser és una cosa egoista. Per a mi, la vocació comporta moltes coses: tenacitat, treball, força de voluntat, tenir molta fe en un mateix i, sobretot, en la música. I encara més, parlant d'un compositor, que no parlo ja com a director. Un intèrpret, si té èxit, funciona bé des del punt de vista econòmic. Però un compositor... La cosa important és no trair-se un mateix.

Per a Guinjoan, aquest moment *«has de fer això»* va comptar amb dues etapes. La primera, essent pràcticament un adolescent, quan un dia, després d'acabar la feina de pagès ajudant el seu pare, es va adreçar a la mare i li va dir que aquella mateixa tarda se n'anava a Barcelona, a residir-hi, per a poder estudiar música. Un altre moment va tenir lloc més ençà, a cavall dels cinquanta i seixanta, quan la carrera de piano, estudiada amb dedicació a París, començà a deixar pas a la de compositor, a l'estudi de la qual s'endinsarà ja definitivament de la mà del gran pedagog català Cristòfor Tal-

«Per a mi, la vocació comporta tenacitat, treball, tenir molta fe en un mateix i en la música»

«Que visquin de la composició, només n'hi ha uns quants, arreu del món, que ho hagin aconseguit»

«Abans un podia adscriure's o a la tradició o a l'avantguarda. Ara no hi ha referències»

tabull. Aquests estudis, els ampliaria posteriorment a París: al París dels primers anys seixanta. Hi va assistir a les sessions del Domaine Musical, on regnava la figura de Pierre Boulez, i on acudia, entre altres, Xenakis. Definitivament, Joan Guinjoan es va dir aleshores, de forma ja irrenunciable: *«Has de fer això»*. I això ha fet, i cada vegada amb més dedicació; cada vegada, també, més professionalment, en un sentit ampli i total de l'expressió.

I, així, ara pot dir:

— Jo, en el món musical, he fet moltes coses; però últimament ho centro tot en la composició. I fins que no hagi acabat l'òpera en la qual estic treballant, no penso tornar a dirigir. Vaig acabar d'escriure l'encàrrec del Festival d'Alacant: un Concert per a guitarra *dedicat a Ignacio Rodés, que dirigirà l'Edmon Colomer amb l'OCB.*

— És difícil, viure de la pròpia obra?

— Jo en visc, de la música. Sóc funcionari de l'Ajuntament, i em dedico a tasques musicals com a director del Centre de Documentació Musical. De la composició, no se'n pot viure. Ara bé, de la música sí que en podria viure, al marge de ser funcionari. Sovint he de dir no a molts congressos on sóc invitat, i també a pronunciar conferències. Que visquin de la composició, només n'hi ha uns quants, arreu del món, que ho hagin aconseguit. Però, mira, no ho considero greu. Allò més important és tenir tot el temps que vulguis per a escriure. A fora, només Xenakis i Dutilleux penso que viuen de la composició. I Dutilleux ha estat funcionari de la ràdio durant molts anys. Boulez ja és un cas a part. I potser també en viu Lutoslawsky. Tanmateix, he de dir que jo, de la composició, entre els encàrrecs que tinc i les obres que m'interpreten, si prengués la decisió de fer una vida més austera potser també me'n sortiria. D'alguna manera o altra, tots els compositors tenen altres activitats. Aquí, al Centre de Documentació, faig allò que m'agrada. A nivell de casa nostra, crec que la tasca que es fa aquí, al Centre, és útil. Organitzem la Setmana Internacional, que té molt ressò. I estem ajudant a fer conèixer la música del país, i que, aquí, es conegui la de fora.

Joan Guinjoan empra sovint la primera persona i l'exemplarització de la seva peripècie com a referència genèrica d'un món ampli.

— Sóc una persona que ha lluitat molt, i considero que no em puc queixar. No em sento frustrat. Estic content, després de tot. He acceptat una cosa: «Qui no vulgui pols, que no vagi a l'era». El problema, per damunt de tot, és creatiu. ¿Què fem? Encara conservo un esperit romàntic, jo; sóc dels qui encara creuen en l'obra ben feta, en la persona que treballa (en tots els sentits) i que s'aboca totalment a l'obra. Això dóna un ablicient a la nostra vida. Aleshores, si l'obra s'estrena, molt bé! I si no... mala sort! Per a treballar amb aquesta bona fe, se'n necessita molta, de fe!

El discurs de Guinjoan continuava. La loquacitat del músic, generosa i al mateix temps farcida d'arguments, sempre sense «torna», l'ha portat a encetar una via d'un gran interès. El del laberint formal en què es mou actualment el creador. Com en tot allò que es refereix a qüestions vinculades al seu món, Guinjoan es mostra efusiu i afectiu:convençut i convincent. I molt segur, terme recurrent per definitori de la seva imatge. La continuació literal i exacta del parlament estroncat es produí en aquests termes:

— Abans, un podia adscriure's o a la tradició o a l'avantguarda. Ara, no hi ha referències. Ara es pot fabricar fàcilment una torre de cristall: s'ha perdut el sentit de l'escala de valors. Avui no vol dir res que un compositor sigui més o menys interpretat. No té res a veure amb el fet que la seva obra sigui important o no: Depèn del joc o de les relacions de poder.

«Actualment es parla sobretot d'autors. I caldria parlar més d'obres»

Has parlat de l'avantguarda. Quin sentit té, actualment, aquest mot? En té, realment? Ara no n'hi ha, d'avantguarda. Els tòpics ja no serveixen. Ni havien d'haver servit mai. L'artista que vol crear, sempre s'ha trobat sol. En uns moments determinats potser hi havia unes guies. El compositor ha de tenir present què ha passat, és clar. Però, a la fi, sempre es troba sol. I crec que això que passa ara no és pas dolent. Ara tothom és més lliure de fer allò que vulgui. Mira: no fa gaire temps que si hagués volgut incloure una melodia popular en una obra, m'haurien titllat de boig. I, en canvi, al Concert per a fagot *que m'han estrenat al Lliure hi ha un fragment d'unes caramelles del meu poble. I l'he inclòs tranquil·lament. Fa uns anys no m'hi hauria aventurat. Ara tornen a venir elements del passat. I és que, el passat, no l'esborra ningú, quan es parla d'escriure música. I no vull pas dir que ara es vagi endarrere. Simplement, és emprar uns elements d'una altra manera. Escrivint música, no saps perquè ho fas ni per a qui. Ligeti deia que els músics som com aquests savis que hi ha hagut a la humanitat, que treballen per a crear una cosa i, si la societat ho accepta i se'n vol servir, bé; i, si no, què hi farem? Però, la veritat és que si escric alguna cosa, m'agrada comunicar-me a través d'aquesta música.*

Guinjoan diu que, malgrat tot, la música d'avui és escoltada quan és realment música i, per tant, interessa el públic. Tanmateix, es dol d'una realitat concreta:

— Avui es parla més de grans noms que de grans obres. Amb Beethoven, passava al revés. Actualment es parla sobretot d'autors. I caldria parlar més d'obres.

Enfrontar-se a una òpera constitueix per a Guinjoan un repte important. En el tema central d'aquest mateix número hi ha recollides opinions al respecte. Les que ara reprodueixo tenen el valor diferencial d'haver estat pensades uns quatre mesos abans; per tant, corresponen a una fase menys avançada del procés de composició. Amb el títol de *Gaudí, el trencadís i l'absolut*, Guinjoan, comptant amb Josep Maria Carandell com a llibretista, han pouat en la figura del més universal dels arquitectes catalans de tots els temps. Sobre la visió del personatge central de l'obra, admet que Carandell podria parlar-ne amb més coneixement de causa. Però s'hi aventura:

— Volem mostrar l'esforç titànic de Gaudí per a crear la seva obra. L'òpera té dues parts molt diferenciades. A la primera, hi ha el Gaudí que guanya diners i té una vida de relació àmplia i satisfactòria. A la segona, apareix l'artista solitari que renuncia a tot per a fer la seva gran obra. El trencadís simbolitza aquesta esquerda entre les dues cares de l'arquitecte. Una esquerda que s'interioritza i que acabarà portant-lo a la mort.

Per a Guinjoan, els problemes són de tipus musical i formals; de llenguatge, en definitiva. El compositor diu que contempla la història de l'òpera, i sembla acusar una certa impotència:

— Veus que hi ha Boulez i que parla de Wozzeck, i diu que Berg ha posat punt i final a l'òpera i que a partir d'aquí s'ha de començar una altra cosa. Voldria que la meva òpera tingués interès només seguint el cant. Hi he estat pensant molt. I, per a mi, és un repte enorme que he d'assumir. Aquesta és la primera vegada que escric òpera. Una òpera necessita una trama. No es pot anar amb fantasies abstractes. Ha d'haver-hi un fil conductor. Escolto moltes òperes contemporànies i m'adono com és difícil el gènere. A partir de Berg, s'han fet moltes coses i és com si tot estés esgotat. Llatí com sóc, voldria trobar la meva pròpia forma. Amb un personatge tan eclèctic com Gaudí, voldria trobar diferents llenguatges. He buscat un «Himne el beat Bonaventura» del meu poble, de Riudoms, que crec que és d'origen català; és modal. La melodia d'aquests goigs és molt bonica. Quan Gaudí parla de la Passió, vull incloure-hi temes relacionats amb la música popular.

L'òpera és cant per damunt de tot. I Guinjoan ho té molt clar. Aquesta és una preocupació molt viva per al compositor.

— Per damunt de tot, allò que em preocupa és que, fonamentalment, s'ha de cantar. I una de les coses que he experimentat, en les òperes contemporànies, és que cal que hi hagi fragments de caràcter... Com ho podríem dir? Allò que en castellà se'n diria «pegadizo». Hi he estat lluitant molt;

però, és clar: aleshores has d'enfrontar-te a Puccini i a d'altres que t'envolten per tot arreu.

Guinjoan denuncia amb aquestes paraules una certa sensació «d'atrapat», que sembla ser pròpia del compositor d'avui. Atrapat entre unes coordenades formals, que imposen la llei d'un llenguatge sovint difícil de sintonitzar amb les exigències de determinats gèneres: en aquest cas, de l'òpera. El mateix compositor ho acaba de precisar.

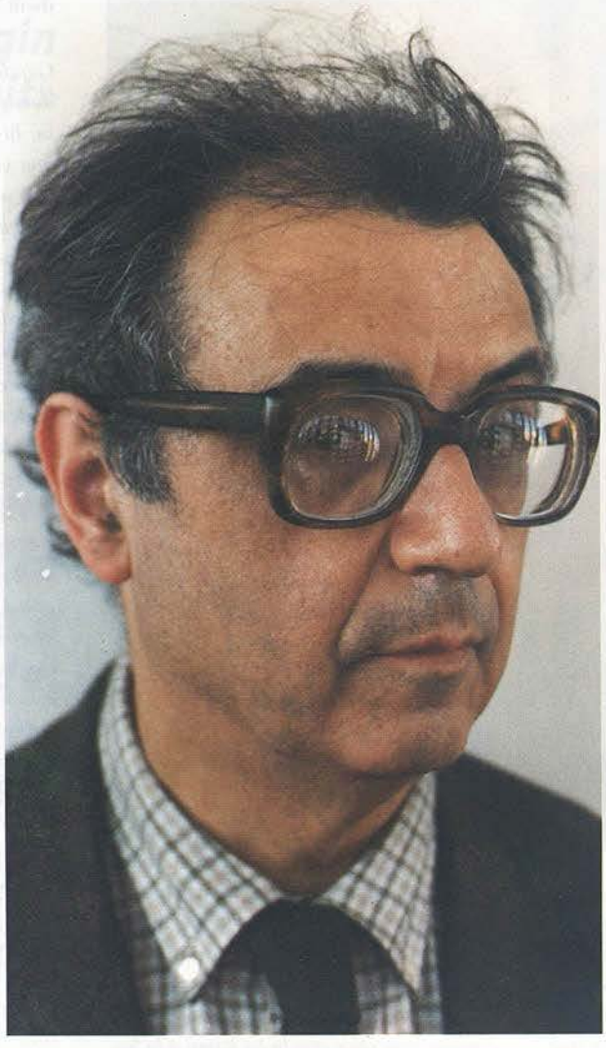
— L'altre dia, dinant amb Lutoslawsky, ell em va dir que havia trobat un tema per a una òpera. I deia que era molt difícil fer una cosa que durés una hora i mitja, i que tingués atractiu musical.

Trenquem ara, definitivament, una línia de conversa quasi monocorde per tornar a parlar no de música sinó del músic. D'una persona que, a prop de complir seixanta anys, mostra una il·lusió, envers la seva feina, que arriba a sorprendre. Es un autèntic entusiasta de la professió, i també de la seva obra. Potser perquè, com em va dir una altra vegada: *«A mi, les coses m'han costat tant!»*, contempla el camí fet amb una especial satisfacció. Un camí dur, que s'inicia en un vell acordió, regalat a un cosí, el qual aquest menyspreà i l'instrument passà a les altres delitoses mans. Que passa per l'esperonament dels seus padrí i padrina —avis— i per la resistència del seu pare, al Riudoms natal. Que passa així mateix pel seu primer «sou» professional: el cafè pagat, per les vetllades que oferia a Vilafortuny, on acudia amb els pagesos de les contrades; que, després, contempla l'aprenentatge de piano a Reus, amb Fructuós Piquer, i al Conservatori del Liceu, competint amb Francesc Burrull per al primer premi de fi de carrera de pianista; que arriba a Paris, on s'ha de guanyar la vida des de donant classes d'espanyol a tocar jazz amb un bateria negre i un acordionista, en un local de Les Halles; o actuar al Jamboree de Barcelona o a festes majors.

Al Premio Nacional de Música, no li atorga cap valor de plataforma d'arribada, ni que sigui provisional. L'accepta amb satisfacció, mentre recorda que, a Catalunya, mai no ha estat guardonat.

— És el premi a una trajectòria artística; no a una obra. M'ha refrescat la memòria —hi insisteixo— perquè crec que he fet molt per a la música contemporània i per als compositors joves. És absurd dir, com s'ha dit, que me l'haurien d'haver donat fa deu anys. Hi ha molta gent que no el té, aquest guardó. L'any passat, el van atorgar a Cristóbal Halffter. M'han preguntat si aquest és el premi més important que m'han concedit mai. Tots els premis són importants, quan els aconsegueixes. A part del suport que representen, jo sóc molt pragmàtic. En Guinjoan es igual abans que després del premi. Parlo del Guinjoan compositor. Un premi no et fa més bon compositor. Cal no oblidar que s'ha de treballar i continuar endavant.

«Sóc una persona que ha lluitat molt... No em sento frustrat»

Els problemes d'escriure música, aquest estar sol amb mi mateix, els continuo tenint igualment.

Guinjoan ha rebut també el Premi Reina Sofia; tres vegades, ha aconseguit el Premi Ciutat de Barcelona; i també el Premi IRCAM, el Premi Nacional del Disc, un premi discogràfic a Nova York per l'obra *Trama*, enregistrada per Ràdio 2 amb l'Orquestra de RTVE, etcètera.

Mentre treballa intensament en l'òpera esmentada, va dedicant hores a aquest Centre de Documentació, en un marc d'escassetat de recursos que l'ha de preocupar inevitablement.

— Només podrem aconseguir objectius importants si disposem d'un lloc propi. És molt possible que aquest lloc sigui al nou Auditori, o potser a la Casa de la Caritat. Aquí, a les dependències de l'edifici on es troba el Museu de la Música, no tenim sala per a poder escoltar enregistraments. Recollim tot el material que podem. Llibres, gravacions, partitures i ho posem a disposició dels estudiosos. I procurem difondre-ho tot. Estem lluitant amb problemes de tot tipus; especialment, els econòmics. Per a l'Ajuntament, el Centre representa un gran esforç. Però aquest centre es coneix arreu del món. Rebem i distribuïm informació sobre la música contemporània catalana.

Però Guinjoan és un creador, no un gestor. I a aquesta dimensió genuïna, a aquesta vocació manifestada a través d'un procés ple de dificultats i de giragonses, tornem ja finalment. Li pregunto què creu haver «dit» amb la seva música. El compositor fa, una mica, com si la cosa no li importés gaire. No debades, en una altra ocasió havia dit: *Nosaltres no som necessaris a la societat, mentre hi hagi futbol i tot això*. Ara, posat a respondre a la qüestió citada, a aquest «què» de la seva obra, del conjunt del seu vast *opus*, assenyala:

— No ho sé, què he dit. No m'és possible de saber-ho. En un moment donat del procés creador, he pogut viure uns moments que no els vendria per res del món. No sé si, aquests moments, signifiquen res per a algú. Ni sé si responen a una autèntica veu, lligada a la realitat actual. Avui, hi ha tantes coses barrejades! No sé si els músics d'avui podrem arribar a definir la multiplicitat de la nostra època.

CATALUNYA MÚSICA PROPOSA

Martinu i Sibelius recordats

El compositor finès Jan Sibelius serà protagonista destacat de la programació de Catalunya Ràdio d'aquest mes, amb motiu de la commemoració del 125 aniversari del seu naixement.

per CONXA TRALLERO

La programació de Catalunya Música d'aquest mes es caracteritza, d'una banda, pels espais dedicats a commemorar diversos aniversaris i centenaris de compositors; i, d'altra banda, per aquest caire festiu que imprimeix el Nadal. Així, del 3 al 7 de desembre, recordarem el naixement de **Sibelius,** ara fa 125 anys. El 21 de desembre de 1890 moria a Copenhaguen **Niels Gades;** just cent anys després, l'espai Nocturn ha programat la seva *Primera Simfonia*. Celebrem també el centenari del naixement de **Martinu**, amb l'emissió (el dia 8-12) de l'òpera *El Miracle de Maria*. Amb l'opereta *Candide*, volem retre un homenatge al recentment desaparegut **Leonard Bernstein**. Encetem l'any 1991 amb el compositor que, sens dubte, marcarà el panorama musical de tot l'any arreu del món: **Mozart,** de qui es commemora el bicentenari de la mort i que serà amb nosaltres cada dia, de dilluns a divendres, dins l'espai Grans Temes (20.00 hores).

«Música de Nadal» és el nom dels espais monogràfics que ens acompanyaran des del dia 24 fins al 28. També podrem gaudir de dues obres cabdals del repertori de música sacra, que són imprescindibles en aquestes dates: el *Messies* de **Händel** (22-12, a les 10 del vespre), en una versió del Cor Monteverdi i dels English Baroque Soloists, dirigits per John Elliot Gardiner; l'*Oratori de Nadal*, de **Bach**, el podrem escoltar la vigília de Nadal, a la 1 de la nit, interpretat pel Cor de la Ràdio de Leipzig i la Staatskapelle de Dresden, sota la direcció de Peter Schreier.

Els nens són els protagonistes dels monogràfics de la primera setmana de gener. «Escenes d'infants» recull algunes de les composicions que s'han escrit pensant en els més menuts: fades, prínceps i altres personatges de contes en són el tema central.

Els amants de l'òpera tenen una cita cada diumenge, a les 5 de la tarda. Hem programat *La Gioconda*, de **Ponchielli**, amb Montserrat Caballé i Luciano Pavarotti (9-12); *Die Walküre*, de **Wagner**, enregistrada al Gran Teatre del Liceu, amb Montserrat Caballé (16-12); *La Rondine* de **Puccini**, amb les veus de Kiri Te Kanawa i Plácido Domingo (23-12); *Fidelio*, amb Hildehard Behrens i Peter Hofmann (30-12); *Die Frau ohne Schatten*, de **Richard Strauss**, dirigida per Karl Böhm, i amb Birgit Nilsonn i Walter Berry.

L'opereta té un lloc especial la nit de cap d'any. Després de les dotze campanades i de menjar els raïms podrem escoltar *La Belle Hélène, d'Offenbach.*

Els intèrprets més prestigiosos disposen d'un espai diari per a fer-nos arribar les seves versions i mostrar-nos les habilitats tècniques i expressives que els han fet destacar en l'àmbit musical. Alguns d'ells són: **Luciano Pavarotti** (del 3 al 5), Alícia de Larrocha (del 10 al 14) i, sobretot, **Pau Casals,** a qui podrem admirar tocant tot sol, amb orquestra i formant part de grups de cambra (del 17 al 19 de desembre).

Un altre intèrpret molt estimat pel públic és **Jean-Pierre Rampal.** El podrem escoltar gràcies a un enregistrament fet per Catalunya Música, el passat mes d'agost, al Festival Internacional de Música de Torroella de Montgrí; interpreta obres de Bach, Mozart, Poulenc, Schubert i Bartók acompanyat al piano per **Daniel Roi.** (Els Nostres Concerts, dia 12 de desembre). «Escenes Musicials de la Catalunya Antiga» és el títol genèric del concert produït i enregistrat per Catalunya Música el dia 17 d'octubre d'enguany, el qual comptà amb la participació de la **Capella de Música de Santa Maria del Mar** de Barcelona. S'emetrà el 6 de desembre a les 22 hores. La *Missa en si menor*, de Bach ens arriba de la mà de la **Coral Càrmina,** de la **Camerata Bach de Barcelona** i d'un grup d'excel·lents solistes vocals, en un enregistrament fet al Festival Internacional de Música Vila de Llívia (20 de desembre, a les 22 hores). **Xavier Torra** (contratenor), **Mireia Hernández** (clavicèmbal), **Clara Hernández** (viola de gamba) i **Viçens Maiol** (llaüt) interpreten obres de Vallès, Olivellas,Subias, La Torra, Mudarra i Hidalgo, entre altres, en una producció de Catalunya Música (13 de desembre, a les 22 hores).

Música a l'entorn de la revolució russa

per CARLES LOBO

Després de presentar un programa de concerts amb una panoràmica de la música llatinoamericana, Josep Pons ens sorprèn ara amb la nova producció, evidentment contrastada de l'anterior i amb molts punts d'interès, a la temporada de l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure.

A partir de la Revolució de 1917, a Rússia es va entrar en un dels períodes més conflictius, actius i que més pàgines ha suscitat als historiadors. Una època de la qual ara assistim al final i d'una manera bastant espectacular, sens dubte. Però tornem ara als dies de Stalin. Segons ens explica el mateix Josep Pons, en aquella època es va cometre l'error terrible de no deixar desenvolupar lliurement una sèrie de compositors. Uns autors que, de no ser pel desaprovament de l'Associació Russa de Músics Proletaris amb les seves censures, haurien estat ben segur noms il·luminats al costat dels Shostakovitx, Prokofiev, Stravinsky, etc.

La censura arribava a límits com el d'excloure aquests noms dels diccionaris i enciclopèdies, prohibir que se'n programessin les obres als concerts, o enviar aquells compositors a investigar la música popular de diversos pobles de la Sibèria. Aquesta és una part de l'interès del programa que presenta el desembre l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure; perquè, al costat dels noms dels compositors «no oficials», interpretarà obres d'autors que van arribar a pactar amb les directrius del règim, com és Prokofiev, de qui oferirà el *Quintet, op. 32*, o d'aquells que van voler i saber mantenir-se al marge de tot el rebombori, com Stravinsky, de qui sentirem una obra, precisament de la seva època russa. Es tracta d'un recull de *Chansons plaisantes* que, sota el títol de *Pribaoutki*, treballa el material que prové del folklore rus. Datada el 1917, aquesta seria una última ullada a la seva pàtria natal, de la qual s'havia de separar.

Un altre compositor, aquest més desconegut, que no va patir la persecució i censura, i de qui s'oferiran els *Fragments per a nonet op.2*, és Allexander Zivotov.

Ara centrem la nostra atenció en Nicolas Roslavetz. Aquest compositor serà present als concerts amb la seva obra *Nocturn*. Allò més curiós i destacable, d'aquest autor, aquí, és el fet que, sense haver conegut Arnold Schönberg, partint de l'harmonia «mística» de Scriabin i gràcies a una forta dosi de gran caràcter autodidacte, Roslavetz arribà a compondre seguint un sistema serial molt paral·lel al dodecatònic de l'Escola de Viena.

Durant molts anys, Roslavetz gaudí d'una gran celebritat a Rússia. Era una gran autoritat musical, i fins i tot exercia la crítica i la direcció de revistes especialitzades. De mica en mica, Roslavetz s'anà enfrontant als ideals dels qui governaven i, així fou com la seva obra no es pogué desenvolupar.

L'altre compositor (d'iguals destins) que es podrà sentir en aquests concerts és bastant més conegut que Roslavetz. Sobretot, perquè les seves obres pogueren ser interpretades a l'oest d'Europa, és Alexander Mosolov.

Deixeble de Glière, Myaskowsky i Prokofiev, Alexander Mosolov visqué molt temps a Moscou, on interpretà les seves obres i féu concerts al piano. De cop, l'autor de la *Fundició d'acer* també hagué de canviar el seu estil musical per prescripcions polítiques. Demostrà un gran interès per a la música popular d'altres pobles, i fou així com aquest tipus de melodies anà tenyint la seva música com, per exemple, el *Segon concert per piano i Orquestra*. De Mosolov, sentirem els *4 anuncis de diari, op. 21* i les *3 cançons per infants, op. 18* ambdues escrites el mateix any: 1926.

Aquest és, doncs, el múltiple interès que desperta la segona producció de l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure. Com ens diu el director, Josep Pons: *«No solament ens plau oferir obres d'autors censurats que són de primera fila, sinó que també creiem que és interessant aquesta panoràmica vista des de diferents punts de vista, tant pels compositors 'oficials' com per altres «no oficials», de la música d'una època molt important de la història recent de Rússia».*

Temporada Música Teatre Lliure.
Atsuko Kudo, mezzo-soprano.
Orquestra de Cambra del Teatre Lliure.
Josep Pons, director.
«A l'entorn de la Revolució Russa».
Obres de Roslavetz, Mosolov, Prokofiev, Stravinsky i Zivotov.
Dijous 13 i 20 a les 21 h.
Diumenge 16 i 23 a les 22 h.desembre 1990.

Robert Gerhard a Ibercamera

per CARLES LOBO

Robert Gerhard serà present en aquesta temporada d'Ibercàmera, i els encarregats d'interpretar el seu *Concert per a piano i orquestra de cordes* seran els també catalans Albert Giménez Atenelle i Antoni Ros-Marbà.

L'orquestra és la que Ros-Marbà dirigeix permanentment: la Nederland Kammerorkester.

Ara, voldríem presentar ací l'obra que sentirem d'aquest compositor nascut a Valls (Alt Camp) el 25 de setembre de 1896. Malgrat l'oposició familiar, Robert Gerhard batallà per dedicar la seva vida a la música. A 8 anys ja es va perdre pels carrers de la seva vila perseguint un manubri itinerant; i, a 19 anys, se n'anà a Alemanya, per iniciar-hi la carrera artística.

Després de donar moltes voltes, Robert Gerhard acabà essent un deixebale d'Arnold Schönberg, la influència del qual serà present a la seva obra. Justament, el *Concert per a piano i orquestra de cordes* que podrem sentir aquest mes de desembre al Palau de la Música Catalana data d'uns anys en què el compositor de Valls es replantejà la tècnica serial, apresa de Schönberg.

La dècada dels anys 50 marca en l'obra de Gerhard una pausa reflexiva, durant la qual fa una anàlisi retrospectiva de les seves obres anteriors, estudia les noves tendències serials que van apareixent a Europa i enriqueix la seva personalitat amb la lectura d'autors d'àmbits extramusicals, una lectura que l'enforteix en els camps de la filosofia i la literatura.

Els resultats d'aquestes intro-investigacions i d'aquestes anàlisis es tradueixen en obres com el *Caprici per a flauta*, *Tres impromptus per a piano*, el principi del *Quartet per corda n.º 1* i el *Concert per a piano i orquestra* de l'any 1951.

Aquesta obra es va estrenar, el mateix any de ser composta, a Aldeburg. Norman del Mar en dirigí l'orquestra i al piano s'hi assegué Noël Mewton-Wood.

Diumenge, 16 desembre 22 h.
PALAU DE LA MUSICA CATALANA
Albert Giménez Atenelle, piano, Nederland Kammerorkester, Antoni Ros-Marbà, director.

BIBLIOTECA

DIE WALKÜRE

l'unic «Wagner» de la temporada

per J.C.C.

Johanna Meir serà Brunhilde

Die Walküre, la segona jornada de la «Tetralogia» serà l'únic títol wagnerià que oferirà aquesta temporada el Teatre del Liceu. Una presència solitària que, amb tota seguretat, els wagnerians recalcitrants trobaran escassa, i que farà enyorar a alguns aquells anys, no tan llunys, en què el repertori dedicat al compositor alemany ocupava una parcel·la concreta i individualitzada —com un minicicle— de la programació liceística.

Com és sabut, Richard Wagner concebé la seva saga al voltant dels Nibelungs bo i seguint un procés de creació inversa a l'ordre argumental. Així, al principi només tenia present compondre «La mort de Sieg fried», que després es convertiria en *El capvespre dels déus*. A partir d'aquí, es descabellà un procés de desenvolupament argumental cap els orígens, del qual sorgiren successivament *Siegfried*, *Die Walküre* i, finalment, el pròleg *Das Rheingold*. Tot això s'esdevenia quan el compositor ja havia il·luminat *Lohengrin*, en plena maduresa doncs del músic, cosa que en tot cas no li impedia d'actuar amb la seva inesgotable vehemència, amb el seu eixalabrament incontinent i inesgotable, traduït en les seves pròpies paraules: *«Has de comprendre que no ha estat la pura reflexió sinó el rampell, allò que m'ha inspirat el nou pla»*.

Així justificava, al seu gran amic Franz Liszt, aquest pas que anava des d'escriure una sola obra a construir el gran monument que és la «Tetralogia». Significativament, l'ordre d'estrena de les quatre obres es correspon amb l'ordre natural de l'argument. *Das Reingold* (1869), *Die Walküre* (1870), *Siegfried* (1876) i *El capvespre dels déus* (1876). *Die Walküre* però, fou acabada de compondre el 1856. S'ha dit que aquesta és la més lírica de les quatre obres citades. En ella es manifesta amb extraordinària potència el cabal d'inspiració wagneriana. També és, molt probablement, la més humana, en un sentit convencional de l'expressió. La tragèdia dels quatre personatges centrals (Wottan i Brunhilde, i Siegmund i Sieglinde) mostra amb meridiana claredat un joc de tensions, en les quals els comportaments divins es confonen amb els humans, i en els quals els grans conceptes morals es destil·len implacablement d'uns arguments complexos. Les paraules de Wagner il·lustren força bé aquest context bàsic: *«Si la missió del poeta dramàtic d'avui és purificar i infondre contingut espiritual als interessos materials del nostre temps, encarant-los des del punt de vista moral, incumbeix al «poeta» i compositor d'òpera evocar tota la sagrada poesia de les llegendes i històries del passat amb el seu mateix aroma»*.

No es tracta ara d'insistir sobre aquest impressionant monumnt que és la «Tetralogia», un tema que ha omplert milers d'estudis. *Die Walküre* és, en el conjunt, probablement el títol més individualitzat, el que més se sosté per si sol, al marge de la relació argumental amb els altres tres. L'argument parteix de la trobada, al primer acte, de Siegfried i Sieglinde, dos germans bessons que no es coneixen, i de l'amor incestuós dels quals ha de nèixer l'heroi Siegfried, que recuperarà l'or del Rhin —tercera jornada—, robat per Wottan a la primera i lliurat als gegants Fasolt i Fafner. Els amors de Sieglinde i Siegfried per una banda, i la relació de Wottan amb la seva filla Brunhilde, la més gran de les nou valquíries —i la més estimada—, centren un tramat argumental, clos pel rebuig definitiu de Brunhilde —una extraordinària heroïna wagneriana— per part del pare, per no haver facilitat la mort de Siegfried; una mort que, a la fi, va fer possible el mateix Wottan. Brunhilde quedarà enmig d'un cercle de foc, del qual l'alliberarà Sigfried a la següent jornada, tot trencant l'encantament.

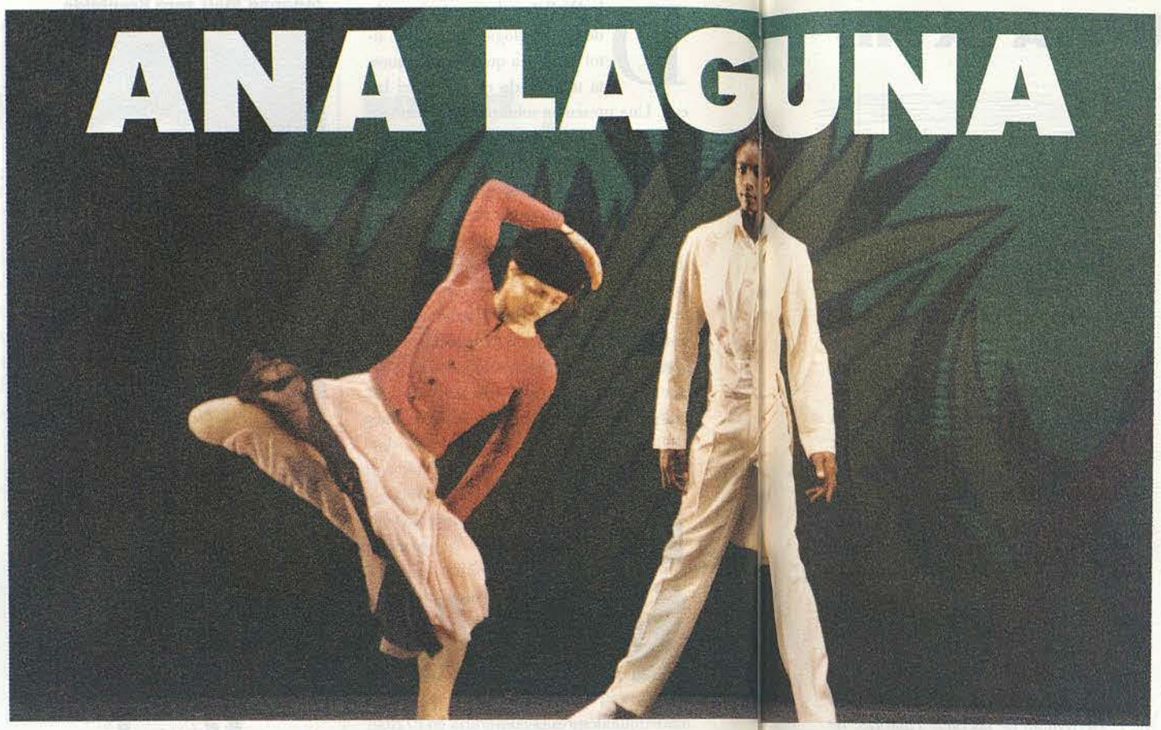
La versió que s'ofereix ara al Liceu conté, d'antuvi, les garanties d'un repartiment d'un altíssim nivell: els noms de la soprano Johanna Meier, de la mezzo Brigitte Fassbaender, de la barcelonina Montserrat Caballé, dels baixos Matti Salminen i Simon Estes i del tenor Robert Schunk, així com de la mezzo-soprano iugoeslava Marja Lipovsek (que debuta al Liceu) conformen un quadre que potser no necessita cap altra ponderació. Johanna Meier —Brunhilde— és recordada pels afeccionats liceistes per la seva memorable versió de *L'holandès errant*, junt a Simon Estes, l'última vegada que aquest títol s'ha ofert al Liceu. També Matti Salminen —Hunding— i Simon Estes —Wottan— són dos cantants importantíssims, ben coneguts a casa nostra. Montserrat Caballé serà la Sieglinde, cosa que li constitueix una nova i arriscada aventura wagneriana; i Briggitte Fassbaender i Marja Lipovsek (la primera, una habitual a la vida musical liederista i concertística barcelonina) s'alternaran en el personatge de Fricka.

La direcció orquestral serà a cura del titular de l'orquestra liceística, Uwe Mund, un músic especialment apte per al repertori germànic, per al qual sempre ha mostrat una predisposició especial.

La producció escènica prové del Teatro de la Zarzula, on fou presentada l'òpera el mes de maig del 1986. El seu autor, Hugo de Ana, digné respecte a la seva proposta.: *«Vaig intentar crear un món tancat, d'on no es poguessin escapar els personatges. A través dels miralls s'estrellen contra llur altre jo, i el cercle també els tanca, com a símbol de l'or, el poder, la venjança i la mort dels creadors»*. Hom podria parlar, d'una forma no gens exacta, d'una estètica dura, amb reminiscències del món galàctic cinematogràfic —potser no exactament manifestes— i d'un espai fins a un cert punt angoixant.

J.C.C.

Gran Teatre del Liceu.
Representacions dies 6, 9, 11, 14 i 17 de desembre

ANA LAGUNA
la Giselle que captivà el Liceu

per MONTSE G.ª OTZET

Quan, fa uns anys, vaig entrevistar Ana Laguna, em vaig adonar que no hi ha res a veure entre l'expressivitat que pot tenir una intèrpret amb l'eloqüència de la mateixa persona fora de l'escena. La ballarina saragossana, arrelada fa anys a Suècia, va fer gala d'una extrema timidesa, i no hi hagué manera que articulés, com a resposta a les meves preguntes, frases de més de cinc paraules.

Davant d'aquest fet, haig de confessar que tenia un cert temor a fer aquesta entrevista. I mentre m'esperava, en una de les dependències del Teatre del Liceu, que ella donés per acabada l'entrevista que havia concedit a uns companys de professió —cosa que agreujava la meva posició, perquè molt bé podria haver acabat les paraules—, m'inventava mentalment trifulgues perquè, si més no, l'entrevista no resultés un qüestionari ple de monosíl·labs.

La sorpresa fou majúscula quan el meu paper d'entrevistadora es canvià pel d'entrevistada. Ana Laguna em bombardejà amb preguntes sobre els grups de dansa d'aquí, excusant-se que no havia tingut l'oportunitat de conèixer-los, però que en tenia molt bones referències i que li agradaria aprofitar l'ocasió d'estar a Barcelona per veure algun assaig o algun vídeo dels respectius treballs. La seva curiositat també s'estenia envers els grups de teatre catalans; i si els noms de Metros o Mudances li eren familiars, tampoc no li resultaven estranys els de Comediants o Dagoll-Dagom.

Després de donar-li una sèrie de referències d'aquests i d'altres grups, vaig assumir, més relaxada, el paper d'entrevistadora i vaig anar «al gra», és a dir, a parlar de *Giselle* amb una de les seves millors intèrprets.

P.— Després de vuit anys de representacions ¿no estàs cansada de ser Giselle? ¿D'on treus els recursos per no caure en una interpretació monòtona?

R.— *No, no n'estic pas cansada. Això s'esdevé també amb els altres ballets. I, per no caure en una interpretació uniforme, tinc una fórmula; em dic: «aquesta és la primera i l'última vegada que representa aquest ballet, i l'única ocasió per a donar el cent per cent en la representació».*
Si parteixes d'aquesta base, es l'única manera de mantenir viu el personatge. És clar; hi ha dies que estàs cansada i tens problemes, però has de fer l'esforç per a renovar-te constantment. A més a més, sempre hi trobes coses a extreure; perquè els personatges, tant si són principals com secundaris, tenen molts matisos; ve a ser una mica com allò que passa a la vida: si nosaltres mateixos no anéssim aprenent, no evolucionaríem, seria el mateix. Naturalment, es parteix de la base del personatge; però, com a tal, també s'hi pot reaccionar diferent.

P.— En aquestes reaccions, el coreògraf Mats Ek, t'hi posa uns límits?

R.— *Sí, és clar. Perquè hi ha el perill de sobrepassar la ratlla, tant per una banda com per l'altra. Per això, i malgrat que fa tants anys que represento aquest ballet, continuem assajant-lo. I cada dia hi ha correccions a fer. Aquesta és l'única manera que una obra es pugui mantenir fresca i vital.*

P.— Quan Mats va coreografiar per a tu *Giselle*...

R.— *No.* Giselle *no va ser creat per a mi, sinó amb mi.*

P.— Bé, quan va ser creat amb tu, ¿quina aportació personal hi vas poder fer?

R.— *Mats et dóna molta llibertat; ell t'explica què vol del personatge, i et dóna independència perquè tu hi aportis la teva part. I llavors va apartant, seleccionant els fragments que més li agraden. Haig de dir que Mats és molt flexible.*

P.— A part de tu, aquesta versió de *Giselle* només la interpreta una altra ballarina de la companyia: la italiana Pompea Santoro. ¿De quina manera la vas ajudar, en la comprensió del personatge?.

Davant d'aquesta pregunta Ana Laguna demostrà igual refús a contestar, com el que exterioritzà a la roda de premsa, uns dies abans.

R.— *Preferiria que aquesta pregunta la fessis a ella... De totes maneres, s'ha de tenir en compte que Pompea no s'enfrontava a un personatge totalment desconegut, perquè durant tots els anys que jo l'he representat, ella ha participat en papers secundaris i això li ha permès de poder observar de prop el personatge. En resum, ella no va voler que li ensenyés gaire els matisos de* Giselle, *per la qual cosa em vaig limitar a ensenyar-li els passos.*

P.— T'hauria agradat ballar el *Giselle* clàssic, amb tutús i sabatilles de punta?

R.— *Doncs, no ho sé; potser sí. És que ara ja no ballo amb les puntes; i, llavors, és millor no pensar-ho; però hauria estat interessant, perquè, així ho crec, el context del ballet romàntic es pot molt ben apropar als valors passionals i social dels nostres dies. M'agradaria dir que la gent ha mal interpretat això, més d'un cop, dient que el clàssic no m'agradava, que només és tècnica, etc... I no és això; perquè el clàssic m'encanta quan està fet amb el cor; i avui poquíssimes vegades s'interpreta amb el cor, perquè els ballarins estan pendents de la tècnica, a la qual afegeixen algun matís de teatralitat, però res més. Ara bé, quan veus un ballarí o una companyia que balla el clàssic amb tot el cor i totes les entranyes, doncs, és clar, t'hi mors: et quedes estupefacta... I d'aquesta manera balla encara, malgrat que ja és una mica gran, Marcia Hayde o la Makarova. Aquestes dues persones ho han fet: han ballat el clàssic amb el cor! I crec que la gent jove d'ara també podrien interpretar amb aquesta intensitat; però estan massa pendents de la tècnica. Certament que em fa molta pena, i també ràbia, perquè estem perdent les bones obres clàssiques i, sobretot, perquè, als joves, els avorreix anar a veure ballet. I, quan hi van, no se'l poden prendre seriosament, perquè no els és donat amb la intensitat que requereixen les obres clàssiques. Ara, també et dic una cosa: amb el ballet modern també passa això mateix; perquè ho volen fer tan modern, tan contemporani, tan abstracte, que no vol dir res i no hi ha qui ho entengui; de vegades una paret blanca et diu més coses. Em fa ràbia que no es parteixi de la base del sentiment.*

P.— El Ballet Cullberg està considerat com una de les millors companyies de dansa. ¿Quina part de la seva vàlua correspon als ballarins o a les coreografies?

R.— *Crec que es deu molt a la direcció artística i a les coreografies de Mats Ek, on treballa i exposa assumptes socials i on també tracta els sentiments, com en* Giselle *i les relacions entre persones. Això és el que interessa a Mats; i per aquest motiu busca uns ballarins que li ofereixin aquestes possibilitats de treball. Perquè, ell dóna molt als ballarins; però també li agrada rebre de part d'ells.*

P.— Deixant de costat la part visceral de les persones i les coreografies, quina disciplina practiqueu a la companyia?

R.— *La classe que prenem a diari és de tècnica clàssica; però la gran majoria de nosaltres hem fet dansa moderna, i uns han fet més modern que clàssic. De vegades, quan arriba un nou professor contractat per donar-nos clàssic, es queda estranyat de veure uns ballarins tan forts i resistents a l'escenari, i tan distesos a les classes. Però, i fent referència al que hem parlat abans, el que passa és que no estem obsessionats per la tècnica, ni ens interessa fer vuit «pirouettes», ni pujar la cama per darrere l'orella, cosa que, per desgràcia, està passant a la majoria de companyies del món.*

P.— Amb quina periodicitat contracta nous professors la companyia?

R.— *No hi ha cap normativa; ara, per exemple, hem tingut durant un mes Carmen Roche, i ens ha agradat molt, perquè és una professora extraordinària.*

Això em dóna peu a comentar-li que, anys enrere, Carmen Roche volia treballar a Barcelona i gestionà la seva oferta amb l'Institut del Teatre, però que, la burocràcia, més d'una enveja i el desinterès d'alguns dels responsables, no feren possible que Barcelona acollís una de les millors i més internacionals mestresses de clàssic.

P.— Els ballarins del Cullberg, un dia interpreteu un paper principal i l'altre un de secundari. Es pot entendre, això, com una previsió a possibles atacs d'arrogància?

R.— *No, mira: tots nosaltres entrem a la companyia amb un contracte de solistes; això vol dir que tothom ha d'estar preparat per fer papers principals i altres de secundaris. Penso que aquesta normativa és molt bona perquè, d'aquesta manera, tothom té la possibilitat de fer coses d'envergadura i també d'aprendre dels altres companys; a més a més, és positiu perquè, si més no, entre nosaltres no es creen enveges retorçades; encara que, com a humans que som, també hi ha alguna que altra enveja..., però, són enveges sanes.*

P.— Com compagines el teu treball de ballarina amb el de ser mare d'un nen d'un any i mig?

R.— *Es difícil; però, a les gires, sempre ve amb nosaltres. Tant pel seu pare, Mats Ek, com per a mi, ens resulta molt costós, econòmicament parlant. Perquè, a més a més de pagar el passatge i l'estada als hotels del nen, hem de contractar una «babysitter» perquè en tingui cura; però, mentre puguem, ho farem; i quan no pugui ser, m'aturaré de ballar; no vull deixar el nen a casa i anar-me'n de gira, només per a la meva satisfacció personal; perquè, per a fer això, no val la pena de tenir fills.*

P.— Ha canviat la teva vida, des que ets mare?

R.— *Sí, és clar. I el treball es converteix en una cosa secundària. Passa a no ser tan important com ho era abans; encara que, a mi, no és que m'agradi ballar, sinó que m'és una necessitat vital.*

R.— Què t'agradaria fer, quan deixis de ballar?

R.— *Penso que per a coreografiar o per a ensenyar no s'ha de tenir vocació, sinó la necessitat de fer-ho. Fer de repetidora d'assaig és divertit... No ho sé! A mi, m'agrada molt el teatre: és una cosa que m'agradaria de provar. Per això t'he preguntat per les companyies de teatre d'aquí.*

P.— Això ens porta de nou al començament de l'entrevista, i també a comentar la situació de la dansa, tant a Catalunya com a Suècia.

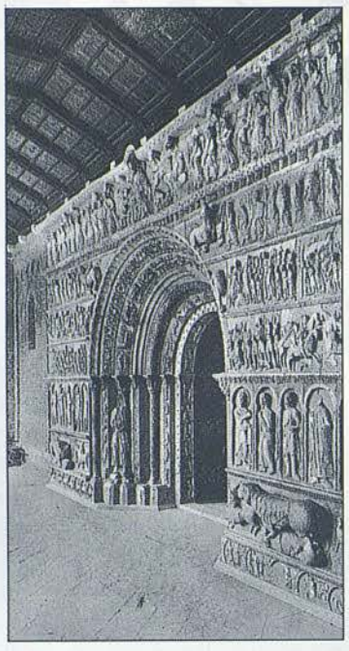
R.— *A Suècia passa una mica com aquí: els polítics no s'adonen que, ajudant-nos a nosaltres, s'ajudarien ells mateixos. El Ballet Cullberg existeix ja fa vint-i-cinc anys, i som la companyia sueca que fa més gires per l'estranger, passejant-hi el nom de Suècia. I, en canvi, el govern no ens vol reconèixer com una companyia nacional. El Cullberg pertany a una organització que es diu, Teatre Nacional Suec, que aglutina companyies de teatre, musicals, infantils, etc., on nosaltres som els únics que tenim el caràcter més autònom; però, malgrat tot això, necessitem rebre més ajuda per part del Ministeri. I és vergonyós que, en els últims tres anys, hàgim fet només una setmana d'actuacions a Estocolm, quan, per exemple, anem a París dues setmanes cada dos anys. Aquesta mala política fa que, en el nostre país, estiguem perdent públic.*

P.— A part dels problemes que envolten la dansa, ¿estàs al corrent de què passa en el món?

R.— *Es clar que sí! I em preocupa molt. Ara mateix, tot això del Golf Pèrsic... A més a més, si no estàs oberta al món ¿com vols intentar dir res en escena?*

ARXIUS MUSICALS A CATALUNYA (XVII)

RIPOLL: ARXIU - MUSEU

Maria ESTER-SALA
Josep M. VILAR

A l'edifici de Sant Pere, de la plaça Abat Oliba de Ripoll (Ripollés), hi trobem el Museu-Arxiu. Aquest espai cultural reuneix facetes diverses de la vida de Ripoll al llarg de la seva història. De l'arxiu, que recull un ampli ventall de documents, en especial de l'antiga Comunitat de Domers i Preveres de Sant Pere, també cal ressaltar-hi la ubicació d'un considerable nombre de manuscrits i impresos musicals de procedència diversa. És un arxiu de titularitat eclesiàstica.

Aquest conjunt de materials musicals són fruit de diverses donacions de músics de Ripoll: Manel Caballeria (Cavalleria) de Budelles, sacerdot-organista a l'església de Sant Eudald de Ripoll, mort l'any 1936; Damià Torrents Coll, mestre de capella a la Basílica i mort també aquell mateix any; i Honorat Vilamanyà, compositor i director de l'Orfeó de Ripoll. També feren donacions musicals a l'arxiu la família Maideu i el Foment de la Sardana de Ripoll. Cal destacar-hi la col·lecció de documents de música tradicional, recollida a la primera meitat del nostre segle entre pagesos de la comarca del Ripollès. Aquest conjunt de fons musicals ocupa aproximadament uns 5 metres de prestageria. L'estat de conservació és bo. S'hi manté l'ordenació, en funció de les diverses procedències, algunes de les quals conserven els inventaris fets en el moment de lliurar la documentació respectiva a l'Arxiu.

El manuscrit més antic és de finals del segle XVIII; i el més modern, de l'any 1930.

El fons de Damià Torrents i Coll és el menys nombrós, i tot és de material manuscrit del propi compositor. Els gèneres més àmpliament reprsentats hi són els goigs, les sardanes i la música per a representar. *Els pastorets*. És música escrita entre els anys 1915 i 1930.

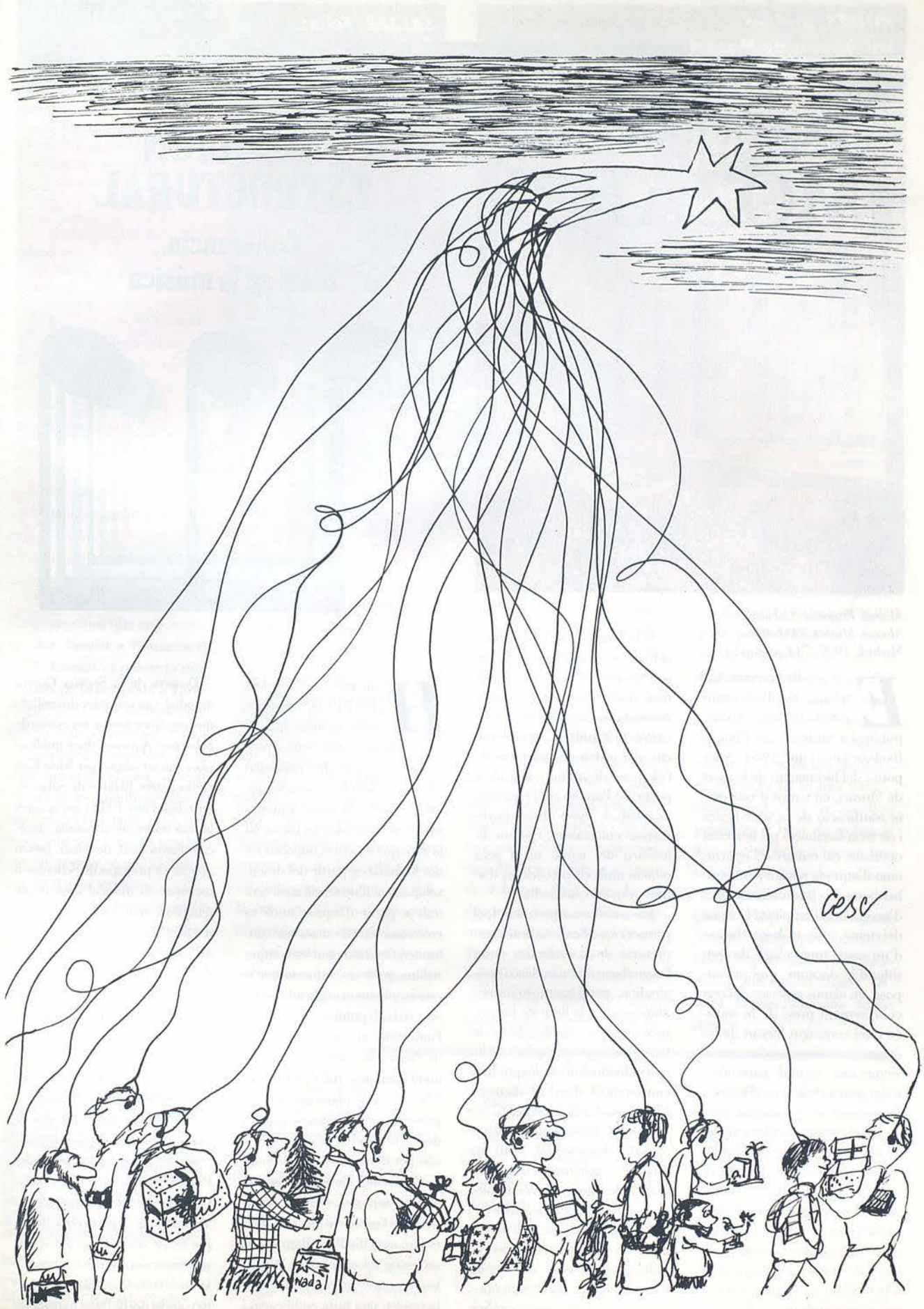
La donació de Manel Caballeria la formen uns 15 lligalls de música impresa i manuscrita. Tant hi podem trobar obres d'ell mateix —totes elles, manuscrites— com composicions editades o manuscrites dels autors de la seva època o de finals del segle XVIII. És un repertori representatiu de la musica dels últims anys del segle passat i de les primeres décades de l'actual. Hi és excepcional el repertori del s. XVIII i dels primers anys del XIX. La producció de Caballeria cal situar-la a l'entorn de la música religiosa (*Stabat Mater*, Trisagis, Goigs, Rosaris, *Pater Noster*...), algunes sardanes i sarsueles, i arranjaments instrumentals de les òperes de moda. També hi destacaríem alguns tractats de teoria musical de J. Aznar, J. Colomé, F. Marcos Navas, E. de Uriarte, etc. I les anotacions de música tradicional que personalment va fer entre els pobles de les rodalies de Ripoll, datades l'any 1920. Alguns dels autors, dels quals es conserva música en aquest fons, són L. Bordésse, B. Casanovas, F. Ruiz, A. Oller, B. Calvó Puig, Jaume Bofill entre altres. Hi ha música per a orgue de C. Baguer, R. Carnicer, F.J. Haydn, W.A. Mozart, I. Pleyel i M. Ferrer, així com algunes simfonies per a orquestra.

En la donació de la família Maideu cal diferencar els materials de Joan Maideu i Font, mestre i director de la cobla-orquestra-capella ripollesa «Els Tranquils», i els del fill, Josep Maideu i Auguet, sacerdot i organista a Vilafranca del Penedès. Del fill, hem consultat un únic i voluminós quadern de l'any 1927. Està ben relligat i, en uns casos, el compositor hi copia obres de temàtica religiosa, compostes per a cor, i altres per a veu i orgue o veu i piano. L'any 1972 es féu la donació de la música que interpretava l'esmentada formació musical, constituïda per 12 músics i dirigits pr Joan Maideu. Hi ha un inventari encapçalat amb l'històric títol de «Cobla-orquestra-capella ripollesa ELS TRANQUILS, mestre-director Joan Maideu i Font». Aquest repertori resulta d'interès per a estudiar la relació i funció de les capelles musicals, orquestres i cobles en diversos pobles de Catalunya. Els grans gèneres instrumentals i vocals que hi trobem agrupats són: ballables (llancers, rigodons, americanes, valsos, ballet de Déu...), sardanes, caramelles, marxes, simfonies, misses, rosaris, completes, salves, villancets i alguna sarsuela. Curiosament, hi ha el «*Terremoto de las Siete Palabras*, de D. José Haydn». Gairebé totes les partitures porten el clarificador segell de «Joan Maideu sastrería y varios géneros de máquinas casa Singer». Els autors de qui també hi ha música són: I. Ayné, F. Andreví, Josep Badia, Bordésse, Felip Cervera, Ventura Casanovas, Pedro Corominas, Luigi Rossi, Julián Roig, Bertomeu Blanch, etc. S'hi conserva un bon nombre d'impresos, prioritàriament, de música religiosa, escrita a la primera meitat del segle XX.

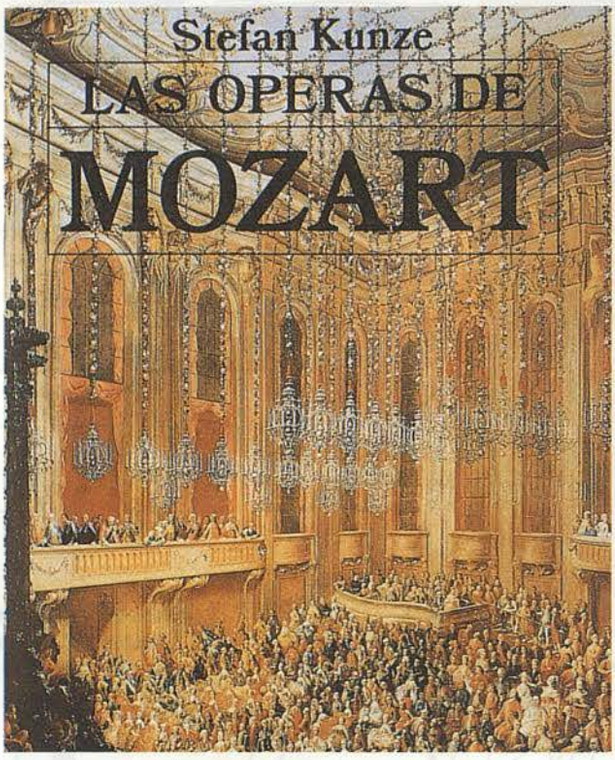
Els materials del Foment de la Sardana de Ripoll són publicacions i manuscrits musicals de sardanes. Els compositors-propietaris d'aquests manuscrits, com ho indica el segell corresponent en cada partitura són: J. Blanch Reynalt, professor de música de Castelló d'Empúries; Josep Pi, compositor de Pals; Josep M. Carbonell, mestre de música de Girona; Narcís Carbonell, professor de música de Barcelona; P. Rigau, professor de música de Torroella de Montgrí; i Josep Baró, professor de música de Girona.

Com a final, cal ressaltar els dos valuosos fragments medievals conservats actualment: un *Graduale* (segle XII)[1] i un *Antifonario responsorial* (finals del segle XII).

[1] Higini ANGLÈS: *La música a Catalunya fins al segle XIII*, Institut d'Estudis Catalans-Biblioteca de Catalunya, 1935, pàg. 177.

cesc
Nadal

KUNZE, Stefan:
Las óperas de Mozart.

Alianza Editorial. Col·lecció Alianza Música. (AM 48). Madrid, 1990 (714 pàgines)

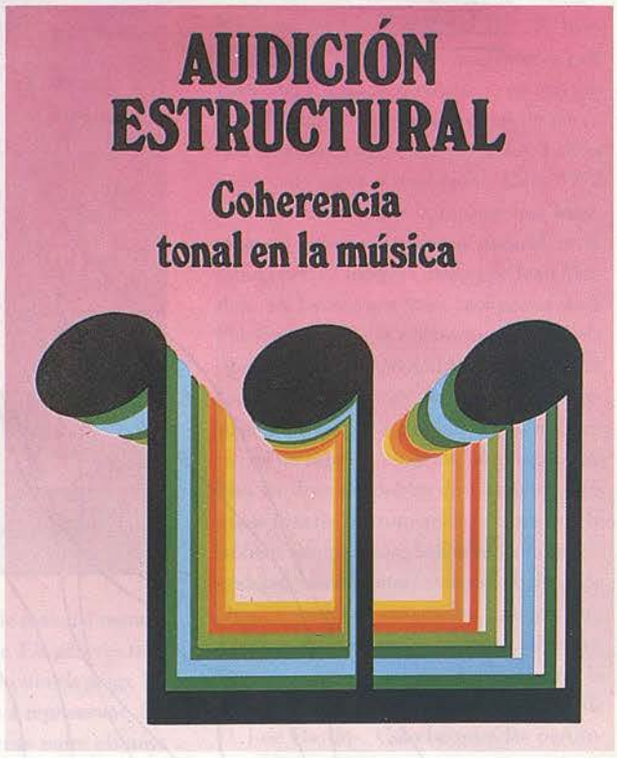
És tracta de la versió castellana de l'exhaustiu estudi de Stefan Kunze, publicat a Stuttgart per Philipp Reclam jun., l'any 1984. A les portes del bicentenari de la mort de Mozart, en temps d'una certa mitificació de la seva figura i de forta fascinació pel fenomen operístic, cal remarcar l'oportunitat d'aquesta edició; però també hem de puntualitzar que, d'acord amb l'amplitud i l'abast del tema, ens trobem davant d'un assaig musicològic de considerable densitat, que pressuposa, en alguns aspectes, un cert coneixement previ de la música i del contingut literari de les òperes mozartianes, i demana al lector una actitud particularment activa i reflexiva. (Per això, ens permetem recomanar, com a complement introductori per a l'aficionat, la preciosa biografia mozartiana de Bernhardt Paumgartner, igualment de recent reedició a la col·lecció Alianza Música, en la qual, paral·lelament als aspectes històrics i estètics del tema, es passa revista a la totalitat del catàleg mozartià, no pas amb menys penetració pel fet que eviti un llenguatge massa tècnic).

Si la biografia habitual sobre el teatre mozartià ha incidit bàsicament en els aspectes biogràfics, documentals i històrico-musicals, Kunze ens proposa, en canvi, una primera aproximació, per a una interpretació de l'element dramàtic i teatral, a partir de l'anàlisi de l'estructura musical, sense obviar la dimensió culturalista, i àdhuc filosòfica del tema, ni la seva relació amb els precedents teatrals remots i immediats.

Justament en aquest sentit, el primer capítol exposa una interpretació de la dialèctica entre l'assimilació d'una tradició i l'originalitat, per il·lustrar-lo immediatament, a la llum de les primeres òperes, i aprofundir-lo, de fet, en els diversos capítols dedicats individualment a les produccions majors, des d'*Idomeneo* i *El rapte* a *La flauta màgica*.

Encara, finalment, conté un apèndix documental, amb un quadre cronològic de l'obra dramàtica de Mozart i una completa relació bibliogràfica absolutament actualitzada, que inclou documents, fonts i catàlegs, estudis generals sobre el compositor i sobre la seva vessant operística, i estudis monogràfics sobre cadascuna de les produccions majors. • ***Lluís Millet***

SALZER, Felix:
Audición estructural.
Coherencia tonal en la música
Editorial Labor

Heinrich Schenker (1867-1935) va ser un teòric austríac que va desenvolupar uns conceptes d'anàlisi musical que permeten aprofundir les obres situades entre J.S. Bach i Brahms. Aquestes teories de Schenker es basen en la idea que les obres musicals estan formades a partir del desenvolupament d'un senzill nucli central; a partir d'aquest nucli es creen una sèrie d'estrats que conformen orgànicament les composicions musicals. Aquesta teoria està àmpliament explicada en els seus treballs publicats a partir de l'any 1906, any de la publicació de *Neue Musicalische Theorien und Phantasien. Vol. 1 Harmonielehre*. Aquests plantejaments representen un salt i una ampliació dels principis harmònics expressats per Remeau en el seu *Traité de l'harmonie*. Encara que aquestes teories puguin semblar allunyades de l'expressió musical, el fet és que, com diu Peter Barcaba en un assaig sobre l'obra de Schenker, les noves propostes d'anàlisi permeten una justa codificació i una aproximació al flux i a l'alè musical de les composicions.

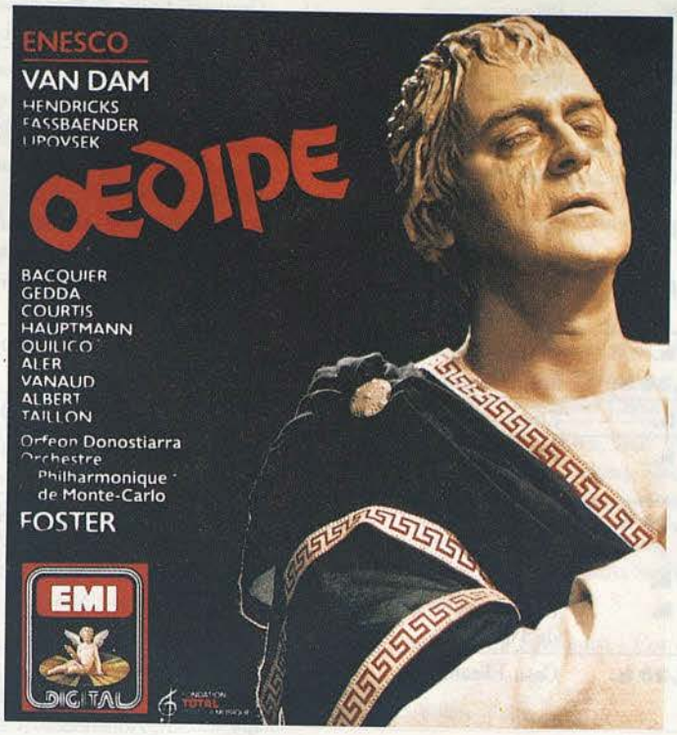
Després de la Segona Guerra mundial, van aparèixer dos treballs que pretenien reviure les teories de Schenker. Aquestes dues publicacions van ser escrites per Adele Katz i Felix Salzer. El llibre de Salzer va ser editat l'any 1952 i ara apareix la seva traducció al castellà. *Audición Estructural*, de Salzer, pretén aplicar els principis de Schenker a un repertori musical més ampli; d'aquesta manera, els exemples d'aquest llibre inclouen compositors del segle XX, com Stravinsky, Hindemith o Bartók.

Audición Estructural està dividit en dos grans volums: el primer presenta les concepcions de Schenker, un plantejament pedagògic de l'audició estructural i les seves implicacions i conseqüències; el segon volum inclou els exemples i les anàlisis musicals.

Aquest llibre, traduït per Pedro Purroy Chicot, està dirigit tant a l'estudiant d'anàlisi musical com als intèrprets. Aquesta obra, doncs, pot servir com a eina per a una aproximació a un repertori bàsic de la història de la música: un repertori que va des de l'edat mitjana fins a ben a prop dels nostres dies. • ***Jesús Rodríguez Picó***

ENESCU: *Oedipe, tragèdia lírica en quatre actes*

José van Dam, Gabriel Becquier, Marcel Vanaud, Nicolai Gedda, Brigitte Gassbaender, Marjana Lipovsek, Barbara Hanoricks. Petits Cantors de Mónaco. Orfeón Donostiarra. Orquestra Filharmònica de Monte-Carlo. Director: Lawrence Foster EMI CDS 7 54011 2 DDD 2 CD. Durada: 2 hores 37 minuts.

Ara que les fronteres europees s'han començat a obrir i que Europa es retroba, l'Est i l'Oest es donen la mà. D'aquesta manera ampliem el panorama cultural. I si bé els països de l'est faran seus molts esquemes occidentals, nosaltres tindrem l'oportunitat d'enriquir-nos, gràcies al gran fons cultural que rpresenta la seva música, entre altres aspectes.

George Enescu és un d'aquests noms que caldria ressuscitar. Nascut a Romania el 1881, Enescu va passar la major part de la seva vida a París. Degut, però, a les múltiples activitats com a violinista, director, pedagog i impulsor de la vida musical, el seu vessant creatiu va ser quantitativament modest. No és excusa, però, per no fer-nos partícips del seu llegat compositiu, ja que les obres que va deixar totalment acabades, s'han considerat en molts casos veritables obres mestres.

Cal afegir el poc interès en la promoció de la seva música, que s'ha evidenciat en la limitada edició discogràfica. Hem d'agrair, doncs, l'edició que ens ofereix la firma EMI que, per primera vegada en disc compacte, treu el mercat l'òpera *Oedipe*. Gariebé gosaríem dir que aquesta és la primera vegada que es reconeix discogràficament aquesta obra, ja que només n'existeix un enregistrament fet a Romania el 1930 i editat per Electrenor vuit anys més tard, en llengua romanesa. Aquesta versió que ara us presentem supera, doncs, l'anterior sobradament, tant pel que fa a la interpretació com per les qualitats del mateix enregistrament.

La gestació de *Oedipe* va ser extremadament llarga. De fet, quan tenia vint-i-cinc anys, Enescu ja pensava a escriure una òpera; i quan, tres anys més tard, va veure una representació teatral d'*Edip Rei*, de Sòfocles, va tenir triat el tema. No s'hi va posar a treballar seriosament, però, fins el 1920. L'orquestració integral no va estar enllestida del tot fins l'abril del 1931. A tot això, hi afegim l'estrena, que es va fer a l'Òpera de París, el 13 de març de 1936. Tot un èxit de públic i de crítics, amb doble mèrit: la música d'Enescu i el llibret del poeta Edmont Pleg, qui hi va condensar l'essència de les dues tragèdies de Sòfocles. Si bé per Enescu, i segons les seves paraules, aquell va ser el dia més bonic de la seva vida, per altres compositors i comentaristes de l'època, l'experiència va ser també excel·lent. Arthur Honegger, per exemple, va dir que aquesta òpera representava un dels màxims exponents de l'art líric; i d'altres han comparat *Oedipe* amb les grans òperes del segle vintè, com ara *Lulu*, *Moses*, *Doktor Faust*.

I és que la transposició lírica d'aquesta obra està construïda amb veritable encert. Enescu fa servir l'escriptura característica d'un músic del segle vintè. És una escriptura modal, sovint dissonant, que utilitza els quarts de to. A més, en alguns passatges, Enescu ens recorda que també l'empremta del seu mestre Gabriel Fauré hi és present. El mestratge compositiu d'Enescu ens mostra un gran nivell en l'orquestració, la qual, a més dels instruments convencionals, incorpora instruments com el saxo o el piano.

Finalment, cal dir que la versió, amb una lluïda intervenció del cor, és excel·lent. Solistes de primera línia i una direcció de la mateixa categoria: la de Lawrence Foster.

Es tracta, doncs, de retornar la presència musical d'Enescu, i la nostra proposta creiem que és prou suggeridora. Ell ja va fer la seva feina i, simplement, les generacions posteriors li hem de trobar al lloc que es mereix, sense que ens venci la comoditat ni l'excusa del destí. Ja ho diu la tragèdia: «Edip, coneixes alguna cosa més gran que el Destí?»; i Edip respon: «L'home; l'home és més fort que el Destí». ■

Alex Robles, Carmina Malagarriga.

RAVEL *Bolero* / *Daphnis et Chloé* (Fragments simfònics, 2a sèrie) / DEBUSSY *La Mer*

Philharmonia Orchestra Director: Giuseppe Sinopoli DEUTSCHE GRAMMOPHON 427 644-2 CD DDD Durada: 59 minuts

La tria del repertori que ens presenta el nou disc de la firma Deutsche Grammophon no ha de ser cap novetat per al bon coneixedor de la música del segle. Realment, no podríem entendre l'evolució de la música del segle XX sense tenir en compte aquests dos noms: Debussy i Ravel.

Una de les obres que conté aquest disc compacte és el famós *Bolero* que, curiosament, ja va agradar (i molt!) al públic de l'època, quan va aparèixer, l'any 1928. Actualment, encara és un dels *hits* de la música clàssica: això no deixaria de sorprendre al mateix compositor, Maurice Ravel, que no preveia pas que aquesta obra arribés a ser tan popular.

La novetat (cent per cent digital) la trobem en els intèrprets. Una versió actual i actualitzada amb la prestigiosa Philharmonia Orchestra amb, al capdavant, l'italià Guiussepe Sinopoli (1946), director permanent d'aquesta formació simfònica des del 1984 i un dels punts de referència inevitables, tant pel que fa al terreny operístic com al de repertori de concert. ■

A.R. i ***C.M.***

BARCELONA (BARCELONÈS)

1 DESEMBRE	**19 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. Laura Czik, piano. Dir.: Bryden Thomson. Elgar, Chopin, Rachmaninov. (Segona Audició).
2 DESEMBRE	**11 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. (Tercera audició).
	11,30 h.	Cotxeres de Sants	Banda Municipal de Barcelona. M.ª Àngels Miró, soprano. Dir.: Albert Argudo. Strauss, Wagner.
4 DESEMBRE	**19,30 h.**	Caja Madrid	Vicenç Prunés, piano. Chopin, Schubert, Bartók. (VIII Cicle Música Íntima).
	21 h.	Centre Cultural Caixa de Pensions	Anna Baget, violí. Aníbal Bañados, piano. Ponce, Villa-Lobos, Turina, Guinjoan, Montsalvatge. (Fundació Caixa de Pensions).
	21 h.	Església Mare de Déu de Pompeia	Robert de la Riba, orgue. *Les vuit sonates*, de N. Casanovas.
6 DESEMBRE	**20 h.**	Liceu	*Die Walküre*, de Wagner. Dir.: Uwe Mund.
	22,30 h.	Teatre Regina	Rafael Subirachs.
9 DESEMBRE	**17 h.**	Liceu	*Die Walküre*, de Wagner. Dir.: Uwe Mund.
10 DESEMBRE	**21 h.**	Palau	Klára Takács, mezzo-soprano. Miklós Harazdy, piano. Schumann, Wagner. (Euroconcert).
11 DESEMBRE	**19,30 h.**	Caja Madrid	Trío Reinecke. Josep Fuster, clarinet. Eric Koontz, viola. Dolors Cano, piano. Mozart, Jacob, Reinecke, Bruch. (VIII Cicle Música Intima).
	20 h.	Liceu	*Die Walküre*, de Wagner. Dir.: Uwe Mund.
	21 h.	Església Mare de Déu de Pompeia	Modest Moreno i Morera, orgue.
12 DESEMBRE	**19,30 h.**	Casa Elizalde	Monsterrat Benet, soprano. Mariona Benet, mezzo-soprano. Carles Puig, piano. Vivaldi, Rossini, Schumann, Franck, Händel, Mozart, Hoffenbach. (Cicle de concerts de joves intèrprets).
	21 h.	Centre Cultural Caixa de Pensions	Coral Cantiga. Camerata Antoni Soler de Barcelona. Virgínia Parramon, soprano. Xavier Torra, contratenor. Josep Benet, tenor. Iñaki Fresàn, baix. Dir.: Josep Prats. Música Nadalenca del segle XVIII. Soler, Martí, Casanovas. (Fundació Caixa de Pensions).
13 DESEMBRE	**19,30 h.**	Capella Universitat de Barcelona	Josep M. Escribano, piano. Guinjoan, Soler, Sardà, Gershwin. (IV Cicle de Música a la Universitat).
	20 h.	Conservatori Elemental de Sant Andreu	Montserrat Benet, soprano. Mariona Benet, mezzo-soprano. Carles Puig, piano. Vivaldi, Rossini, Schumann, Franck, Händel, Mozart, Hoffenbach. (Cicle de concerts de joves intèrprets).
	21 h.	Teatre Lliure	Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Dir.: Josep Pons. Roslavetz, Mosolov, Prokofiev, Stravinsky, Zivotov.
	22,30 h.	Teatre Regina	Rafael Subirachs.
14 DESEMBRE	**19,30 h.**	Casa Elizalde	Santiago de la Riva, violí. Menchu Mendizábal, piano. Vivaldi, Beethoven, Brahms, Toldrà, Turull, Ravel, Sarasate. (Cicle de concerts de joves intèrprets).
	20 h.	Liceu	*Die Walküre*, de Wagner. Dir.: Uwe Mund.
	21 h.	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. Maureen Forrester, contralt. Coral Càrmina (cor femení, dir.: Francesc Guillèn). Dir.: Franz-Paul Decker. *Simfonia núm. 3*, de Mahler.
	21 h.	Centre Cultural Caixa de Pensions	Quintet de vent Francesc Cuesta. Mozart, Nielsen, Martinu, Francaix. (Fundació Caixa de Pensions).
15 DESEMBRE	**19 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. (Segona audició).
16 DESEMBRE	**11 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. (Tercera audició).
	11,30 h.	Cotxeres de Sants	Banda Municipal de Barcelona. Jordi León, corn anglès. Dir.: Francesc Elias. Rossini, Bizet, Donizetti, Mussorgski.
	19 h.	Palau	Concert de presentació del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana. Àngel Soler, piano. Albert Romaní, clavicèmbal. Sergi Casademunt, violoncel. Jesús Espinosa, contrabaix. Jordi Domènech, piano i orgue. Dir.: Jordi Casas. Bach, Brahms, Poulenc J.P. Pujol.
	22 h.	Palau	Nederlan Kammerorkester. Albert G. Attenelle, piano. Dir.: Antoni Ros-Marbà. Beethoven, Gerhard, Schönberg. (Ibercamera).
	22 h.	Teatre lliure	Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Dir.: Josep Pons. Roslavetz, Mosolov, Prokofeiv, Stravinsky, Zivotov.
17 DESEMBRE	**19 h.**	Caja Madrid	Montserrat Torruella, mezzo-soprano. Josep M. Bosch, tenor. Lucy Arner, piano. Concert de Nadal.
	20 h.	Liceu	*Die Walküre*, de Wagner. Dir.: Uwe Mund.

18 DESEMBRE	**19,30 h.**	Caja Madrid	Penelope Willis Fleming, piano. Gheorghe Valeriu Motatu, violoncel. Fauré, Dvorák, Txaikovski, Schumann, Bach, Eckles, Saint-Säens, Beethoven. (VIII Cicle Música Íntima).
	21 h.	Església Mare de Déu de Pompeia	Orquestra Mare de Déu de Pompeia. Robert de la Riba, orgue. Dir.: J. Guinart. Händel, J. Ch. Bach, Arne.
19 DESEMBRE	**19,30 h.**	Casa Elizalde	Santiago de la Riva, violí. Menchu Mendizábal, piano. Vivaldi, Beethoven, Brahms, Toldrà, Turull, Ravel, Sarasate. (Cicle de concerts de joves intèrprets).
	20 h.	Catedral	Cor Montserrat. Joan Casals, orgue i director. Concert de Nadal. (Euroconcert).
	21 h.	Palau	Orquestra Simfònica i Cor de la Ràdio de Leipzig. Venceslava Hruba-Freiberger, soprano. Elvira Dressen, mezzo-soprano. Arno Raunig, contratenor. Martin Petzol, tenor. Tomas Möwes, baix. Dir.: Max Pommer. Concert de Nadal. *El Messies*, de Händel. (Fundació Caixa de Pensions).
20 DESEMBRE	**20 h.**	Conservatori Elemental de Sant Andreu	Santiago de la Riva, violí. Menchu Mendizábal, piano. Vivaldi, Beethoven, Brahms, Toldrà, Turull, Ravel, Sarasate. (Cicle de concerts de joves intèrprets).
	20 h.	Saló de Cent	Magdalena Martínez, flauta. Jindrich Bardon, violí. Miquel Serrahima, viola. Suzana Stefanovic, violoncel. Mozart, Rossini, Haydn.
	21 h.	Palau	Orquestra Simfònica i Cor de la Ràdio de Leipzig. (Segona audició).
	22,30 h.	Teatre Regina	Follim Follam.
21 DESEMBRE	**21 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. Alícia de Larrocha, piano. Dir.: Franz-Paul Decker. Vivaldi, Mozart, Txaikovski, Shostakovitx.
23 DESEMBRE	**18 h.**	Palau	Corals Sant Jordi, L'Esquitx i L'Espurna. Dir.: Oriol Martorell. Concert de Nadal.
	22 h.	Teatre Lliure	Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Dir.: Josep Pons. Roslavetz, Mosolov, Prokofiev, Stravinsky, Zivotov.
25 DESEMBRE	**21,45 h.**	Club Helena	Cobles La Principal de Barcelona i Mediterrània. Isabel Roca, flabiol solista. Concert de Nadal.
26 DESEMBRE	**19 h.**	Palau	Cors Infantils i Juvenil de l'Orfeó Català. Orquestra de Cambra del Palau de la Música Catalana. Orfeó Català. Dir.: Jordi Casas. Millet, Kodály, *Magnificat*, de Bach.
27 DESEMBRE	**22,30 h.**	Teatre Regina	Follim Follam.
30 DESEMBRE	**21 h.**	Teatre Lliure	Orquestra de Cambra Teatre Lliure. Dir.: Josep Pons. Roslavetz, Mosolov, Prokofiev, Stravinsky, Zivotov.
3 GENER	**22,30 h.**	Teatre Regina	Follim Follam
4 GENER	**21 h.**	Liceu	Josep Carreras. *Pagliacci*, de Leoncavallo. Montserrat Caballé. *Maria Egiziaca*, de Respighi. Dir.: N.N.
8 GENER	**21 h.**	Liceu	Josep Carreras. *Pagliacci*, de Leoncavallo. Montserrat Caballé. *Maria Egiziaca*, de Respighi. Dir.: N.N.
11 GENER	**21 h.**	Palau	Orquestra Solistes de Catalunya. Bruno Rigutto, piano. Dir.: Xavier Güell. Mozart. (JJ. MM. de Barcelona).
	21 h.	Centre Cultural Caixa de Pensions	Trio Bartholdy. Beethoven, Brahms. (Fundació Caixa de Pensions).
12 GENER	**19 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. Aaron Rosand, violí. Dir.: Franz-Paul Decker. Mozart, Walton, Schönberg.
13 GENER	**11 h.**	Palau	Orquestra Ciutat de Barcelona. (Segona audició).
	11,30 h.	Cotxeres de Sants	Banda Municipal de Barcelona. Dir.: Isabel Costes. Reed, Cano, Strauss, Stravinsky, Falla.
	21 h.	Palau	Isaac Stern, violí. (Ibercamera).
14 GENER	**21 h.**	Liceu	Recital Pilar Lorengar. Miguel Zanetti, piano. Pergolesi, Respighi, Gluck, Händel, Granados, Mompou.
	21 h.	Palau	Bartók Quartet. Beethoven, Bartók, Schubert. (Ibercamera).
15 GENER	**20 h.**	Catedral	Robert de la Riba, orgue. Cabanilles, Scarlatti, Bach, Soler, Mozart, de la Riba (Euroconcert).

BERGA (BERGUEDÀ)			
6 DESEMBRE	**19 h.**	Parròquia de Sant Pere	Cor Montserrat, solistes i Conjunt Instrumental Català. Haydn, Mendelssohn, Mozart, Vivaldi.
26 DESEMBRE	**12 h.**	L'Espill	Grups i formacions de L'Espill. Concert de Nadal.
GRANOLLERS (VALLÈS ORIENTAL)			
2 DESEMBRE	**19 h.**	Museu	Dalmau González, tenor. Albert Romaní, piano. Schubert, Toldrà, Rossini, Mozart, Lamote de Grignon. (XI Festival Internacional de Música).
REUS (BAIX CAMP)			
14 DESEMBRE	**22 h.**	Teatre Fortuny	Núria Feliu.
SABADELL (VALLÈS OCCIDENTAL)			
14 DESEMBRE	**21,30 h.**	Teatre La Faràndula	Orquestra Simfònica del Vallès. Dir.: Albert Argudo. Concert de Nadal. Von Suppe, Strauss, Offenbach.
16 DESEMBRE	**12 h.**	Teatre La Faràndula	Orquestra Simfònica del Vallès. (Segona audició).
TERRASSA (VALLÈS OCCIDENTAL)			
13 DESEMBRE	**21 h.**	Centre Cultural Caixa de Terrassa	Collegium Musicum de Zagreb. Sanja Madunić, soprano. Boismortier, Scarlatti, Loeillet, Vivaldi, Leclair, Telemann, Krommer, Cherubini, Pleyel, Cimarrosa. (Caixa d'Estalvis de Terrassa).
VALÈNCIA			
1 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Orquestra Filharmònica d'Israel. Dir.: Zubin Mehta. Mozart, Mahler.
2 DESEMBRE	**11,30 h.**	Palau de la Música	Guunnar Idenstam, orgue.
3 DESEMBRE	**19,15 h.**	Palau de la Música	Matt Hainovitz, violoncel.
5 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Festival Strings de Lucerna. Duo de pianos Pekinel. Dir.: Thuering Braem. Mozat, Saint-Säens Prokofiev.
8 DESEMBRE	**11,30 h.**	Palau de la Música	Joan Costa, orgue. Franck.
9 DESEMBRE	**11,30 h.**	Palau de la Música	Joan Costa, orgue. Franck.
10 DESEMBRE	**19,15 h.**	Palau de la Música	Andrei Grabrilov, piano.
11 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Fèlix Ayo, violí. Emma Jiménez, piano. Mozart.
12 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Fèlix Ayo, violí. Emma Jiménez, piano. Mozart.
13 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Orquestra Simfònica de l'Estat, d'Istambul. Idil Biret, piano. Suna Kan, violí. Dir.: Alexander Schwinck. Tüzün, Bruck, Dvorák.
17 DESEMBRE	**19,15 h.**	Palau de la Música	Jesús Fuster, oboè. Dolors Costa, piano. (Premi López Chávarri).
18 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Félix Ayo, violí. Emma Jiménez, piano. Mozart
19 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Fèlix Ayo, violí. Emma Jiménez, piano. Mozart
20 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Orquestra de Cambra d'Holanda. Albert Giménez-Atenelle, piano. Dir.: Antoni Ros-Marbà. Beethoven, Gerhard, Schönberg.
21 DESEMBRE	**20,15 h.**	Palau de la Música	Orquestra de València. Cor de València. Dir.: Lazlo Heltay. *El Messies*, de Händel.
23 DESEMBRE	**11,30 h.** **19,30 h.**	Palau de la Música Palau de la Música	Banda Municipal de València. Dir.: Julio Ribelles. Coral Cantiga. Conjunt instrumental. Dir.: Josep Prats. Música Nadalenca del segle XVIII.
29 DESEMBRE	**19,30 h.**	Palau de la Música	Wienwe Opereten Ensemble. Dir.: Walter Lochmann. Concert de Cap d'Any. Lehar, Strauss, Ziebrer.
30 DESEMBRE	**11,30 h.**	Palau de la Música	Joan Pedrell, orgue.